

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

Ons nieuwjaarsgeschenk : fusie of geen fusie
DE IJZERBODE
wordt zoals in het verleden
verspreid in de dorpen :
Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren
en aan allen een gelukkig 1977 !

Verdwenen maar niet vergeten schoonheid

DE MOLEN van de BEVERENKALSIJDE...

STAAT NU ALS „DE NIEUWE PAPEGAAI” OP DE BRUGSE STADSWALLEN

De molen van de Beverenkalsijde en het oud-Vlaamse molenaarshuisje omstreeks 1920

Tot in de 19e eeuw waren, in onze lage landen, wind en water de enige serieuze energiebronnen. De door Watt geperfectioneerde stoommachine die in Engeland de Industriële Revolutie op dreef hielp, is maar met vertragen onze gewesten binnengedrongen. Wind- en watermolens bleven hier nog lang - en zeker op het platteland - de onmisbare bedrijfs-outillage.

In 1790, kort vóór de Franse revolutionaire troepen Roesbrugge zouden binnenvallen en bijna het hele dorp zouden platbranden, werd op de Beverenkalsijde, aan de bocht naar Beveren, daar waar een wegvertakking naar het gehucht de „Hoge Seine” leidt, een houten staakmolen met gesloten voet gebouwd. Over het jaar van oprichting bestaat er niet de minste twijfel, want zijn geboorteakte stond in de zware verticale spil of standaard gekerfd : GEMACKT DOOR C.L. BULTEEL IN HET JAER MDCCXC. Oorspronkelijk was het een oliemolen.

De eerste molens die in onze gewesten werden gebouwd, waarschijnlijk in de 12e en 13e eeuw waren korenmolens. Dat bleef zo tot het einde van de 16e eeuw. Roesbrugge kreeg zijn eerste windmolen omstreeks 1520. Hij werd gebouwd in opdracht van Jacques Cousyn en Philippe Boucry op de plaats die nog altijd de *Molenwal* heet. Er bestond vroeger aan het einde van het Ackermanstraatje

(nu spreekt men van „t Poortegat”), een watermolen voor het malen van graan, maar in de winter was hij meestal onbruikbaar en dan moesten de landbouwers met het maalgraan naar Proven.

De molen van de Beverenkalsijde - men spreekt te Brugge, waar hij nu opgesteld staat van de „Hoge Seine”-molen, maar die naam was hier niet gebruikelijk - heeft bijna 130 jaar lang lijnzaad verwerkt en daaruit werden olie en oliekoeken (veevoeder) gewonnen. Op het einde van de Eerste Wereldoorlog werd hij omgebouwd tot korenmolen. Dit bracht inwendige wijzigingen met zich mee en ook de kap onderging een vormverandering. Ernaast, met de zijgevel naar de straat gericht stond een oud-Vlaams molenaarshuisje, witgealkt en een streep teer onderaan, met vooruitspringend dakvenster voorzien van „klein groene ruitjes”. In 1935 werd het huisje neergehaald en er kwam op die plaats een comfortabele woonst in een soort kubistische stijl, die schril afstak tegen de middeleeuwse structuur van de molen, die gekwalificeerd was als een schoolvoorbeeld van esthetische en efficiënte molenbouw.

Om zijn kracht op te voeren werden in 1938 de roeden „verdekkeerd”. Roeden zijn de balken die door de as van de molen gaan en waaraan de hekkens voor de zeilen worden bevestigd; „verdekken” is het aanbrengen

van gestroomlijnde platen, aldus genoemd naar de Hollandse ontwerper ervan, A.J. Dekker. Tot 1943 was zijn rechterflank voorzien van een kombuis met builmolen.

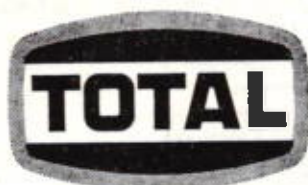
In 1958 kwam hij als korenmolen buiten gebruik. Hij werd door zijn eigenaar, de h. M. Vienne, te koop gesteld. Het is evident dat een particulier zich niet kan permitteren een niet-productieve molen, met zware onderhoudskosten, als toeristische aantrekkelijkheid in eigen beheer te houden. Jammer, want in feite was deze molen een zeldzaamheid, zo niet een unicum, want oude houten oliemolens bestaan er niet meer. Het mechanisme van een oliemolen dat erg stampte en de talrijke branden die bij deze molens voorkwamen waren er de oorzaken van dat ze allemaal verdwenen.

Molenheimwee

Uit historische bronnen blijkt dat in de 16e eeuw op de wallen van de stad Brugge, meer dan twintig windmolens hebben gestaan, hoog en goed in de wind. Maar met de toenemende industrialisatie verdwenen zij één voor één. Op de eerste kadasterkaart van de stad, die dateert van 1854, komen er nog zeven voor. Maar tussen 1872 en 1879 werden zij systematisch door de stad aangekocht en... gesloopt! De moten verdwenen en maakten plaats voor beplantingen. Op het einde van de 19e eeuw bleven er, bij de Kruispoort, nog slechts twee over : de „St.-Janshuismolen” en de „Bonne Cherie”, deze laatste waaide omver in 1904.

Ondertussen was er vernieuwde belangstelling voor het molenpatrimonium ontstaan. Niet langer meer om het functionele, maar om de monumentale esthetische waarde. Als attractieve getuigen van een voorbij tijd, als schone - zij het kostelijke - sieraden voor elk landschap. In 1911 werd de omgewaalde „Bonne Cherie” vervangen en in 1914 werd de „St.-Janshuismolen” door de stad aangekocht.

Om geleidelijk het imponerend zicht van de stadswallen met molens te herstellen besloot de stad Brugge in 1966 een derde molen aan te kopen. Er waren toen in West-Vlaanderen een hele reeks molens te koop gesteld : de molen van Gits, Gijverinkhove, Merkem, Leisele, Beveren/IJzer, Roesbrugge en Meulebeke. De keuze viel op deze van Beveren, juist omdat het om een uniek exemplaar ging. De aankoop werd door de Brugse gemeenteraad goedgekeurd op 5 september 1969. De plaats waar hij zou opgetrokken worden werd het voorwerp van diverse besprekingen, waarbij zowel het historisch, het toeristisch, het landschappelijk als het technisch aspect overwogen werden. Uiteindelijk koos men voor de Kruisvest, ten noorden van de „St.-Janshuis-

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN :

- Kostuums, laatste mode - Broeken - Vesten
- Regenmantels - Hemden - Pull's - Plastrons
- Broeken in „pane“, laatste nieuw model

VOOR DAMES :

- Kleedjes (alle prijzen) - Pull's - Vesten
- Jeans-broeken, laatste mode

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

Dekens (voordelige prijzen) - Lakens (katoen - tergal - flanel)
Geschenkartikelen - Ondergoed - Werkkledij

♦ VANAF 7 JANUARI : GROTE REKLAMVERKOOP

Aan de Heer PAUL RECOUR
Agent Landbouwkrediet
HARINGEPLAATS 23
8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Beste Heer Paul Recour,

'k Zyn ik Julia van Cissen van 't bolloarsende. 'k Weete'nt, dat è zegt ol nie vele. Up myn trouwboek noemen ze my : Julia Francisca Cornelia Vandebogaerde. 't Was èkée ètwien die zei tegen myn dak ik van 'n edeldom wos, omdat er è kleene „d“ in myn noame stoeg. Mo'k è gloov'n ik dat nie. Gauw ! je voelt lik an jun zelven ojje van 'n edeldom zyt of ojje 't nie è zyt. En ton nog, 'k zyn ik styf content in 'n stoat da-ke zyn. O'k ik die handvul mensch'n bekykken da-ke kenn hier in 't gewest die wèl van 'n edeldom zyn, 'k zegge 'n : Julia, zy zeere blyde da-je gie Julia van Cissen van 't bolloarsende zyt...

Mor è mens probeert aglyk deur 't leven te roaken, wie dat 'n oek is, en è probeert zo goed meugelik deur 't leven te roaken. Gauw, è probeert voruut te roaken, „zyn poot te rechten“ lik of da-me zeggen.

Up è treffelikke maniere, nateurlik. Me zyn èzoö upekweekt. En zie-je, Paul, dat is nu djuste de reden da'k ik è wordeke schrieven an joen.

'k Hèn ik è verre nichte, ol moeders kant, die paseerde joare in jun loterie èn auto èwonnen héd. E goen auto. Ze rièn doamei nu ol 'k weet nie ol lange en z'en hèn doa nog nois geen sou onkosten an had. 'k Hèn nu hoörd dat 'r van de joare weere zuk è loterie of tombola is en 'k hèn direkt è zeld in myn eigen : „Julia“, zeie-ke, „hèl“ passeerde joare 'n trein è mist nù moe-je zien da-je d'r bie zyt. 'k Zou'n ik oek geern zuk èn auto winn'n. 'k e' kunn'n wel nie rièn, mo 'k hèn agliek myn „rybewys“. 'k Hèn dat nog è kregen 'n tyde dan z'het vor nieten goaven. Olje nù een wilt hèn 't kost stikken van menschen want je moe begunn'n lessen volgen. En doarom, Paul, go'k nu zeere 'n boekske openen bie 't Landbouwkrediet, 'k kriegén toen oek nog een schone wegekoarte. 'k Gon van de weke nog ofkommn mée è beetje geld en èzoö go'k ik oek profiteern van dien tombola. 'k Hèn ik agliek evenvele kanse of en andern om dien auto te winn'n. En winne'ke 'n dien nie 'k kunn'n nog ossan è tellevieje winn'n in koleurn. Dat is oek è schoöne brokke aloam om te bekykken in de lange winteroavends.

Beste groeten,
Julia

molen“. Men begon toen aan een hele reeks voorbereidende werken : aanleggen van fundamente - de molen rust op een grote plaat en op grondpijlers die een draagstoel van gewapend beton vormen -, opwerpen van een mote en het bouwen van een bakstenen teerling.

Het Verhuizen

De aanbesteding van de afbraak, het vervoer en de rekonstruktie vond plaats op 7 juli 1970. De gebroeders Herman en Guido Peel van Gistel, de enige molenwielmakers van België, werden met het werk belast. De afbraak begon op 3 augustus 1970 en nam ongeveer drie weken in beslag. Men vond het goedkoper het houten gevaarte - met een gewicht van meer dan 25 ton - in grote delen ter bestemming te brengen, dan de molen volledig te demonteren. De wieken en de kap werden afgenomen en het zware en volumineuse molenhuis van 15 x 5 x 4,7 m werd op zijn geheel op een transportstel gelegd. Omdat deze traktor met oplegger te hoog geladen was om onder onze bruggen te kunnen doorrijden diende een bijzondere weg uitgestippeld. Het ging van de Beverenkalsijde naar Veurne, De Panne, Oostende, Knokke en vandaar naar Brugge. Een lange weg van ongeveer 100 km die nog aan geen 20 km per uur kon worden afgelegd. Vooral het molenhuis was een hinderend ge-

val en om al het andere verkeer niet in de knoei te helpen startte men met dit uitzonderlijk konvooi in de vroege morgen, om 4,30 u. Kort voor de middag bereikte men Brugge. Daar men met dit transport niet door het drukke stadscentrum kon laven, werd het op twee vlotten geladen die het over de Gentse Vaart ter bestemming brachten.

Op donderdag 27 augustus werden molenhuis en molenkap weer opgesteld. Door de gebroeders Peel werden nieuwe wieken gemaakt, volledig gelijk aan de originele. In de periode van 9 augustus 1971 tot 8 januari 1972 werden alle herstellingswerken uitgevoerd en gezorgd voor een nieuwe inrichting als oliemolen. Er dienden meer onderdelen vervangen dan aanvankelijk voorzien, vooral het beslag had tijdens het vervoer heel wat schade geleden.

Alle werkzaamheden gebeurden met medewerking van de molendeskundige C. Devyt van Brugge en voor de inrichting als oliemolen werd een beroep gedaan op J. De Kramer, beroepsmolinoloog uit Leidschendam (Nederland).

Omdat er in vroeger eeuwen te Brugge een „Papegaey“-molen bestond, kreeg de molen van de Beverenkalsijde de naam „De Nieuwe Papegaai“. Stadsmolenaar J. Dewaele kapte deze naam bovenaan in het eikenhout. Kunst schilder Guillaume Michiels (de achterneef

van de houtsnijder die de prachtige eikenhouten kroonluchter van de kerk van Roesbrugge heeft gesneden) ontwierp een sierlijke papegaai die nu als windwijzer op de top van de molenkap voorkomt.

De plaats op de Beverenkalsijde waar de molen eens stond is voor de oudere generatie een leegte waarmee ze nog altijd niet vertrouwd is. Het geschonden landschap doet troosteloos aan voor hen die de molen er in volle bedrijvigheid hebben gekend: beelden uit mijn kinderjaren...

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorten

- Virginie Boussekeyt, d. v. Jackie en Francine Vandembroucke.
- Melanie Bau, d. v. Eddy en Lucrèce Verstraete.
- Michaël Graeve, z. v. Paul en Mireille Vanoois.

Overlijdens

- Elvire Lucas, 83 j., ongehuwd.
- Godelieve Mollet, 64 j., echtgenote v. André Dennekin.

EEN VERTELSEL VAN REMI SOHIER

UIT HET KULTUURPATRIMONIUM VAN VELE VOORBIJE GESLACHTEN

In de tijd dat de televisie onze huiskamers nog niet terroriseerde was een man als Remi Sohier, vooral in de lange winteravonden, een welkome gast. Want Remi was een boeiende verteller, met een rijke verbeelding, een sappige, smijdige taal, een gevatte repliek en een fantastisch geheugen.

Over alles en nog wat wist hij mee te spreken, want hij was een belezen man en alles wat hij gelezen of gehoord had verwerkte en verwoordde hij volgens een eigen visie. Niet geïmponeerd door klatergoud en de hypokriete levensstijl die zijn tijd kenmerkte, relativeerde hij de dingen en herleidde ze met zijn nuchtere volksfilosofie en zijn sublieme spot tot hun werkelijke dimensie.

Remi bezat een uitgebreid repertoire volksvertellingen, die nu praktisch allemaal verdwenen zijn, maar tot het simpele cultuurpatrimonium behoorden van veel voorbijge geslachten. Iemand getuigde van hem: „als hij bij ons over de vloer kwam, en gerocht hij aan de klap, dan wist hij veelal noch van uur noch van tijd. Tot vier-, vijfmaal had hij de deurklink in de hand, aanstalten makend om weg te gaan, maar de ene vertelling was nog niet koud of er lag reeds een andere op zijn lippen”.

Geboren te Roesbrugge, in de Oosthoek, moest hij reeds op 11-jarige leeftijd de school verlaten om koeier te worden bij een landbouwer in de omgeving en daarna tot „peerdekarton” te promoveren in de Franse Moeren. Met behulp van een paar schoolboekjes slaagde hij erin voldoende Frans te leren om in die taal het examen van douanier af te leggen. Had hij kunnen studeren, dan was hij beslist een schrijver geworden die ergens in de rij zou staan van Warden Oom en Nesten Claes.

De volkskundige André Bonnez uit Stavele heeft verschillende van zijn vertellingen van de vergetelheid gered door ze uit zijn mond op te tekenen.

Hier volgt een van die schone oude verhalen van Remi Sohier, die op 11 juni 1960 is overleden, op 78-jarige leeftijd.

Hoe Tisje Taeye aan twee koeien en een kudde schapen gerocht

Tisje Taeye, een koeboertje, en Sofie Simpels, z'n wijf, woonden tegen de plaatse, in 't naaste gebuurte van meneere Paster, die ook een koppel koeien hield.

Al wat fraai is was er aan 't ventje, het 'n had maar één miszit, het was gekend als bateman, voor het profijt en snaperachtig ongehooft.

Het ging ter kerke zonder van z'n leven een kerf te maken, en 't was verslingerd op sermoenen en predikaties. Was er op de parochie of in 't omliggende een missele, een negendaen of „jubéleye”, Tisje was er als geste-ken met 'n stokske. De paters zijn geleerd, placht hij te zeggen, en men kan nooit weten wat er te leren of te profiteren valt van die gasten, men kan altijd uit hun klaps het beste d'er uitrappen.

Overlaast nu was er zo een berrevoetpater aan 't batteren in de preekstoel, hij had het over de christelijke naastenliefde, malkander helpen en bijstaan, aalmoezen geven en nog vele vijven en zessen. Weggeven 'n verarmt niet, zei de pater, ter contrarie, 't brengt dubbel en dik op, bij voorbeeld: iemand geeft een koe weg al de voordeure, langs d'achterdeure krijgt hij er twee were.

Tisje 'n versloeg geen oge van de preekstoel en hij horkte lijk 'n vinkeman: dat was nu 'n keer een pater die kon preken! Ja maar, jandorie toen nog, dat viel in zijn gevel en hij pelsde in zijn eigen: Tisje, m'n man, aan de rieschen liggen de baten, me gaan dit bij gelegenheid 'n keer proberen.

Toen hij thuiskwam wist hij groot nieuws en hij vertelde aan Sofie geheel de legende met sluize en schro, en dat hij van zin was te doen lijk of de pater vorenhiel.

Sofie 't mensche verschoot er van, ze smheet heur armen in de lucht: Maar Baptiste, zei ze, waar zijn uw zinnen, ge moogt dat alzo niet opnemen, dat is maar bij manlere van spreken van de pater, een voorbeeld dat hij geeft lijk de parabels in 't evangelie.

Maar klappen 'n hielp niet en Tisje bleef bij zijn gedacht. En voor de minste ruzie zwegen ze alle twee.

't Gebeurde nu, achter enige dagen, dat Potje-dek passeerde met z'n kot-op-wielen. Nu is 't moment, dacht Tisje. Hij nu achter z'n koe en: Pak ze maar mee, zei hij, ze zal juld-der goed van passe komen met zulke 'n ben-de kinders.

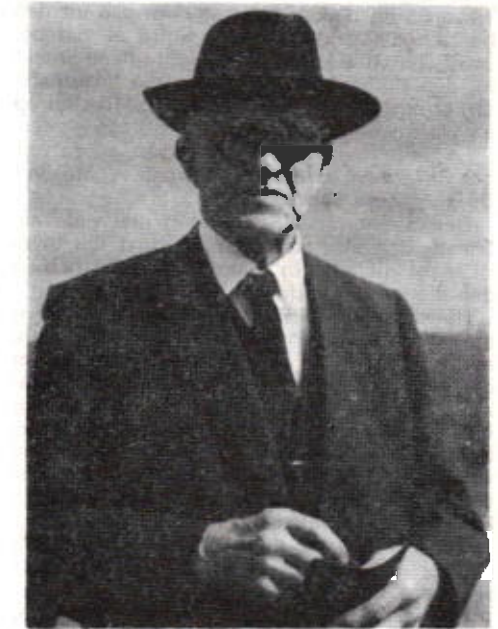
Zo'n vrijgevigheid waren ze van Tisje niet gewend, 't was anders met rooi dat ze een uitgedroogde broodkant kregen. Ze treuzelden niet lange, bedankten Tisje en mieken zich uit de voeten: kwestie hij mocht 'n keer verzinnen, men kan nooit weten.

Maar toen Sofie dat gewaar werd, gingen de puppen aan 't dansen. Nu zijn we plat lijk 'n zesse en op strate, zei ze, waar zijn uw gedachten! Tisje hoorde langs die ore niet en Sofie zweeg uit armoe.

's Anderendaags was Tisje op, henne voor hane, en hij gaan kijken. Maar naarsen geen koeien te bespeuren.

De volgende nuchterend was hij weer de eerste in pijs, maar nog 'n keer, van koeien geen 't minste speur. Hij begon al zijn mildheid te beklagen, te meer nog dat hij, over d'hage kijkend, de Pastors koelen neerstig zag gars eten.

Tisje kreeg een inval. In 't herte van de nacht stond hij voorzichtig op, zonder Sofie te ontwekken, en stille weg haalde hij me-

neere Pastors koeien, bracht ze in z'n eigen wee, kroop weer in z'n polk en geen haantje die er over kraaide.

't Nuchtends nu bleef hij op z'n gemakske in z'n bedde en liet Sofie eerst opstaan. Toevallig keek ze door 't venster. Djezus Maria, Tisje, riep ze, ge moet sebiel komen, daar zijn twee nieuwe koeien in 't gars...

Zie je 't nu, zei Tisje, wat heb ik je altijd gezeid, ongelovige Thomas da'j zijt.

Maar de zake verbruinde als ze de Pastors meisen zagen gaan met jok en seulen om de koeien te melken... Te lope was ze weer in de pastorij.

De Paster nu had het algauw in de gaten dat z'en koeien in gebuurs wee liepen. En Tisje kon het overige gemakkelijk zelf raden.

Sofie, zei Tisje, 't zou kunnen slecht aflopen met ons en onze nieuwe koeien, nu is 't de mantel of de male, doe wat ik je zeg, leg je neer op de vloer en gebaar je dood.

Sofie dacht: wat hapert er met Tisje, is hij zot of betoverd? en ze wilde de Paster halen.

D'r hapert met mij hoegenaamd niets, zei Tisje, en er valt hler niet te pasteren, hij zal hier zelfs veel te vroeg zijn. Nog 'n keer, leg je nere en gebaar je dood!

Tisje vloog in een gauwte naar 't hennekot, sneed 'n henne de keel over en met het bloed besprenkelde hij 't wijf van 't hoofd tot de voeten. Hij had nog maar rechts daarmee gedaan, als meneere Paster de deure openstak, tewege om over zijn koeien te klappen. Maar Baptiste, riep hij, wat is er hier gebeurd, wat verschrikkelijke dingen zijn dat!?

Hoe Tisje Taeye aan twee koeien en een kudde schapen gerocht (vervolg van blz. 3)

He ja, meneere Paster, wat wil je eraan doen, een kwa'slag is gauw gebeurd, dat zijn al van die haastigheden die 'n mensche hem beklaagd als 't te laat is...

Ja maar, ja maar, zei meneere Paster, en de gevolgen! ... voor uw levende dagen in de gevangenis, en je name en fame naar de vaantjes.

Zó erg is 't wel niet, menere Paster, zegt Tisje. En hij neemt den tuithoorn van uit den heerd, gaat driemaal rond Sofie al tuitend, staat dan stille en met zijn rechterhand steekt hij den tuithoorn omhoog, en zijn linkerhand strekt hij boven 't wijf en zegt: Sofie, sta op en word weer levend!

En Sofie heur ogen gingen open, en ze vergaarde armen en benen en stond rechte en: Dag Meneere Paster, zei ze.

Den dezen nu kon z'n ogen niet geloven. E'maar Baptiste, zei hij, 't is haast lijk toverrij, geef dien hoorn maar hier, waar heb je den dienen uitgescharteld?

Héwel meneere Paster, zei Tisje, 'k zal u dat 'n keer schone uiteendoen, dat is eigenlijk een toverhoorn, hij komt van mijn ouden oom die hem meebracht uit Duitsland waar hij jaren lang schaper is geweest. In z'n ouden dag is hij afgekomen met een hele resem toverboeken en ander tovertul. Moeder heeft alles wat maar brandbaar was in den oven verdomd, alleenlijk heb in intijds dien tuithoorn kunnen wegmoffelen en voor mij houden.

Dat zijn al geen dingen voor menschen lijk gij, zei de Paster, geef dien tuithoorn liever aan mij...

Voor geen goed van de wereld, zei Tisje, kijkt 'n keer wat er daar al mede kan gedaan zijn.

't Is gelijk, zei de Paster, als ge hem mij niet wilt afstaan, dan ga ik naar 't Bisdom.

Niet te doene, zei Tisje. Maar weet je wat, laat ons liever wisselen, ik houd de koeien en gij krijgt den hoorn.

't Akkoord, zei meneere Paster. En hij weg met dat toverstuk naar huis.

Hij was bekitteld om de uitwerking van dien wonderen hoorn zelf te proberen en hij sloeg het meisen de sterre in, ging er driemaal rond al tuitend, stond stille en deed lijk Tisje gedaan had. Maar Manse 'n roerde niet. Hij herbegon nog 'n keer, maar 't en hielp niet, hij gerocht verlegen met z'n eigenzelen en in z'n uitsterste nood ging hij bij Tisje te rade.

Maar hoe is 't godsmogelijk, zei Tisje, dat ding leugert nooit. Maar g'hebt misschien verkeerd geblazen?

Héwel, 'k heb ik langs het mondstuk geblazen, zei de Paster.

Ja, 't en is ook geen kunste, als je 't ook

al zegt, zei Tisje, g'hebt er 't leven ultgeblazen.

Daarop vertrok de Paster en thuisgekomen probeerde hij zoals Tisje hem gezeid had. Maar nog 'n keer zoveel appels als peren. Over van verlegenheid vertelde hij zijn gevaarissen aan de koster.

Als den dezen nu dat allemale hoorde, zei hij: Héwel santé, meneere Paster, zulk 'n geleerde bolle, u alzo op stopen laten trekken van dat onnozel krotteboertje, héwel, waar gaat de wereld naartoe. In elk geval Tisje is den besten met uw koeien en gij zit tot over jenen oren in nesten. Dat we 't anders deden: ik zal u een handje toesteken, zei de koster die ook geen van de domste was. Deze nacht begraven we 't meisen onder de spaans-houtenhage van de pastorijs, en voor alwie het horen wil laat je 't in de bree wee lopen dat ze verre weg is naar heur familie en voor langen tijd. En ware 'k in uw plaatse, meneere Paster, ik zou Tisje, die vuile kruiswegjode, z'n kreutetrekken diere doen betalen, ik zou hem van kante maken, kort en goed.

Gemakkelijker gezeid dan gedaan, wedervoer de Paster.

't Is alzo simpel als het groot is, ging de koster voort, we spelen een ooige verdoold en nodigen hem uit om mee te gaan naar 't Bisdom. Als hij van geen liefde wil weten, dan maken we er korte metten mee, we ver-smoren hem lijk een droeven hond in de Grote Moriere bachten 't Drievijflijnebusch (1).

Zo op een avond dat Tisje allene thuis was en zat te smoren in den hoek van den heerd, gingen ze er naar toe, Paster en koster, en: Baptiste, zeien ze, de bisschop heeft van uwen wonderbaren tuithoorn gehoord en verlangt om u te zien, 't is voorzeker om u bisschop te maken. Wat zegt ge daarvan, gaat ge mee?

Tisje, die fijngore, hoorde ze afkomen op hun voetelingen, en: Geerne genoeg, zei hij, maar 'k en kenne geen gebenedijd woord latijn. En daarbij, wat gedaan met Sofie?

Ze flikten 'n oge naar malkaer en verraads scheerden ze Tisje vast, duwden een futsel in zijn mond en ze prommelden hem in een groten lijnwaden zak en bonden hem straf toe.

Tisje verweerde hem lijk een duivel in een wijwatervat, maar al verloren gesperteld. Ze haalden een perse van bachten de houtvumme, bonden de zak er aan vast en, lijk twee brouwersknechten die een tunne dragen met den bierboom, waren ze op weg en, en avant la musique" rechte naar de grote baan.

Zegt de Paster: 'k gelove dat hij al ver-smacht is.

Bah, zegt de koster, 't kan hem of ons maar

weinig schelen, een halfure eer of later, 't is toch 't zelfde, en we zijn er eens lijk anders van af.

Ze kregen dorst van te gaan en gerochten moe van dragen en in de eerste de beste herberge trokken ze binnen en lieten de zak met Tisje buiten tegen de voorgevel.

Intussen kreeg Tisje de proppe uit z'n mond en hij hoorde getrappel van een voorbijtrekkende kudde schapen, en hij riep zoetjes: pst-pst, hèla schaper, kom e' keer hier.

De schaper wist eerst niet waar het vasthield. Hij hoorde opnieuw een gedempte stem: 't is hier schaper, hier in de zak, ze zouden mij willen bisschop maken en ik ben daarvoren niet hoge genoeg geleerd.

Wie zij? je gij wel, vroeg de schaper.

Ik, Baptiste Taeye, ge weet wel van tegen de plaatse, en ze willen mij mageré bogré bisschop maken, en zeggen 'n helpt niet.

We zullen het anders doen, zei de schaper. En hij deed de zak open en: Kruipt er gij uit en ik zal in uw plaatse krulpen.

Zo gezeid, zo gedaan en 't was met rooi gebeurd of de dragers kwamen buiten en met versen moed vertrokken ze recht naar de Grote Moriere, en ze zwierden de zak met de schaper 't water in en, kontent lijk de keuns, trokken ze naar huis.

Onderwege kwamen ze een kudde schapen tegen. Ze keken naar malkaer: dat was de schaper niet, 't was Tisje! Ze konden hun ogen niet geloven. E' maar, Baptiste, zei de koster, is dat wel gij?

Héwel waarom niet, zei Tisje, wat voor raars ware dat nu?

't En is maar, hernaam de koster, een moment geleden dat wij u in het water gesmeten hebben.

Ja, Ja, 'k weet ik dat ook wel allemale, zei Tisje, en ik ben op de schapenmarkt terechtgekomen. Had je mij één stap verder gesmeten ik kwam op de koemarkt, en nog een stap verder en ik was op de peerdemarkt.

Ze keken alle twee maar blesde en 't was deze keer de Paster die eerst ter sprake kwam en: Koster, zei hij, zou je nog op een kleintje naar weten waar dat we Tisje gesmeten hebben?

Ja, op een voet naar, antwoordde de koster.

Ze keerden were naar de put, de koster sprong eerst in 't water, hij zonk in de diepte en stak z'n armen omhoog om hulpe. De Paster verstond het verkeerd, sprong nog een stap verder 't water in. En alle twee verdronken ze jammerlijk.

En Tisje hield zijn koeien en zijn kudde schapen.

(1) De Grote Moriere: grote waterput te Hondshoote.

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan ultzonderlijke prijzen

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater: **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**
op de grote baan Vourme-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN
goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58
8970 POPERINGE

MEEST
GESPECIALISEERDE
STOFFENZAAK
VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

BIBLIOTHEEK ROESBRUGGE

Om een betere spreiding van de uitleningen toe te laten, waardoor ook meer advies kan verstrekt worden aan de belangstellenden die er om verzoeken, worden de uitleningen van de Erkende Openbare Bibliotheek „Jules Leroy“ Stationsstraat 17 te Roesbrugge-Haringe verdubbeld. Vanaf donderdag 6 januari zal de O.B. toegankelijk zijn vanaf 16.45 u. tot 18.45 u. en op zondag vanaf 10.30 u. tot 12.30 u. Hierdoor kunnen de werken van de leeszaal meer en langer geraadpleegd worden.

Deze leeszaal werd intussen verrijkt met de aanvullende delen van „Reinaert Systematische Encyclopedie“ tot en met deel 21, met „Encyclopedie van de Vlaamse Beweging“ deel II, met „Volken en Stammen“ (3 delen), met „Nederlandse Spreekwoorden en Gezegden, verklaard en vergeleken met die in het Frans, Engels en Duits“ en met 2 delen „De Landen der Wereld en hun Beschaving“. Het algemeen gedeelte van de O.B. kreeg onlangs een staatssubsidie van 11.250 fr. netto voor aankoop van leerzame werken, romans en jeugdlektuur ter uitlening.

DAVIDSFONDS „IJZERWEELE“

„Vogels in onze Natuur“

Als we een vogel zien voorbij vliegen, dan denken we veel te vlug dat we hem kennen. Bij nader toezicht moeten we echter vaststellen dat we ons heerlijk hebben vergist: het zijn niet allemaal mussen!

In onze streek zijn nog heel wat weinig bekende vogels. Wie kent er het visdiefje of de alschover? Nog ooit gehoord van de rietgors, de kluit, de gruto, de plevier, de scholekster, de groen-poot? Nee? Welnu, dan nodigen we U uit naar onze dia-avond door onze Voorzitter, Meester d'Udekem d'Acoz op vrijdag

14.1.77 te Stavele-dorp om 20 u. in de Gemeentezaal. U zult er heel wat genoeg aan beleven. M. Aernout, DF-Programinator

„Een gemeente voor de mens“

De Boerengilde, K.V.L.V. en K.L.J. van Proven nodigen alle belangstellenden uit tot de diamontage en gespreksavond, die plaats vindt op dinsdag 25 januari 1977 te 19.30 u. in „Sint Eloui“, Stationsstraat 8 te Proven. Deze diamontage „Een gemeente voor de mens“ werd samengesteld door de Bond Zonder Naam en werd aangekocht door de DF-afdeling Heuvelland, IJzerweelde en Poperinge in gemeenschap. Intussen werden er al meerdere avonden mee georganiseerd en kunnen deze leiden tot interessante gesprekken over het centraal stellen van de mens, die door allerlei omstandigheden dreigt een nummer te worden, opgejaagd door krachten en machten waarover hij de controle niet meer krijgt. De moeite waard deze diamontage mee te maken en erover na te denken en te spreken!

KLEINE FISCALE KRONIEK

Einde van het Kalenderjaar !

Meer dan ooit raden we aan, voor al wie aan het normale B.T.W.-stelsel onderworpen is, een stockopgave van de goederen en koopwaren op te maken op het einde van het kalenderjaar.

De opname moet voldoende gedetailleerd zijn en de goederen dienen ingeschreven aan kostprijs (aankoopprijs) zonder B.T.W.

Het is wenselijk eerst de opgave op te maken in 't klad en die daarna in te schrijven in een inventarisboek.

Het inventarisboek wordt het best per blad genummerd en ter parafering voorgelegd, hetzij aan de griffier van de rechtbank van koop-

handel, hetzij aan de gemeentesekretaris. De inschrijvingen in het inventarisboek moeten gebeuren zonder witte vakken of leemten.

In de B.T.W.-controle-afrekening kan alleen de inventaris betrokken worden, wanneer die ook ingebracht is bij de winstberekening inzake Direkte Belastingen!

De winstberekening mag dus in dat geval niet langer steunen op de aankopen van het jaar, maar op de zg. verkochte aankopen!

Bovendien, inachtgenomen dat er voor verschillende beroepen, wat betreft de inkomstenberekening over 1976, geen forfaitaire barrema meer zal opgemaakt worden, dringt zich meer en meer de exploitatierekening op, die alleen maar mogelijk is wanneer er een inventaris bestaat.

B.T.W. en Direkte Belastingen hebben weliswaar een verschillende belastbare basis: de eerste de *omzet*, de tweede de *netto-winst*, maar we mogen niet uit het oog verliezen dat er tussen beide elementen een nauwe wisselwerking bestaat.

Het bijhouden van een nauwkeurige inventaris is meer dan wenselijk! S.B.

Fiscaal Adviseur en Bedrijfsconsulent U.F.S.A.

HET GRONDKREDIET

VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Spaarboekjes met hoogste Interest
Obligaties - Leningen
Diskrete afhandeling

wend u in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO - CAPPOEN Maria
Poperingsestraat 25, KROMBEKE
Tel. 057/40.01.38

Centrale Verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Waloustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —
— In alle prijzen —

HET BOEK „KAREL VELDE”

De bestellingen van het jongste boek van pater Joris Declercq lopen onafgebroken binnen. Om iedereen de kans te geven zich dit werk aan de gunstige voorintekenprijs aan te schaffen, kan men nog tot en met 31 januari 1977, mits betaling ter drukkerij of overschrijving op prk. nr. 000-0904677-55 van de Uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge, ofwel bij de auteur, pater-pastoor Joris Declercq van Haringe, op dit werk intekenen aan de prijs van 250 fr. (portvrij). Vanaf 1 februari is de prijs onherroepelijk 275 fr. + eventueel 20 fr. voor port- en verzendingskosten.

Momenteel schrijft onze medewerker R.A. Blondeau de inleiding. In een 25-tal pagina's behandelt hij de geschiedenis van de smokkelarij in onze gewesten, vertelt hij de historie van het boek *Karel de Blauwer* - dat het stramen is geweest van het jongste werk van pater Declercq -, tekent hij een levensbeeld van de volksverteller Jules Leroy en heeft hij het over de folkloristische aspecten van de Karel-de-Blauwer-figuur.

Dit voorwoord is samen met het verhaal een historische dokumentatie over de grensmokkel in de Westhoek. Dit heeft des te meer waarde, daar deze avontuurlijke en wederrechtelijke bedrijvigheid bij ons voor altijd voorbij is.

Op zaterdag 26 februari heeft in de machinezaal van de h. Roger Donche te Haringe de vernissage plaats van het werk *Karel Velde*. Senator Leo Vanackere, voorzitter van het Komitee voor Frans-Vlaanderen, zal er de feestrede houden en de troubadour van de Westhoek, Willem Vermandere, zal er optreden. De inkom is gratis. Bovendien zal een prachtige schilderij van pater Declercq, voorstellende Karel de Blauwer, verloot worden.

De daaropvolgende week is er, in verband met het verschijnen van dit boek, ook wat voorzelen te Roesbrugge. Maar daarover meer de volgende keer.

Volleybalnieuws

De heenronde in de hoogste provinciale afdeling werd afgesloten met een vlotte 3-0 overwinning op Hermes Oostende.

Roevo was in oktober II. gestart met het doel het behoud in 1ste provinciale te verzekeren. Als we de rangschikking overlopen, zien we dat onze spelers daar tot nu toe goed in geslaagd zijn: de zesde plaats met zes overwinningen uit elf wedstrijden. Spijtig dat Roevo niet kan rekenen op wat meer supporters bij de thuiswedstrijden. Dan stond de klub zeker nog een plaatsje hoger.

Op 8 januari 1977 wordt de terugronde aangevat met een wedstrijd tegen KASC Menen, dat juist vóór Roevo geklasseerd staat. Wij geven U alvast een kalender van de thuiswedstrijden. Deze gaan door in de Maeke Blyde zaal te Poperinge.

- zaterdag 8 jan. 20 u.: Roevo - KASC Menen
- zaterdag 22 jan. 20 u.: Roevo - VBC Marke
- zaterdag 12 febr. 20 u.: Roevo - Eernegem
- zaterdag 5 maart 20 u.: Roevo - VC Gistel
- zaterdag 26 maart 20 u.: Roevo - DB Torhout
- zondag 17 april 11 u.: Roevo - VBC Heist

Langs deze weg danken wij ook alle mensen die meehielpen aan onze wafelbak, hetzij door het leveren van benodigdheden, hetzij door onze wafels te kopen en ons op die manier te steunen. Dank aan de bereidwillige baksters van de meisjes-volleybal, aan Mevr. J. Gesquière die voor ons de deeg maakte en vooral aan de Zusters van de meisjesschool die ons hun lokalen ter beschikking stelden.

Hartelijk dank aan allen, dank zij U werd onze Kerstbak een nieuw succes.

GASTON THEUNYNCK OVERLEDEN

Boer en kunstschilder

In de vroege morgen van tweede Kerstdag is in de kliniek Maria's Rustoord te Roeselare, Gaston Theunynck overleden, op 76-jarige leeftijd.

We hebben Gaston Theunynck, de boer van het Eikhof te Esen, goed gekend. Het was een man die leefde in een magische wereld. Hij was een denker die worstelde met in zijn onderbewustzijn sluimerende krachten; een sterk religieus georiënteerde natuur, die zich voortbewoog op eigen theosofische ideeën.

Hij probeerde aanvankelijk zich daarvan te bevrijden met de pen. Maar zijn mogelijkheden op dat terrein waren te beperkt om die

woelende levensgeesten die in hem huisden, gestalte te geven.

Geheel onverwachts ontdekte hij dat hij zich beter kon uiten met tekenen en schilderen. Aanvankelijk kinderlijk-naïef vertolkte hij zijn innerlijke wereld. Maar zijn scheppingen werden beter naarmate hij de materie meester werd. Gaandeweg vormde hij zich met roekeloze kleurencontrasten en in scherp afgeleijnde vlakken een eigen stijl, waarin het naieve met het visionaire gepaard gaat.

Alhoewel zijn eerste tentoonstelling slechts plaats had in 1954 (te Torhout) heeft hij in de volgende twintig jaar, met een uitzonderlijk creatief vermogen, een formidabel oeuvre tot stand gebracht, waarmee hij befaamdheid heeft verworven tot ver buiten onze grenzen.

Gaston Theunynck was een zeldzaam natuurtalent. (rab)

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1 **8994 PROVEN**

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

H.B.K. SPAARTOMBOLA

**Agentschap
ROESBRUGGE**
**Gerard PATTYN-
VANROBAEYS**
Bergenstraat 3

WINNENDE NUMMERS :

- 1 - 000089 Draagbaar TV-Toestel
- 2 - 000915 Frituurpan
- 3 - 000552 Koffiezetapparaat
- 4 - 000120 Strijkijzer
- 5 - 000907 Koffiemolen
- 6 - 000319 Fototoestel
- 7 - 000900 Isoleerkan

Prijzen af te halen op het agentschap tot 31.03.1977 **SPAARKAS
HYPOTHECAIRE BELEGGINGSKAS - N.V.**

STAVELE - BEVEREN-IJZER

Overlijdens

- Blanche Butaye, ongehuwd, (Stavele).
- Omer Marent, echtgenoot van Vanbecelaere Madeleine (Beveren).

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND JANUARI

Gaibolling

Roesbrugge, zondag 16 januari te 15 u.
Gaibolling bij Georges Berquin.

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 11 januari
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“
Beveren-IJzer, maandag 17 januari
bij M. Ryon, 4e maandelijks kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 25 januari
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“
Haringe, in „Sint-Jozef“ bij Martha Ryon
zaterdag 22 en zondag 23 januari, 4e maandelijks kaarting met saucissen voor de leden.

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 15 en zondag 16 januari: smijting
op de vogelpik voor de leden.

Dansavond

Proven, zaal „Sint-Elooi“, zaterdag 8 januari
T-Dansant, ingericht door Chiro Krombeke.

Proven, zaal „Sint-Elooi“, zaterdag 22 januari
„Komarov T-Dansant“ met DJ. „Moonlight“
ingericht door Chiro Proven. Aanvang 20 u.

Filmforum „De Lovie“

Proven, feestzaal „De Lovie“, vrijdag 7 jan.
„Jonathan Livingston Seagull“.

H.B.K. SPAARTOMBOLA

Agentschap
KROMBEKE

Noël REGHEERE

Krombeeksestraat 5

WINNENDE NUMMERS :

- 1 - 000395 Draagbaar TV-Toestel
- 2 - 000718 Frituurpan
- 3 - 000406 Koffiezetapparaat
- 4 - 000013 Strijkijzer
- 5 - 000378 Koffiemolen
- 6 - 000537 Fototoestel
- 7 - 000356 Isoleerkan

Prijzen af te halen op het agentschap
tot 31.03.1977 SPAARKAS
HYPOTHECAIRE BELEGGINGSKAS - N.V.

Kalender „BERTENNEST“

Kerstkamp van 2-5 januari 1977 met Chiro
Jochi Sas uit Bredene.

Zondag 23 januari: volkskunstontmoeting met
„Bertennesters“ en jongeren uit Zuid-Vlaanderen
in het Bertennest te Roesbrugge waar-
na, 's avonds naar de volkstoneelavond „Men-
schen lyk wyder“ Steenvoorde. Inschrijving
vooraf langs tel. (057) 30.02.08 of (056) 21.69.07

Vrijdag 28 januari te 20 uur: Kinderevan-
gelische Gebedsavond in de huiskapel van
't Bertennest te Roesbrugge: voor iedereen
toegankelijk.

TE KOOP

GASFORNUIS (3 vuren) met deksel en oven.
AFWASBAK in inox met onderkassen.
Voor beide, zich wenden: Statiestraat 83
Roesbrugge. - Tel. 057/30.04.61

Bescherm uw wagen
tegen roest met

UNDERCOATING B

Roestwerend - geluiddempend

Vraag onze speciale voorwaarden:

Garage CAPPOEN

Statiestraat 32 - 34

ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.59

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

We hebben hier drie, vier dagen in de mis-
erie gezeten. Mijn fiets was weg! Niemand
wist hoe of waar, maar ze was weg. Waar-
schijnlijk gestolen, hoe kon het anders? Een
mens zit daarmee natuurlijk in de penarie. Ik
heb wel mijn brommertje, maar als ik maar
een paar straten ver moet, neem ik liever
mijn fiets. We hebben klacht neergelegd bij
de veldwachter. De man heeft een ernstig on-
derzoek ingesteld, zodanig dat ik zeker een
paar klanten zal verliezen, maar mijn fiets
kwam niet terug. 't Was een fatsoenlijk stuk,
amper een jaar oud en ze had mij bijna 5 000
frank gekost. We hebben alle mogelijkheden
onderzocht, maar nergens een lichtpunt. Mijn
schone fiets was en bleef weg.

Tenslotte was onze Jan, die geen eigen rij-
wiel heeft en regelmatig van het mijne ge-
bruik maakt, nog de enige verdachte. Wij ver-
moedden dat hij het ergens was kwijtge-
speeld, want hij is de laatste tijd al meer dan
eens boven zijn theewater thuisgekomen. Gus-
ta ging zelfs verder en dacht dat hij het mis-
schien aan een zacht prijsje van de hand had
gedaan om aan meer drinkgeld te geraken.
„Hij zit te veel in verdachte cafeetjes“,
meende ze, „en van de jeugd van tegenwoor-
dig mag je alles verwachten“.

Ik besloot hem eens degelijk onder handen
te nemen. Enkele dagen geleden, toen we na
het avondeten nog aan tafel zaten, heb ik van
de gelegenheid gebruik gemaakt. Ik had het
goed voorbereid. Punt voor punt heb ik hem,
kalm maar nadrukkelijk gewezen op wat hij
te doen en te laten heeft. Ik heb hem mijn
eigen jeugd - een tijd van zware labeur en
weinig geld - goed voor ogen gehouden. Ik
heb hem gewezen op de invloed van slechte
kameraden en hem gewaarschuwd voor slecht
vrouwvolk. Daarna had ik het over het gevaar
van te veel herbergbezoek. Toen ik hem erop
wees hoe geslepen sommige pikante caféba-
zinnen te werk gaan om met loze listen aan
de centen te geraken, toen schoot het mij
plots te binnen, waar ikzelf mijn fiets had
achtergelaten. Ik heb mijn preek onmiddellijk
gestopt.

„'t Was goed“, zei Gusta achteraf, „al-
leen het slot, was dat niet“!

Nog dezelfde avond stond mijn fiets terug
in 't achterkot!

Niemand weet hoe, maar Gusta is wan-
trouwig.

Gelukkig nieuwjaar,

Pol

— Camping

— Sport

— Kledij

— Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode?..

Weet U wat „In „ is?...

Inzake:

- schoenen

- handtassen

Kijk en kies...

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor...

- de derde leeftijd.

huwelijksfoto's

BERNARD DE GENDEL
FOTOGRAFIE
Sint-Jansstraat 45
POPERINGE - 057/33.33.19

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Miesten Pruume van Watou was aan den dop. Eigentlich ferme tegen zijn goeste moet je weten, want Miesten was altijd è klawier van è vent geweest die nooit ontzien hadde van te gaan werken. Maar ja, wuk moet je gaan doen in è streeke waar dat er omzeggens geen werk meer 'n is. En bijzonderlijk ols je toen ol geen van de joengste meer è zijt, is er ollezens niet veele geen hoope meer dat je nog entwaar gaat binnen geraaken.

Niet dat Miesten entwodde tekort hadde, verre van daar, want ie 'n hadde maar djuuste meer te zorgen voor z'n zelve en voor zijn wuuf en 't wos nooit geen wegsmyter geweest.

Gelukkiglijk had 'n ie nog zijn bezighouding met è beetje te futteren in zijn hovige of nu en toen è keer naar de vaart te gaan vissen. 't Moet oek gezeid zijn dat Miesten de goedhertigheid zelve wos en oltijd gereed stoeg om entwien è plezier te doen of hier of daar 'n hand toe te steeken.

Nu, Miesten wos op è nuchterend met zijn veeloo naar 't dorp geweest om te doppen en nog è paare kommissies te doen voor 't wuuf. In 't naar huus gaan wos 'n ie van zin van è pinte te drinken in „t Versleten Orgeltje“ bij Tinne Snakkers. Maar op 't moment dat Miesten van zijn veeloo sprong zag 'n ie daar ol d'andere kant van de straate dat de kerkekoster ol de moeite van de wereld had om è grooten piano te verschuiven die halvelings binnen in zijn deuregat stoeg.

„k Gelooven dat de koster daarmee geen weg è ga kunnen“ zei Miesten in z'n eigen... „k gaan daar moeten 'n hand gaan toesteecken“, le zette zijn veeloo teegen de muur en stak de straate over.

„Koster, 'k zien dat 't niet è ga gaan olleene... 'k gaan è keer bijspringen en we gaan wieder dat è keer rap arrangeeren tegaaere!“

„Dat is wel, Miesten“ zei de koster, blijde gelijk zot dat 'n hulpe kreeg.

„Je moet nu goed horkten, koster“ eksplieerde Miesten „ik zijn nog è beetje gewend van zwaar alaam te verporren... ik gaan de kommande geeven... ga gij ol d' andere kant, binnen in de gang en ik gaan hier bluuven... onke zeggen: „gauw! hup!“ moeten we tegaaere heffen“.

De koster wrong hem tussen de muur en de piano naar binnen.

„Zie je gereed“ riep Miesten... „gauw! hup!“ Miesten hefte en stak aan dat meubel dat zijn bretellen kraakten, maar dat spel verroerde van geen vinne, 't wos gelijk aan de grond vastgevrozen...

Achter è kwart ferme klawieren dat 't zweet langsten Miesten zijn kaaken liep en de koster achter zijn asem moeste snakken, stoegen ze olle twee ol over de piano mekaar te bekijken en uut te blaazen.

„Ja, ja, Miesten“ zel de koster ol zijn zweet afvaagen... „dat 'n is nog zoo gemakelijk niet ennée om zoo è piano buuten te krijgen“.

„Wuk!“ riep Wiesten... „naar buuten?... en ik steeken de pooten van mien lijf om binnen te geraaken!“

KWAAK

Nieuwjaarsgeschenken

GROTE KEUS:

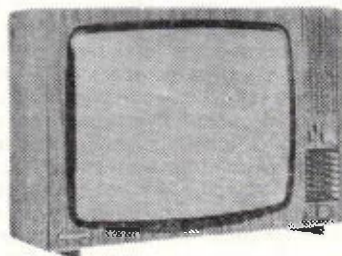
- Moderne- en Stijlverlichting
- Radio - HiFi
- Bandopnemers

Alle elektrische huishoudtoestellen

KLEURENTELEVISIE

ACEC
SIERA
LOEWE OPTA

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

De HEILIGE APOLLONIA patrones tegen de tandpijn!

EENS HET GROTE AANTREKKINGSPUNT TE HARINGE

In vorige jaargangen hebben we de H. Brigida (Beveren/IJzer), de H. Blasius (Krombeke) en de H. Antonius (Oostvleteren en Houtkerke) uitvoerig behandeld, nu komt de vierde volksheilige van de Westhoek, de H. Apollonia, die te Haringe wordt vereerd, aan de beurt.

De H. Apollonia wordt aangeroepen tegen hoofdkwalen en tandpijn. Maar zoals dat met al de volksdevotie het geval is, is ook de verering van de H. Apollonia op de achtergrond geraakt. Het heilig mens, maagd en martelares, heeft buitengewoon te lijden gehad van de concurrentie van de tandartsen. Slechts een kleine schare dankbare gunstelingen zijn haar trouw gebleven en offeren haar nog weleens een kaarsje. Al dragen ze nu allemaal een dentiste-protese in de mond, ze zijn haar erkentelijk gebleven voor vroeger bewezen diensten.

In ons land zijn het vooral de paters dominikanen geweest die de eredienst van deze doorluchtige patrones tegen de tandpijn in de loop van de eeuwen hebben verbreid. Vroeger dan in Haringe werd de H. Apollonia vereerd te Leuven, Herentals, Antwerpen en Brussel. Te Brussel werden de dominikanen echter de loef afgestoken door de augustijnen die beweerden te beschikken over een van Apollonia's autentieke tanden.

In het bisdom Brugge vereert men de H. Apollonia en ging men destijds in bedevaart naar de parochiekerken van Ichtegem, Kaster, Loppem, Stene, Tielt en Woumen. Men vierde het feest van de H. Apollonia met een novene te Haringe en te Oeren (Alveringem), maar laatstgenoemde viering ging, in 1803, over naar Avekapelle.

Maagd en martelares

In Alexandrië, de stad die in 332 vóór Kristus werd gesticht door Alexander de Grote, aan de meest westelijke Nijlmonding, leefde er in het jaar 249 een heidens dichter, een soort tovenaars, die voorgaf door goddelijke ingeving de toekomst te kunnen voorspellen. Hij was een verwoede vijand van de kristenen die niet eens in zijn kunst geloofden en hem in de uitoefening van zijn praktijken hinderlijk waren.

Onder voorwendsel dat de aanhangers van de kristelijke godsdienst de goden tergden, zodat onvermijdelijk hun wraak over de stad zou neerkomen, zaaide hij beroering onder de bevolking tegen de aanhangers van de nieuwe leer.

De woorden van deze invloedrijke man, die waarschuwde voor de vreselijkste straffen die allen te wachten stonden als ze aan de bedrijvigheid van de kristenen geen elnde maakten, sloegen in.

Een verschrikkelijke kristenvervolging was hiervan het gevolg. De heidenen bestormden de huizen van de kristenen en sleurden deze gevankelijk mee naar de gerechtszalen, waar verbitterde tirannen de neofieten met de

doodstraf en wrede mishandelingen bedreigden, wanneer ze niet onmiddellijk in de tempels van de heidense goden hun geloof wilden afzweren, hun God lasterden en wierook wierpen op het heidense offervuur.

Onder deze gevangenen bevond zich ook Apollonia, een ongehuwde vrouw van rijpere leeftijd die in de stad bekend stond om haar verdienstelijke daden. Maar voor haar aanklagers was dat allemaal van geen tel, het feit dat zij kristin was volstond om haar te kastijden. „Verloochen uw Kristus”, zegden zij haar „en offer aan onze goden, die ouder zijn dan de uwe”. Maar overtuigd en standvastig in haar geloof antwoordde zij: „Ik blijf wat ik ben, zolang ik in dit zwakke lichaam hier op aarde leef zal mijn mond en mijn tong zonder ophouden de ware en almachtige God loven”. Toen sloegen de beulen haar met zulke brutale heftigheid in het gezicht dat zij haar kaaksbeenderen braken en de tanden haar uit de mond sprongen.

Daarop werd, even buiten de stad, een groot vuur aangelegd. Men sleepte de gemartelde vrouw daarheen en dreigde haar in de vlammen te werpen indien zij niet aan haar geloof verzaakte en de macht van de oude goden erkende. Apollonia vroeg enkele ogenblikken bedenktijd. Haar verzoek werd ingewilligd en in het vooruitzicht van haar terugkeer tot de oude leer werd zij van de koorden bevrijd waarmee haar beulen haar hadden vastgebonden. Zij bad een korte wijle in stilte en wierp zich toen, als in extase, vrijwillig in de vlammen.

In diezelfde vervolging vonden nog heel wat kristenen de marteldood.

In acht genomen deze omstandigheden moet het geenszins verwonderen dat Apollonia werd heilig verklaard en uitverkoren werd om de lijdende mens bij te staan, wanneer hij het venijn aan de kliezen voelde.

Haar Verering te Haringe

De devotie tot de H. Apollonia te Haringe zou dateren uit het begin van de 18e eeuw

HEILIGE APOLLONIA

en werd er waarschijnlijk binnengebracht door pastoor Antonius Cool (pastoor van Haringe van 1706 tot 1743). Hij was nog pastoor geweest te Oeren en had daar de verering van de H. Apollonia leren kennen. Haar novene werd te Oeren ingesteld door paus Clemens IX (1667-1669), maar de verering was er voorzeker nog van oudere datum. Ook de dominikanen zullen te Haringe wel hun woordje meegesproken hebben, want de paters dominikanen van St.-Wlnoksbergen kwamen regelmatig te Haringe prediken en biecht-horen.

Ook uit het begin van de 18e eeuw dateert het kleine houten beeldje van de H. Apollonia die in de kerk van Haringe voorhanden is. Wat eens te meer er schijnt op te wijzen dat de devotie tot de heilige uit die periode dagtekent. Het groter, meer moderne beeld, dat men er aantreft, is van gips en zonder waarde. Door pastoor Petrus Delye, die er parochieherder was in de jaren 1835-1877 werd er een schilderij van de H. Apollonia in de kerk binnengebracht. Het was een werk van de Brugse kunstschilder Jacob van Oost,

jr. (1639-1713), maar dit doek is nu verdwenen. Ook onder pastoor Delye werd de kerk, in 1844, met een reliek van de H. Apollonia, gevat in een mooie zilveren reliekhouder, begiftigd. De noeven zou ingevoerd zijn door pastoor Alfonsus Debrie (1893-1904).

Meestal wordt de heilige afgebeeld met een tang, waarin een tand steekt. Dat klopt niet met de overlevering, want Apollonia werd haar tanden niet getrokken, maar uitgeslagen. Evenwel hebben de schilders en beeldhouwers die haar hebben uitgebeeld en die wisten dat zij de patrones was tegen de tandpijn, haar reeds van de 16e eeuw af van een tang voorzien. Dat was voortaan Apollonia's onvervreemdbaar attribuut en daaruit zal men haar steeds uit alle andere heilige vrouwen herkennen.

Ieder jaar werd de H. Apollonia van 9 tot 17 februari, in de kerk van Haringe, ter verering uitgesteld. De bedevaarders konden er zich een litanie van de heilige, of een medaille met haar beeltenis, aanschaffen. Naast de gewone offerkaarsjes kon men er ook zijn tanden verkopen. Het schijnt dat men op die manier zijn tandpijn mede verkocht en er definitief vanaf was. Dat „tanden verkopen“ bestond hierin dat men een mondje tanden in „was“ kocht om aan haar beeld te offeren.

Ook bestond er een „Broederschap van de H. Apollonia“ ter bevordering van haar verering. Een kleine bijdrage was hiervoor te betalen en verder moest men voor de patrones geregeld een gebed storten waarin met aandrang op haar verplichtingen, inzake tandpijn, ten opzichte van elke „confreer“ werd gewezen.

De voornaamste dagen in de noeven waren de zondag en de daaropvolgende maandag. Die maandag werd lange tijd als een plaatselijke misdag gevierd door de bevolking van Haringe en omliggende.

Zoals overal elders is de devotie ten opzichte van de H. Apollonia zogoed als verdwenen. De praktische middelen die tegenwoordig bestaan om tandpijn uit te schakelen hebben de hulp van de heilige overbodig gemaakt. Al die kleine materiële kontakten die de volksmens bonden aan het bovenna-tuurlijke zijn weggevaagd, met het abstrakte heeft hij het des te moeilijker.

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijksaankondigingen

- Willy Gruwez van Proven met Lilliane Deloz van Roesbrugge-Haringe.
- Ludo De Byser van Poperinge met Rita Tant van Roesbrugge-Haringe.

Overlijdens

- Antoon Vandeputte, 62 j., echtgenoot van Maria Meersseman.
- Martha Declercq, 86 j., echtgenote van Felix Maerten.

Kiekenkaarting

Weet U dat uw kinderen dit jaar in het zwemmen de interscholenvwedstrijd van de provincie West-Vlaanderen hebben gewonnen? Is dat geen prestatie om fier over te zijn?

Maar... zwemmen kost geld en vooral het busvervoer. Daarom rekenen we erop dat zeker alle ouders, doch ook familieleden, vrienden en sympathisanten dit jaar weer op post zullen zijn om in een aangename sfeer, een gezellige namiddag en - of avond - door te brengen. Ook zijn er waardevolle prijzen te

Sprokkelmaand 1977 in onze natuurjeugdherberg

BERTENNEST - ROESBRUGGE

Bergenstraat 29

NIEUWE REEKS KOOKLESSEN

NATUURVOEDING

telkens op **maandagavonden 14 - 21 - 28 februari om 19 uur**

150 F per les, avondmaal inbegrepen

o.l.v. echtpaar **John Verstraete - Arlette Sintobin**

open voor iedereen, maar liefst vooraf aanmelden:

tel. 056-21 69 07 of 050-33 87 54 of 057-30 02 08

Vorbereidende gratis NATUURAVOND

dinsdag 8 februari te 20 uur inleidende studie- en vraagavond over:

„**MAKROBIOTIEK & KOOKKUNST**“

met **John Verstraete** en

Antoon Pype, als de Sovjets hem vrijlaten...

Tijdens de gedwongen afwezigheid van Antoon, vallen de markten weg, maar gewoon OP AANVRAAG (ook telefonisch) blijft de broodronde met **VLAANDEREN REFORM-DESEMBROOD**

Ook tijdens weekeinde van 18 - 21 februari met de aangekondigde

Gebedsavond (Antoon rekent op uw steun en gebed!)

en op bovenstaande natuuravonden, kan men dat biologisch desembrood verkrijgen.

Intussen steun verder de actie: „**ANTOON PYPE VRIJ**“

langs **POSTREKENING 000-0905098-88** der Nest Van der Hallen-Jeugdgemeenschap te Roesbrugge; bestel meteen folders en aanplakbrieven:

„**AKTIE VRIJ EUROPA**“

— „**VLAANDEREN REFORM**“

voor: **GASOIL - diesel**

- **verwarming**

Fuel-OIL

BENZINE

**HET
KWALITEITSMERK**

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

**Oliën en
smeermiddelen**

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

winnen op de teerlingbak. Dank aan de milde schenkers.

Dus allen naar de meisjesschool te Roesbrugge op zondag 20 februari van 10 tot 13 u. en van 16 tot 23 uur of later...

Oproep!

Dit jaar hebben we weer een sympathieke en sterke kandidaat om de titel „Prins Kar-naval van de landelijke gemeenten“ in de wacht te slepen, nl. André Weemeeuw.

Hij rekent op de Roevo, op de brandweer en alle vrienden uit Roesbrugge-Haringe en omliggende. Deze keer grijpen we niet naast de titel!

Kom met spandoeken, kom verkleed - liefst in kledij uit de riddertijd - kom en breng een berg geestdrift mee!

Wie er verleden jaar bij was en van de sfeer heeft genoten zal de verkiezing op zaterdag 12 februari in de ruime feestzaal van „De Lovie“ zeker niet willen missen.

Kaarten te bekomen bij Jozef Alexander,

Raymond Gyssels, Willy Neuville, Pol Samyn en André Weemeeuw.

Allen als één man achter André.

Een kandidaat die telt voor twee!

Eervolle vermelding

Luc Devloo, die aan het V.T.I. te Poperinge in A3 hout zijn eindijs diploma behaalde, bek-wam de eerste plaats in de kwalifikatieproeven met 87,5 %. Begin mei heeft hij de proeven, uitgeschreven door Nat. V.A.S.T., op uitmun-tende wijze uitgevoerd. Bij die gelegenheid werd hem op het Nat. Houtvoorlichtingsbu-reau te Brussel op 20 november een prijs en een getuigschrift overhandigd.

Hartelijk proficiat aan onze jonge dorpsge-noot.

TE KOOP

MOBYLETTE en valhelm, in uitstekende staat. Zich wenden:

Krombekestraat 4, 8990 Roesbrugge.

Met tabak en snuif trok Karel Velde over de grens...

TABAK, de wondere plant uit DE NIEUWE WERELD

Van geneesmiddel naar kankerverwekker

Einde februari verschijnt het boek KAREL VELDE, van Djoos Utendoale, een bewerking van KAREL DE BLAUWER, de smokkelroman van pastoor Jules Leroy.

Het voornaamste produkt waarmee de smokkelaars destijds de Frans-Belgische grens over gingen was tabak en snuif. Dat was reeds tijdens de Oostenrijkse periode, in de 18e eeuw, het geval. Daarover kan men lezen in de inleiding van het boek KAREL VELDE, waar de geschiedenis van de smokkelarij in de Westhoek uitvoerig wordt behandeld. In onderstaande bijdrage vertellen we over tabak en roken in het algemeen.

Op 12 oktober 1492 werd Amerika ontdekt door Christophorus Columbus. Dat weet tegenwoordig iedereen. Reeds een paar dagen nadat hij voet aan wal had gezet, in de Nieuwe Wereld, zou Columbus voor de eerste maal Indianen hebben gezien die *tabacos*, d.i. tabak in maïsblad gerold, rookten. Maar die eerste expeditie die Amerika aandeelde had voor heel dit geval maar matige belangstelling, zij was op zoek naar goud en andere kostbaarheden.

De missionarissen die Columbus op zijn tweede reis (1493-1495) vergezelden zonden echter berichten naar Europa over dit zeldzame kruid en voordat de plant in de Oude Wereld opdaagde ging zij hier al door voor geneeskrachtig.

De eerste Europeaan die tabak rookte en wiens naam in de geschiedenis bewaard is gebleven, was Rodrigo Jerez, een Spaanse matroos die de tweede tocht van Columbus had meegemaakt. Hij werd een martelaar voor zijn nieuwe liefhebberij. Toen hij al rokend door de straten van zijn geboortestad Ayamonte slenterde geloofden zijn medeburgers dat de duivel in hem was gevaren en door zijn mond vuur en rook spuwde. Jerez werd aangeklaagd bij de inquisitie en tot tien jaar kerkerstraf veroordeeld.

Nadat, bijna 70 jaar na de ontdekking van Amerika, de goudkoorts was geluwd kwamen de Spanjaarden op het idee hun overzeese bezittingen eens grondiger te bekijken. Filips II stuurde daartoe een speciale commissie naar het Verre Westen, met aan het hoofd een zekere Boncala Hernandez de Toledo. Hij bracht in 1559 de eerste tabaksplanten naar Spanje.

Van heilige kruid naar duivelskruid

Het nieuwe gewas werd in Europa met eerbiedige belangstelling ontvangen en leverde in de eerste plaats stof voor medische verhandelingen. Jean Nicot, de Franse gezant in Portugal, die juist in de jaren 1559-1561 te Lissabon verbleef - hij was er voornamelijk heengestuurd om te bemiddelen in het huwelijk tussen de vijfjarige koning Sebastiaan van Portugal en de zesjarige dochter van de Franse vorst - stuurde tabaksbladeren in poedervorm naar zijn koningin, Catharina de Medici, in Parijs, die er haar zieleke zoon mee liet behandelen. Nicot stuurde ook tabakszaden naar de Franse hoofdstad. Vanuit het koninklijk paleis vond het tabakspoeider en naderhand de tabaksplant een vlugge verspreiding in de hoogste kringen en vervolgens bij de burgerij. Zo komt het dat men aanvankelijk gewaagde van het koninginnekruid. Wegens de grote helende waarde die eraan werd toegekend kreeg het zelfs de ere naam *herba panacea* of het alles helende kruid; daarna ging men nog een stap verder en men noemde het *herba sancta*, het heilige kruid!

Aan al die wisselende benamingen maakte de Franse geneesheer J. Dalechamps in 1587 een einde. In zijn botanisch werk *Historia generalis plantarum* gaf hij het de naam van de man die het in Frankrijk had binnengebracht: *herba nicotiana* (naar Jean Nicot). Toen in de 19e eeuw werd ontdekt dat er in tabak een basische verbinding voorkwam die tot de groep van de alkaloiden behoorde, gaf men de naam *nicotine* aan dit vergiftigde bestanddeel van de *herba nicotiana*.

Men legde de bladeren van de tabaksplant op zweren en andere ontstekingen en ademde de rook ervan in langs een trechter om hoofdpijn te genezen. Catharina de Medici achtte een neuslavement met tabaksrook bijzonder heilzaam. Later snoof men tabakspoeier in om het hoofd te verlichten en zo ontstond de mode van het snuiven, die onder Lodewijk XIV een enorme rage kende.

Was de medische wetenschap aanvankelijk voor de tabak in de bres gesprongen, weldra kwam er verzet tegen het gebruik van tabak, juist uit medische en ook wel uit morele overwegingen. De professoren van de universiteit van Leiden verzekerden hun studenten plechtig dat hun hersenen door het roken zouden verkolen. De geestelijkheid in Rusland geloofde dat tabak een duivelskruid was en een rook afzette van dezelfde aard als die waarin de zondaars in het hellevuur werden gerookt.

Pijp en snuifdoos

De Engelse ontdekkingsreiziger Sir Walter Raleigh leidde in 1584 een expeditie naar Noord-Amerika die er een nederzetting stichtte die de naam Virginia kreeg. Daar leerden de expeditieleden van de Indianen het verbouwen en het bereiden van tabak. Maar deze Engelse planters hielden het in de vreemde niet lang uit en reeds 2 jaar later keerden zij naar Plymouth terug, meestal met een tabakspijp tussen de tanden. Raleigh heeft niet alleen de pijp in Engeland ingevoerd, maar is haar ook zijn verder leven trouw gebleven. Toen hij later wegens deelname aan een complot ter dood werd veroordeeld besteedde hij met zijn pijp in de hand het schavot (1618). Vanuit Engeland heeft de pijp in korte tijd een ware triomftocht doorheen heel Europa gemaakt en is zelfs in het Oosten doorgedrongen. In Turkije had deze nieuwigheid echter maar nare gevolgen. Toen in 1633 een reusachtige brand Konstantinopel in de as legde, beschuldigde sultan Moerad IV de rokers ervan hiervan de oorzaak te zijn geweest. Op tabaksverbruik stond in het vervolg de doodstraf en hij liet rokers die betrapt werden ook werkelijk terechtstellen.

Onder Lodewijk XIV (1643-1715) werd het snuiven een voorname bezigheid. Iemand die bevallig een snuifje kon aanbieden bewees daardoor dat hij een goede opvoeding had ge-

Toen te Roesbrugge de eerste tabaksfabrieken ontstonden - omstreeks 1750 - droegen de douaniers nog geen uniform, maar bovenstaande grote bronzen medaille als herkenningstekens.

noten. De snuifdoos kwam in zwang, vaak kostbare modellen uit goud en versierd met edele materialen. Niet alleen mannen namen een snuifje, maar ook vrouwen. Een oud madrigaal bezingt hoe een zekere schone tabak snoof en het fijne poeder daarbij in haar keurslijfje stooft. „Ach“, zuchtte de dichter, „ware ik deze tabak!“, waaruit men kan opmaken dat ook jongedames in die tijd een priesje niet versmaadden. In Italië nam het snuiven dermate de overhand dat paus Urbanus VIII door een bul de kerkelijke ban uitsprak over degenen die in de kerk tabak snoeven. Deze bul bleef 100 jaar van kracht en werd pas door Benedictus XIII opgeheven, die zelf een hartstochtelijk liefhebber van snuiven was.

Tot het einde van de 18e eeuw werd alleen maar tabak gesnoven, gepruimd en ook in de pijp gerookt. In 1788 begon men in Duitsland sigaren te maken, in Engeland pas in 1840. De eerste sigarettenfabriek werd in 1862 in Dresden geopend.

19 miljard sigaretten

In 1568 nam een Werfakse lakenhandelaar Johannes Van d'Helle de eerste tabakszaden mee uit Spanje, waar hij lepers laken naartoe bracht. In 1569 kweekte de hovenier Honoratus Ladepier de eerste planten uit deze zaden in zijn moestuin.

Ook hier werd in het beginstadium tabak gekweekt als geneesmiddel, hoofdzakelijk tegen hoofdpijn, al meende men dat deze plant tevens een „wonderlike kragt“ bezat tegen de pest. Later werd te Brugge de pestpatroon Sint Rochus dan ook de patroon van de nieuwe nering der „tabaquisten“. In 1608 waren er reeds 49 ha tabak verbouwd te Werfak en 14 ha te Komen. 150 jaar later kweekte men 1750 ha tabak in de Leiestreek. In 1749 ontstond de eerste tabaksfabriek te Roesbrugge, 9 jaar later kwam er een tweede. Beide instellingen die samen 11 arbeiders tewerkstelden produceerden toen reeds bijna uitsluitend voor de smokkel naar Frankrijk.

Lees verder blz. 6

DE STAVELSE BURGEMEESTERS (2)

Materiële en financiële zorgen

Onze vroegere burgemeesters Demazière, Recour, Van Eecke en Coene waarover wij het hadden in de vorige bijdrage, hadden in hun tijd, 1794 tot 1814, maar weinig materiële zorgen in hun gemeentebestuur.

Wanneer wij de rekeningen van die jaren nakijken vinden wij er praktisch geen uitgaven voor wegen en openbare werken wat thans in vele landelijke gemeenten de hoofdbrok is van de uitgaven en ook het zorgkind van de schepencolleges.

Er waren te Stavele nog geen besteede wegen, alles was aardeweg. De aangelanden moesten zelf zorgen voor het delven en onderhouden van de grachten, er was geen openbare verlichting en ook geen signalisatie. Wel hield men een waakzaam oog op bruggen en aquaducten. Zo ontving de hoefsmid Desiere in 1805 de som van 11,85 fr.; de schrijnwerker Engel Loosen: 94,15 fr. en de werkman August Borry: 44 fr. „pour faire des réparations aux ponts et aqueducs”. Totaal: 150 fr.

De totale uitgaven in de dienstjaarrekening van 1805 bedroegen 4.358,78 fr. De jaarwedde van de secretaris Schotte bedroeg: 200 fr. en die van Pieter Schoonaert, de veldwachter, eveneens 200 fr. In 1805 moest de gemeente 690,50 fr. subsidie verlenen aan het bureau van de weldaad d.i. 15,8 %. Ook toen reeds paste de gemeente het tekort van het ambestuur en van de kerkfabriek bij. In dit zelfde jaar ontving de kerkfabriek 2.326 fr. d.i. 53,3 % „pour subvenir aux dépenses de la fabrique”. Het jaar daarop, 1806, kreeg de disch 1.416,50 fr. terwijl de gemeente 1.022 fr. betaalde aan pastoor Vermeersch „pour son traitement” en 639 fr. aan de onderpastoor Devisschere.

In 1811 kreeg burgemeester Jan Van Eecke het aan de stok met de kerkraad omwille van het deficit in het budget van de kerkfabriek, dat door de gemeente moest bijgelegd worden. Tijdens een buitengewone zitting van de gemeenteraad, waarvoor speciale toelating aangevraagd en bekomen werd van de prefect van het departement, werd de begroting van de kerkfabriek aan een minitieuze onderzoek onderworpen. Artikel per artikel werd onderzocht en de kredieten goedgekeurd, verworpen of verminderd. De slotkonklusie van de raad was dat het deficit met 144 fr. moest verminderd worden en van 600 fr. moest teruggebracht worden op 456 fr.

Uit dit onderzoek vernemen wij interessante inlichtingen o.m. dat er per jaar 40 liter wijn nodig was voor de missen en dat de wijn

toen 1,25 fr. kostte. Er moest eveneens 40 liter olie, voor de verlichting van de kerk, aangekocht worden. De olie kostte 0,90 fr. de liter. Slechts tweemaal per jaar moest de grote was gedaan worden; de kerk had 88 stukken lijnwad, altaardwalen, alben, superplis, enz. Die was kostte 0,20 fr. per stuk en met de nodige herstellingen erbij kwam dat op 35 fr. per jaar. De pastoor had 16 fr. ingeschreven voor zijn vier misdienaars, 4 fr. per kind. Deze moesten het echter ontgelden, want de raadsleden verwierpen dit krediet volledig. De correspondentiekosten werden van 14 fr. op 12 fr. gebracht. De buitengewone uitgaven voor herstellingen aan de kerk werden met 100 fr. verminderd.

Sociale taken

Tijdens het ambtsmandaat van burgemeester J. Van Eecke moest er ook een chirurgien-accoucheur ten dienste van de armen aangesteld worden. Pieter Bancourt werd benoemd op 24 december 1808 en zijn wedde bepaald op 72 fr. per jaar. Voor dit bedrag moest hij tevens de medikamenten leveren gezien er geen apoteker te Stavele gevestigd was. Pieter Bancourt was geslaagd in het examen voor chirurgien en accoucheur dat hij had moeten afleggen op 12 november 1807 voor de jury van de gezondheidsdienst van het departement. Zijn naam kwam voor op de lijst van de personen bevoegd om één der takken van de geneeskunde uit te oefenen. Deze algemene lijst werd door de prefect of provinciegouverneur uitgegeven.

Wij moeten hier echter onmiddellijk aan toevoegen dat Bancourt reeds sedert vele jaren chirurgien en accoucheur was te Stavele.

Petrus Bernardus Bancourt was een geboren Stavelenaar. Hij was gehuwd met Josephine Kinget uit Leisele en woonde hier te Stavele op de dorpsplaats, vermoedelijk waar Urbain Corneillie nu woont. Hij was de zoon van Bernardus Bancourt die waarschijnlijk ook chirurgien was. In vele overlijdensakten, vanaf 1779 zien wij de naam van Petrus Bancourt, beëdigde heelmeeester, „chirurgus juratus” schreef de pastoor in zijn registers wanneer hij vermeldt dat de boorling in sterfensgevaar, door de vroedmeester gedoopt werd of wanneer hij uitdrukkelijk spreekt van een uitgevoerde keizersnede. ...facta operatione caesarea...”

De burgemeester was in die tijd ook voorzitter van de vergaderingen van het bureau van de weldaad (disch). Hij moest zich dan ook bekommeren over de behoeften, de ge-

handicapt, de ongehuwde moeders en hun onmondige kinderen.

Dat de burgemeester, of was het de sekretaris, met bepaalde zaken soms geen raad wist blijkt uit een brief dd. 4 december 1810 van burgemeester J. Van Eecke aan de prefect van het departement. Het ging over een ongehuwde moeder: Marie Sisouw. Deze had als jong meisje haar geboortedorp Stavele verlaten en had zich te Beveren gevestigd. Zij woonde er 10 of 12 jaren. Tijdens haar verblijf aldaar had ze een kindje gekregen. Het armbestuur van Beveren had haar onderstand verleend en het kindje geplaatst. Het was echter vroeg gestorven. Marie Sisouw ging dan te Lo wonen waar ze drie jaar en half verbleef. Ook daar kreeg ze een kind. Ook dit kind werd door het bureau van de weldaad van Lo geplaatst. Het stierf toen het twee jaar was. Nu ging Marie als dienstmeid inwonen bij de genaamde Jan Toortelboom te Nieuwkapelle. Na zeven maanden, in mei 1810, vloog ze daar buiten en ging als dagloonster links en rechts de kost verdienen, tot ze eindelijk te Leisele arriveerde en er enkele weken rondsloenterde. Toen oordeelde de veldwachter van Leisele dat het welletjes was met Marie en hij geleidde haar naar haar geboortedorp omdat ze nu zonder woonst was. Dit gebeurde op 1 december 1810. Ze was te Stavele slechts enkele minuten binnengeleed in het gemeentehuis toen ze opnieuw een kind baarde. De burgemeester vraagt dan ook aan de prefect dat hij hem zou willen laten weten welke gemeente nu moet instaan voor het onderhoud van moeder en kind, er op wijzende dat deze jonge vrouw, die nu drieëndertig jaar oud is, nooit meer naar haar geboortedorp was teruggekeerd in de laatste 15 jaar. Wij hebben vruchteloos naar het antwoord van de prefect gezocht.

Feestelijkheden en Ceremoniën

Benevens zijn geringe materiële zorgen, zijn financiële becommernissen en zijn soms moeilijke sociale taken kreeg de maire van Stavele ook feestelijkheden en ceremoniën te organiseren. Zo moest hij ieder jaar ervoor zorgen dat op 15 augustus feest gevierd werd omwille van het herstel van de eredienst in Frankrijk. Op de vooravond van het feest moesten alle klokken luiden van 20 uur tot 21 uur en de 15e zelf, moesten de klokken het feest inluiden vanaf 5 uur 's morgens. Te 9 uur moesten de maire, zijn adjoint, de raadsleden, de members van het armbestuur en alle andere personeelsleden, geëscorteerd

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater: **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58
8970 POPERINGE

**MEEST
GESPECIALISEERDE
STOFFENZAAK
VAN DE STREEK**

Alleenverdelers : BURDA - patronen

door de veldwachter, in groot ornaat, zich in optocht naar de kerk begeven waar een solemnele mis gecelebreerd werd ter herdenking van de geboorte van onze illustere keizer Napoleon I. Na deze godsdienstige plechtigheid moest dezelfde stoet, in tegengestelde richting, naar het gemeentehuis stappen.

In de namiddag moesten er allerhande volksspelen ingericht worden. En van dit alles moest de maire 's anderdaags een verslag opmaken en opsturen naar de onder-prefekt te Veurne.

Dit werd dan ook teken jare stipt uitgevoerd zoals blijkt uit de afschriften van de brieven bewaard in het Stavels archief.

R. Lanszweert.

KLEINE FISKALE KRONIEK

Geschenken en de B.T.W.

Wanneer een handelaar die aan het normale B.T.W.-stelsel onderworpen is, uit zijn winkel of magazijn goederen haalt voor eigen privaat-gebruik of om als geschenk te geven, moet hij ofwel een inschrijving doen alsof het om een verkoop zou gaan, hetzij door faktuur op eigen naam en inschrijving in zijn Verkoop-faktuurboek, hetzij door inschrijving in zijn Dagontvangstenboek.

De handelaar is de B.T.W. verschuldigd, doch slechts op de INKOOPPRIJS !
Voorbeelden :

- 1.- Een schilder neemt voor 2.000 fr. (inkoop-prijs zonder B.T.W.) verf en behangpapier uit zijn winkel om een van zijn eigen slaapkamers op te knappen, dus : privé-gebruik. Hij moet de inkoopprijs van zijn verf en behangpapier in zijn dagontvangsten inschrijven.
- 2.- Een handelaar in kantoormachines neemt uit zijn winkel een rekenmachientje (inkoop-prijs zonder B.T.W. 4.000 fr.) dat hij als ge-

schenk geeft aan zijn kleinzoon. Die handelaar moet een verkoopfaktuur opmaken op zijn eigen naam van 4.000 fr. + (4.000 x 18 t.h.) of 720 fr. B.T.W. Deze verkoopfaktuur moet in zijn Verkoopfaktuurboek ingeschreven worden.

Volgens de B.T.W.-administratie moeten ook geschenken aan zakenrelaties, bv. gelegenheidsgeschenken aan klanten en leveranciers, van 500 fr. en meer (inkoopprijs zonder B.T.W.) op dezelfde manier worden behandeld : dus boeken als zijnde voor privé-gebruik.

Indien die geschenken aanvaard worden door de administratie der Direkte Belastingen mogen ze in de kostenafrekening van de bedrijfswinsten aan inkoopprijs + B.T.W. ingebracht worden.

De B.T.W. op relatiegeschenken van minder dan 500 fr. mag wel in aftrek worden gebracht in het Aankoopfaktuurboek, maar niet voor geestrijke dranken. Geef liever een pot met bloemen dan een fles whisky !

S.B.

Fiscaal Adviseur en Bedrijfskonsulent U.F.S.A.

HET GRONDKREDIET VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Spaarboekjes met hoogste interest
Obligaties - Leningen
Diskrete afhandeling

wend u in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO - CAPPOEN Maria
Poperingsestraat 25, KROMBEKE
Tel. 057/40.01.38

Centrale Verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.08.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

DAVIDSFONDS „IJZERWEELE“

Toneel

Zaterdag 19 februari 1977 te 20 u. komt het Augustijner Teater uit Antwerpen voor de derde maal naar „De Gouden Arend“ te Roesbrugge-Haringe. In 1963 brachten zij „Pasterke Candeels“ van Robert Herberigs voor het voetlicht, terwijl zij in 1974 met evenveel succes „Slippers“ van Alan Ayck-born opvoerden.

Meerdere malen wist het Augustijner Teater, onder leiding van Miel Geysen, het Vondel- en het Landjuweel te winnen. Die laatste bekroning sleepten ze zelfs zes maal in de wacht.

De komedie „Drie dozijn rode rozen“ van Aldo de Benedetti zal elke aanwezige toeschouwer eveneens bekoren en voldaan naar huis sturen na de opvoering ervan. De inhoud helemaal uit de doeken doen hoeft zeker niet. Want wat gebeurt er allemaal niet wanneer er wat stof te voorschijn komt na vijftien jaar gelukkig huwelijk en beide partners een avontuurtje als welkome afwisseling beschouwen ? En dan nog als er verkeerde telefoonaansluitingen bij te pas komen ? Liefdesaffaires ontwikkelen zich af per brief en met rozen, terwijl een stille aanbieder ervan geniet en de meid er het hare over denkt !

Deze opvoering wordt georganiseerd door DF-IJzerweelde in samenwerking met „Die Croone“, K.A.V. en K.L.J. onder auspiciën van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur, Bestuur voor Volksontwikkeling en Openb. Lectoraatvoorziening.

Toegang : 120 fr.; leden van de inrichtende en medewerkende verenigingen : 70 fr., familietaarif : 240 fr. Houders van Plus-3-Pas betalen slechts 60 fr.

D. Morez.

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

- In alle kwaliteiten —
- In alle prijzen —

(vervolg van blz. 3)

Naderhand is er meer vreemde tabak op de Belgische markt gekomen ten nadele van de eigen kweek, die bestendig achteruit is gegaan. In 1975 werd er in heel België nog slechts 489 ha tabak verbouwd, met een opbrengst van ongeveer 2 miljoen kg droge plant. In dat jaar heeft de tabakverwerkende industrie in België meer dan 40 miljoen kg ruwe tabak in bewerking gesteld, zodat hiervan slechts ongeveer 5 t.h. voortkwam van inlandse kweek.

Intussen heeft het medische korps menig verdikt tegen de tabak geveld. Tabak is schadelijk voor het zenuwstelsel, voor het hart en de bloedvaten, voor de keel en de longen en voor de ogen; hij werd reeds ten overvloede aangeduid als de oorzaak van de toenemende longkanker en het schijnt uitgemakkt dat rokende mannen en vrouwen meer kans lopen van misvormde kinderen te krijgen. Op elk pakje sigaretten staat er verplichtend in drie talen gedrukt: „sigaretten roken kan uw gezondheid schaden“! En toch... werden er in 1975, in België, 272 miljoen sigaren, 857 miljoen sigarillo's, 19 miljard sigaretten en 4,5 miljoen kg losse tabak gerookt. De schatkist inde hierop aan aksijnsrechten en B.T.W.: 15 miljard frank! Straks gaat dat bedrag nog de hoogte in, want nieuwe aksijnsrechten op sigaretten zijn in overweging genomen. Het begint aardig wat geld te kosten om zich ziek te maken. (rab)

Dacht U er reeds aan uw
**Bomen, Bloemen
en Heesters
een goede snoeibeurt
te laten geven?**

Doe het nu

P. VANWILDEMEERSCH
Stationsstraat 62
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30.00.43

BIJ HET VERSCHIJNEN VAN „KAREL VELDE“

Haringe 26 februari

In de machine-zaal van de h. R. Donche, die voor de gelegenheid zal verwarmd zijn, heeft op zaterdag 26 februari de voorstelling plaats van het boek KAREL VELDE, door Djoos Utendoale (schuilnaam van pater-pastoor Joris Declercq).

Vanaf 19 u. is er een doorlopende tentoonstelling van smokkelmaterieel, met toelichting door de h. Gaston Declercq, Inspekteur bij de Opsporingsdienst der douanen. Om 20 u. wordt de feestrede gehouden door Senator Leo Vanackere, voorzitter van het Komitee voor Frans-Vlaanderen en ondervoorzitter van de Kultuurraad voor de Nederlandse Kultuurgemeenschap. Daarna komt er een optreden van Willem Vermandere met zijn groep. Tenslotte wordt een prachtige schilderij van pater Declercq, voorstellende Karel de Blauwer en met een waarde van 20 000 fr., verloot. De loten worden verkocht aan de democratische prijs van 25 fr. Een unieke kans om een waardevol stuk in huis te krijgen. Een reproductie van dit schilderij komt voor op de kaft van het boek, KAREL VELDE.

De toegang tot het feest is gratis.

Het prachtige boek van Djoos Utendoale, een bewerking van de smokkelroman van die andere streekgenoot, pastoor Jules Leroy, zal er te koop zijn aan de prijs van 275 fr. Het werk wordt voorafgegaan door een historisch overzicht van de smokkelarij in de Westhoek, van de hand van R.A. Blondeau. Bovendien is het geïllustreerd met 14 waardevolle foto's en 3 tekeningen van de schrijver.

Een boek van de streek en voor de streek! Wie behoort tot de voorinschrijvers kan er eveneens zijn exemplaar afhalen.

Roesbrugge 6 maart

In de zaal van het „Kristen Volkshuis“, bij J. Gunst is er op zondag 6 maart, vanaf 14.30 u. tentoonstelling van smokkelmaterieel en doorlopende diamontage over de Folkloristische Fusiestoet die door Roesbrugge is opgestapt ter gelegenheid van de jongste ker-

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

mis. Om 15.30 u. filmpje over de Karel-de-Blauwerstoet uit het jaar 1961, met een korte spreekbeurt door de h. Reimond Watthy over Jules Leroy en zijn smokkelroman.

De toegang is kosteloos en men kan er zich het nieuwste werk van Djoos Utendoale aanschaffen. Wie behoort tot de voorinschrijvers kan er eveneens zijn exemplaar afhalen.

Om 18 u., op de markt van Roesbrugge, optreden van de Westouterse volksdansgroep „Uitendale“, rond de reus Karel de Blauwer.

Te 19.30 u., in de zaal van „De Gouden Arend“, opvoering van het toneelspel „Karel de Blauwer“ van Romain Depuydt. Ook op zaterdag 5 maart heeft hiervan een opvoering plaats.

Zuivelprodukten

P. VLAEMYNCK

IZENBERGE - (Alveringem)

Tel. 058/29.92.61

Specialiteiten : **FRANSE**

DEENSE KAZEN

➔ **DIEET KAZEN**

Chili-avond

Op zondag 20 februari te 20 u. in de zaal „Sint Eloo“ te Proven wordt een filmavond gegeven, aan de hand van een bevrijdingsfilm. Dit gebeurt ten voordele van Annemie Berten van Krombeke, en is ingericht door de jeugdraad van Proven.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

Overlijden

- Martha Regheere, echtgenote van Marcel Desmadryl (Stavele).

K.L.J. Beveren

Op zaterdag 26 februari komt K.L.J. Pollinkhove met de toneelopvoering „De Rebel“ naar Beveren-IJzer. Deze opvoering heeft plaats in de H. Hartzaal om 20 u. Iedereen is hartelijk welkom. Kaarten zijn vooraf te verkrijgen bij Luc Maeyaert, tel. 057/30.05.79

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND FEBRUARI

Gaaijolling

Roesbrugge, zondag 20 februari te 15 u.
Gaaijolling bij Georges Berquin.

Kaartingen

Proven, „De Lovie“, zaterdag 5 febr. te 19 u.
en zondag 6 febr. te 16 u.: grote saucissen-
kaarting in het manillen, voor de verdere uit-
bouw van „Ons eigen dorp“.

Roesbrugge, zondag 6 febr. bij Mevr. Silvère
Vandendriessche: grote prijskaarting.

Roesbrugge, dinsdag 8 februari
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd“

HARINGE, Café „Sint Jozef“
bij Martha RYON en René BOONE
APOLLONIA-zaterdag 12 febr. om 19 u.
GROTE PRIJSCAARTING (Manillen)
voor alle liefhebbers

Minstens 2000 fr. prijzen - Inleg 25 fr.
Klassering met optelling van partijen
en punten - Drie partijen kaarten, tel-
kens met andere maat - Wie geen twee
partijen wint, mag opnieuw inschrijven.

Beveren-IJzer, zondag 13 februari
bij Robert Maelstaf: herbergkermis met sau-
cissenkaarting.

Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“
donderdag 17 febr. te 14 u.: gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden
van de „Derde Leeftijd“.

Roesbrugge, zondag 20 febr. van 10 u. - 13 u.
en van 16 u. - 23 u.: grootse jaarlijkse kien-
kaarting in de Meisjesschool, ten voordele
van de zwemmende schooljeugd.

Beveren-IJzer, maandag 21 februari
bij M. Ryon, 5e maandelijkse kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 22 februari
bij J. Gunst. Puntkaarting „Derde Leeftijd“

Beveren-IJzer, zondag 27 februari
bij Urbain Bartholomeus: herbergkermis met
saucissenkaarting.

Haringe, In „Sint-Jozef“ bij Martha Ryon
zaterdag 26 en zondag 27 februari, 5e maan-
delijkse kaarting met saucissen voor de leden.

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 19 en zondag 20 februari: smijting
op de vogelpik voor de leden.

Karnaval-verkiezing

Proven, „De Lovie“, zaterdag 12 febr. te 20 u.
5de Prins Karnaval-verkiezing der landelijke
gemeenten.

Filmforum „De Lovie“

Proven, „De Lovie“, vrijdag 4 febr. te 20 u.
„De verboden Trap“.

K.V.L.V. Roesbrugge-Haringe

Roesbrugge, in de meisjesschool, woensdag
23 febr. te 2 u.: algemene vergadering met
als onderwerp „Ieder mens een vat vol mo-
gelijkheden“. Daarna koffietafel.

Filmavond

Op vrijdag 4 febr. te 20 u.: filmavond over
de succesrijke fusiestoet van Roesbrugge-
kermis. Naast 2 kortfilms worden ook dia's
gegeven. Voor iedereen gratis.

Willem Vermandere zie blz. 6

Toneel zie blz. 5

Kalender „BERTENNEST“

Lichtmis, 2 februari, 19 u.: met „Bertennes-
ters“ naar Lichtmisviering in Bertennest 3 te
Kortrijk, meteen solidariteitsavond met onze

gevangen broeder Antoon Pype.
Aanmelden langs tel. 056/21.69.07

Dinsdag 8 februari, 20 u.: maandelijkse na-
tuuravond te Roesbrugge met John Verstraete
over „Makrobiotiek en kookkunst“. Gelegen-
heid tot inschrijving natuurkooklessen: blz. 2
Maandagen 14-21 en 28 februari, telkens om
19 u.: makrobiotische kooklessen o.l.v. het
echtpaar John Verstraete-Arlette Sintobin
zie blz. 2.

Krokusvakantie 18-19-20 februari met kamp-
groep „Nieuwe Generatie“. Chiro Deerlijk.
Zondag 20 februari, 20 u. kinderevangelische
Gebedsavond in de huiskapel van het Berten-
nest te Roesbrugge.

BRIEFJE VAN EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Er dreigt hier ruzie tussen Gusta en onze
buurman Camielten, omwille van een pru-
meboom en dat door de schuld van de Brus-
selaars!

Onlangs zijn prins Albert en prinses Pau-
la teruggekeerd uit vakantie, waarschijnlijk
niet al te best geluimd, je weet hoe dat gaat
als je na een tijdje schoon leven terug aan
't werk moet. En wat zien ze? De Brusse-
laars, die onbeschaamde sloebers, hebben
van die prinselijke afwezigheid gebruik ge-
maakt om niet ver van hun kasteel een to-
ren te bouwen! Een toren van 60 m hoog,
bestemd voor de BRT of de televisie.

Maar de prins is nu ook geen katje om zon-
der handschoenen aan te pakken en zal zich
niet laten doen. 't Schijnt dat hij aan de prin-
ses gezegd heeft, op zijn Brussels: „Paula
maske, dat spel moet weg, want ze kunnen
gemakkelijk van op die toren in onze achter-
keuken kijken en dat zal nie waar zijn!“ En
de prinses die een kordate vrouw is zou op
een stille, voorname manier geantwoord heb-
ben: „natuurlijk Bertje en 't mag nondedju
zelfs nie lange duren!“

Ik vind ook dat men met die toren alle per-
ken te buiten gaat. Als ze dat laten gebeu-
ren zien we op een of andere dag prinses
Paula op ons T.V.-scherm in haar nachthemd
en met babbeluten in 't haar. Nee, dat is niet
gepermitteerd.

Maar Gusta die jaloers is op prinses Paula
omdat die altijd even slank blijft en hele da-
gen met schone kleren mag rondlopen, is
natuurlijk niet akkoord en nog venijnig boven-
dien. „Pol“, zei ze, „Je moet een keer goed
nadenken: vóór je met vakantie gaat lopen
er daar ergens koelen in de wel en als je te-
rugkeert staat er een toren, nog hoger dan
de kerktoeren van Roesbrugge. Wat wil dat
zeggen? Ofwel dat de Brusselaars een to-
ren van 60 m uit de grond kunnen stampen,
en dan moeten we niet verwonderd zijn dat
er zoveel werklozen zijn, ofwel dat ons prin-
sen 't omgekeerd doen van de schoolmees-
ter: 2 maanden werken en 10 maanden met
vakantie gaan!“ Dat is natuurlijk prietpraat.

„Tenslotte“, voegde Gusta eraan toe, „als
die toren moet afgebroken worden moet ook
de pruimeboom van Camielten weg. Die staat
op 8 meter van ons huis en vandaar kan hij
door ons dakvenster loeren. Toren weg, pru-
meboom weg. Alle Belgen zijn gelijk voor
de wet!“

Ik riek moeilijkheden en miserie!

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode?..

Weet U wat „In „ is?...

Inzake:

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies...

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor...
- de derde leeftijd.

huwelijksfoto's

BERNHARD DE GENDEL
FOTOGRAFIE
3881 Lisseveld 45
POPERINGE 057/33.33.88

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombekerstraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Flavie Bubbels en Mance Spanders gingen weere hulder geweunen uitstap doen met den otobuus.

't Wos nooit geen groote voyaage dat ze mieken, maar olle weeke gingen ze twee keeren op schok: den woensdag è keer tot aan leper om de winkels te gaan bekijken en den vrijdag naar Poperinge naar de markt.

Flavie en Mance waaren oltijd de beste vriendinnen geweest, ze weunden deure aan deure en om kort te zeggen 't waaren gelijk twee zielen in è kloefe.

Maar uuterlijk, van postuure, wos er tuschen die twee 'n ongehoord verschil! Flavie wos è groot, streusch, dik vrouwmensch en Manche wos djuuste 't kontrarie, 't wos maar 'n haring.

Nu, om voort te vertellen, Flavie en Mance stoegen dien nuchtend te wachten achter den otobuus. 't Woei nogol styf en Mance ging voor olle zekerheid bachten Flavie gaan staan, kwestie van uut de wind te zijn.

"'t Trekt hier wei" zei Mance... dat dien otobuus maar lichte è komt?"

"'t Is zijn heure" zei Flavie "t ga niet lange meer duren".

Inderdaad, z' hadde 't nog maar wel gezeid of è wos daar ol.

"Pakt gij de kaartjes" zei Flavie "k gaan ik zeere gaan zitten, 't is hier nog djuuste plekke van vooren".

D'r wos daar nog den heft van è bank onbezet, maar verder zat het ol vul met è paar groote menschen en de reste schooljoengens.

"We hebben nog chance", zei Flavie en ze liet heur welontwikkeld achterwerk op de bank zakken, zoodat er nog djuuste è klein plekske overbleef om Mance te zitten.

"Is dat entwodde met ol die joengens 's nuchtends op dien otobuus!" zuchtte Flavie en ze bekeek daar vier kleene karwaaten die rechte over heur zaten te vechten voor è karamel.

"Maar kykt è keer!" zei ze meteen teegen Mance... "Jeftje van uuzen Mieltens is daarbij...! Ga je gij nieten zeggen teegen Mette?" vroeg ze teegen Jeftje.

De jongen keek è keer scheef van onder zyn krullen, knikte è keer en 't wos ol.

"Is dat de jongsten van Mieltens?" vroeg Mance.

Flavie knikte. "'t Is toch zoo è fraal ventje" bofte ze... en 't is toch zoo è slimmen in de schoole... ie kan ol zwemmen! en ie speelt ol in 't voetbal bij de kleentjes".

"Dat is oek ol veele weerd" zei Mance.

Op dat moment stopte den otobuus en er kwamen twee ouderachtige menschen op. Ze keeken rond om te kunnen gaan zitten, maar er wos geen plekke meer en ze bleven maar rechte staan.

"En dat er daar è keer geen één van die joenge gasten zou opstaan om die oude menschen te laten zitten enée!" ruttelde Flavie "maar wacht è keer...! Gauw ventje..." zei ze teegen Jeftje... "toont gij è keer da je gij meer verstand hebt of ol die andere... staat gij è keer rechte dat er daar een van die twee menschen kan gaan zitten!"

"Wuk, mette... Ikke?!" riep Jeftje... "waarom è sta je gij niet rechte... ze gaan rechtuut olle twee kunnen zitten!"

KWAAK

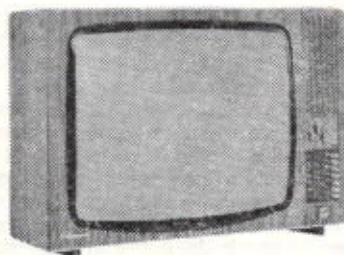
GROTE KEUS:

- Moderne- en Stijlverlichting
- Radio - HiFi
- Bandopnemers

Alle electrische huishoudtoestellen

Kleurentelevisie

ACEC
SIERA
LOEWE OPTA

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks: behalve in augustus

Gevolgen van de fusies...

NIEUWE STRAATNAMEN te ROESBRUGGE-HARINGE

SUGGESTIES VAN „DE IJZERBODE“

Hoek van de Markt en de Bergenstraat te Roesbrugge in de jaren dertig.

Vele gemeenten hebben op 1 januari 1977 hun zelfstandigheid verloren en maken als dorpen - wat onwettig in hun nieuwe situatie - deel uit van een groter entiteit.

Roesbrugge-Haringe, Proven-Krombeke, Reningelst en Watou behoren nu tot de stad Poperinge. Wat al problemen dat meebrengt kunnen de meesten zich nog niet realiseren. Ieder dorp is met zijn eigenheden in een nieuwe gemeenschap opgenomen en moet noodzakelijk - hoe spijtig ook - wat van die particulariteiten prijsgeven.

Het begint met de straten. In de verschillende dorpen die nu groot-Poperinge vormen zijn er meerdere gelijknamige straten, want onze voorgangers schijnen op dat stuk nooit erg origineel te hebben gedacht. In het nieuwe Poperinge zijn er namelijk vier Blokstraten, vier Casselstraten, vier Nieuwstraten, vier Poperingestraten, drie Kerkstraten en drie Krombekestraten, om slechts de voornaamste op te noemen. Daaraan moet noodzakelijk een einde komen en in de buitengemeenten zullen de nodige aanpassingen moeten geschieden.

Om de vroege wetheren te helpen en te vermijden dat er in de toekomst weer van die poëtische pisploemen als „Statiestraat“ en „Nieuwstraat“ ons dorp zouden sieren, hebben we voorstellen geopperd die misschien wel niet iedereen goedkeuring kunnen wegdragen, maar in elk geval historisch zijn gefundeerd.

Bergenstraat

Te Reningelst bestaat er een Bergstraat.

Met de Bergenstraat te Roesbrugge is be-

doeld: de straat naar St.-Winoksbergen. Zij geeft aansluiting aan de Bergenstraat van Beveren/IJzer (Alveringem), die loopt vanaf de brug over de „Dode IJzer“ tot aan Oost-Cappel.

Roesbrugge heeft door de eeuwen heen veel connecties gehad met St.-Winoksbergen en was destijds meer op dit Noord-Franse stadje gericht dan op Poperinge. Nog tot in 1929 ging er elke week een „char à bancs“ naar de maandagmarkt te Bergen. Daarom ware het wenselijk dat deze straat blijft bestaan. Er moet toch ergens een verantwoord alternatief zijn voor de Bergstraat te Reningelst. Evenwel ware het gepast te Roesbrugge de Bergenstraat nu de juiste Nederlandstalige vorm te geven: Bergensestraat! Indien Bergenstraat per se niet kan behouden blijven, dan misschien: St.-Winoksstraat.

Blokstraat

Voorstel: DOM REMI DESAEGHERSTRAAT.

Remi Desaegher, geboren te Haringe in 1870, behaalde als priester van het bisdom Brugge het bakkalaureaat in de godgeleerdheid te Leuven en deed daarna zijn intrede in de benedictijnenorde te Maredsous. Hij werd professor in de moraal-theologie aan de abdij van de Keizersberg te Leuven. Hij heeft een flink aandeel gehad in de opbouw van zijn ordo in Brazilië, waar hij bisschop werd van Rio Branco.

Casselstraat

Voorstel: TERENBURGSESTRAAT.

Théroutanne, Terwaan of Terenburg was in

de Middeleeuwen de zetel van een bisdom waartoe onze streek behoorde. De kerk van Haringe moest een tiende van haar inkomsten afdragen aan de Norbertijnenabdij van St. Augustinus (in 1131 buiten de muren van Terenburg gesticht). In 1274 werd de kapelanie van Roesbrugge toevertrouwd aan een pater van de St.-Augustinusabdij. Een bijhuis van deze abdij (proostdij) werd opgericht te Roesbrugge. Er is ongetwijfeld veel communicatie geweest tussen Roesbrugge-Haringe en Terenburg, de weg daarheen liep over de Casselstraat.

Kerkstraat

Voorstel: TEMPELIERSSTRAAT.

Achter de kerk van Roesbrugge lag er in de 13e-14e eeuw een burcht (slot) van de Tempeliers. Dit kasteel heette de „Wal“ en werd gebouwd omstreeks 1280, maar in 1320 door de Fransen met de grond gelijk gemaakt. Ieder jaar worden er in de kerk van Roesbrugge nog vier fondatiemissen gelezen voor de „Verslagene op de Wal“. De kerk staat waarschijnlijk op grond die destijds aan de Tempeliers toebehoorde.

Krombekestraat

Voorstel: WAAIENBURGSTRAAT.

Straat tot aan het gehucht de „Waaenburg“ (op de weg naar Krombeke). De Waaenburg was de plaats waar vroeger de veroordeelden werden terechtgesteld. Het verlengde van deze straat ligt op Stavele (Alveringem) en heet ook daar Waaenburgstraat.

Markt

(De naam Markt of Grote Markt blijft aan Poperinge voorbehouden).

Voorstel: ROHARDSPLEIN.

De naam Roesbrugge zou afgeleid zijn van het oorspronkelijke ROHARDSBRUGGE. Het oudst bekend geschreven stuk over Roesbrugge dateert van 1218 en spreekt van „PONT ROHARD“. Sanderus schreef (1644): „PONS RORARDUS, vulgo ROESBRUGGHE“.

Volgens de legende zou een heer Rohard of Rorardus een brug over de IJzer gelegd hebben en zo zou de naam Rohardsbrugge zijn ontstaan. Wat er ook van zij, over het bestaan van een adellijk geslacht Pont-Rohard is er in elk geval geen twijfel.

Molenwalstraat

Te Proven bestaat er eveneens een Molenwalstraat en te Poperinge heeft men de Molenreef.

Deze benaming zou het best te Roesbrugge behouden blijven. Deze straat leidt naar de plaats waar omstreeks 1520 de eerste Roesbrugge molen werd gebouwd. Nog vóór

1545 kwam er de herberg „De Molenwal“, die nog steeds bestaat. In die herberg logeerde in 1678 de Franse historicus Sandras de Courtitz (1644-1712) die o.m. een historische roman schreef, *Mémoires de M. d'Arctagnan*, die later het stramien vormde van het zeer bekende *Les Trois Mousquetaires*, van Alexandre Dumas.

Of heeft Proven een sterkere motivering?

Montefoulstraat

Komt eveneens voor te Proven. Deze straten liggen in elkaars verlengde en hiervan is één straat te maken. Houdt verband met het adellijke geslacht de Montefoul.

Nieuwstraat

Voorstel: KREKELSTRAAT.

Dit was de naam van het straatje, vóór de verbreding in 1871.

Poperingestraat en Statiestraat

Beide straten liggen in elkaars verlengde en hebben geen natuurlijke afscheiding. Statiestraat is bovendien zowel inzake spelling als etymologisch een misbaksel.

Voorstel: PROF OSWALD RUBBRECHT-STRAAT

Oswald Rubbrecht, geboren te Roesbrugge in 1872 was een geleerde tandheelkundige, met wereldfaam. Hij werd de eerste docent in de tandheelkunde aan de Rijksuniversiteit te Gent en werd er later gewoon hoogleraar. Hij ligt aan de basis van de wet op het licentiaat in de tandheelkunde (1928). In 1931 kreeg hij de prijs Claude Martin van de Académie de Médecine de Paris. Hij was tevens voorzitter van de internationale tandheelkundige kongressen van New-York, Philadelphia, Parijs en Brussel. Hij was lid van de Koninklijke Vlaamse Akademie voor Geneeskunde. Van zijn hand verschenen 57 wetenschappelijke publikaties.

Switspapendreef

Voorstel: samen met de Switspapestraat (Proven) laten bestaan. De abdij van Terwaan (Terenburg) had op de wijk de Waaienburg een bijhuis, de proostdij „Beauregard“. Die plaats staat nog steeds op de stafkaarten van het leger aangeduid als proostdijhoek. De proostdij beschikte over eigen wegen naar de kerk van Haringe en de kapel van Roesbrugge, respectievelijk de Switspapestraat en de Switspapendreef.

De paters van „Beauregard“ waren Nor-

bertijnen en in het wit gekleed, vandaar de naam. Misschien in beide gevallen te veranderen in WITPAPENSTRAAT en WITPAPEN-DREEF.

Watoustraat

Er is nog een Watouseweg te Poperinge en te Proven.

Voorstel: DRIEKONINGENSTRAAT.

Leidt naar het gehucht „Driekoningen“ en sluit aan op de Driekoningenstraat van Watou.

* * *

Omdat deze benamingen misschien weer eeuwen kunnen meegaan, moeten ze verantwoord zijn tegenover de komende geslachten die ongetwijfeld ook eens naar de reden en de oorsprong zullen peilen. Voor ons, wordt het even wennen!

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Geboorten

- Pieter Neuville, z. v. Guido en Martine Meeuw.
- Nathalie Viane, d. v. Jackie en Marleen De-caesteker.

Huwelijk

- Marnix Deman van Roesbrugge-Haringe met Christine Vandeputte van Proven.

Huwelijksaankondigingen

- Paul Dennekin van Roesbrugge-Haringe met Marie-Claire Lamsens van Ieper.
- Jean-Claude Deloz met Lea Leys, belden van Roesbrugge-Haringe.

Benoeming

Onze medewerker de h. Roger-A. Blondeau, Hoofdcontroleur der direkte belastingen te Poperinge, werd met ingang van 1 maart benoemd tot Inspecteur der belastingen, met zetel te Ieper en bevoegdheid inzake de geschillen van de controleomschrijvingen Veurne, Diksmuide, Poperinge, Ieper 1e afd., Ieper 2e afd., Menen 1e afd., Menen 2e afd. en Wevelgem.

Hij blijft echter woonachtig te Roesbrugge en zal zoals voorheen de eindredactie van „De IJzerbode“ waarnemen.

Het winnend nummer

Op zaterdag 26 febr. werd het schilderij „Karel de Blauwer“ uitgeloot. Het winnend nummer is: 1711 (reservennummers 2336 en 2325). Af te halen in de pastorie Haringe.

Het boek „Karel Velde“

Roesbrugge 6 maart

In de zaal van het „Kristen Volkshuis“, bij J. Gunst is er op zondag 6 maart, vanaf 14.30 u. tentoonstelling van smokkelmaterieel en doorlopende diamontage over de Folkloristische Fusiestoet die door Roesbrugge is opgestapt ter gelegenheid van de jongste kermis. Om 15.30 u. filmpje over de Karel-de-Blauwerstoet uit het jaar 1961, met een korte spreekbeurt door de h. Reimond Watthy over Jules Leroy en zijn smokkelroman.

De toegang is kosteloos en men kan er zich het nieuwste werk van Djoos Utendoale aanschaffen. Wie behoort tot de voorinschrijvers kan er eveneens zijn exemplaar afhaken. De auteur zal er aanwezig zijn om het boek te namtekenen.

Om 18 u., op de markt van Roesbrugge, optreden van de Westouterse volksdansgroep „Uitendale“, rond de reus Karel de Blauwer.

Te 19.30 u., in de zaal van „De Gouden Arend“, opvoering van het toneelstuk „Karel de Blauwer“ van Romain Depuydt. Ook op zaterdag 5 maart heeft hiervan een opvoering plaats.

Biologisch tuinieren

Voor wie gezond wil leven en blijven zonder pillen wordt door het plaatselijk A.C.W. in samenwerking met Paul Vanwildemeersch een diamontage en voordracht gegeven over „Biologisch tuinieren“. Hiervoor zorgt niemand minder dan een oud-Roesbruggenaar Alberic Spillebeen. Een enige gelegenheid om aan nuttige gezonde vrije tijd te doen. Deze voordracht vindt plaats in het „Christen Volkshuis“ bij Julien Gunst op zondag 13 maart te 14 uur.

Prins Karnaval

Ik dank alle vrienden die mij met hun aanwezigheid in „De Lovie“ hebben gesteund. Naast de hoogste voorverkoop van kaarten, had ik ook de grootste supportersschare. En dat wil toch ook wat zeggen! De geestdrift was er formidabel! Het was een echt, succesvol karnavalsfeest! Spijtig werden jullie teleurgesteld door de beslissing van de jury, anders hadden we nog een paar uurtjes langer kunnen navieren...

Doch ik ben overtuigd, dat wij het allen sportief zullen opnemen en toekomstig jaar weer als één man achter de kandidaat van onze gemeente zullen staan.

André Weemeeuw

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN:

- Kostuums, laatste mode - Broeken - Vesten
- Regenmantels - Hemden - Pull's - Plastrons
- Broeken in „pane“, laatste nieuw model

VOOR DAMES:

- Kleedjes (alle prijzen) - Pull's - Vesten
- Jeans-broeken, laatste mode

EERSTE- en PLECHTIGE KOMMUNIEKLEDIJ: reeds binnen!

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

Dekens (voordelige prijzen) - Lakens (katoen - tergal - flanel)
Geschenkartikelen - Ondergoed - Werkkledij

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor: GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL
BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

KAREL de GOEDE, 13e GRAAF van VLAANDEREN

In 1882 werd hij door Paus Leo XIII onder de Gelukzaligen opgenomen

Karel de Goede
De „VERA EFFIGIES” van de
Brugse Kathedraal

De Deense koning Canutus IV, die gehuwd was met Adelheid, dochter van de graaf van Vlaanderen, Robrecht de Fries, ondervond reeds kort na zijn troonsbestijging, in 1080, heel wat moeilijkheden. Hij was een kristelijke vorst, die de slaven bevrijdde, de armen beschermde en kerken en kloosters bevoordeligde. Maar dat beviel de baatzuchtige nog-half-heidense groten van Denemarken, helemaal niet. Ook zijn eigen broeder had zich openlijk tegen hem verzet en die had hij naar Vlaanderen verbannen, waar hij in hechtenis bleef.

Canutus IV had een expeditie op touw gezet tegen Engeland om er de troon van zijn voorvaders te herwinnen, maar de tegenstand van adel en boeren was er de oorzaak

Op 2 maart werd te Brugge de marteldood van graaf Karel de Goede in de St.-Donaaskerk herdacht. Naast Sint-Donaas is hij de tweede patroon van het bisdom en van de stad Brugge. Deze herdenking werd reeds op de vooravond, om 17.30 u., ingezet met het luiden van alle klokken, terwijl een uur later door Mgr. De Smedt een mis werd gecelebreerd in de St.-Salvatorskatedraal. De ridders van het Heilig Graf vormden de erewacht rond de reliekschrijn.

Wij willen graag bijdragen om de herinnering aan Karel de Goede levendig te houden en hem te eren als martelaar voor recht en vrede en als een VLAAMSE GRAAF, die verkoos het wel en het wee van zijn volk te delen boven een konings- en een keizerskroon !

van dat deze onderneming mislukte. Bij een overval van Jutse opstandelingen werd hij op 10 juli 1086, voor het altaar van de Sint-Albanuskerk te Odensee, op het eiland Fünen, om het leven gebracht, samen met zijn broeder Benediktus en 17 trouwe vrienden. Zijn heiligverklaring volgde reeds in 1101.

Te Wijnendale

Na deze dwaze moord keerde koningin Adelheid, met haar tweejarig zontje Karel, naar Vlaanderen terug om het leven van de jonge kroonprins veilig te stellen. Belden werden opgenomen bij haar ouders op het grafelijk slot van Wijnendale. De jonge prins bracht er zijn jeugd door, eerst aan het hof van zijn grootvader en vervolgens in het gezin van zijn oom, graaf Robrecht II (later genoemd „van Jeruzalem”), ook nadat zijn moeder, die in 1091 hertrouwde met de hertog van Apulië (Italië), Vlaanderen had verlaten.

Toen Karel amper 12 jaar oud was nam Robrecht II deel aan de eerste kruistocht en bleef daardoor drie jaar afwezig. Onderwijl oefende Karel zich in de wapenomgang en werd, waarschijnlijk kort na de terugkeer van zijn oom, tot ridder geslagen. Vijf jaar later vertrok hij op zijn beurt naar het H. Land, om pas terug te keren kort voor de dood van graaf Robrecht. Deze stierf in 1111 tengevolge van verwondingen opgelopen in dienst van zijn leenheer, Lodewijk VI van Frankrijk.

Robrecht van Jeruzalem werd opgevolgd door zijn zoon Boudewijn Hapke, die wel zeven jaar jonger was dan Karel van Denemarken, maar ze hadden elkaar bijna als broeders gekend en waren elkaar zeer aanhankelijk. Karel werd de vertrouwensman en raadgever van de nieuwe graaf.

Karel, graaf van Vlaanderen

Boudewijn VII was echter geen lang leven beschoren. Evenals zijn vader stierf hij tengevolge van een verwonding opgelopen in dienst van de Franse koning. Dat gebeurde op 17 juni 1119, hij was pas 25 jaar ! Voor zijn afsterven stelde hij Karel van Denemarken aan, als zijn opvolger. Een paar jaar vroeger was deze in het huwelijk getreden met Margaretha van Clermont, een hoogadelijke Franse jongedame.

In 1123 moesten de kristene ridders van het H. Land een nieuwe koning aanstellen, daar koning Boudewijn van Jeruzalem door de Turken was gevangen genomen. Hun keus viel op Karel de Goede en een afvaardiging kwam naar Vlaanderen om hem de kroon aan te bieden. Maar Karel wees dit eervol aanbod af, omdat hij wenste in onze contrelen te blijven.

Twee jaar later werd hij door de Duitse keurvorsten de keizerskroon aangeboden, maar Karel weigerde opnieuw. Hij wilde onder geen beding zijn graafschap in de steek laten, des te meer daar er in die jaren hongersnood heerste in Vlaanderen.

Toen trof hij tal van maatregelen om de nood te lenigen. Zo verbood hij o.m. het brouwen van bier om het graan uitsluitend ter beschikking te kunnen stellen van de voedselvoorziening. Om zijn milde liefdadigheid en zijn bekommerning om het arme volk, werd hij weldra „de goede” genoemd.

Karel deed al het mogelijke om in zijn gewesten de inwendige rust te handhaven. Zo verbood hij het dragen van bogen en pijlen omdat, in die tijd, vaak tegenstrevers vanuit een hinderlaag werden vermoord.

De Erembalds

De Erembalds waren een adellijke familie, die echter wat de afstamming betrof, niet zuiver bleek op de graat. Dat had wrijvingen met andere edellieden tot gevolg. Maar de Erembalds beten nijdig van zich af, want zij hadden zich in hoge posten opgewerkt. De proost van het kapittel van Sint-Donaas, Bertolf, was een van hen. Hij was aartskapelaan van de graaf, kanselier van Vlaanderen, ontvanger van het graafschap en tiendenheffer in vele plaatsen. Een hovaardige kerel, die zijn neven er telkens toe aanzette zich niet in de schaduw te laten stellen. Hij maakte van zijn familieleden een bende moordenaars en rovers. Zij schonden openlijk de Landsvrede tot in de heilige tijden van het kerkelijk jaar. Karel de Goede zag zich verplicht om in te grijpen. De Erembalds die beseften dat er aan hun macht paal en perk zou gesteld worden, besloten de graaf uit de weg te ruimen.

In 1126 waren moeilijkheden ontstaan in het zuidwesten van Frankrijk. In dienst van zijn leenheer, de Franse koning, trok Karel de Goede er heen om de orde te herstellen. Zo bleef hij enkele maanden afwezig en de Erembalds hadden van die afwezigheid gebruik gemaakt om het kasteel van een van hun tegenstrevers, ridder Tankmar van Straten, te St.-Andries, te overrompelen, te plunderen en te vernielen. Hun benden krijgsvolk liepen daarna het land af en plunderden en moorden overal waar zij kwamen. Vooral de arme lieden, de beschermelingen van de graaf, kregen het hard te verduren.

Toen Karel terugkeerde uit Frankrijk, liet hij volgens een oud strafgericht het kasteel van de hoofdschuldige, Borsiardus, een neef van Bertolf, in brand steken en tot de grond

Lees verder blz. 6

DE STAVELSE BURGEMEESTERS (3)

Burgemeester Jan Baptiste Coene

Jan Baptiste Coene werd geboren te Stavele in het jaar 1769. Hij was gehuwd met Maria Josephina Debacker, die acht jaar ouder was en weduwe van Jan Frans Butaye. Zij boerden op het „Mosselhof“, Waaienburgstraat nr. 7, thans uitgebaat door Dirk Ouagebeur-Monkerhey. In 1827 gingen ze rentenieren op de dorpsplaats, nu Zwanestraat nr. 2, huis van Aimé Decarne.

De Goeverneurs tijdens zijn bestuur

Burgemeester Coene heeft verschillende Westvlaamse goeverneurs gediend tijdens zijn zestienjarig mandaat. Hij werd benoemd door de Fransman F. Soult, de prefekt van het Leiedepartement, op 10 september 1813. Deze verliet samen met zijn Franse vrienden en medewerkers onze gewesten op het einde van maart 1814.

Soult werd opgevolgd door Vicomte Constantin de Preudhomme d'Hailly de Nieuport, geboren te Gent op 24 mei 1748 en overleden op 5 februari 1835. Deze voerde de titel van Intendant van het departement. Hij was in functie van 11 april 1814 tot in oktober 1815.

Gedurende zijn bestuur had J.B. Coene nog als provinciegoeverneurs: baron Joseph de Loen d'Enschede van oktober 1815 tot 26 december 1820. Verder nog Hyacinthe Charles Van der Fosse van 30 januari 1821 tot 5 december 1822, Benoit Joseph Holvoet van 6 december 1822 tot 6 mei 1826 en tenslotte graaf Ferdinand de Bailliet van 9 mei 1826 tot september 1830.

Zijn gemeenteraadsleden, dischheren en personeel

„Je jure obéissance aux constitutions de l'Empire et fidélité à l'Empereur“ dit was de eed die J.B. Coene op 20 september 1813 aflegde in de handen van Fr. Heim, onderprefekt van het tweede arrondissement (Veurne) van het Leiedepartement. Enkele dagen later werd dezelfde eed afgelegd, maar dan in zijn handen, door de raadsleden Pierre Van Eecke, P. Butaye-Criem, Xavier Lelieur, Louis Devloo en Nicolaas Candaele. Ook C. Criem, P. Maerel en I. Heusele waren raadsleden.

Leden van het bureau van weldadigheid waren: P. Butaye-Criem, Lelieur Jacques, Lelieur Xavier, Butaye Jean en Dumon Pierre.

In die tijd moesten zowel de leden van het armbestuur als de gemeenteraadsleden hun persoonlijk fortuin aangeven. Het valt wel te betwijfelen of ze dat serieus deden. Wij vin-

den in een tabel van 1811 dat J.F. Van Eecke toen als persoonlijk fortuin aangaf het bedrag van 2.000 fr., uiteraard goudfranks. Jacques Baes, lid van de disch, bezat 400 fr. Bijna al de andere gaven 300 fr. aan, terwijl J.B. Coene, Isaac Heusele en Jan Haghebaert, met 200 fr., de minder begoede waren. De rode lantaarn, Frans Recour, bezat slechts 150 fr.

Toen J.B. Coene hier burgemeester werd was E.H. Pierre Vemeersch pastoor te Stavele. In 1824 werd hij opgevolgd door E.H. Jan Baptiste Boone die voordien onderpastoor was te Izenberge. E.H. Philippe Demazière was onderpastoor te Stavele bij de aanstelling van burgemeester Coene.

Antoine Liefvooghe geboren te Proven op 12 april 1770 was, tot 1820 althans, de gemeentesekretaris. Als gemeenteontvanger fungeerde Theophile Vielle, afkomstig van Diksmuide. De veldwachter was Pieter Schoonaert, een Stavelenaar van geboorte. De onderwijzer was Frans Cornelis die tevens kosten en orgelist was. Jan Devick was de grafmaker. Een niet te onderschatten persoon in dienst van het armbestuur was Pieter Bancourt, de chirurgien-accoucheur over wie reeds verhaald werd in het vorig nummer. Wat we niet zouden kunnen vermoeden is dat Pieter Bancourt reeds in 1811: 30 kinderen van de 35 geboren inentte tegen de koepokken. De koepokinenting of -vaccinatie werd eerst in 1796 ingevoerd door de Engelse arts Edward Jenner.

Militaire zorgen

Na de aftocht van de Fransen kreeg burgemeester Coene speciale zorgen die iets met het leger te maken hadden. In juni 1815 werd door de Stavelnaren 4.610 pond tarwemeel en 68 pond roggemeel voor het leger ingeleverd.

In juli 1815 werd door de gemeente Stavele: 3 matrassen en 3 peluwen, 16 lakens, 8 hemden, 2 dekens, 5 mutsen, 5 kapotjassen, 12 handdoeken, 14 kg verbandlinnen en 12 kg pluksel geschonken voor de gekwetste soldaten van het leger der verbondenen. Ignace Butaye en Nicolaas Candaele moesten ten dienste van het leger, voor transport van stukken van de genie en van de artillerie, elk twee paarden en één voertuig naar Nieuwpoort leveren. Deze werden door het leger gebruikt van 7 april 1815 tot 28 mei 1815 of 52 dagen. Zij ontvingen samen hiervoor, van de Britse regering, de som van 392 fr.

Het gemeentebestuur moest ook een staat opmaken van de niet-genaturaliseerde gebo-

ren Fransen die hier te Stavele een openbaar mandaat of ambt uitoefenden. Deze staat bevatte de volgende namen: DEPYPER geboren te Hondshoote, HEUSELE geboren te Belle en Pierre DUMON, afkomstig van Rexpoëde. Deze laatste was lid van de disch en boerde op de hofstede waar Paul De Baenst nu woont.

Die mensen werden echter nooit veront-rust en wij zien dat twee jaar nadien Depy-per en Heusele nog steeds deel uitmaken van de gemeenteraad.

De vroegere municipaal agent en maire van Stavele Jacobus Demazière zond in janua-ri 1818 naar de onderprefekt te Veurne een petitie met de nodige bewijsdokumenten waarin hij van de gemeente Stavele een be-drag van 1.750 parijse ponden eiste voor le-veranties die hij in 1793, ingevolge geldige overeenkomsten en resoluties van het toema-lige gemeentebestuur, gedaan had aan de ge-allieerde en ook aan de Franse troepen.

Ook eiste hij nog 46 florijnen als „traite-ment“ voor de tijd dat hij municipaal agent was. De burgemeester en zijn raadsleden moesten over het al of niet betalen beslis-sen. Bij beslissing van 16 maart 1818 lieten de gemeentebestuurders van Stavele J. Dema-zière in de kou staan. Na rijp beraad werd de eis verworpen. Zij motiveerden hun besluit met o.m. de volgende overwegingen: de ge-meente Stavele is buitengewoon getroffen ge-weest door het oorlogsgeweld, uitgeplunderd en uitgebrand, bijna alle mensen hadden zwai-re schade en sommige werden totaal geruï-neerd, terwijl de eiser veel minder getroffen werd. Het gaat niet op, zegt de beslissing, dat de ongelukkigsten zouden moeten helpen betalen voor hen die minder ongelukkig waren.

Zowel zijn leveranties als zijn wedde werden niet betaald omdat gedurende het Frans bewind geen enkel parochiaan een wedde mocht genieten voor het uitoefenen van een gemeentelijk mandaat.

Wij zijn ervan overtuigd dat J. Demazière niet verder aangedrongen heeft.

Niets nieuws onder de zon

In 1818 kreeg de Stavelse gemeenteraad vanwege de Hogere Overheid een verrassend nieuwe beslissing te nemen. Iets waaraan wij, in de laatste jaren, gewoon zijn geraakt maar in vele gevallen toch absurd vinden. De burgemeester en zijn raadsleden moesten hun advies uitbrengen over een fusie van Stavele met een andere gemeente. Omdat wij vrezen dat vele lezers dit niet zullen geloven geven

Met de uitbreiding van onze zaak ...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater: **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58
8970 POPERINGE

**MEEST
GESPECIALISEERDE
STOFFENZAAK
VAN DE STREEK**

Alleenverdelers : BURDA - patronen

wij hier een letterlijke vertaling, uit het Frans, van de raadsbeslissing van 6 februari 1818 : „De gemeenteraad van Stavele, samengeropen door de burgemeester van deze gemeente krachtens de autorisatie bevat in het rondschrijven van het college van de gedeputeerde staten in datum van 27 januari 1818 om te beraadslagen of het al dan niet nuttig zou zijn deze gemeente te verenigen met een andere;”

„Overwegende dat de gemeente een talrijke bevolking heeft, een grote oppervlakte beslaat en ook over de nodige lokalen beschikt om een zelfstandig gemeentebestuur te hebben;”

„Overwegende dat een vereniging met een andere gemeente alleen maar schadelijk zou kunnen zijn voor het belang van de inwoners;”

BESLIST : geen vereniging van deze gemeente met een andere te wensen.”

Deze beslissing is ondertekend door : J.B. Coene, burgemeester, P.L. Recour, adjoint, J.L. Devloo, I. Heusele, P. Depyter, N. Candaele, J.J. Haghebaert, B.X. Lelieur en P.J. Butaye (gemeentelijk archief, Stavele).

Gelukkig voor onze voorouders dat er anderhalve eeuw geleden geen minister Michel te bevelen had.

Burgemeester Coene heeft voor de laatste maal de gemeenteraad bijgewoond en geleid op 10 maart 1829. De daaropvolgende zitting van 31 maart 1829 werd voorgezeten en het verslag ondertekend door P. Butaye. Uit het verslag van 28 april 1829 vernemen wij dat de burgemeester onpasselijk is. Van maart tot september 1829 was P. Butaye fungerende burgemeester.

Burgemeester J.B. Coene werd toen opgevolgd door Carolus Cornelis.

R. Lanszweert

KLEINE FISKALE KRONIEK

Alimentatierente of onderhoudsgeld

In een wet van 3 november 1976 zijn, inzake aftrekbaarheid en belastbaarheid van alimentatierenten, belangrijke wijzigingen voorzien.

Alimentatierente of onderhoudsgeld is hetgene verschuldigd is overeenkomstig de in het Burgerlijk Wetboek vastgelegde verplichtingen door bepaalde personen aan derden (bv. echtgenote en kinderen) die geen deel uitmaken van het gezin van eerstgenoemden.

Het meest voorkomend geval is wanneer een huwelijk is uiteengevallen. Meestal is dan bij gerechtelijke beslissing door de man onderhoudsgeld of alimentatie verschuldigd aan de vrouw.

Voortaan is in ALLE GEVALLEN dit onderhoudsgeld aftrekbaar van de inkomsten van de man.

De wet zegt : „...er aftrekbaarheid is voor die renten of kapitalen die worden betaald of toegekend ter uitvoering van een verplichting op grond van de artikelen 203, 205, 206, 207, 212, 218, 221, 301, 303, 306, 307, 307bis, 308, 311bis, 333, 337, 340b, 340c, 341c, 342a, 364, 370 van het Burgerlijk Wetboek, de artikelen 1 en 4 van boek 1, titel X, hoofdstuk IIbis van hetzelfde Wetboek en de artikelen 1258, 1271, 1280, 1288 en 1306 van het Gerechtelijk Wetboek”.

Vroeger werd, indien de beslissing van de rechtbank steunde op art. 218 van het Burgerlijk Wetboek, die de bijdrage in het huishouden voorschreef, de aftrek geweigerd. Wat aanleiding gaf tot veel controversen. Dat is thans niet langer het geval.

Wat de genietters betreft, de ontvangen onderhoudsgelden zijn steeds belastbaar, maar in tegenstelling tot vroeger, slechts voor 80 t.h.

Het komt dus hierop neer : wie betaalt mag aftrekken, wie ontvangt moet aangeven !

S.B.

Fiscaal Adviseur en Bedrijfsconsulent UFSAL

Vuile Mong en zijn Vieze Gasten te Proven

Voor de zesde achtereenvolgende maal wordt er in het voorjaar te Proven een klein-kunstavond ingericht. Met goede herinneringen aan Willem Vermandere, Walter De Buck, 't Klikske, Luk Saffloer en Walter Capiau wordt er nu intens samengewerkt door DF-IJzerweelde, „Die Croone”, K.A.V., K.L.J., V.T.B.-V.A.B. en de Kultuurgemeenschap van Haringe om „Vuile Mong en zijn Vieze Gasten” te laten optreden te Proven in „Sint Elooi”, Stationsstraat 8 op zondag 13 maart a.s. te 19.30 uur.

Ze brengen er een gans nieuw programma, dat op 11 februari zijn première kreeg, nl. *Horror Mong en zijn Griezelskasten*. Door liederen, parodieën en spelnummers worden heel wat heilige huisjes - zoals de BRT-uitzendingen - op de korrel genomen. Hun griezelstakel is maatschappijkritisch ingesteld, kan doen nadenken, en wie weet ? ... een stimulans zijn voor veranderingen in gunstige zin aan te brengen in de aanpak van het leefmilieu, in de manier van leven, van doen en laten ... Wie hieraan wil medewerken is er op zijn plaats !

Toegang : 100 fr., leden van de inrichtende en medewerkende verenigingen : voorverkoop 70 fr., aan de zaal 80 fr. Houders Plus-3-Pas 50 fr. Deze kleinkunstavond vindt plaats onder auspiciën van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur, Bestuur voor Volksontwikkeling en Openbare Lectuurvoorziening.

D. Morez, DF-Secretaris

Centrale Verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34 b STAVELE

Tel. 057/30.06.52 of 057/40.05.43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —
— In alle prijzen —

(vervolg van blz. 3)

vernielen. Hij beloofde echter, in zijn goedmoedigheid, voor een nieuw slot te zorgen, maar op een andere plaats, weg uit de omgeving van de Tankmars, met wie Borsiardus voortdurend overhoop lag.

Dat schonk de snoadaards echter geen genoegdoening. Voor hen was het uur van de wraak gekomen. In koelen bloede werd de moord op de graaf beraamd en de ridders die zouden meehelpen werden de grote som van vier mark beloofd, de helpers zouden twee mark krijgen.

Zijn dood en verheerlijking

In de morgen van woensdag 2 maart 1127 trok Borsiardus met enkele volgelingen naar de St.Donaaskerk waar hij wist de graaf te kunnen vinden. Karel de Goede zat geknield voor het altaar van O.L.Vrouw en schonk juist een aalmoes aan een arme vrouw toen Borsiardus stilletjes achter hem opdaagde. De schurk sloeg onmiddellijk met zijn zwaard zo hard toe dat de hersens van zijn slachtoffer op de vloer rondspatten... Daarop maakten de volgelingen van Borsiardus al Karels hovelings af, die hun meester waren gevolgd en hier en daar in de kerk aanwezig waren.

De aanhangers van de graaf zouden echter hun meester wreken en belegerden de Burg waar Bertolf en de zijnen zich, na hun afschuwelijke misdaad, hadden verschanst. Toen de belegeraars erin slaagden de Burg binnen te dringen sloten de Ermbalds zich op in de Sint-Donaaskerk. Maar ook de kerk werd ingenomen. De misdadigers vluchtten echter naar de toren, waar zij zich veilig waanden. Toen men echter begon met de toren in te beuken gaven zij zich over.

Enkele dagen later werden zij - zevenentwintig waren zij in getal - gevonnis en veroordeeld om van de toren van de St.Donaaskerk te worden te pletter geworpen. Bertolf en Borsiardus waren echter niet onder hen; zij hadden weten te ontvluchten. Toen Borsiardus achteraf werd ontdekt werd hij geradbraakt. Bertolf werd te leper gevangen genomen en te midden van de markt aan de schandpaal gebonden en gewurgd.

Het lichaam van Karel de Goede werd in de Sint-Donaaskerk bijgezet, maar zijn beenderen werden naderhand in een schrijn geplaatst.

In 1882 aanvaardde Rome de eredienst van Karel de Goede en stond toe dat de zalige graaf werd vereerd als bijkomende patroon van de stad en het bisdom Brugge.

Graaf Karel de Goede, 13e graaf van Vlaanderen, stierf precies in dezelfde omstandigheden als zijn vader, net als zijn vader was hij ook een HEILIGE!

(rab)

**Bescherm uw wagen
tegen roest met**

UNDERCOATING B

Roestwerend - geluiddempend

Vraag onze speciale voorwaarden:

Garage CAPPOEN
Statiestraat 32 - 34
ROESBRUGGE
Tel. 057/30.03.59

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Overlijdens

- Gabriëlle Dewaele, echtgenote van Paul Ingelaere (Beveren).
- Romanie Denys, weduwe van Alfred Dehouck (Beveren).

Geboorten

- Els Declerck, d. v. Frans en Monique Verfaillie (Beveren).
- Fabienne Dekersgieter, d. v. Paul en Rika Van den Weghe (Stavele).
- Inge Eeckhout, d. v. Marc en Marie-Rose Van de Kerckhove (Beveren).
- Kristof Desseln, z. v. Sylvain en Frieda Delporte (Stavele).

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1 **8994 PROVEN**

Telefoon: 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

**Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.
Onder Staatswaarborg.**

Kalender „BERTENNEST”

Zondag 6 maart: deelname volkskunstavond op de markt met Bertennesters en volksdansgroep uit Westouter, waarna toneelavond: „Karel de Blauwer”.

Maandag 7 maart: vertrek te 19 uur naar Kulak-Studentenhuis te Kortrijk voor Solidariteitsavond: „Antoon Pype vrij”.

Maandag 14 maart te 17 uur Kinderevangelische Gebedsavond in Bertennest te Roesbrugge, waarna meeviering verjaardag van het Mirakel O.L.V. van St-Jan te Poperinge.

Donderdag 17 maart: kookles in 't Bertennest te 19 uur (150 F per les, maaltijd inbegrepen).
Maandagen 21 en 28 maart: kookles in 't Bertennest.

Zondag 27 maart: vertrek te 8 uur aan het Bertennest naar „Taalgrensmars Oudenaarde-Ronse-Vloesberg” (5 jaar T.A.K.).

Voor uitstappen en kooklessen, vooraf aanmelden langs tel. 057-30.02.08 of 056-21.69.07 of 050-33.87.54

PROVEN, Zaal „De Lovie”

zaterdag 2 april te 20 u.

**GROOT BAL
met Willy Sommers**

ten voordele van T.S.C. Proven
Inkom: 120 fr.

TE KOOP

WASMACHINE en droger (combiné)
Zo goed als nieuw. Voordelige prijs.
Zich wenden: Bergenstraat 23, Roesbrugge.

PERSONENWAGEN VAUXHALL Viva Lux, 7 PK.
2 deuren - 33.500 km. In zeer goede staat.
GASKACHEL 6.000 cal. - alsook kleine toestellen voor badkamer.
Voor beide, zich wenden: Adres ter drukkerij Bergenstraat 14-16, Roesbrugge. Tel. 30.03.79

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND MAART

Gaibolling

Roesbrugge, zondag 20 maart te 15 u.
Gaibolling bij Georges Berquin.

Kaartingen

Roesbrugge, dinsdag 8 maart
bij J. Gunst. Vrije kaarting „Derde Leeftijd”
Roesbrugge, zaterdag 12 en zondag 13 maart
bij Valère Deschuytter, „In de Brijkerij”
Herbergkermis met prijskaarting.
Maandag : kandeel.

Beveren-IJzer, „Het Boerenhof”
donderdag 17 maart te 14 u. : gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden
van de „Derde Leeftijd”.

Beveren-IJzer, maandag 21 maart
bij M. Ryon, 6e maandelijks kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 22 maart
bij J. Gunst. Puntkaarting „Derde Leeftijd”
Haringe, in „Sint-Jozef” bij Martha Ryon
zaterdag 26 en zondag 27 maart, 6e maan-
delijks kaarting met saucissen voor de leden.

Toneel

ROESBRUGGE

„De Gouden Arend”

Zondag 6 maart te 19.30 u.

5e en laatste opvoering van „KAREL DE BLAUWER”

in gewesttaal door Romain DEPUYDT

Nog enkele plaatsen ...

Tel. 057/30.04.93 Inkom 70 fr.

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend”
zaterdag 19 en zondag 20 maart : smijting
op de vogelpik voor de leden.

Filmforum „De Lovie”

Proven, „De Lovie”, vrijdag 4 maart te 20 u.
„Rosemary's baby”. Onder de 16 jaar gewei-
gerd. Inleiding door Rik Declercq.

Dansavonden

Proven, zaal „De Lovie”, zaterdag 5 maart
Groot bal met orkest „Ricky and the lords”
ingericht door de „Westhoekpioniers”.

Roesbrugge, zaal „Kristen Volkshuis”
zaterdag 19 maart te 20 u.

T-Dansant met Discobar „Spectrum”
ingericht door Roervo-Volleybal.

Roesbrugge, Zaal „Christen Volkshuis”
zaterdag 26 maart : Fanbal met Paul Bruna.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

De staatskas is niet alleen leeg, maar de regering heeft een tekort van 60 miljard frank.

Er wordt voortdurend aan de kleine burger de raad gegeven van te sparen, maar de regeringen zelf hebben dat nog nooit gedaan. Ze vreesden altijd maar dat degenen die hen opvolgden het te gemakkelijk zouden hebben met de reserves die zij hadden aangelegd. Zo kwam het dat er in tijden van welvaart, met de brede hand werd uitgegeven aan al wie erom vroeg. België werd een luikekerland. Nu komt de tandpijn, van te veel te snoepen!

Een tekort van 60 miljard is een serieuze zaak en onze ministers hebben zich teruggetrokken te Brussel. In het Egmontpaleis, om zich te beraden. De resultaten van hun besprekingen noemen zij daarom het Egmontplan. Maar in dat fameuze plan zitten er dikke tegenspreken.

Men heeft altijd beweerd dat al onze miserie en de grote werkloosheid van vandaag, te wijten is aan de oliesjeiks, die hun prijzen zodanig hadden verhoogd, dat wij ons concurrentievermogen kwijt zijn. Toen enkele maanden geleden de olieleiden dreigden met een nieuwe prijsstijging werd er ten allen kante op gewezen dat daarmee onze economie alleszins naar de vaantjes was.

Maar nu heeft de regering in haar Egmontplan de B.T.W. op de benzine met één frank de liter verhoogd, om onze economie op dreef te helpen!?

Ze hebben ook de prijs van de sigaretten, door nieuwe belastingen, fors de hoogte ingedruwd, omdat die toch schadelijk zijn voor de gezondheid, maar in de stille hoop dat er nog meer dan vroeger zal gerookt worden, om het nodige geld in de staatskas te krijgen. Bedankt voor de bezorgdheid!

't Schijnt dat Egmont, die destijds door de Spanjaarden zijn kop werd afgesneden, en ergens in Brussel gestandbeeld staat, de tranen in de ogen kreeg toen hij vernam welke taken en lasten, er in zijn naam, over ons worden uitgedragen. Hij zou aan zijn vriend van Hoorn, met wie hij op hetzelfde voetstuk staat, gezegd hebben: „Flip, 't is nog slechter dan vroeger. In onze tijd deden ze, zonder veel complimenten, je kop af. Tegenwoordig moet je een hoge prijs betalen om je eigen vergif te kopen!”

De groeten van Gusta, die iedere vrijdag in staking is.

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode?..

Weet U wat „In „la?...”

Inzake :

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies...

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor ...
- de derde leeftijd.

Ten voordele van Automobielenclub „DE WESTHOEKPIONIEREN”

Groot BAL

met orkest „Ricky and the Lords”

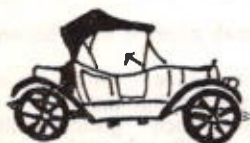
op zaterdag 5 maart 1977

Feestzaal „De Lovie”

PROVEN

Ingang 80 fr.

Voorverkoop 70 fr.

huwelijksfoto's

BERNARD DE GENDEL
FOTOGRAFIE
Sint-Jozef 45
poperinge 057/33.33.18

OMEGA
 Het beste van het beste

R. RUBRECHT
 GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
 plaatsing van uw

Centrale verwarming
 en

Sanitaire installaties
Depanagedienst: alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
 Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Juultje Kiekeboom was è boertje die ol se-
 dert è paar jaar wos gaan rentenleren in è pro-
 per huuzetje met è kleen hovige d'r bachten
 te Izenberge, djuuste buuten 't dorp.

Juultje wos è doodfraai ventje en Stiene,
 zijn wuuf, wos wel geen kontrarie mensche
 maar ze deed nieten liever of kommandeeren
 en reklameeren.

Ten tijde dat ze nog op 't hof waaren, zag
 je Juultje nooit zonder è tuutje van è siga-
 rette in zijn mond. Toen wos er daarmee geen
 moeilijkheid, want ie wos geheele dagen op
 de stikken of in de stollingen. Maar nu, ols
 'n ie binnen in zijn zetel zat en dat Stiene
 zag dat 'n ie teweege wos van è sigarette te
 draaien was 't te doene.

„Je gaat hier niet smooren wei . . . wuk
 zeg je overal die toebakassche . . . en die
 fokken van sigaretten die rondwentelen . . .
 en ol die vuule toebakrook hier binnen . . .
 weet je gie niet dat dat slecht is voor joen
 kanarieveugel ? . . .”

Wos dat toen te verwonderen dat Juultje
 olle meugelijke redens ging uitvinden om
 buuten te geraken ?

Juultje wist in de winter oltemets è beetje
 van reumatiezen e 'n ie had van entwieen ho-
 ren zeggen dat er in Diksmuide è dokter
 weunde, die daarteegen è goeie remedie ken-
 de . . . En op è dag, 't wos kortelings achter
 Nieuwjaar, achter dat olles besproken wos
 met Stiene natuurlijk, ging Juultje d'r naartoe
 gaan; 't voornoens met 'n otobuus tot aan
 Veurne en de reste met den trein.

Te Veurne in de statie gekomen en ol zoe-
 ken achter zijn portefeuille om zijn koepion te
 betalen, vond Juultje daar in zijn binnebeuze
 van zijn pardessus meteen nog è schoonen
 sigaar dat 'n den zundag voordien gekregen
 hadde van de bazinne van „'t Gouden Hertje”
 voor zijn nieuwwjaar . . .

„Potverdikke . . . !” lachte Juul „'k gaan
 den dienen op mien gemak kunnen opsmoo-
 ren op den trein”.

Den trein kwam toe en met dat er omzeg-
 gens geen volk mei wos, vond Juultje recht-
 uut è kompartiment waar dat er niemand
 wos, buuten è vrouwmens die bij de venster
 zat in è boek te leezen. Juultje keek eerst
 è keer goed rond ofdat er nievers stond dat
 't verboden wos te smooren en meteen haal-
 den 'n ie zijn sigaar voor den dag . . . Maar
 op 't moment dat 'n teweege wos te ontstee-
 ken, kwam het in zijn gedacht dat 'n ie nog
 entwaar geleezen hadde dat je, ols je wilt
 smooren op è trein en dat er nog andere
 menschen bij joen zitten, dat je uut beleefd-
 held eerst moet vragen of dat 't nlet è ge-
 neert. Juultje wiste gelijk niet hoe d'r aan te
 beginnen . . . è draalde eerst è paar keeren
 zijn sigaar eens en anders tusschen zijn vin-
 gers, trachtte zijn aangezichte in è vriende-
 lijken plooi te krijgen en vroeg „Is 't toege-
 laaten, madame, dat 'k hier mijn sigaartje
 opsmooren ?”

Die madame keek eerst è keer boven heu-
 ren bril . . .

„Horkt è keer meneere”, zei ze „je meugt
 gij hier djuuste doen gelijk thuus !”

„Ja, godverdimme toch” grolde Juultje . . .
 „'k hooren 't ol, je zijt ook zoo'n averrecht-
 sche gelijk de mijne !” . . . en è stak zijn
 sigaar weere in zijn pardessusbeuze . . .

KWAAK

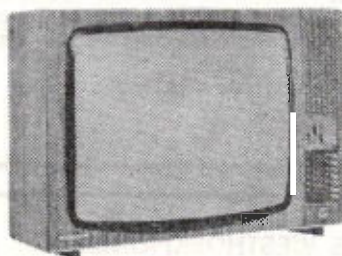
GROTE KEUS :

- Moderne- en Stijlverlichting
- Radio - HiFi
- Bandopnemers

Alle electrische huishoudtoestellen

Kleurentelevisie

ACEC
SIERA
LOEWE OPTA

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

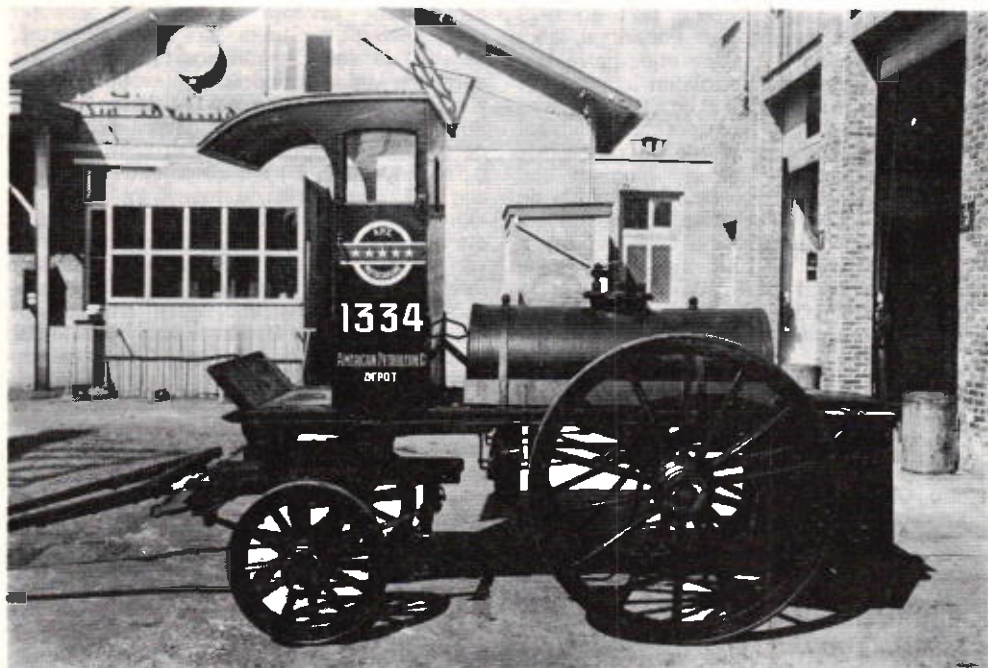
Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

't Is niet zo lang geleden en 't lijkt toch zo ver af

UIT DE TIJD VAN DE PETROLEUMVERLICHTING

VAN FAKKEL EN OLIELAMP NAAR „ LAMPE BELGE ”

(foto welwillend ter beschikking gesteld door ESSO BELGIUM - Antwerpen)

Het karretje van onze petroleumventer tussen 1921 en 1939.

Wanneer op een stormige winteravond de elektriciteit uitvalt - en dat gebeurt hier wel meer - dan wordt de koperen „lampe Belge”, die steeds bedrijfsklaar in de leefkamer voorhanden is, nog eens op tafel gezet. Even uit onze bezigheden getrokken kijken we dan met nostalgische blik naar de helle tulpvormige vlam in de bolle holte van het glas.

Vijftig jaar geleden was dat onze huisverlichting voor de speciale omstandigheden; op de gewone dagen volstond een eenvoudige glazen quinquet met platte katoenen pit, omdat die minder petroleum verbruikte dan de buisvormige lont van de „lampe Belge”.

De jeugd daarentegen kijkt laetdunkend neer op dat verouderde gedoe en ergert zich aan de te-lang-durende elektriciteitspanne. En toch . . . de beperkte lichtkring van de petroleumlamp droeg in niet geringe mate bij tot de gebondenheid van het gezin. Koude en duisternis deden de mensen samenhokken rond de Leuvense kachel en onder het licht van de quinquet. Door de ruimtelijke beperking van warmte en licht kwam de menselijke bedrijvigheid grotendeels tot stilstand : toen hadden we tijd voor elkaar.

De opkomst van de elektriciteit was niet alleen een technische revolutie, maar heeft ook ons levenspatroon grondig gewijzigd.

Houtvuren en fakkels waren de eerste vorm van verlichting. Men beweert dat reeds 50 000 jaar geleden de eerste lampen werden gemaakt van uitgeholde stenen, waarin men vet aanbracht, dat werd ontstoken. Pitten zouden pas veel later in gebruik genomen worden.

Enkele eeuwen vóór onze tijdrekening kwam de bekende olielamp in zwang. Zij bestond uit een schotelvormig bakje voorzien van olie of vet en een pit uit een of andere plantaardige vezel. In de klassieke wereld kende men in deze vorm, heel verfijnde olielampen, aan-

vankelijk uit aardewerk, maar later gedreven in metaal. Eeuwen lang werden zij - onveranderd van structuur - over de hele wereld gebruikt.

Leonardo da Vinci (1452-1519), één van die geniale grootheden uit de Renaissance, voorzag de olielamp van een kort cilindrisch glas, waardoor de vlam beschermd werd tegen de tocht.

Ofschoon er in 1681 reeds olie voor straatverlichting gebruikt werd in Londen, bleef tot de ontdekking van de petroleum - halverwege de 19e eeuw - in Europa olie een dure brandstof, die hoofdzakelijk voor binnenhuisverlichting werd aangewend.

In 1780 werd door de Zwitserse natuurkundige Aimé Argand een olielamp gebouwd, met een buisvormige katoenen pit, die een centrale luchttoevoer had en op die manier een stabiele en - door het optrekken van de pit - een regelbare vlam verkreeg. Door een korte metalen mantel, op een zeefbodem, omheen de pit te bouwen was tevens voor een regelmatigere verbranding van de kooldeeltjes, in de lichtgevend vlam, gezorgd.

De verbeteringen van Argand kwamen in handen van de Franse apotheker Antoine Quinquet (1745-1803), die ze verwerkte in prachtige lampen, voorzien van een fluitglas, waarmee hij een enorm succes kende dank zij een proefverlichting van de Comédie Française, tijdens een voorstelling van Beaumarchais' *Bruiloft van Figaro*, op 27 april 1784.

Elke olielamp, en naderhand petroleumlamp, van ongeveer hetzelfde type en die van een hoog glas was voorzien, noemde men in het vervolg naar de uitvinder-fabrikant : QUINQUET!

Toch was de olielamp nog verre van volmaakt. Daartoe men toen koolzaad- of raapolie als brandstof gebruikte, kon men de pit nauwelijks voldoende van deze dikke olie laten opzuigen om een mooie lichtgevend vlam te krijgen. Er werden allerlei pogingen gedaan om de toevoer van de olie naar de pit te verbeteren, maar die kwam pas met de ingebruikname van petroleum.

Petroleum, het vloeibare goud

Reeds in 1802 werden de Italiaanse steden Parma en Genua met ruwe aardolie - uit de streek van Modena - verlicht.

In 1836 werd, voor de eerste maal in de geschiedenis, petroleum bij openbare verlichting gebruikt en wel in Praag, die de aardolie betrok uit Galicië. Maar omdat die petrool, door gebrekkige distillatie nog benzine bevatte, gebeurde het wel eens dat de lampen ontploften. Daardoor heeft het experiment niet lang geduurd. De bewoners kwamen tot de konklusie dat het nog beter was in het donker dan onder de bommen te zitten.

In 1852 vond de Poolse apotheker Ignaz Lu-

kaziewitz van Krakau, een nieuwe methode om nafta te destilleren en op 31 juli 1853 verlichtte hij het stedelijk ziekenhuis met petroleumlampen van eigen maaksel. Hierna voorzag hij de stad Wenen en de Oostenrijkse spoorreinen van petroleum.

Maar de doorbraak kwam pas nadat in Amerika petroleumlagen op grote schaal werden geëxploiteerd. Tot in het midden van de vorige eeuw beschikte men daar slechts over kleine hoeveelheden aardolie, die hier of daar aan de oppervlakte opwelden. Toch werd in die jaren de Amerikaanse kolonel A.C. Ferris langs de hele Atlantische oceaankust bevoorrde, omdat hij een petroleumlamp in de handel bracht. De lamp was er, maar petroleum was er niet, althans niet in voldoende mate.

Het begon met Edwin Drake (1819-1880) die, steunende op de ervaringen van de Seneca-Indianen, op het idee kwam naar olie te boren. Aanvankelijk was heel zijn onderneming niet veel meer dan ploeterwerk, maar op een zaterdagavond - 27 augustus 1859 - had hij een diepte bereikt van 70 voet. De zondag daarop rustte hij. Toen zijn helper, Oome Billy Smith, na het middageten even-tjes een kijkje kwam nemen om eens te zien hoe het met de put stond, zag hij dat het gat tot aan de rand vol olie stond. De volgende dag begonnen zij het met emmers leeg te scheppen. Toen monterden zij een pomp. Deze zoog ongeveer 3 ton per dag. Een paar maanden later was er in de omgeving al een woud van boortorens verrezen. Een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van de wereld-ekonomie was ingeluid.

De petroleumlamp in onze streek

In de tweede helft van de 19e eeuw begon ook in onze gewesten de petroleumlamp door te dringen. In 1860 werd Petrus Van Reckem, uurwerkmaker en herbergier te Watou, een brevet toegekend voor een lamp om „schist-olie“ te branden. „Schist“ is niets anders dan petroleum en de Vlaamssprekende bevolking van Noord-Frankrijk heeft het nog steeds over „schister“, als petroleum wordt bedoeld.

Een paar jaar later - dat was in 1862 - verscheen er in *De Dorpsbode* van Roesbrugge een aankondiging, waarin Amandus Guwy een nieuw artikel aanpreekt, nl. de „lampe photographique“, gezegd gas-quinquet, in alle prijzen en modellen. Hij bood tevens zijn goede diensten aan om alle bestaande quinquets naar dit systeem om te bouwen. Bovendien was hij

nog verkoper van gas-olie. Nog enkele jaren later kwam de „lampe Belge“ in zwang, dit was een petroleumlamp met een brede cilindervormige pit en een hoog, breed glas, met bolle onderkant.

Het gebruik van petroleumlampen heeft een volledige ommekeer in het verlichtingsprobleem teweeg gebracht. Zij vormden een lichtbron die werkelijk opschudding veroorzaakte. Aanvankelijk stond men zelfs wantrouwig tegenover hun grote helderheid, uit vrees voor een eventuele explosie.

Men kon zich in petroleum bevoorraden bij de winkeliers in „koloniale waren“, nu spreekt men van „voedingswaren“. Petrool werd besteld per „kan“ (1 liter) of per „stooep“ (2 liter), gepompt uit een metalen vat. Bij Marie Demaerel, in de Haringestraat, stond dat vat tussen de kistjes met salade en de bakjes met gerookte haring. Niemand nam daar aanstoot aan en een reglementering ter zake bestond er niet. Tussen 1921 en 1939 kwam Jules Verhaeghe van Poperinge, elke week met een rood tankkarretje, getrokken door een paardje, met petroleum leuren. Met een grote bel, die bezijden het karretje was bevestigd, waarvan hij voortdurend de klepel heen en weer sloeg, kondigde hij zijn komst aan. Achter aan het karretje hing er een kastje, voorzien van twee deurtjes, waarin de tapkranen en de inhoudsmaten zich bevonden. Hij bediende Proven, Haringe en Roesbrugge. In de eerste jaren ging hij zelfs tot in Beveren, maar achteraf werd zijn ronde beperkt tot aan de stelplaats van de buurtspoorweg. Ook nadat onze gemeenten - in het begin van de jaren dertig - aangesloten waren op het elektrisch net, had hij nog een goede cliëntel. Na de oorlog, vanaf 1945, herbegon hij zijn ronde met een bakfiets (tripporteur), maar in 1951 was het definitief afgelopen, wegens gebrek aan afnemers. Een tijdperk was afgelopen. Quinquets zijn tegenwoordig alleen nog een aantrekkelijk stuk antiek!

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijken

- Jean-Claude Deloz met Lea Leys, beiden van Roesbrugge-Haringe.
- Ludo De Byser van Poperinge met Rita Tant van Roesbrugge-Haringe.

Overlijden

- Germaine Regheere, 63 j., echtgenote van Roger Lowagie.

Vormingsteater van Gerd de Ley en Mireille Cottenjé te Roesbrugge

Na de geslaagde literaire avond met Albert Van Hoeck en Mireille Cottenjé in december 1976, zullen vele literatuurliehebbers er gaarne bij zijn om met het Vormingsteater „Straks is allang voorbij“ mee te maken. Het stuk is geschreven door Mireille Cottenjé en Gerd de Ley en wordt opgevoerd met Nicole Pellegrons en Gerd de Ley onder advies van Arnold Willems. Belangrijk is ook de nabespreking in aanwezigheid van voornoemde acteurs, auteur en schrijfster. Het thema behandelt een modern maatschappelijk verschijnsel, waarvoor oogkleppen noch baat, noch een oplossing brengen.

Wanneer een huwelijk na een romantische roes ontaardt in een heksen- of helleketel, zelfs uitloopt op een uit-elkaar-gaan, dan wordt dit nog altijd als een breuk - een gebroken iets - ervaren en wordt het gebeuren niet gevierd. „Straks is allang voorbij“ schatst de zeer herkenbare facetten en gesprekken van een doorsnee huwelijk. Het geweten echtpaar „Van der Stichelen“ rekonstrueert doelbewust deze gesprekken omdat de vrouw een toneelstuk moet schrijven over „het huwelijk“. Zij wil zo objectief mogelijk zijn en aldus wordt dit toneel in het toneel een poging tot eerlijkheid tegenover mekaar, die slechts mogelijk wordt doordat het gegeven voor beide partijen positieve gevolgen heeft. De auteurs noemen hun stuk geen pleidooi, geen stellingname, geen engagement, maar een spiegel. Daarover kan op zaterdag 30 april in „De Gouden Arend“ te Roesbrugge-Haringe, gepraat worden samen met de auteurs en de spelers na de opvoering van „Straks is allang voorbij“. De nabespreking maakt deel uit van het bedoeld vormings-teater.

De avond wordt ingericht door DF-IJzerweelde i.s.m. DF-Poperinge, „Die Croone“, K.A.V. van Proven en Watou, K.L.J., de Kultuurgemeenschap van Haringe, „Sine Nomine“ van Stavele en V.T.B.-V.A.B. onder de auspiciën van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur, Bestuur voor Volksontwikkeling en Openbare Lektuuroorziening.

Toegang: 100 fr.; leden van de inrichtende en medewerkende verenigingen: 60 fr. Houders Plus-3-Pas: 50 fr. Toegangskarten te bekomen vanaf 15 april op de DF-sekretariaten en/of via bestuursleden van DF. en medewerkende organisaties.

D. Morez

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN:

- Kostuums, laatste mode - Broeken - Vesten
- Regenmantels - Hemden - Pull's - Plastrons
- Broeken in „pane“, laatste nieuw model

VOOR DAMES:

- Kleedjes (alle prijzen) - Pull's - Vesten
- Jeans-broeken, laatste mode

EERSTE- en PLECHTIGE KOMMUNIEKLEDIJ: reeds binnen!

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

Dekens (voordelige prijzen) - Lakens (katoen - tergal - flanel)
Geschenkartikelen - Ondergoed - Werkkledij

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor: GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

Op Paasmaandag 11 april 1977 :

ZWIJGENDE VOETTOCHT door het SLAGVELD van de PENE

op 11 april 1677 werd Willem van Oranje er verslagen

Reeds in de middeleeuwen heeft Frankrijk gepoogd Vlaanderen in te palmen maar in 1302 hebben de Vlaamse gemeentenaren dat op nogal onstuimige manier verijdeld. 11 juli zou daarom eigenlijk onze nationale feestdag moeten zijn, want zonder de overwinning in de Slag van de Gulden Sporen had België nooit bestaan !

In de 17e eeuw speelden we echter aan een machtige Lodewijk XIV heel wat van ons territorium kwijt. Telkens weer had hij het op Vlaanderen gemunt, want hij wilde zijn land met natuurlijke grenzen begiftigen en het uitbreiden tot aan de Rijn. We kregen echter wel eens hulp van andere mogendheden, die voor het Franse overwicht vreesden. Daarom liepen de militaire operaties van de Zonnekoning niet altijd van een leien dakje. Bijna een halve eeuw lang waren onze gewesten toch regelmatig het slagveld voor de Franse expansiedrang.

In de jaren 1672-1678 was Lodewijk XIV hier weer aan het bakkeleien in een oorlog die eigenlijk om Holland was begonnen. Hij had daarmee een dubbel doel nagestreeft : Holland straffen, omdat het in de vorige oorlog - de Franse oorlogen volgden elkaar toen bijzonder snel op - met Engeland en Zweden tegen hem was opgestaan om zijn territoriale eisen te matigen en, wat nog belangrijker was, hij wilde de Hollandse gewesten bij zijn rijk inlijven, want die waren niet te versmaden voor iemand die nogal landhongerig was.

Met de beruchte vechtjassen Turenne en Condé, was „Lodewijk met de pruik“ nogal overmoedig door ons land gestapt, de Rijn overgestoken en Holland binnengerukt. Maar de Hollanders hadden de dijken doorgestoken - die hun zoveel arbeid hadden gekost -, het land liep onder water en de Fransen hadden de keus tussen vluchten of verzuipen. Maar aangezien ze niet huiswaarts wilden keren zonder te vechten gingen ze dus maar in België aan de slag.

In 1677 hadden ze Sint-Omaars bezet, maar de stadhouder van Holland, Willem van Oranje, die hen nu zoveel mogelijk wou embêten, kwam de stad ter hulp. Op 11 april werd hij echter in het gebied van de Pene- en Linkebeek door Filips van Orleans, de broer van de Franse koning, na een harde strijd, verslagen. Er vielen 5 000 doden : 3 000 Hollanders en 2 000 Fransen.

Die oorlog eindigde tenslotte met het verdrag van Nijmegen (1678) waardoor Zuid-Vlaanderen definitief Frans-Vlaanderen werd. In 1865 werd tussen de dorpjes Noordpene en Zuidpene, bij de brug over de Linkebeek een gedenkzuil opgericht, met als tekst : „En 1677, le 11 avril, a été livrée dans cette plaine une bataille décisive. Elle fut cause de l'annexion de cette contrée à la France“.

Vanop de Tomheuvel

Op Paasmaandag (11 april) van dit jaar, wordt onder de leiding van de Belgische Vlaaming, letterkundige Raf Seys (Koekelare) en de Franse Vlaaming dr. Frederik Morel (Kassel), een zwijgende voettocht door het slagveld van de Pene geleid (de Pene is een beek die Zuid- en Noordpene besproeit en te Wormhout in de IJzer vloeit). Niet alleen de dag, maar ook de gevechtsuren worden voor de herdenking geëerbiedigd. Samenkomst te Noordpene, een 10-tal km over Kassel, om

14.30 u., met gelegenheid in de kerk tot een stil „Gebed voor Vlaanderen“. Er wordt om 15 u. vertrokken. Vanop de zg. Tomheuvel, waar de Hollandse troepen hun tenten hadden opgeslagen, heeft men landschappelijk een heerlijk maar van historisch standpunt uit gezien een aangrijpend uitzicht over de Penevlakte. Over Zuidpene, waar na de voettocht, in het zaaltje St.-Vaast, een documentaire tentoonstelling over de veldslag zal kunnen bezichtigd worden, en voorbij de Pene-obeliske, wordt tegen 17.30 u. de terugkeer te Noordpene voorzien. In 1677 duurde de veldslag van 14 tot 17.30 u. - Er worden geen toespraken gehouden, vóór of na deze zwijgende tocht, de deelnemers gaan te Noordpene gewoon uiteen.

De Nederlanden in Frankrijk

In de verre geschiedenis strekten de Nederlanden zich uit tot aan de Somme (Zomme), waarop de stad Abbeville (Abbegem) gelegen is. Boulogne (Bonen), Calais (Kales), Douai (Dowaai), Arras (Atrecht), Lille (Rijsel) e.a. zijn belangrijke steden uit dit gebied waar eens een hoogstaande Nederlandse cultuur bloeide. Stuk voor stuk werd de streek door Frankrijk ingepalmd en verfranst. Het nu nog gedeeltelijk Vlaamssprekende gedeelte, dat Frans-Vlaanderen wordt genoemd, heeft als zuidergrens de rivier de Aa, waarop Saint-Omer (Sint-Omaar of Sint-Thomas) gelegen is en die te Gravelines (Grevelingen) in de Noordzee uitstroomt. De belangrijkste steden in dit gewest zijn : Duinkerken, Hazebroek, Belle (Bailleul), Steenvoorde, Sint-Winoksbergen (Bergues), Hondschote en Wormhout.

„De Heilige Berg van Vlaanderen“

Het oude stadje Kassel, gelegen op de 176 m hoge Kasselberg, eens een versterking van de Morinen en later de hoofdstad van de Menapiërs, was achteraf ook het knooppunt van acht Romeinse heerwegen of „steenstraten“. Veel later werd het bekend om drie veldslagen, die echter niet op de heuvel, maar in de buurt werden geleverd. In de eerste, op 20 februari 1071 overwon Robrecht de Fries te Bavinkhove Filips I, koning van Frankrijk, en werd graaf van Vlaanderen. Toen was Kassel reeds met muren, torens en vijf poorten omringd. Als dank liet Robrecht op het „terras“ van de berg de stiftskerk van Sint Pieter

Monument op de Kasselberg.

bouwen (1075). Tien jaar later stichtte hij het Sint-Pieterskapittel van 20 kanunniken; in 1093 werd hij hier begraven. Na de brand van 1131 liet Diederik van de Elzas de kerk herbouwen en het stoffelijk overschot van Robrecht overbrengen naar het mausoleum van de vergrote kerk; in 1223 werd in deze kerk het huwelijk gesloten tussen Margareta van Vlaanderen, jongste dochter van Boudewijn IX en Willem van Dampierre. In de tweede veldslag, op 23 augustus 1328 versloeg Filips VI, van Valois (koning van Frankrijk) in de omgeving van Hardefort, Niklaas Zannekin van Lampernisse en de Kerels van Vlaanderen. Ter herinnering aan de heldhaftige strijd van Zannekin wordt Kassel vaak door de Vlamingen die hun geschiedenis kennen, „de heilige berg of de heilige heuvel van Vlaanderen“ genoemd. Tenslotte, op Palmenzondag 11 april 1677, overwon Filips van Orleans, broer van Lodewijk XIV, in de Penevlakte de troepen die aangevoerd waren door Willem II van Nassau, prins van Oranje.

In 1873 werd op het „terras“ een piramide-monument van de drie veldslagen opgericht.

De noodlotige 17e eeuw

Tot in de 17e eeuw speelde wat nu Frans-Vlaanderen genoemd wordt, een belangrijke rol in de geschiedenis van Vlaanderen waarvan het deel uitmaakte. Op het einde van de 17e eeuw veroverden de Fransen het op de Oostenrijkse en Spaanse bezetters. In 1658 verloor Spanje de Slag der Duinen en nam Turenne Broekburg (Bourbourg), Grevelingen (Gravelines) en Duinkerken in. Duinkerken, waar in 1654 de grote Zuidnederlandse dichter Michiel de Swaen geboren werd, werd in 1658 aan de Engelsen overgegeven, doch in 1662 terug afgekocht. In 1667 werden Dowaai en Rijsel door Lodewijk XIV veroverd. De Vrede van Aken (1668), waardoor Frankrijk Sint-Winoksbergen en Franstalig Vlaanderen (Dowaai, Rijsel, Armetiers) kreeg toegewezen, werd in 1678 door de Vrede van Nijmegen gevolgd, waarvan we de voor Vlaanderen treurige gevolgen kennen.

Lees verder blz. 6

DE STAVELSE BURGEMEESTERS (4)

Uit het leven van burgemeester Jan Baptiste Coene

Onze burgemeester Jan Baptiste Coene was gehuwd met de weduwe van de tweede man van zijn moeder. Maria Debacker, de echtgenote van burgemeester Jan Baptiste Coene was weduwe van Jan Frans Butaye die bij zijn huwelijk weduwnaar was van Maria Delanghe, de moeder van Jan Baptiste.

De vader van burgemeester Coene noemde eveneens Jan Baptiste Coene. Deze was geboren te Stavele in 1738. In 1768 stapte hij in het huwelijksbootje met Maria Delanghe die geboren was te Vleteren (Flètres N.F.) in 1748.

Hun oudste zoon Jan Baptiste, de Stavelse burgemeester, was geboren in 1769. Na twaalf jaar huwelijk stierf vader Coene. Hij liet drie kinderen na, nl. Jan Baptiste, Jacques en Anna.

Op 9 juli 1781 hertrouwde Maria Delanghe met Jan Frans Butaye uit Boezinge, zoon van Jan Baptiste Butaye uit Westvleteren en Maria Markey uit Boezinge en kleinzoon van Antoon Butaye en Michaële Scherpereel, de stamouders van al de Stavelse Butaye's en al de ons bekenden van die naam. Jan Frans Butaye had bij Maria Delanghe één zoon nl. Jan Frans Butaye, geboren te Stavele op 6.8.1782, die later trouwde met Victoria Leroy en de schoonvader werd van Ivo Decarne, de vader van de priester-dichter Alexis Decarne.

Op 27 december 1783 bracht Maria Delanghe een doodgeboren kind ter wereld en drie dagen later stierf zij op 35-jarige leeftijd.

Jan Frans Butaye die amper 31 jaar oud was stond nu alleen op het „Mosselhof“ met vier minderjarige kinderen waarvan het oudste Jan Baptiste Coene slechts 14 jaar oud was en het jongste zestien maanden.

Dat was geen leven voor boer Butaye. Zeven maanden later hertrouwde hij met de drieëntwintigjarige Maria Debacker, geboren te Stavele in 1761, ongehuwde dochter van Pieter Ignatius en Marie-Jeanne Mantez.

Zij kregen op 3 februari 1786 een eerste zoon: Pieter, op 6 oktober 1787 een tweede zoon: Engelbertus, op 15 februari 1789 een derde, nl.: Joseph, op 20 mei 1790 werd een levenloze zoon geboren en op 8 oktober 1791 zag Carolus Butaye, hun vijfde zoon, het levenslicht.

Op 40-jarige leeftijd stierf boer Jan Frans Butaye op 6 juni 1792, en nu stond Maria Debacker, de jonge boerin van het „Mosselhof“ - ze was 31 jaar - alleen als weduwe, voor de zware zorgen. Doch de oudste stiefzoon van haar man, Jan Baptiste - hij was in-

tussen een struise kereel van 23 jaar geworden - ontfermde zich over haar. Vier maanden later, op 16 oktober 1792 trouwde hij met zijn stiefmoeder.

Op het „Mosselhof“ was weer een Jan Baptiste Coene: DE BOER!!!

De oorlogsjaren

De slechte jaren waren toen reeds aangebroken. Op 20 april 1792 had Frankrijk de oorlog verklaard aan Oostenrijk en Pruisen. Einde augustus waren de Oostenrijkers Frankrijk binnengegetrokken. Longwy en Verdun werden veroverd, Tourcoing, Roubaix en St.-Amand ingenomen, en Rijsel belegerd van 22 september tot 7 oktober 1792. - Toen keerde het tij! De Franse generaal Dumouriez heroverde in oktober achtereenvolgens Verdun, Stenay en Longwy en bezorgde op 6 november 1792 de Oostenrijkers een striemende nederlaag bij Jemappes.

In die nare, beangstigende periode trouwde de jonge boer Coene.

Roesbrugge, op een boogschuit van zijn hoeve, werd op 5 november 1792, na acht opeenvolgende aanvallen stormenderhand ingenomen. Toen werden onze dorpen door de Fransen overspoeld en bleven gans de winter 1792-93 tot 8 april 1793 bezet met al de benauwelijke gevolgen vandie. Veurne en Veurne-ambacht en onze dorpen werden van de Fransen verlost op 8 april 1793. In september van hetzelfde jaar ging het langs de kant van Roesbrugge bijzonder slecht en Jan Baptiste Coene en zijn vrouw Maria Debacker vluchtten naar Krombeke waar hun eerste kind, een dochtertje: Maria, geboren en gedoopt werd. (Parochieregisters Stavele en Krombeke).

Op 25 april 1794 hebben de Fransen Stavele platgebrand en uitgeplunderd. Ook de hofstede van Jan Baptiste Coene werd door het vuur verteerd.

Een grote schare nakomelingen

Doch zoals al de andere boeren is boer Coene herbegonnen.

Eens het oorlogsgeweld achter de rug zaten J.B. Coene en zijn echtgenote Maria Debacker, vast in het zadel op het „Mosselhof“.

In 1802 werd een flinke zoon geboren die Carolus of Karel gekerstend werd. Hun oudste meisje - het oorlogskind - was overleden. Na Karel volgde op 9 januari 1803 een nieuwe Maria, op 4 maart 1804 een Jeanne, verder nog op 5 juni 1809: Bernardine Barbara en op 23 juni 1811 volgde Rosalie.

Al de nakomelingen van Jan Baptiste Coene behoorden tot de bekende en voornamelijk families van de streek en die tijd.

De oudste zoon Karel was in eerste huwelijk getrouwd met Eugenie Deblock. Hun dochter Rosalie huwde met August Leroy. Deze hadden negen kinderen waarvan de oudste zoon de bekende pastoor Jules Leroy was, de schrijver van Karel de Blauwer, Pieter de Pensejager, Zeisels en vertellingen, e.a.

In tweede huwelijk was Karel getrouwd met Isabella Vanhoucke met wie hij zes kinderen had waaronder zijn dochter Sophie Coene die trouwde met Karel Top. Deze hadden negen kinderen waaronder E. H. Remi Top pastoor van Zuidschote en Eerw. pater Kamiel Top, missionaris van Scheut.

Maria Coene, de oudste dochter van Jan Baptiste trouwde met Jan Bossuwe en had 3 kinderen, nl. Frans, Louis en Benoît.

De tweede dochter Jeanne Coene trouwde met Ferdinand Floor die van 1820 tot 1825 en van 1837 tot 1853 gemeentesecretaris was te Stavele. Ferdinand Floor was de vader van Henri Floor, pastoor van Kortemark en van August Floor, secretaris te Krombeke en grootvader van Jules Floor-Deprêtere van Roesbrugge.

Bernardine Barbara Coene trouwde met Filip Devos en bleef zonder kinderen.

De jongste dochter Rosalie huwde met Charles Louwaege. Ze hadden zes kinderen, o.a. Désiré Louwaege die trouwde met Rosalie Bonte, en zich te Stavele vestigde in de brouwerij „De Zwaan“ en Henri Louwaege, landbouwer te Noordschote, vader van René Louwaege, burgemeester van Noordschote, en ook van Florida Louwaege, de echtgenote van Camille Verdonck van Stavele.

Een dochter van Karel Coene, Eugenie, trouwde met Eusebius Butaye, de molenaar van de Westmolen. Eusebius, de jongste broer van Marie Butaye, de moeder van E. H. Alexis Decarne, was geboren te Stavele in 1831. In 1863 huwde hij met de vijftien jaar jongere Eugenie Coene die hem vanaf 1869 tot 1892 twintig kinderen schonk.

Melanie Coene, de derde dochter van Karel Coene, werd kloosterzuster.

De vierde dochter Virginie trouwde met Petrus Leys en had tien kinderen, o.m. Jules, Remi en Kamiel die wij te Stavele nog gekend hebben en van wier kinderen er nog te Stavele wonen.

De zonen van Karel Coene en Isabelle Vanhoucke noemden: Frederik, August en Henri.

Alexis Coene die boerde op de hofstede waar Willy Coene thans woont en Henri Coe-

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan ultzonderlijke prijzen

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater: **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

- Waterleiding
- Sanitair
- Lood - Zink - Asfalt
- Fietsen

DEGELIJKE PLAATSING en HERSTELLING

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

— De grootste keus SANITAIR —
door bezoek aan toonzalen van fabriek.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58
8970 POPERINGE

**MEEST
GESPECIALISEERDE
STOFFENZAAK
VAN DE STREEK**

Alleenverdelers : BURDA - patronen

ne, met zijn broer Constant, op de hoeve van Joël Vandenaabeele; Augusta Coene die getrouwd was met Jerome Lelieur, nu de hofstede van Albert Lelieur, waren kinderen van Frederik Coene.

August Coene, zoon van Karel en kleinzoon van Jan Baptiste, huwde met Eugénie Desmyttere van wie hij veertien kinderen kreeg. Hij boerde op de hoeve waar Robert Coene-Bus-traen nu woont nl. Bromstraat 3.

Van die 14 kinderen zijn er 3 als kind gestorven, zijn er vier naar het klooster getrokken, 3 Broeders Maristen en één kloosterlinge, nl. Zuster Marie Michel. De zoon Achiel bleef op de ouderlijke hofstede in de Bromstraat en Richard Coene-Desaegher ging naar Leisele wonen.

Henri Coene, de jongste zoon van Karel bleef op het „Mosselhof“ boeren. Na hem volgde zijn zoon Julien hem op als boer, op het oude vaderlijk hof.

Na de dood van Julien Coene hertrouwde de weduwe Augusta Dequidt met Maurice Monkerhey.

De zoon van Maurice, nl. Joël Monkerhey, werd dan pachter en eigenaar van het „Mosselhof“ dat thans uitgebaat wordt door Dirk Quaegebeur-Monkerhey.

Over Jan Baptiste Coene valt nog heel veel te vertellen. Wij moeten echter besluiten. Hij is gestorven op 11 mei 1829 als burgemeester van de gemeente Stavele. Hij had reeds zijn hofstede overgelaten aan zijn zoon Karel en hij rentenierde op de dorpsplaats in het huis waar Aimé Decarne nu woont. Het zou echt de moeite lonen een boek te schrijven over Jan Baptiste Coene en zijn talloze nakomelingen onder wie zoveel bekende namen en schitterende figuren voorkomen.

Eén dezer dagen nu vernamen wij met vreugde dat een zijner nazaten, de heer Julien Coene-Coen uit Brasschaat, het gelukkig

initiatief genomen heeft een geschiedenis van de familie op te stellen. Wij wensen hem veel geluk en succes met zijn werk.

R. Lanszweert.

KLEINE FISKALE KRONIEK

De aangifte

In deze dagen krijgen we de aangifte inzake personenbelasting in onze bus.

Deze aangifte moet behoorlijk ingevuld en ondertekend (eventueel moet de handtekening voorafgegaan worden van het woord „goedgekeurd“), binnen de daarop vermelde termijn toekomen bij de Controle die ze heeft uitgestuurd.

„Toekomen“ wil zeggen, dat de aangifte op de bevoegde dienst moet afgegeven worden hetzij door de post, hetzij door belanghebbende zelf. Als men dus de aangifte op de uiterste datum in de post deponeert is ze „laattijdig“.

„Laattijdigheid“ kan een belastingverhoging (meestal 10 t.h.) en zelfs „aanslag van ambtswege“ tot gevolg hebben.

Zo spreekt de wet, maar gelukkig is de administratie wel iets soepelder, want na verstreken termijn wordt nog een herinneringskaart gestuurd, waarbij dan een nieuwe termijn van 15 dagen wordt toegestaan. Deze herinneringskaart wordt sedert enkele jaren niet meer aangetekend, maar als gewoon poststuk verzonden. Wie zijn aangifte op de Controle laat toekomen vóór het verstrijken van de herinneringstermijn wordt nog als tijdig beschouwd.

Uw zaakwaarnemer, die in deze periode overbelast is, kan vóór het verstrijken van de termijn die aanvankelijk gesteld is voor het indienen van de aangifte, een bijkomende uitstel krijgen, indien in 1976 voorafbetalingen werden gedaan ten belope van 75 t.h. van

de totale personenbelasting van het vorig aanslagjaar. Maar die aanvraag moet uitgaan van personen of organismen die gespecialiseerd zijn in het invullen van aangiften voor derden (belastingconsulenten, fiscale adviseurs, e.a.).

Denk ook aan de voorafbetaling die moet gebeuren vóór 10 april a.s. Het is de moeite waard, want in 1978 is er voor het gedeelte waarvoor geen voorafbetaling werd gedaan, een verhoging voorzien van 22,5 t.h. Dat is bijna 1/4 ! Ga desnoods een lening aan bij de bank om vooraf te betalen. De interesten die U hiervoor verschuldigd zijt, zijn aftrekbare bedrijfskosten.

S.B.

Fiscaal Adviseur en Bedrijfsconsulent UFSAL

WESTVLAAMSE WONDERSPROOKJES

Dank zij een beslissing van de Raad van Beheer van het Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde verschijnt omtrent Pasen 1977 de volledig geannoteerde verzameling „Westvlaamse Wondersprookjes“, gebundeld door Hervé Stalpaert.

Uit een keuze van 158 verschillende teksten, uitgegeven vanaf 1843 tot 1965, kon een verzameling van 83 bekende en minder bekende sprookjeslezingen worden samengesteld.

Op dit nieuwe merkwaardige boek van 350 bladzijden, kan men inschrijven op prk. 716-0203822-24 van Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde. Tot 15 april bedraagt de prijs 550 fr., daarna is de handelsprijs 700 fr.

TE KOOP

WASMACHINE en droger (combiné)
Zo goed als nieuw. Voordelige prijs. Adres ter drukkerij : Bergenstraat 14, Roesbrugge.

**Centrale verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34b STAVELE

Tel. 057/30 06 52 of 057/40 05 43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7. Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

(vervolg van blz. 3)

Een geïllustreerde gids

Daar de voettocht door het slagveld van de Pene zwijsend is, wordt een geïllustreerde gids uitgegeven: *De Slag aan de Pene*, bevattende een uitvoerig en nauwkeurig rapport van het begin tot het bittere einde. Verder enkele gedichten van Frans-Vlamingen, waaruit de liefde voor hun Vlaanderen blijkt: *De bloeme van Euroop, de pronk van alle landen* (Michiel de Swaen, Duinkerken 1654-1707), *„Ma Flandre est chaude comme un coeur”* (Emmanuel Looten, Sint-Winoksbergen 1908-1974). Als illustratie bevat de gids o.a. een paar fraaie gravures die een duidelijk beeld van de slag geven, en een stafkaart, waarop alle belangrijke militaire punten zijn aangeduid en door dit alles heen, de 7,5 km lange voettocht staat uitgestippeld.

Deze gids, een historische merkwaardigheid, kan enkel en alleen bekomen worden door overschrijving van 100 fr. op de prk. 000-0516779-60 van Raf Seys, Ringlaan 1, 8280 Koekelare, met de vermelding „De Slag aan de Pene”.

VERSE PREI

tot 15 april

Emiel DESMYTER - VULSTEKE

MOLEN WALSTRAAT 11

ROESBRUGGE-HARINGE

TEL. 30.02.98

ADRESVERANDERING

Gery DECLERCK-HAUSPIE

BINNENHUISINRICHTING

KEUKENS OP MAAT

Weegschede 36

8992 GIJVERINKHOVE

Nieuw telefoonnummer: 058/29.90.98

Bescherm uw wagen
tegen roest met

UNDERCOATING B

Roestwerend - geluiddempend

Vraag onze speciale voorwaarden:

Garage CAPPOEN

Statiestraat 32 - 34

ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.59

K.A.V. Roesbrugge-Haringe en Proven

Onze reis naar Brussel is gepland op vrijdag 13 mei. Vertrek om 7 u. op de Markt te Proven. Voor Roesbrugge op de Markt en voor Haringe bij Mevr. R. Boone. Prijs: 200 fr. voor de leden en 250 fr. voor de niet-leden.

Programma: in de voormiddag bezoek aan het Parlement. 's Namiddags bezoek aan een fabriek. Verrassing en winkelen in het Shoppingcentrum te Kuurne. Inschrijven ten laatste tegen 30 april. Voor Poven: bij Mevr. Debergh, voor Roesbrugge: bij Mevr. W. Maes en voor Haringe: bij Mevr. R. Boone.

K.V.L.V. Roesbrugge-Haringe

Reeds geruime tijd zien we dat in heel wat gezinnen weer zelf brood gebakken wordt, daarom richten we graag een cursus in van twee avonden „Zelf brood bakken en ons eigen gebak” bij Martha Ryon te Haringe op maandag 18 april en op donderdag 28 april, telkens te 19.30 u. stipt.

Poperinge en het Gewestplan

Het ontwerp-gewestplan Ieper-Poperinge waardoor voor de komende jaren de bestemming van de gronden wordt vastgelegd is sinds woensdag 16 maart in openbaar onderzoek tot 13 juni a.s. Dat betekent dat alle burgers de gelegenheid krijgen om hun op- en aanmer-

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon: 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

kingen kenbaar te maken. Daartoe ligt het Gewestplan voor iedereen ter inzage op het stadhuis tijdens de kantooruren.

De plaatselijke DF-afdelingen zijn bereid bij dit onderzoek een coördinerende rol te spelen en nodigen al wie bezwaren of adviezen heeft met betrekking tot het Gewestplan uit schriftelijk of telefonisch contact op te nemen met een van de plaatselijke Davidsfondssecretariaten. Een exemplaar van het Gewestplan ligt steeds ter inzage op deze DF-sekretariaten.

Poppenkast te Proven

Op uitnodiging van Chiro en V.K.S.J. Proven treedt het poppentheater „Stekelbees” uit Gent op in „Die Croone” te Proven op zaterdag 9 april om 14 u.

De groep „Stekelbees” speelt vormend poppenspel en rekt hierbij vooral op de kinderen in de zaal. Met het maken van tekeningen en schilderijen en het vertellen van eigen ervaringen, helpen de kinderen aan het boeiend geheel. Alle kinderen welkom.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijk

- Bernard Vermeersch van Beselare met Rosa Toussaint van Stavele.

Overlijden

- Bertha Lahaye, weduwe van Marcel Vanhoutte (Stavele).

AANDACHT A.U.B.

Uw aankopen in

„DE GOEDE KOOP”

- IEPEP
- POPERINGE
- VEURNE

kunnen gebeuren op naam van

GALERY VERMET-LOUWYE

Bergenstraat

STAVELE - BEVEREN

Dank U!

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND APRIL

Kaartingen

Roesbrugge, zaterdag 2 en zondag 3 april bij J. Gunst : herbergkermis met prijskaarting.

Beveren-IJzer, „Het Boerenhof”

donderdag 21 april te 14 u. : gezellig onderonsje en kampioenkaarting voor de leden van de „Derde Leeftijd”.

Roesbrugge, dinsdag 26 april bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd”

Haringe, zondag 24 april van 9.30 u. - 12 u. en van 16 u. - 23 u. : grootse jaarlijkse koekekaarting in de Zusterschool, ten voordele van de zwemmende jeugd van Haringe.

Beveren - Vergadering Ziekenbond

Beveren, in de gewezen jongensschool zondag 3 april te 17 u. : algemene vergadering met dia's en tombola.

VORMINGSTEATER

„Straks is allang voorbij”

Zat. 30 april
in
„De Gouden Arend”
te Roesbrugge

door Gerd de Ley
en
Mireille Cottenjé
(zie art. blz. 2)

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend”
zaterdag 16 april : smijting op de vogelpik voor de leden.

Dansavonden

Proven, Zaal „De Lovie”, zaterdag 2 april
Groot Bal met „Willy Sommers”
ten voordele van de voetbalklub T.S.C. Proven.

Proven, Zaal „De Lovie”, zaterdag 23 april
Dansavond met „Salim Seghers”
ingericht door de Top-Kerels.

Disco-Bar „Ruël”

De ideale muziek voor :

- HUWELIJKS- en
- VERJAARDAGSFEESTEN
- T-DANSANT

Voor verdere inlichtingen :

Noël Deloz Rudi Vandenberghe

Heybrugstraat 2 Loviestraat 45
Roesbrugge-Haringe Poperinge

Kalender „BERTENNEST”

2 april : vertrek vanuit Bertennest om 7.30 u. naar 9e Frans-Vlaamse Kultuurdag in Hulst.

8 april : Gebedsstonde om 16.30 u. in 't Bertennest.

11 april : vertrek te 13.30 u. vanuit Bertennest naar zwiigende voettocht door het slagveld van de Pene in Z.-Vlaanderen. Trefpunt aan de kerk te N.-Pene, 10 km. over Kassel.

16 april : vertrek vanuit Bertennest te 10 u. naar V.O.S. gouvongres W.-VI. (Wevelgem) in het teken van Lode de Boninge.

24 april : Bormsdag te Merksem-St. Niklaas. Vertrek te 7.30 u. aan 't Bertennest in het teken van „Atoon Pype Vrij”.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Leo Tindemans heeft de parlementsleden naar huis gestuurd. 't Schijnt dat dit de enige manier is om eens rustig te kunnen werken, anders gooien die kletsmaajors voortdurend roet in het eten. Elk ontwerp wordt door allerlei tussenkomsten zodanig afgetakeld dat er niet veel meer van overblijft. De parlementsairs zijn immers maar weinig bekommerd om het land, maar des te meer om hun zetel en die moet behouden blijven door de kiezers te voldoen en om de kiezers te voldoen, moeten ze voortdurend vragen om steun, vergoedingen, subsidies en andere tussenkomsten, voor alles en iedereen : zo krijgt men een gat in de kas van 60 miljard !

Gelukkig dat men om in het parlement te zetelen geen bekwaamheidsexamen moet afleggen. De meesten zouden gebuisd naar huis komen, want het is moeilijker om „punten” te verzamelen dan om „stemmen” bijeen te scharrelen. 't Is eigenlijk niet te geloven, om in Brussel aangeworven te worden bij de reünigingsdienst en vuilnisbakken af te halen moet men examens afleggen, om het land te besturen is dat niet nodig. Iedereen mag dat proberen.

De regering, waarop we zoveel hoop hadden gesteld, omdat men luid en groot had verkondigd : „met deze man wordt het anders”, moest noodzakelijk vroegtijdig verdwijnen, 't was een kind met een waterhoofd en een kreupel onderstel. Na drie jaar is men gaan inzien dat het niet meer haalbaar was met de mensen waarover men beschikte. Maar één ding begrijp ik niet : 't zijn weer dezelfde partijen die voor de dag komen en met dezelfde kandidaten, waardoor noodzakelijk weer dezelfde mensen in het parlement zullen terecht komen. Dat komt hierop neer, dat men weer eens honderden miljoenen naar de verkiezingen zal gooien om na Pasen te vertrekken, waar men vóór Pasen is geëindigd. Vijgen na Pasen noemt men dat.

De regering Tindemans zat al lang in een moeilijke positie. De mannetjes van het „Rassemblement Wallon”, de fameuze RW, die voor de eerste keer mochten meeregeren wilden wat te veel het laken naar zich toehalen en waren daarbij nog verre van eensgezind. Er waren tussendoor al een paar kabinetswijzigingen nodig geweest om de boel op te kalefateren. Met een dergelijk opgelapt kraam was er niet veel meer uit te voeren.

De regering Tindemans is eigenlijk gesneuveld in twee, drie keren en we moeten er nu geen spijt van hebben, dat heb ik van ons Gusta geleerd.

Al ons gleiswerk wordt door Gusta ook in twee keer gebroken. Als ik iets in de keuken hoor vallen, roept Gusta : 't is niks, alleen een klein barstje, 't kan geen kwaad ! en als er scherven rinkelen, roept ze weer : 't is niks, je moet er geen spijt van hebben, 't was toch al gebarsten !

Tot na de verkiezingen.

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

Kent U de mode ? ..

Weet U wat „In.” is ? ..

Inzake :

- schoenen
- handtassen

Kijk en kies ...

bij

I. PARENT-MOYAERT

Statiestraat 35 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor ...
- de derde leeftijd.

Bernhard De Grendel fotografie
Gasthuisstraat 45
B-8970 Poperinge
057 / 33 33 18

OMEGA

Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties
Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Rozette Vrijelings was è tamelijke snelle
mokke van è jaar of achttiene en, gelijk dat
ze hier gewoonlijk zeggen in de streeke,
't was nog entwodde meer of dozijnegoed.

Maar ja, de veugels met de schoonste plu-
men zijn daarom nie oltijd de beste schuufe-
laars. Dat was oek 't geval met Rozette . . .
Niet kwestie van schuufelen, maar 'k willen
zeggen dat heur eksplikaties dikkers naar de
simpele kant waaren en dat heuren frank ol-
temets è keer moeite hadde om te vallen.
Dat was misschien oek è beetje d'oorzaak
dat Rozette nog op geen gepasten vrijer ge-
komen was.

Maar nu ging dat voorzeker rapper gebeu-
ren. Z'hadde heur rijbewijs gekregen en met-
een hadde heur vader voor haar è chieken
décapotabel è kocht waarmeit dat ze nu piet
boven jan was!

Ze schaviesterde deur 't dorp met heuren
otomobiel met de kappe neere en aan 'n on-
gehoorde vitesse, zoodat heuren sjaal van
rond heur nekke 'n ende achter heur vlegger-
de in de wind! Ze koste oek ol heur banden
doen piepen in de draais . . . Gauw, 't was
schoone om te hooren en te zien, ols je maar
verre genoeg op den trottoir stoeg.

Maar ongelukkig, eenlgte weeken later,
z'had het zitten van een van de garden die
op groote kontrole waaren op de route naar
Veurne. Z'hadden heur te stekken op 't mo-
ment dat ze met groot geweld te Hoogstade
deur de plaatse vloog. Djuuste buuten 't dorp
was 't van te stoppen en è ferm proces aan
heur schoone botten.

De maand daarop stoeg Rozette te Veurne
op 't tribunaal. De juge, è fatsoenlijk mens,
die van gedacht was van dat geval op è vrien-
delijke maniere aan te pakken, stak è keer
vermanend zijn vinger op en zei: „E beetje
te snel bij da'k zien, ennée ieffrouwe?“

„Vind je gij dat meneere de juge“ . . .
monkelde Rozette en ze laaide met è schoon
gebaar heur haar weg dat over heur kaake
gevollen was.

„Ik vinden ik dat niet ieffrouwe“ ant-
woordde de juge . . . „ik leezen dat hier
voor mien“.

„Maar . . . is 't waar? . . .“ giechelde Ro-
zette . . . „staat dat daar oek in? . . . Jammaar,
'k weeten 't wel meneere, 'k zijn geen van de
leelijkste . . . maar d'r zijn zeker nog snelder
of ik?“

„Ik gelooven dat je mien niet goed ver-
staat ieffrouwe“, onderbrak de juge . . . „ik
willen hier zeggen: te snel ols je met joen
otomobiel langst de baane zijt!“

„Ha . . . dat is waar“ knikte Rozette . . .
„ik kommen toch zoo geern schoone buuten
onke uitgaan met mien décapotabel . . . en
'k moeten 't zeggen gelijk ofdat 't is, dien
dag van dat spel daar met die garde, was ik
djuuste tevooren naar de colffeuse geweest“.

„Nee, nee . . .“ riep de juge . . . „'k zeg-
gen dat je veel te rap rijdt met joen otomo-
biel waar dat het niet toegelaten is . . . be-
kijkt dat è keer . . . meer of honderd kilome-
ters per ure deur Hoogstade plaatse!“

„Jammaar, dat kan niet zijn wel, meneere“
riep Rozette, „hoe zou die garde kunnen wee-
ten dat ik meer of honderd kilomeeters in è
'n ure reed, 'k kwam djuuste van thuis en
'k was nog geen tien minuten op route!“

KWAAK

Lente . . .

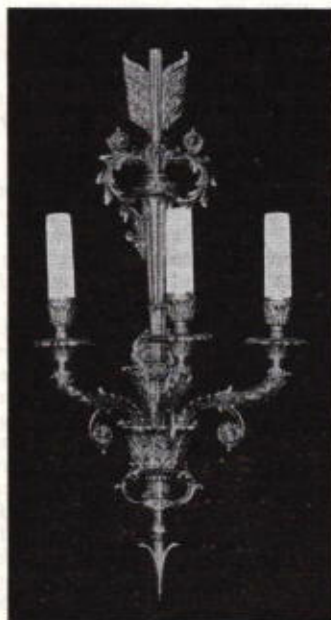
Tijd om uw interieur op te frissen.

Denk aan uw

verlichting

Kom zien naar onze enorme keus:

- Prachtige lusters in kristal, koper, gleis en tin
- Pendels, wandlichten, spots, staanlampen
- Lusters voor slaapkamers
- Grote keus plafondarmaturen

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Versijnt maandelijks: behalve in augustus

Als de stem van de menselijke overlevering zwijgt . . .

DE GEOLOGISCHE VORMING VAN ONZE STREEK

De waarnemingen en ontdekkingen van Maurice Ganne te Proven!

Beenderenfragmenten van een mammoet (*elephas primigenius*) en tanden van een voorhistorische rhinoceros, gevonden op 9 m diepte bij M. Ganne te Proven, einde 1947.

Einde 1947 - dus dertig jaar geleden - werden door de h. Maurice Ganne († 1958) te Proven, bij het graven van een waterput, interessante waarnemingen gedaan, die ons heel wat leren over de geologische opbouw van onze streek. Bovendien legde hij een reeks beenderenfragmenten bloot, van voorhistorische dieren, die honderdduizenden jaren geleden hier leefden. Die vondst was zo belangrijk dat een geoloog van het Natuurhistorisch Museum van Brussel ter plaatse kwam en dat ze vermeld staat in de zevende druk van de „Grote Winkler Prins“.

Geen blad geschiedenis, geen sage noch heldendicht verhaalt ons over de gebeurtenissen die zich hier honderdduizenden en miljoenen jaren geleden hebben afgespeeld, maar waar de stem van de menselijke overlevering zwijgt, daar spreken tot ons de aardlagen en de fossielen.

Om een weide in twee delen te verdelen, was Maurice Ganne destijds gedwongen een put te graven in het af te zonderen gedeelte, voor de watervoorziening van het vee. Het zou een heel gewone waterput worden, gesteund door de klassieke ringen in cement, met een doormeter van 1 m, doch diep genoeg om in elk jaargetijde voldoende water aan de hand te hebben.

Maurice Ganne die voor natuur en wetenschap een meer dan gewone belangstelling had, volgde aandachtig de variatie van de diverse lagen die achtereenvolgens voor de dag

kwamen; hij verzamelde bodemstalen en ging de dikte van elke etage nauwkeurig na. Zijn bevindingen heeft hij mij destijds medegedeeld.

Geschiedenis in klei en zand

De bodem waarop wij leven is gevormd door de zee, die vele miljoenen jaren geleden door op- en neergaande bewegingen van de aardkorst, over onze gewesten heen stroomde of er zich van terugtrok. Bij elke overspoeling werden nieuwe bezinkingen, z.g. mariene sedimenten, boven de reeds bestaan-

de uitgestreken. Uit de dikte, de samenstelling en de aard van deze sedimenten, alsmede uit de biologische fragmenten die ze bevatten, is de vormingsgeschiedenis van onze streek te rekonstrueren.

Volgens de notities van Maurice Ganne, gaat de bovenste laag, de z.g. leperiaanse klei tot een diepte van 2,5 m. Daaronder zit een laag van 1/2 m fijn groen waterhoudend zand. Die groene kleur is te wijten aan de aanwezigheid van glauconiet, d.i. een mineraal dat eens in de zeeën ontstond. Vervolgens werd er een laag aangetroffen van turfachtige aard, samengesteld uit zwart zand en plantenresten. Daarin vond men o.a. een pijnappel en stuifmeel van pijn- en berkebomen. Hierop volgde een sediment van ongeveer 0,80 m, eveneens bestaande uit lichtgroen glauconietrijk zand vermengd met kiezel.

In deze laag kwamen er talrijke kleine witte kalkachtige schilfertjes voor, z.g. nummelieten. Dit zijn zeediertjes die voorzien waren van een lensvormige kalkschaal, met een doormeter van slechts enkele millimeter. In 1801 gaf de Franse natuuronderzoeker Lamarck ze de naam nummelieten omdat hun schaaltes zozeer op geldstukken geleken (latijn: nummelus = geldstuk), vandaar ook de Nederlandse benaming: muntsteendiertjes. Zij leefden in dichte drommen op de bodem van ondiepe zeeën en door hun schalen werden grote kalkbanken opgebouwd. Toen de zee zich later terugtrok, door verheffing van de bodem, kwamen deze kalkbanken vrij en deze organogene sedimenten werden als bouw materiaal gebruikt. De Egyptische piramiden die aan de Nijl, in de vlakte van Gizeh vijfduizend jaar geleden werden opgetrokken en thans nog getuigenis afleggen van de massale bouwkunde en de schier onbeperkte macht van de toen regerende farao's, die over leven en dood beschikten van eindeloze legers slaven, deze eeuwige monumenten, zijn opgeengestapelde stenen nummelietenkalk!

Op het lichtgroene zand volgde er opnieuw een turfachtige laag, doch slechts van geringe dikte, amper een 20-tal cm.

De mammoet van Proven

Op een diepte van meer dan 8,5 m stootte Maurice Ganne op een nieuwe etage, bestaande uit rolkeien van allerlei oorsprong. Rolkeien zijn ontstaan uit brokstukken van gesteenten die door water of ijs ver meegevoerd en over elkaar gewenteld werden, zodanig dat hun hoeken en scherpe kanten werden afgerond. Hoe groot was echter de verrassing van Ganne, toen hij op deze diepte een stuk been aantrof. Op het eerste zicht leek het een stuk hout, doch bij nader toezien bleek onmiddellijk zijn ware aard uit de onmiskenbare sponsachtige beenderenstructuur, aan de gebroken uiteinden. Andere beenderenfragmenten

Linde

FRIGO - DIEPVRIEZER

het volledige gamma 1977 in voorraad

bij

Jos. Cappoen-Gantois

Statiestraat 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.05.94

PROVEN, Zaal „Sint-Ellooï”

zaterdag 7 mei te 20 u.

K.L.J. MEIKLOKJES T-DANSANT

met Disco „Dobbiaco”

Inkom 60 fr. — Voorverkoop 50 fr.

ROESBRUGGE

Zaal „t Kristen Volkshuis”

zaterdag 21 mei 1977

CHIRO T-DANSANT

met Disco-bar „Moonlight”

ingericht door Chiro „Haro”

Inkom 60 fr. — Voorverkoop 50 fr.

ten volgden in overvloed, vele kleine doch ook enkele grote, die toelieten te vermoeden dat ze eens aan een reusachtig voorhistorisch dier hadden behoord.

Door een vakman die achteraf ter plaatse kwam werden deze beenderen vereenzelvd als voor het merendeel afkomstig van een mammoet en van een voorhistorisch neushoorn.

Op de foto hierbij zijn de voornaamste stukken samengebracht. Op de voorgrond links staan vier tanden. De eerste tand behoorde waarschijnlijk eens tot het gebit van een voorhistorisch paard. De andere drie zijn onbetwistbaar tanden van een reusachtige neushoorn. Het fragment dat rechts op de voorgrond gelegen is zou afkomstig zijn van een voorwereldse hert. Al de andere beenderen maakten eens deel uit van het skelet van een mammoet, een soort grote wolharige olifant met sterk gebogen stoottanden en een vetbult op de rug. Het grote been op de achtergrond, dat door Maurice Ganne werd vastgehouden, is een linkerheupbeen. De zware werkershand van de landbouwer, die op het stuk steunt, geeft een goed idee van de afmetingen. Het rechtstaand stuk is een linkerscheenbeen, terwijl het fragment dat uiterst rechts bij het venster ligt, een halswervel is. De lange ronde beenderen in het midden zijn ribbestukken.

Onder de talrijke kleinere fragmenten die op de foto niet voorkomen bevindt er zich

ook een stuk ivoor, dat afkomstig is van een stoottand van een mammoet.

Uit lang vervlogen tijden

Al deze beenderen, die honderdduizenden jaren in de aarde bedolven lagen, waren zeer broos geworden. Ze werden naderhand overgebracht naar het Natuurhistorisch Museum te Brussel, waar ze door onderdompeling in een verhardende vloeistof werden verduurzaamd.

Al de aardlagen die te Proven doorgraven werden en wier samenstelling we komen te bespreken, dateren uit het zg. tertiaire aardkundig tijdperk, meer bepaald uit de Eoceenperiode die zestig miljoen jaren geleden een aanvang nam. Overal ter wereld zouden toen weldra grote veranderingen in de bodemgesteldheid plaats grijpen. De rusteloze aardkorst zou zich vervormen in een nooit gekende mate. De reusachtige bergketens die onze hedendaagse wereld beheersen zouden weldra gevormd worden. De Alpen, de Pyreneeën, de Kaukasus, de Himalaja, de Andes van Zuid-Amerika en andere ketens zouden hun eerste plooiingen vertonen, terwijl de Middellandse Zee haar bedding zou krijgen. In die tijd van die grote tektonische veranderingen was ons land het toneel van herhaalde grote en langdurige overstromingen, tengevolge van plaatselijke bewegingen van de bodem. De zee stormde vooruit, nu eens langs

het noorden, dan langs het zuiden of het oosten en overstroomde telkens een deel van ons land. De zee zette overal sedimenten af bestaande uit klei of zand, die ze elders had afgeknaagd of meegevaagd. Het zijn deze grondsoorten die door Maurice Ganne werden blootgelegd.

Alhoewel de gevonden beenderen in deze lagen werden aangetroffen, dateren ze geenszins uit dat tijdperk. Ze zijn van veel jongere datum. Hun ouderdom is niet in miljoenen doch slechts in honderdduizenden jaren uit te drukken. De wollige, langharige mammoet, die tot 4,5 m hoog en 5 m lang was en slagtanzen droeg die 100 à 125 kg per stuk wogen en zijn metgezel de neushoorn, leefden slechts op het einde van de tertiële en in het eerste gedeelte van de kwartlaire periode, tussen zowat drie miljoen en één miljoen jaar geleden. Waarschijnlijk is de op 9 m diepte aangetroffen keienlaag in het tertiaire of kwartlaire tijdperk eens de bedding geweest van een rivier wiens wateren de geraamten en beenderen van gestorven dieren hebben meegevoerd. Hoe zou het anders te verklaren zijn dat beenderenfragmenten van drie of vier verschillende diersoorten samen opgehoopt liggen? Achteraf is deze rivier waarschijnlijk door zijdelingse afzettingen genivelleerd.

Roger-A. BLONDEAU

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN :

- Kostuums, laatste mode - Broeken - Vesten
- Regenmantels - Hemden - Pull's - Plastrons
- Broeken in „pane”, laatste nieuw model

VOOR DAMES :

- Kleedjes (alle prijzen) - Pull's - Vesten
- Jeans-broeken, laatste mode

EERSTE- en PLECHTIGE KOMMUNIEKLEDIJ

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

Dekens (voordelige prijzen) - Lakens (katoen - tergal - flanel)
Geschenkartikelen - Ondergoed - Werkkledij

**HET
KWALITEITSMERK**

**Oliën en
smeermiddelen**

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

Ter nagedachtenis van E. H. Jeroom Depuydt (1893-1973)

Gewezen onderpastoor van Roesbrugge

Alleen de ouderen zullen hem nog herinneren, want precies vijftig jaar geleden - in het voorjaar van 1927 - verliet hij onze parochie.

- Geboren te Aartrijke op 19 november 1893;
- Priester gewijd te Brugge op 23 december 1922;
- Onderpastoor te Roesbrugge op 25 april 1923;
- Onderpastoor te Westvleteren op 30 maart 1927;
- Onderpastoor te Brugge, O.-L.-Vrouw op 24 augustus 1931;
- Kapelaan aan het kerkhof te Brugge op 5 mei 1937;
- Pastoor te Booitshoeke op 9 oktober 1959;
- Overleden te Booitshoeke op allerzielen 1973.

Dokter Luc Carton, die pastoor Depuydt vaak te Booitshoeke heeft bezocht, schreef met zijn romantische pen, een treffend en piëteitsvol „in memoriam”.

Hij was een simpele „paster” van te lande, maar geen „uit den Bloeyenden Wijngaerd”, die smikkelend genoot van het gegiste sap van de door de zon gekoesterde druiven. Hij leefde sober en was van een opvallende eenvoud, wat zorgeloos gekleed en soms van een landelijke slordigheid, maar begaafd met een scherpe geest en getooid met een Intellectuele distinktie. Rijk aan geestelijke gaven bleef hij zijn leven lang een rechtgeaard mens, minzaam, bezadigd en vol begrip. Bij elk misverstand of konflikt prees hij steeds vrede en verzoening en zijn woorden waren zacht en zalvend als de Griekse honig uit de bergen.

Hij zegende met goedheid en milde hand iedere medemens die in zorg of nood hem benaderde, want in hem klopte een teder en gevoelig mensenhart en leefde een fijnbesnaarde poëtische ziel. - Hij was een geboren dichter, die echter nooit gedichten schreef, maar in zijn bloed zongen vele nachtegalen.

Paster Depuydt zag zijn omgeving en wereld in beelden en kleuren. In zijn zachte en gultige ogen flickerde soms de vragende blik van een naïef en onachtzaam kind. In zijn stichtende eenvoud en ongedwongenheid was hij de echte „Paster Bonus” uit het evangelie. Hij was niet alleen een bewonderaar, maar ook een waarachtig volgeling van paus Johannes XXIII.

Zijn dagen bracht hij door als een cisterciëzermönnik, tussen vruchtbaar zwijgen en betekenisvol spreken. Elke morgen zong hij een mis, gewoonlijk slechts bijgewoond door een drietal vrouwen, steeds dezelfde, en waaronder nog Anna, zijn trouwe huishoudster. Zo begon hij elke dag en bracht hem verder door in een geestelijke sfeer van meditatie, studie en gebed, ongeacht onbegrip en pijnigende onverschilligheid van de mensen. Vele uren sleet hij in Gods huis als enige aanwezige en volledig in zich zelf gekeerd bad hij in verzaking en overgave.

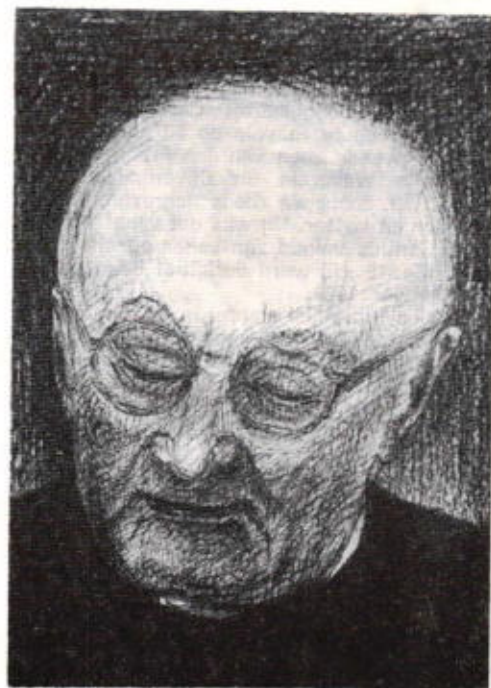
Hij hield zich bezig met allerlei geestelijke problemen en zonder een boekenworm te zijn, leefde hij te midden van zijn vele boeken. Hij had een open oog en een brede en heldere kijk op de vele gedachtenstromingen van deze tijd, die de wereld, de kerk en de maatschappij beroeren en . . . ontwrichten. Hij was niet alleen op de hoogte van de nieuwste filosofische en theologische bewegingen in binnen- en buitenland - hij bestudeerde de gedachtenwereld en stellingen van Hegel, Heidegger, Sartre en Schillebeeckx - maar hij kende ook en was vertrouwd met de werken van Plato, de H. Augustinus, Thomas van Aquino, Erasmus, Teresa van Avila e.a. Hij

volgde met ernst en verstandelijke openheid, steeds strevend naar objectieve bronnen en normen, de verscheidene oecumenische bewegingen in en buiten de kerkgemeenschappen en hun invloed op het individu en de algemene levenshouding van de gelovigen. Bij hem dienden de woorden niet om de gedachten te verbergen, maar om die verhelderend te verklaren, want hij had een geestesopenheid die welig intellectuelen siert.

Hij volgde met een reële bezorgdheid de soms te fel oploeiende contestaties en ongenueanceerde aanvallen, die de nieuwe ideeën-doorbraak voorafgingen of begeleidden. Ook stond hij huiverig tegenover bepaalde hervormingsplannen in de kerk vooruitgeschoven door sommige ongeduldige gelovigen als reactie tegen een te verstand verleden.

Paster Depuydt studeerde veel en hij was een regelmatige aanwezige in de Veurnse stadsbibliotheek. Zijn geest was gevormd en doordrongen van de klassieke, vooral van de Griekse cultuur. Hij sprak een eenvoudige, maar beeldrijke taal, met anekdoten doorweven. Geleerde en abstracte begrippen kon hij klaar en duidelijk verwoorden en beknopt samenvatten. Uit het hoofd kon hij parate teksten aanhalen uit klassieke of bekende schrijvers - graag Hamlet en Macbeth. „Het boek der Psalmen” vond hij van de verhevenste en meest dichterlijke lectuur. Over Kafka voerde hij grondige en diepzinnige gesprekken met professoren en geleerden die bij hem op bezoek kwamen. Hij sprak met verering over zijn stijl en de speciale gedachtenwereld van deze pathologische, door levensangsten gekwelde geest. Hij was vertrouwd met de werken en de leer van Ruusbroec, Hadewijch en Maria Petijt. Hij zelf had een uitgesproken mystieke aanleg. Hij was een minnaar van het ongeziene. Hij voelde Gods aanwezigheid en verbondenheid in en rondom hem. Door zijn gave van beschouwing wist en voelde hij zijn ziel geheimnisvol verbonden en verenigd met God.

Omdat hij wellicht te ver die mystieke weg was opgegaan, zoals dat nog weleens gebeurt en dan vooral met de eenvoudigen, werd hij door zijn geestelijke overheid opzij geschoven. Deze verwijdering werd voor hem de pijnlijkste beleving uit zijn priesterlijke loopbaan en een dieptepunt in zijn eigen leven. Geestelijk gekneld tussen onbegrip en miskenning, tussen verveling en vereenzaming, droeg hij zwijgend en alleen, zonder morren, zijn tragisch lot. Gebogen onder het leed, doorworstelde hij in stilte deze voor hem

Pastoor J. Depuydt
naar een tekening van
mevr. Deneve-Halleman

zware geestelijke beproeving. Maar hij sprak er nooit over en vooral, hij werd er niet bitter om.

In de ogen van sommige van zijn parochianen werd hij wel een beetje als een zonderling en voor naïef aangezien, maar er was veel meer in hem, dan dat zij vermoedden. Met zijn eenvoudige zeggenschap deelde hij onbekende vreugden uit, want het zonnekind van Franciscus van Assisi zong in zijn ziel, maar dat wisten de meesten niet. Zoals de grote heilige, „Il poverello”, tot eer voor zijn Schepper, de hemellichamen bezong en de dieren en de vogelen, ongekunsteld, maar in dichterlijke taal toesprak, zo ook klonken de woorden van pastoor Depuydt vanaf het altaar in de kerk tot zijn gelovigen en vooral tot de kinderen.

Als op O.-L.-Vrouwhemelvaart het mooie Maria-feest werd gevierd, in het kerkje van Booitshoeke, dan had hij in het openbaar een speciaal en hartig woordje over voor elk van de aanwezige Maria's, die hij een gelukkige naamdag toewenste. Ook de afwezige Maria's wou hij niet vergeten en hij vroeg zijn wensen aan hun te willen overmaken.

Zijn elgen en direkt aansprekende sermoenen, omkransd met dichterlijke beelden en kinderlijk naïeve anekdotes geraakten alom bekend. Vooral in de zomer- en vakantie maanden kwamen bekende of vreemde toeristen het mooie kerkje van Booitshoeke bezoeken en er mishoren. Als hij 's zondags of op een hoogdag een bezoeker - bekend of onbekend - tussen zijn mensen ontwaarde, vroeg hij hem vriendelijk of hij het eplstel of het evangelie wilde voorlezen. Zo waren luitenant-generaal Deneve van de rijkswacht, Frans van der Elst

Lees verder blz. 6

DE STAVELSE BURGEMEESTERS (5)

Burgemeester Carolus Cornelis

Jan Baptiste Coene werd opgevolgd door Carolus Cornelis die op 29 september 1829 voor de eerste maal de gemeenteraad voorzat. In deze zitting werd de gemeentebegroting voor 1830 goedgekeurd. Carolus Cornelis werd geboren te Stavele op 30 juli 1796. Hij was de tweede zoon van Jan Frans Cornelis en Maria Waverein uit Beveren-IJzer. Jan Frans was, zoals we reeds schreven, schoolmeester en koster. Hij was dat vanaf 1780 tot 1818. Carolus volgde zijn vader op als interimair in 1818. Hij werd definitief benoemd op 9 november 1820.

Carolus Cornelis stapte in het huwelijksbootje op 18 juni 1823 met de rijke Stavelse freule Catharina Criem, geboren op 25 september 1793, dochter van Jaak Criem en Maria Constantia Suffys uit Proven. Haar vader oefende het rustige beroep uit van „grond-eigenaar“.

Vijf jaar na zijn huwelijk, in 1828 verliet Carolus zijn orgel en zijn lessenaar en hij werd bierbrouwer. Kort daarna begon zijn politieke loopbaan.

Herstel van het dak van de kerk

Wij kunnen geen schokkende gebeurtenissen melden uit het kortstondig ambtsmandaat van burgemeester Carolus Cornelis.

In oktober 1829 vroegen de burgemeester en de raadsleden van Stavele aan de hh. gedeputeerden te Brugge de toelating om bij het vernieuwen van het dak van de kerk met leien en nokpannen deze laatste te mogen vervangen door lood. De prijs voor de nokpannen bedroeg toen 36 gulden 55 cent, de prijs voor het lood zou 296 gulden 40 cent bedragen, dus een meeruitgave van 259 gulden 85 cent, in andere woorden een nok in lood kostte acht maal zoveel als een nok in vorstpannen.

Een nieuwe pastorie

De volgende maand legde burgemeester Cornelis een overeenkomst tussen de gemeente Stavele en de heer Antonius Couzijn uit Roesbrugge ter tafel, tijdens de raadszitting van 24 november 1829.

Volgens deze overeenkomst, die de gemeenteraad goedkeurde, moest de heer Couzijn, voor de som van 5.500 gulden een nieuwe pastorie bouwen en hiervoor ook alle materialen leveren.

Tijdens dezelfde zitting werd een goed gemotiveerd verzoekschrift opgesteld. Wij cite-

ren uit het notulenboek :

„De gemeenteraad durft hopen dat het zal gelieven aan het achtbare College der gedeputeerde Staten dezer Provincie een subsidie uit de provinciale fondsen tot opbouwen van gemeld pastoriehuis te willen toestaan.“

In de overwegingen lezen wij dat de financiële toestand van de gemeente ten zeerste bezwaard was door :

1. het bouwen van een nieuw schoollokaal;
2. het vernieuwen van de Staveledamburg;
3. het herstellen in leien van het dak van de kerk (het was voordien een dak van riet en stro).

Wij lezen verder dat nog meer fondsen zullen moeten gevonden worden o.m. „ten einde te leggen in keien, de strate gaande van het capelleken staande ten westeinde van de plaatse, oostwaarts tot aan den hoek van het huis van de madame Bancour (nu huis en winkel van Urb. Corneillie) en vandaar noordwaarts tot aan de Staveledambrugge, zijnde een totale lengte van omtrent 800 ellen . . .“ (69 cm x 800 = 552 m).

De overeenkomst met Couzijn werd niet uitgevoerd ! Waarom ?

Werd er geen provinciale subsidie toegestaan of werd de beslissing van hogerhand niet goedgekeurd ? Dit laatste zal wel vermoedelijk de oorzaak geweest zijn.

Ook toen reeds moesten openbare aanbestedingen uitgeschreven worden. De aanbesteding voor het bouwen van de pastorie werd door de gemeenteraad van Stavele goedgekeurd op 20 juli 1830.

De werken werden toevertrouwd aan de hh. Ludovicus Lapiere, koopman in bouwstoffen en Carolus Loosen, timmerman, beiden van Elverdinge, mits de som van 4.800 gulden.

De bouwwerken werden reeds beschreven en een plan en bestek opgemaakt in 1810 en vervolgens heraangepast de 15 januari 1825.

De lotelingen van het jaar 1830

Begin april 1830 moesten de ingeschrevenen op de militielijst van de gemeente Stavele gaan loten.

Die lijsten waren alfabetisch opgesteld en moesten vóór de loting een tijd ter kennisgeving aan de bevolking ter inzage liggen. Dit was dan ook te Stavele in goede orde geschied.

Op de lijst voor 1830 stonden, benevens de andere, een Franciscus Pinson en een Serafinus Pinson.

De namen van de lotelingen werden telkens

ter trekking afgeroepen. De naam Pinson nu werd eerst afgeroepen. Deze ging en trok vóór zijn beurt. Hij trok het nummer 4 en was „erin“. Pinson trok na de „gelijkklinkighen van naam“ het nummer 14 en was „eruit“.

Doch nu kwam de kat op de koord !!!

Pinson zond op 10 april 1830 aan de „Staatsraad gouverneur dezer Provincie“ een rekwist.

Burgemeester Cornelis en schepen Butaye moesten een verslag geven en hun advies uitbrengen. Dit deden ze op 20 april 1830. Hun redenering was eenvoudig : Pinson had moeten reklameren vóór hij ging trekken, en bovendien had hij nog meer kans dan Pinson om het nummer 14 te trekken. De vraag is zegt burgemeester Cornelis of Pinson ook zou gereklameerd hebben indien hij het nummer 14 zou getrokken hebben in plaats van 4 ? „Het gemeentebestuur is van advies van neen, maar is in de vaste mening dat Pinson wetens en wilens vóór zijne beurt heeft getrokken wel wetende dat het hoogste nummer op één na nog niet getrokken was, zijn van advies dat de redenen in gemeld rekwist bijgebracht, ongegrond zijn.“

Pinson werd soldaat, Pinson niet.

Nieuw reglement voor de veldwachters

In augustus 1830 werd een nieuw reglement uitgevaardigd nopens de samenstelling van de eskaders van veldwachters. Bij de op pensioenstelling of bij het overlijden van een veldwachter zou deze niet meer mogen vervangen worden door een nieuwe doch de gemeente zou onder toezicht geplaatst worden van een veldwachter van een andere gemeente. Dit noemt men nu twee of meer gemeenten kumulieren.

Doch onze vroege gemeentevaders onder leiding van burgemeester Cornelis hebben zich daartegen heftig verzet; zij beweerden dat het onmogelijk is voor een veldwachter al de activiteiten van zijn ambt uit te oefenen in méér dan één gemeente „en namentlijk in het houtland van dit distrikt, in aandacht nemende de bevolking en uitgestrektheid . . .“ Er is méér : in sommige gemeenten zouden er moeten twee benoemd worden „tot behoud der goede orde en zeden en waekzaamheid . . .“

De uitslag is geweest dat er steeds een eigen veldwachter bleef voor de gemeente Stavele tot 1 november 1956.

Tijdens het ambtsmandaat van burgemeester Joseph Cornelis, achterkleinzoon van Ca-

Met de uitbreiding van onze zaak . . .

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-Ieper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

Hebt U een nieuwe fiets nodig ?

Aarzel niet !

Kom, kijk en koop bij

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

PRIJZEN NAAR IEDERS BEURS — ALLE HERSTELLINGEN

Lood - Zink - Waterleiding - Sanitair - Keukens

ANIM HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 POPERINGE

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

rolus Cornelis kreeg Stavele een kumulering van de veldwachter nl. Honoré Vanoverschelde, die Joseph Boussemaere opvolgde.

Vóór deze laatste was het alsof het ambt van veldwachter hier te Stavele een erfelijk ambt was dat van vader op zoon in dezelfde familie bleef. De eerste Stavelse veldwachter noemde Pieter Schoonaert. Reeds in 1805 handhaafde hij hier de orde. Hij nam ontslag in 1816. Zijn zoon Eugenius volgde hem op van 1816 tot 1863. Daarna kwam Amandus Schoonaert die de plaats van zijn vader en grootvader innam tot 1903. Toen werd het de beurt van Richard, die veldwachter bleef tot 1936 en de reeks „Schoonaerts“ afsloot. Deze hebben ruim honderddertig jaar de gemeente Stavele bewaakt en gediend. Indien de reeks was voortgegaan dan hadden we nu onze „IJzerbode“ niet.

In 1830 werd in België de eerste volkstelling ingericht. Carolus Cornelis stelde de gemeentesekretaris Decae en de veldwachter Pieter Schoonaert daartoe aan. Hiervoor ontvingen zij respectievelijk 12 en 5 gulden de ene voor het schrijven en invullen en de andere voor het rondragen van de formulieren.

Op 9 november 1830 zat Carolus Cornelis zijn laatste gemeenteraadszitting voor. Na de verkiezingen werd hij als burgemeester opgevolgd door de heer Pieter Vrammout.

Carolus Cornelis stierf op 7 december 1838. Hij was amper 42 jaar.

R. Lanszweert.

KLEINE FISKALE KRONIEK

B.T.W. op investeringen

Zoals bekend is de B.T.W. op investeringen - en dit sinds 1973 - slechts aftrekbaar in de mate dat ze meer bedraagt dan 5 t.h. (6 t.h. voor motorvoertuigen).

Artikel 13 van de wet van 24 december

1976 heeft daarin, onder bepaalde voorwaarden, een tijdelijke verandering gebracht.

Dit artikel bepaalt dat voor investeringen, gedaan tussen 1 oktober 1976 en 31 december 1977, de B.T.W. volledig mag afgetrokken worden, mits die investeringen „aanvullend“ zijn.

Wat verstaat men onder „aanvullende“ investeringen?

De kwestie komt hierop neer: men telt alle investeringen samen, die gedaan werden tussen 1.10.73 en 30.9.76 (dus tijdens 12 kwartalen). Deze som deelt men door 12 en vermenigvuldigt men met 5 (om aldus de 5/12 te bekomen). De nieuwe investeringen gedaan tussen 1 oktober 1976 en 31 december 1977 en die het resultaat van voornoemde bewerking overtreffen, zijn „aanvullend“ en de B.T.W. hierop is volledig aftrekbaar.

De investeringen die beneden dit resultaat blijven zijn zoals vroeger voor 5 t.h. (of 6 t.h. voor motorvoertuigen) niet aftrekbaar.

Voorbeeld:

Investeringen tussen 1 oktober 1973 en 30 september 1976 (zie die 12 kwartaalaangiften inzake B.T.W.) belopen 180.000 fr. Dit bedrag maal 5/12 = 75.000 fr.

De investeringen besteld en uitgevoerd tussen 1 oktober 1976 en 31 december 1977 belopen 210.000 fr. Op het bedrag van 210.000 fr. min 75.000 fr. of 135.000 fr. mag de B.T.W. volledig afgetrokken worden. Op de eerste 75.000 fr. blijft er 5 t.h. (of 6 t.h.) niet aftrekbaar.

Bij de aangifte waarin voor het eerst de volledige aftrek wordt toegepast, dient een nota gevoegd ter kennisgeving van de nieuwe toestand.

S.B.
Fiscaal Adviseur en Bedrijfsconsulent UFSAL

Duinenwandeling in De Panne

„Terug naar de natuur“, „Leef anders“, zijn meer dan slogans. Meer en meer wordt

daaraan aandacht besteed, en soms worden die waarden ook in de praktijk omgezet.

Na het waardevolle bezoek aan 't Zwin en de diamontages „Een gemeente voor de mens“ en „Voedsel voor alle mensen“ in 1976, richt DF-IJzerweelde een duinenwandeling in o.l.v. gids, Mej. G. Note, op zaterdag 7 mei (niet op zondag 8 mei, zoals vroeger werd aangekondigd). Daar De Panne een gemeentelijk reservaat „De Oosthoek“ bezit met 61 ha duinen, typische flora en fauna, en er aldaar nog 340 ha natuurreservaat te vinden is, vindt de duinenwandeling plaats in dit, ons nabije, groen vakantieoord. We vertrekken te 14 u. van aan het uithangbord „L'Armorial“ op de weg Adinkerke-De Panne. Natuurlijk zullen we ook oog hebben voor de gedane verkavelingen ten voordele van een residentiële wijk.

Er wordt voorgesteld met eigen wagen er naar toe te trekken. Belangstellenden voor plaatsbespreking in de wagens kunnen zich wenden tot de DF-bestuursleden en op het DF-sekretariaat, alwaar ook inlichtingen kunnen ingewonnen worden nopens het gezamenlijk vertrek (waarschijnlijk vanuit Watou te 13 u., vanuit Proven en Krombeke te 13.08 u., vanuit Haringe te 13.10 u. en vanuit Roesbrugge te 13.13 u.). D. Morez, DF-sekretaris

TE KOOP

WASMACHINE en droger (combiné)
Zo goed als nieuw. Voordelige prijs. Adres ter drukkerij: Bergenstraat 14, Roesbrugge.

BROMFIETS, merk HONDA Amigo met valhelm
Zich wenden: Statiestraat 83, Roesbrugge.
Tel. 057/30.04.61

KINDERWAGEN in zeer goede staat.
Zich wenden: Blokstraat 12, Proven, alleen op maandag- en woensdagavond van 18 tot 20 u.

Centrale verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34b STAVELE

Tel. 057/30 06 52 of 057/40 05 43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier: vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

(vervolg van blz. 3)

en nog andere figuren regelmatig voorlezer in de zondagmis te Booitshoeke. Als de oude koster om een of andere reden afwezig was, werd mevrouw Deneve gevraagd de mis op het orgel te spelen, wat zij met veel talent en toewijding deed.

Door dit veelvuldig menselijk contact en herwaarderding had pastoor Depuydt veel goedsvreugde op het einde van zijn leven. Nu kon hij eens uitademen. Hij voelde zich vooral gelukkig om de zeer goede nabuurschap met de bewoners van „d'oude Schole" (aanvankelijk het zomerverblijf en naderhand de definitieve woonst van lt.-generaal Deneve), die vol begrip waren en waarmede hij vriendschap sloot, want zij hadden veel achting en waardering voor mekaar en onder de toren van Booitshoeke werd veel over kunst, cultuur en geestelijke problemen gesproken. Ook Frans van der Elst was een regelmatige en graag geziene bezoeker. Pastoor Depuydt en Vander Elst waren trouwe vrienden.

't vervolgt L.C.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Geboorte

- Pieter Devos, z. v. Guido en Rosanne Pattyn

HARINGE

Opening: „Karel de Bauwer"-routes

Zondag 15 mei 1977

- te 11 u.: Hoogmis, in open lucht, opgeluisterd door de Koninklijke Harmonie van de Douanen uit Antwerpen (50 man)
- Na de hoogmis: wandelconcert door voornoemde Harmonie
- te 13.30 u.: Opstelling van de veteran-cars „Westhoek Pioniers" en „Maitre Oyez" in aanwezigheid van de reus „Karel de Blauwer"
- te 14 u.: Onthulling van de wegwijzers en openstelling van
 - de wandelroute door de h. Hervé Lammens, burgemeester van Houtkerke
 - de fietsroute door pater Joris Declercq,

voorzitter van de Kultuurgemeenschap Haringe

- van de autoroute „Karel de Blauwer" door de h. A. Decrock, schepen van toerisme van Poperinge

- te 14.30 u.: Start van de deelnemende groepen

- vanaf 17 u.: Aankomst van de deelnemers aan de verschillende routes, met gelegheld tot verfrissing, muziek en dans in de zaal Donche.

De generatie van Blauwers (smokkelaars) sterft in onze streken jammer genoeg zeer snel uit en met deze mensen ook de kleurrijke verhalen uit dit „beroep-aan-de-rand". Waar liepen de blauwers 's nachts met hun zware last op hun rug? Deze wegen laten we U herontdekken.

Er is een wandeling voor de ganse familie voorzien over een 8-tal km. Wie van oordeel is dat de wandelroute te kort is, kan rustig de fietsroute nemen. Deze loopt over ongeveer 20 km. Ook zij die met de wagen Karel de Blauwer willen volgen, kunnen dit eveneens langs de autoroute (76 km). Frans-Vlaanderen is enorm rijk aan bezienswaardigheden.

Een folder met bewegwijzering en beschrijving van de verschillende routes zal op 15 mei te verkrijgen zijn. Vanaf heden zijn er zelfklevers (10 fr.) en T-Shirts (150 fr.) te koop, speciaal ontworpen voor deze routes. Voor meer inlichtingen: Kultuurgemeenschap Haringe, p.a. Aernout Milo, Nachtegaalstraat 1 8990 Roesbrugge-Haringe.

AANDACHT A.U.B.

Uw aankopen in

„DE GOEDE KOOP"

- IEPER
- POPERINGE
- VEURNE

kunnen gebeuren op naam van

GALERY VERMET-LOUWYE

Bergenstraat

STAVELE - BEVEREN

Dank U!

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

Gewestplan IEPER-POPERINGE

Vrijdag 6 mei te 20 u. in de zaal Loones Grote Markt 3 te Watou: gespreksavond na inleiding door de h. Wim Kennis, socioloog en medewerker aan de Bond Beter Leefmilieu, over „mogelijkheden tot het ontwikkelen van een streekvisie naar aanleiding van het gewestplan Ieper-Poperinge". Organisatie: DF-Heuvelland, IJzerweelde en Poperinge i.s.m. Jeugdraad van Proven. Toegang: 20 fr.

Informatieavonden over het gewestplan Ieper-Poperinge worden door het Stadsbestuur van Poperinge georganiseerd (en door ons ook aanbevolen) nl. op woensdag 18 mei te 20 u. in „t Kristen Volkshuis", Stationsstraat 25, Roesbrugge-Haringe en op woensdag 1 juni te 20 u. in het Stadhuis te Poperinge.

HET GRONDKREDIET

VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Spaarboekjes met hoogste interest
Obligaties - Leningen
Diskrete afhandeling

wend u in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO - CAPPOEN Maria

Poperingsestraat 25, KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Overlijdens

- Aimé Decarne, echtgenoot van Maria Neuville (Stavele).
- Etienne Blondeau (Beveren).

Huwelijksaankondigingen

- Ronny Verheye van Stavele met Hilda Cattryse van Zillebeke.
- Johan Pollet van Stavele met Gerda Gekiere van Oostende.
- Eddy Lahaye van Beveren met Angeline Baelen van Koksijde.
- Eric Vanhee van Meulebeke met Rita Danneels van Stavele.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND MEI

Kaartingen

Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“
Derde leeftijd : Aandacht a.u.b. :
de algemene vergadering van mei gaat niet
door op de 3de donderdag, O. H. Hemelvaart,
maar wel op vrijdag 20 mei op het gewone u.
Roesbrugge, dinsdag 24 mei
bij J. Gunst, Puntenkaarting „Derde Leeftijd“

Viswedstrijd

Haringe, zondag 8 mei
Viswedstrijd voor de leden van de vissers-
club „De Heydebeekvisser“ en eventueel
nieuwe leden.

Dansavonden

Proven, zaal „St-Elloo“
zaterdag 7 mei te 20 uur
Meiklokjes T-Dansant, ingericht door K.L.J.
Roesbrugge, zaal „t Kristen Volkshuis“
zaterdag 21 mei te 20 uur
Chiro T-Dansant, ingericht door Chiro Haro

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 21 mei : smijting op de vogelpik
voor de leden.

Kalender „BERTENNEST“

Zaterdag 30 april : vertrek te 10.30 u. aan
t Bertennest naar Ukkel voor betoging om
vrijlating Antoon Pype.

Zondag 1 mei : trekkersweekeinde met deel-
name Grote Trek naar Scherpenheuvel.

Zondag 8 mei : vertrek te 9.30 u. aan t Ber-
tennest naar St-Winoksbergen voor t 13de
Frans-Vlaams Landsfeest v. Bachten de Kupe

Zondag 15 mei : vertrek te 7.30 u. naar „Py-
pe vrij“-meting te St-Niklaas en 's namid-
dags het 40ste Vlaams Nationaal Zangfeest.
Hemelvaartdag 19 mei : 6e Lentemars. Ver-
trek om 9 u. per autobus langs Proven naar
Kaaster, voor deelname aan de Natuurmis
in de kerk te Kaaster, gevolgd door de 6e
Lentemars v. Natuurlijk en Menselijk Leven.
Aanmelden : tel. 057-30.02.08 - 056-21.69.07.

Disco-Bar „Ruël“

De ideale muziek voor :

- HUWELIJKS- en
- VERJAARDAGSFEESTEN
- T-DANSANT

Voor verdere inlichtingen :

Noël Deloz Rudi Vandenbergh

Heybrugstraat 2 Loviestraat 45
Roesbrugge-Haringe Poperinge

TE KOOP

MINI-WASMACHINE, zo goed als nieuw.
Voordelige prijs. Zich wenden : adres ter druk-
kerij : Bergenstraat 14, Roesbrugge.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Daags na de verkiezingen heb ik een brief-
je geschreven aan Tindemans om hem ge-
luk te wensen. Ook Gusta meende dat het
onze plicht was de man te huldigen die bijna
135.000 voorkeurstemmen had gekregen, des
te meer daar wij niet voor Tindemans konden
stemmen, 't was Marcel Bode die hier voor-
aan op de lijst van de C.V.P. stond.

Je moet weten dat ons Gusta min of meer
verliefd is op Tindemans en 't schijnt dat dit
met veel vrouwen het geval is. Dertig of
veertig jaar geleden dweept Gusta met Clark
Gable, nu is het de beurt aan Tindemans. Als
hij op de T.V. komt zit Gusta altijd met rood-
gloeiende oren en blinkende ogen naar hem
te kijken en zijn portret hangt sedert een
paar maanden in onze achterkeuken, naast
dat van Broeder Isidoor.

Ik heb hem het volgende geschreven :

Beste Leo,

We zijn verheugd dat je weer eerste-minis-
ter gaat worden, want het is nooit geestig
om zijn post te verliezen. We voorzien dat je
nu met de socialisten zult regeren, elk op
zijn beurt is niet te veel en zo kun je lastige
stakingen vermijden.

We vinden het echter jammer dat Madame
Arlotte, Werner Claeys en d'Udekem niet in
de Kamer komen om onze Westhoek te ver-
tegenwoordigen. Kun je ze soms niet langs
een achterpoortje binnen krijgen ?

Terwijl ik toch schrijf wou ik je vragen
waarom je 1978 hebt uitgeroepen tot het
„jaar van het dorp“ ? Is dat niet een beetje
als iemand die eerst al de schoonmoeders
laat vermoorden en dan het „jaar van de
schoonmoeder“ invoert ? Allez, 'k begrijp dat
niet te best !

Maar enfin, we zijn toch blij dat je er weer
bent en dat we je van tijd tot tijd eens op de
T.V. zullen zien. Als je hier in de omgeving
komt ben je altijd welkom.

De groeten van Gusta aan Rosa !

Ons Gusta heeft er ook haar handtekening
opgezet. Ze was er bovendien buitengewoon
op gesteld dat ik jou dit afschrift stuurde. Je
kent Gusta, ze was altijd een beetje met de
glorie begaan en iedereen moet onze relaties
kennen.

Jef, we leven in een schone tijd, nu Tinde-
mans met de socialisten aan de macht komt,
't schijnt dat we nog meer zullen betalen dan
vroeger.

Pol

- Camping
- Sport
- Kledij
- Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 POPERINGE

Tel. 057/33.37.75

De maartse buien
en de aprilse grillen
zijn nu voorbij.

Het weer
zal zeker warmer worden

Daarom hebben we
luchtiger **schoenen** nodig.

Deze vind je
aan een **goedkope** prijs bij

I. PARENT

Stationsstraat 35

8990 ROESBRUGGE

Bezoek de

HANDELS- en LANDBOUWBEURS te VEURNE

GROTE MARKT

van 29 april tot en met 4 mei 1977

Bernhard De Grendel Gasthuisstraat 45
fotografie B - 8970 Poperinge
057 / 33 33 18

OMEGA
 Het beste van het beste

R. RUBRECHT
 GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
 plaatsing van uw

**Centrale verwarming
 en**

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
 Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Dit gebeurde eenigste jaaren vóór de laatste oorlooge. Z'hadden è nieuwe garde te Lampernisse, en volgens dat de menschen van de prochie wisten te zeggen, wos 't verre van è gemakkelijken.

Nu, 't moet zijn dat 't waar wos, want in d'eerste paar maanden dat 'n ie daar dienst deed had 'n ie ol meer processen gemaakt of d'oude garde in geheel zijn tld . . .

De laatste twee dat 'n ie gestekt hadde waaren boer Fernient en Manse Rammelaes. Den eersten omdat de distels hooger groeiden of zijn haagen en de tweede omdat ze oltijd eens en anders deur 't dorp reed met è veeloo zonder plaate en 'n halve belle.

Fieltje Snippe, 'n ouden tjoolaare, hadde 't oek bijkans zitten omdat 'n ie op route wos met zijn veeloo met è fermen stik in z'n boten. Maar Fieltje hadde dat op 'n uuvollige maniere kunnen eksplikeeren en è wos er vanof gekommen met è groote vermaaning.

Op è zundagachternoeene, kortelings nadien, dat er veellookoers geweest wos aan „De Meiboom“ stoegen z'achternaar nog met eenigten in d'herberge aan den toog te klappen. Fieltje Snippe wos daar oek bij, maar den dienen wos osan aan 't zaagen teegen boer Fernient om è pinte te krijgen. Op dat moment kwam de garde daar binnen. Ie keek eerst è keer met veele otoriteit wien dat er daar ol aan den toog stoeg, smeeet meteen de twee uutenden van zijn blauwen kapuchon olweerskanten over zijn elleboogen, haalde zijn toebakdooze voor den dag, en begoste op zijn gemak è sigarette te rollen.

Boer Fernient, die direkt peinsde op zijn proces, pakte Snippe bij 'n arme en vizzelde in z'n oore: „Ols je durft zeggen teegen de garde dat het de grootste schoelie is van de streeke, gaan 'k trakteeren met è geheelen bak!“

„Wel...! Ols 't maar dat en is!“ zei Snippe. Ie draaide hem halvelings met zijn rugge naar de garde die è paar stappen verder stoeg, sloeg met zijn vuist op den toog dat de glaazen rattelden en riep luude: „Ik zeggen dat de nieuwe garde de...!“ ie 'n hadde den tijd niet om meer te zeggen, want de garde hadde hem ol bij zijn kraag . . . „Wuk weet je gij te zeggen van mien, vriendschap?“

Snippe gebaarde ongehoord te verschieten. „Potverdikke, garde...k wiste niet dat je gij binnengekommen wos, hewè, da'k djuuste teweege wos te zeggen . . . de nieuwe garde is de fraaiheid zelve!“

„Ha!“ riep de garde „best dat je dat al-zoo è draai geeft, makker . . . anders kreeg je direkt è proces voor smaad aan de politie“

„Jamaar, garde . . . wuk wil je gij zeggen, wuk is dat eigentlijk smaad aan de politie?“ vroeg Snippe onnoozel weg.

„Hewè . . .“ eksplikeerde de garde „dat is ols je gij entwot zegt teegen mien dat mien affronteert“.

„Ha...! nu verstaan 'k het“ knikte Snippe „onke ik nu zeggen teegen joen . . . garde je zijt gij de grootsten schoelie van geheel de streeke“ je zou gij mien daarvoorren è proces geeven“.

„Jaa'k . . . en zeere! Probeert dat maar è keer!“

„Neen ik wei!“ lachte Snippe . . . „dat is nu è keer 't verste van uus gedacht, ennée boer Fernient!“

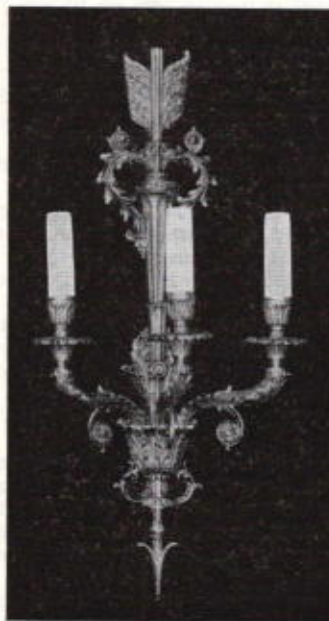
KWAAK

Lente . . .

Tijd om uw interieur op te frissen.

Denk aan uw

verlichting

Kom zien naar onze enorme keus:

- Prachtige lusters in kristal, koper, gleis en tin
- Pendels, wandlichten, spots, staanlampen
- Lusters voor slaapkamers
- Grote keus plafondarmaturen

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks: behalve in augustus

Bij de honderste verjaardag van zijn geboorte

GUSTAAF VERMEERSCH, de schrijvende treinwachter (1877-1924)

De zwaarmoedige maar sociaal bewogen naturalist

Op zondag 8 mei jl. werd te Veurne door de Marnixring Zannekin, de letterkundige Gustaaf Vermeersch, die men vele jaren heeft doodgewegen, herdacht.

Vermeersch was in zijn voornaamste werk een naturalist, en dat verklaart veel; dat hij bovendien een oud-aktivist was, verklaart misschien nog meer. Nochtans, de idealen waarvoor hij heeft gestreden en geleden liggen nu op ministriële tafelen als het „kommunautair dossier“, wat nog eens bewijst dat het alleen maar gevaarlijk is op zijn tijd vooruit te zijn en dat Talleyrand, de sluwe minister van Lodewijk XVIII, gelijk had toen hij poneerde: „trahison, sire, est question de date!“

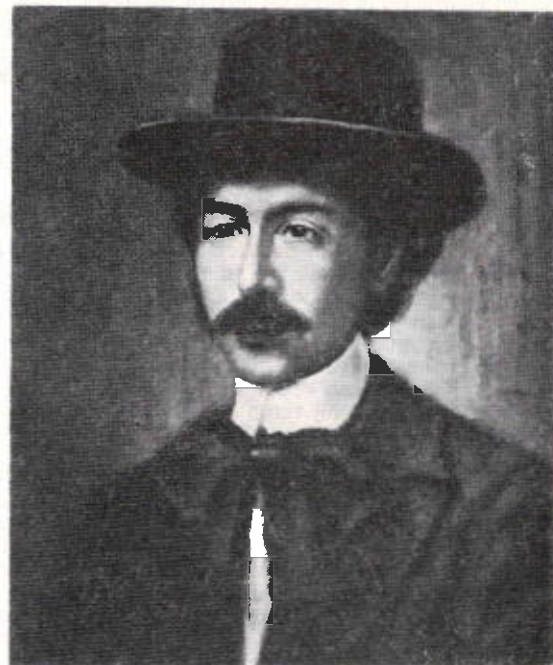

Foto Herman Leuridan, Veurne

Gustaaf Vermeersch
geschilderd portret,
door pater J.B. Coomans

Het leven van Gustaaf Vermeersch is kort en bitter geweest. De tegenslag begon al vroeg: nauwelijks drie maanden na zijn geboorte - op 20 mei 1877 - stierf zijn vader, die houtzager en herbergier was te Veurne. Hij liet zijn gezin in armoede achter. Moeder Vermeersch ging bij een landbouwer werken om in hun onderhoud te voorzien en betrok met haar zontje een zolderkamertje op de hoeve.

Gustaaf groeide op als een stille, dromerige, bleekzuchtige knaap. Hij was geen jongen als de andere, zoals de meeste kunstenaars geen mensen zijn gelijk de andere. Het is moeilijk om uit te maken wat hier oorzaak en gevolg is.

Hoewel hij een knap leerling was op school, kon er, bij gebrek aan middelen, geen sprake zijn van verder te studeren. In 1889, hij was toen twaalf jaar oud, werd hij telegrambesteller te Veurne. Maar op zijn eentje leerde hij Frans en later ook Duits en Engels. In 1897 werd hij, na in het voorgeschreven examen te zijn geslaagd, benoemd tot treinwachter. In die functie woonde hij achtereenvolgens te Ledeborg en te Sint-Michiels.

Een eenzaam maar vruchtbaar werker

Kort na zijn aanstelling bij de spoorwegen ging hij een grote belangstelling vertonen voor literatuur. Maar geheel op zichzelf aangewezen ging het moeilijk om aan boeken en tijdschriften te geraken. Hij tekende in op de Duimpjesuitgaven van Victor Delille te Maldegem en kwam naderhand in contact met de uitgever, die hem het werk van Stijn Streuvels en Herman Teirlinck leerde kennen. Maar ondertussen was hij zelf aan het schrijven

gegaan en in het weekblad van Delille, „'t Getrouwe Maldegem“ werd van hem een lang verhaal in afleveringen gepubliceerd. In het meummer van 1903, van het door August Vermeylen pas opgerichte tijdschrift „Vlaanderen“, verscheen zijn eerste novelle, *Klosjes, klosjes...*, een dramatisch verhaal over een kantwerkster. Lode Baekelmans noemde het een meesterlijke worp. In dezelfde jaargang van hetzelfde tijdschrift publiceerde hij nog *De oude Visscher*, over een man die krankzinnig werd toen hij vernam dat zijn zoon op zee was verdronken. In 1904 kwam in Nederland zijn eerste roman uit, een tweedelig naturalistisch werk, *De Last*, dat handelt over een door seksualiteit bezeten kantoorclerk. Over dit werk schreef Vermeylen: „Een afschuwelijk boek... en 't is een zeer sterk boek, een uitstekend boek... een verhaal van zielsellende, van ziekte, van verdierlijken onmacht, van gewond en langzaam verankerend leven“. Het is vooral dit werk, al paste het moeilijk in het kader van zijn tijd, al beschreef men het als „de donkere poel van een eenzame ziel“, die hem zal blijven typen, omdat het nauw verbonden is met zijn eigen, egocentrische persoonlijkheid.

In 1905 werd Vermeersch bevorderd tot hoofdtreinwachter en werd hij overgeplaatst naar Monceau-sur-Sambre. Daar legde hij een grote bedrijvigheid aan de dag. Hij richtte te Charleroi een afdeling op van het Algemeen Nederlands Verbond, alsook een Vlaamse vereniging met ziekenfonds en boekerij. Datzelfde jaar verscheen alweer in Nederland, waar hij een zekere bekendheid verwierf, een lange roman in twee delen, *Mannenwetten*, waar hij het heeft over de uitbuiting van de Brugse

kantwerksters. Het boek werd in 1906 door de provincie Brabant bekroond. Het waren drukke jaren voor Gustaaf Vermeersch die niet alleen onverpoosd aan literaire arbeid bezig was, doch ook door zijn Vlaamse activiteiten fel was opgeslorpt. Maar dat alles - samen met regelmatig voorkomende aanvallen van epilepsie - ondermijnde zijn zwak gestel. Nog in 1906 verscheen zijn boek *Het Raadsel*, dat geschreven werd onder de invloed van zijn nieuwe interesse: spiritisme!

In 1908 werd hij overgeplaatst naar Ingelmunster, waar hij dienst deed op de spoorlijn van Anzegem naar Tielt. Te Ingelmunster poogde hij een vereniging van de „Vlaamse Hoofdwachters en Treinwachters“ op te richten. In 1909 verscheen van zijn hand in de Duimpjesreeks, *Het Weerzien*, en het jaar daarop, *Het rollend Leven*, een epos over de spoorwegen; een bitter, wanhopig boek, dat door zijn inhoud en vorm laat vermoeden dat Vermeersch ook geestelijk vermoeid was.

Rekening houdende met zijn verdiensten als schrijver en tevens met zijn gezondheids-toestand werd hij in 1910 benoemd tot hoofdtreinwachter te Brussel bij de dienst van de exploitaties van de spoorwegen. Kort voor de Eerste Wereldoorlog werd hij achtereenvolgens hulpbibliothekaris bij het Ministerie van Spoorwegen en vervolgens beambte bij de vertaaldienst.

Harde slagen

Te Brussel begon hij aan een aktie voor de vernederlandsing van de openbare diensten

in Vlaanderen en de sociale ontvoogding van het spoorwegpersoneel. Vooral om sociale beweegredenen was hij flamingant. Onder de oorlog 1914-1918 trad hij toe tot de aktivistische politiek. Toen verscheen van hem in „De Vlaamsche Post“, zijn roman, *Een Ras dat herleeft* en begin 1916 publiceerde hij, *Een Oproep tot de Vlamingen*, waarin hij nogal scherp zijn mening uitsprak over België's binnenlandse politiek.

In november 1918 week hij als politiek vluchteling uit naar Nederland, waar hij zonder bestaansmiddelen rondzwierf. Het jaar daarop keerde hij te voet, uit bittere armoede, naar Brussel terug, waar hij zich gevangen gaf. Nog geen drie maanden later werd hij in vrijheid gesteld, maar hij was uit zijn ambt ontzet. Doodarm en ziek was hij uit nood verplicht een kleine betrekking te aanvaarden, die hem 275 fr. per maand opbracht. Ongelukkig, eenzaam en wanhopig en bovendien steeds meer onderhevig aan aanvallen van epilepsie, was scheppend werk volstrekt onmogelijk.

In 1920 ontmoette hij de Wolvertemse onderwijzeres Louise Pelicaen, die zijn werk kende en medelijden had met de ontwrichte kunstenaar. In 1923 ging hij te Aalst in haar gezin - zij woonde samen met twee broers - zijn Intrek nemen. Door betere verzorging knapte hij wat op en onder de invloed van zijn gastvrouw ging hij terug aan het schrijven. Het zou een autobiografisch werk worden, *Aan de Zelfkant*. Ongeveer 400 bladzijden waren klaar, toen hij op 10 december 1924 overleed, op 47-jarige leeftijd.

Gustaaf Vermeersch die in een kort leven en in uitzonderlijk moeilijke omstandigheden veel heeft geschreven: boeken, schetsen, artikelen in tijdschriften en dagbladen, zal in de geschiedenis van de Vlaamse letterkunde een blijvende plaats innemen, als de vertegenwoordiger van het sombere, grauwe, Vlaamse naturalisme. Zijn werk wordt - alle verhoudingen in acht genomen - hier en daar met dat van Dostojewski vergeleken.

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Overlijden

- Roger Lowagie, 62 j., weduwnaar van Germaine Regheere.

Huwelijksaankondiging

- Frank Oreel met Blandine Lannoye, beiden van Roesbrugge.

Folkloristische hoevedag

Verleden jaar werd met medewerking van vele vrijwilligers een prachtige stijlvolle fusiestoet in elkaar gestoken. Een reuzegrote „Karel de Blauwer“ werd geboren en gedoopt.

Toen werd de idee geopperd om een Karel-de-Blauwer-gilde te stichten met als doel de folklore en volksspelen op onze gemeentet te behouden of te doen herleven.

In dit kader wordt nu een folkloristische hoevedag gepland, waarop allerhande ambachten, gebruiken en gewoonten - uit vroegere dagen op de hoeve - zullen gedemonstreerd worden.

Dit alles wordt omkaderd met een breugheliaanse boerenkermis: eten en drank, dans en muziek.

We rekenen weer op de medewerking van vele vrijwilligers en op heel veel belangstelling op zondag 21 augustus in de Oosthoek te Roesbrugge.

Haringe-kermis

ZATERDAG 11 JUNI - Inzet van de kermis te 15 u. Behendigheidswedstrijden voor de schoolgaande Jeugd van Haringe. Voor de kleintjes: gratis ritten op de paardjesmolen. te 19 u. Grote prijskaarting bij M. Ryon en R. Boone in „St.-Jozef“.

te 21 u. Kampvuur voor jong en oud met vrij podium en volksdansen in de kerkeweide van H. Delanote.

ZONDAG 12 JUNI - Kermiszondag te 16 u. Grote wielervedstrijd voor junioren B.W.B. „Ereprijs Leon Rosselle“ tellend voor de trofee „Het Laatste Nieuws“. rond 19.30 u. op Haringeplaats en in de Watoustraat: Spel zonder grenzen met medewerking van een ploeg uit Haringe, Houtkerque (Fr.), Proven, Roesbrugge en Watou. Alles in het teken van Karel de Blauwer.

MAANDAG 13 JUNI - Kermismaandag te 14 u.: Jaarlijkse kaarting voor de kaartersclub van de Derde Leeftijd van Roesbrugge-Haringe en de Oudstrijders van de gemeente bij Mevr. Vandevoorde-Braem in „De Vrede“.

DINSDAG 14 JUNI vanaf 13.30 u. tot 14.30 u.: Inkorving duivenvlucht uit Douai op het Haendekot bij G. Bonduelle-Vandevoorde in „De Vrede“. vanaf 18.30 u.: Jaarlijkse prijskaarting op het Haendekot bij Mevr. Vandevoorde-Braem in „De Vrede“.

WOENSDAG 15 JUNI

Prijsvlucht uit Douai.

DONDERDAG 16 JUNI

te 19.30 u.: Grote jaarlijkse prijskaarting. In-

schrijving en prijsuitdeling bij R. Donche in „St.-Martinus“.

te 22 u.: Trekking van de tombola ten voordele van de kaarters- en biljartklub bij M. Ryon in „St.-Jozef“.

ZATERDAG 18 JUNI

te 16 u. op de staande wijp: Konings- en prijs-schieting voor de leden van de gilde.

ZONDAG 19 JUNI - Koekezondag

te 15 u. langs de IJzer: Kermisviswedstrijd voor de leden van de plaatselijke vissersklub.

— JAARLIJKS VERLOF —

APOTEEK G. SAMYN

Stationsstraat 23, ROESBRUGGE

gesloten van 1 tot en met 14 juli

Wachtdienst:

APOTEEK E. REGHEERE
PROVEN

Waar wonen wij?

Sedert nieuwjaar zien we op de brieven die binnenkomen hoe onzeker men zich voelt bij het schrijven van adressen.

Er is in verband met de fusies zo vaak gesproken en geschreven over het „van de kaart vegen van de gemeenten“ dat menig-een dat op zijn briefwisseling is gaan botvieren.

Er is grote verwarring ontstaan tussen de begrippen: plaatsnaam (dorp, stad, gehucht, buurtschap) en gemeente (beleidseenheid, bestuurseenheid).

Het heeft veel voeten in de aarde gehad om de diensten van het Ministerie van Verkeerswezen ervan te overtuigen dat het verkiezelijsker was wegwijzers te plaatsen met de aanduiding: „Krombeke“, „Zuidschote“ of „Wijtschate“ en niet „Poperinge“ (met toevoeging Krombeke), „leper“ (met toevoeging Zuidschote) of „Heuvelland“ (met toevoeging Wijtschate).

We wonen in Roesbrugge, wat is er natuurlijker en eenvoudiger dan dat elke brief die tot ons gericht wordt, ook Roesbrugge vermeldt! Waarom zo ingewikkeld en onlogisch als bv.: Drukkerij Schoonaert, Bergenstraat 14 - 8990 Poperinge (Roesbrugge)?

We hopen dat alle vrienden ons verder rustig in Roesbrugge laten wonen!

Toemaatje: is er een duidelijker adresop-gave dan deze? Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge

Smokkelroman
Nieuwe versie van
KAREL DE BLAUWER
door Djoos Utendoale

Drukkerij-Uitgeverij
SCHOONAERT
Bergenstraat 14 - 16
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 79

Het boek telt 238 blz.
met een reeks unieke foto's
en kan besteld worden
door storting van 275 fr. op
postrekening 000-0904677-55

voor: GASOIL - diesel
- verwarming

Fuel-OIL
BENZINE

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

FRANS VERMEERSCH
Watoustraat 33 - 35
PROVEN
Tel. 057/30.04.13

Hij bad om te mogen sterven op Allerzielen

Ter nagedachtenis van E. H. Jeroom Depuydt (1893-1973)

Zijn „katedraal van Booitshoeke” is legendarisch

In het vorige nummer van „De IJzerbode” verscheen het eerste deel van deze bijdrage van dr. Luc Carton, hier volgt het tweede en laatste deel.

Roesbrugge, juli 1923: onderpastoor J. Depuydt - rechts op de foto met donker golvend haar, naast pastoor A. Dassonville - bij de begrafenis van Jules Cornette, slachtoffer van een bomaanslag in de bezette Rijnstreek.

Paster Depuydt was volledig opgenomen in het landelijke leven. Hij volgde het klemen van het zaad in de voren van het polderland en de groei en de wasdom van planten en kruiden op het veld. Hij was vertrouwd als niet een met het spiegelbeeld van hemel en aarde in de watergangen. Hij volgde de trage wenteling van zon en maan, luisterde naar het lied van de sterren en mijmerde in dienst van zijn Schepper. De grond waarop hij leefde, het landschap waarin hij zich bewoog, met zijn mensen, zijn dieren en planten, dit alles had hij bovenmate lief, dat was zijn wereld, zijn Veurne-Ambachts paradijs.

Hij rook de geur van de humus en de zwart-zware poldergrond. Als hij wandelde door de velden en luisterend, vol bewondering door het landschap schreed, werd hij niet verrast als een eenzame en schuwe watervogel plots uit de stille schaduw van het niet, met schril geluid opsteeg.

Als na een snikhete dag de nevelavond hem tegemoet kwam toen hij huiswaarts trok, naar zijn kerk en pastorie, en hij dan de deur achter zich dicht sloot, leefde het visioen van de kleurentornooten van Booitshoeke's landschap nog na in zijn geest. Er zijn er die beweren dat de stilte kan spreken; wanneer paster Depuydt zwerfend als een mikrokosmos door de Veurne-Ambachtse oneindigheid stapte, hoorde hij de stilte zingen.

Een T.V.-toestel bezat hij niet, daaraan had hij geen behoefte. „Zie”, zei hij, „dit grote vensterraam, dat is mijn T.V., mijn kleuren-T.V.” en zijn blikken droomden over de kleurrijke en afwisselende schakeringen van het bewegende, levende landschap en hij toonde de hemel waarin wolken zeilden als onbereikbare karvelen.

Hij werkte in zijn tuin met spade en houweel en hield de grond vruchtbaar en mals. Gebogen en soms wat onhandig door de stramheid van zijn oude ledematen rukte hij met zijn brede handen het woekerend onkruid uit haag en grachten, de tanden steeds geklemd op het kleine stukgebroken roodstenen pijpje.

Met stralende en voldane blik oogstte hij de vruchten uit zijn tuin als een tevreden landsman, maar daarbij had hij nog de zalige glimlach van de hovenier van God. De bloemen die groeiden in zijn hof en de vele die bloeiden langs de weg, langs de waterkant of in de weiden kon hij met vertederde bewondering aanstaren en bemijmeren. Als de koelte viel over de milde avond en hij, zoals hij het gewoon was nog eens in de verlaten schemering van de kerk neerknielde, leefden al de kleuren van de bloemen nog na op het gevoelige netvlies van zijn vermoeide ogen. Hij dankte Jezus in het tabernakel omdat de dag waarin hij had gewandeld zo vol zon was geweest, met feestelijke bloemen op zijn weg. Hij proefde de stilte van de deemstering, ademde diep en was gelukkig.

Hij sprak met liefde en verering en ook wel met een beetje trots over het landelijk kerkje van Booitshoeke, dat hij in ogenblikken van dichterlijke bezelling idealiseerde en promoveerde tot katedraal: „de katedraal van Booitshoeke” en ondeugend voegde hij er gewoonlijk aan toe: „veel mooier dan de kerk van Wulpen, met haar hoog opschietende toren”.

Nergens ging er een processie door de vel-

den, poëtischer van kleur en stichtender van eenvoud, dan de landelijke ommegang van Booitshoeke, met de parochianen, fijn uitgedorst, biddend en zingend het H. Sakrament, onder het baldakijn, volgend. Hier werd Kristus werkelijk nog rondgedragen door het volk in het landschap, als een korengarve in hun armen, en waar zij voorbijkwamen bleef er een geur van wierook hangen over de velden.

Als het tijdstip van de grote H. Sakramentsprocessie in Vlaanderen en ook voor Booitshoeke naderde en het weer was zielig en onzeker, dan werd paster Depuydt zeer bezorgd. Hij vreesde dat „de ommegang naar de drie kapellen” niet zou kunnen doorgaan. Dan peilde hij vol kommer de horizon, volgde de richting van wind en wolken en keek naar de ondergaande zon. Hij bad God in zijn kerk voor die uitzonderlijke dag. Als het regende en de hemel hing vol dreigende wolkenvelden, dan moest de processie beknot worden tot de kleine rondgang en de algemene zegening moest geschieden bij de dichtst gelegen veldkapel; dan voelde hij zich diep ongelukkig. Maar als de zon triomfeerde in de blauw uitgesponnen hemel boven Booitshoeke en de grond trielde van licht, dan was dit zijn uitverkoren, zijn godgeliefde dag, want dan trok de processie van „de drie kapellen” van heiligdom tot heiligdom te midden een weelde van bloemen en een geur van brandend kaarslicht. Pastoor Depuydt zegende dan met de gouden monstrans, plechtig in een breed kruis-gebaar, mensen, dieren en velden. Op zulke dagen voelde hij zich zielsgelukkig, dan flitste er een lichtvlam in zijn ogen en er danste een zon in zijn hart.

Paster Depuydt bereikte een gezegende leeftijd, hij werd 80 jaar. De herinnering aan het doorstane leed en de beproeving die hij vroeger in zijn priesterleven ondervonden had, was reeds lang uitgedoofd. De mildheid van de wijze sierde hem. Hij was wellicht meer dan wie ook bewust van de betrekkelijkheid van vele zaken vooral als alles hier op aarde, zo voorbijgaand en sterfelijk is en dat voor eenieder, willens nillens, de dag nadert waarop aan alles een eindpunt wordt gezet: „the point of no return!”

Hij heeft de Heer steeds in deemoed en vol vertrouwen gevraagd en gebeden te mogen sterven op Allerzielen. Toen hij voelde dat de Heer steeds naderbij kwam en nadat hij zijn zaken had geordend en geregeld, overzag hij, de ogen sluitend, nog eens de kleurige fresco's die zijn leven hadden getekend. Hij voelde de avondzon ondergaan in zijn bloed en hij vezelde: „Heer hier ben ik”. Zijn ogen richtten zich naar het onbepaalde, naar het voor ons allen onbekende land en „een diepe vrede viel hem ten deel”, want zijn ziel was reeds bij de Heer. Zijn mondspleet was nog lichtjes geopend alsof hij even had gedaan met spreken en de laatste woorden van zijn lippen waren gevallen... het was Allerzielen!

Van een verdwenen patriarchaal geslacht van pasters van te lande, was Jeroom Depuydt een van de allerlaatsten. Daarbij kwam nog dat hij anders was dan de anderen.

Lees verder blz. 6

DE STAVELSE BURGEMEESTERS (6)

Burgemeester Pieter Vrammout

Pieter Vrammout werd geboren te Stavele op 29 juni 1787. Hij was de zoon van Benoit Vrammout afkomstig van Westvleteren en van Angele Boone geboortig van Stavele. Hij was landbouwer van beroep zoals zijn vader en zijn grootvaders, zowel van vaders- als van moederszijde.

De hofstede Vrammout, eveneens platgebrand tijdens de Franse revolutie, was heropgebouwd en was één van de voornaamste hofsteden van Stavele. Ze staat vermeld op de oude kadasterkaart, opgemaakt door P.C. Popp in 1842, als „Ferme Vrammout”. Leo Vandaele is de huidige uitbater van die sedert lang bestaande hoeve.

Pieter Vrammout was de eerste burgemeester van Stavele in het onafhankelijk België. Hij is burgemeester geworden bij de eerste gemeenteraadsverkiezingen van 1830.

De eerste gemeenteraadsvergadering die hij presideerde had plaats op 18 november 1830. Hij was toen 43 jaar oud.

Hij werd twee jaar jonger

Dat het in die tijd nog niet nauw stak met de leeftijd en de geboortedata bewijst de blijvende vergissing in de bevolkingsregisters in verband met de leeftijd van burgemeester Vrammout. Hij is wel geboren op 29 juni 1787. Zijn doopakte - de 17e van dat jaar - werd opgemaakt en ondertekend door onderpastoor Philip Reyphins, door de vader Benoit Vrammout, de oom paterneel Benoit Vrammout uit Hondshoote en de mooie materneel Marie-Thérèse Lanzweert uit Poperinge, parochie St-Bertinus. Aan de juistheid van deze akte valt niet te twifelen. Bij nauwkeurige opzoekingen in de doopakten van vroegere en latere jaren werd geen enkele Pieter Vrammout gedoopt voor of na de thans besprokene. Het eerste bevolkingsboek van Stavele werd opgemaakt in 1827. Pieter Vrammout staat er ingeschreven als geboren op 29 juni 1789 (dus 2 jaar later) en bij het opmaken van het nieuwe bevolkingsboek in 1847, terwijl Vrammout zelf burgemeester was, wordt als ouderdom vermeld: 58 jaar. Hij is dus twee jaar jonger geworden. Hij is overleden te Stavele op 14 mei 1863 „oud drij en zeventig jaren” vermeldt zijn overlijdensakte. In werkelijkheid was hij bijna 76.

Personeelsbenoemingen

Tijdens zijn eerste raadsvergadering moest reeds een belangrijke beslissing genomen

worden nl. de verkiezing van een nieuwe gemeentesekretaris. Sekretaris Henri Decae had het vertikt nog langer van Hoogstade, zijn woonplaats, naar Stavele heen en weer te reizen - deed hij het te voet of te paard? - en had zijn ontslag gegeven „uyt de groote afgelegenheid zijner woonplaats”.

De gemeenteraad benoemde de dichtst van het centrum van Stavele wonende persoon nl. Frans Bancourt, de zoon van de Stavelse heelmeeester, die woonde op de dorpsplaats waar Urb. Corneillie nu woont.

Vijf dagen later moest de gemeenteraad, een raad voor de burgerwacht aanstellen. Het werd Pieter Vrammout, als burgemeester-voorzitter en Jaak Lelieur en Niklaas Candaele als leden.

De burgerwacht had ook een „waghuys” waarvoor toen een „lampe, brandolie, sulfers en kolen” moesten aangekocht worden. Het geheel kostte 7 gulden 26 maar in die prijs waren twee nationale „vaendels” begrepen. Het waren de eerste „driekleuren” te Stavele, 65 jaar vóór de komst van de eerste „velo”, die in 1895 aangekocht werd door Remi Decarne.

Op 9 september 1833 moesten burgemeester Vrammout en zijn raadsleden weerom een nieuwe gemeentesekretaris benoemen. De plaats was vakant geworden door het overlijden van Frans Bancourt.

Stavele kreeg nu een notaris als sekretaris, het werd de broer van Frans nl. Charles-Louis Bancourt, notaris te Proven.

Op 16 december 1834 gaf de Stavelse gemeenteontvanger Florentinus Vandervennet zijn ontslag. De gemeenteraad ontving de aanvraag van drie kandidaten:

1. Brigou Louis, brouwer en winkelier
2. Markey Pieter, brouwer en herbergier
3. Goethals Julien, belastingontvanger.

Stavele kreeg nu een rijksontvanger als gemeenteontvanger. Eén van de voornoemde brouwers kreeg het in 1835 aan de stok met zijn geburen, nl. Louis Brigou. Hij woonde waar Willem Lanzweert nu woont.

Stavelse brouwerijtribulaties

Felix Verleene had reeds lang geleden verteld dat het vroeger brouwerij was waar Willem Lanzweert nu woont en ook waar hij zelf woont. Hij beweerde dat hij wist waar de steenput van Brigou's brouwerij stak en dat daar eens een mens in verdrongen was.

In de notulen van de gemeenteraad en in de bevolkingsregisters vonden wij de bevestiging van Felix' beweringen en in de tuin van Wil-

lem Lanzweert werd een deel van de bewuste steenput blootgelegd. Over de vermelde drenkeling zal vermoedelijk nooit meer iets bekend geraken.

Louis Brigou had in 1835 veranderingswerken uitgevoerd aan zijn brouwerij en ook een nieuwe ast (graandrogerij) gebouwd aan de zuid-westhoek van zijn brouwerij. De geburen Filip Haemers, winkelier aan de westkant en Corneel Dezeure, slachter en herbergier aan de oostkant hadden tijdens het onderzoek „de commodo et incommodo” - ook dit is ouder dan onze fiets - klacht ingediend tegen het in gebruik stellen van die graandrogerij omwille van het brandgevaar; de ast was gedeeltelijk in hout gemaakt en 's winters werd er standvastig, dag en nacht, vuur gemaakt zodat het werkelijk zeer gevaarlijk was. Een eventuele brand zou een „totale ruïne voor de opposanten” betekenen en mogelijks nog voor vele andere. Bovendien had de brouwer geen „middels van defensie doen gelden zoodat hij in default is”.

De gemeenteraad, onder voorzitterschap van burgemeester Vrammout heeft op 13 november 1835 een weinig moedige en zeer ontwikkende beslissing genomen. De raad was enkel van advies dat er maatregelen tegen brand moesten genomen worden, zonder er echter aan te duiden of op te sommen maar omdat men een brand niet kan voorzien is het voor de gemeenteraad moeilijk een beslissing daaromtrent te nemen.

De mensen van de Krombekestraat namen dit echter niet en nu regende het klachten en rekwesten bij de distriktkommissaris van Veurne. Deze zond alle stukken naar Stavele en eiste een nieuw advies.

Opnieuw was de reactie van het gemeentebestuur negatief; „gemerkt dat er in deze stukken certificaten gegeven zijn door verscheyde personen die de waarheid niet inhouden en die op de platse dezer gemeente geen huysen nog gebouwen en bezitten”. Er waren ook stukken van tegenstanders die verder afgelegen woonden „namelijk de gonne van Sieur Cornelis” - die ook brouwer was - en voor wie er veel minder gevaar bestond. Daarom bleef de raad bij het vorige besluit.

Doch de weerstand verminderde niet en eindelijk, na meerdere maanden, moest het gemeentebestuur toegeven. Op 18 april 1836 kwam een raadsbesluit dat Brigou al het houtwerk in zijn ast moest vervangen door steen-, tegel- of ijzerwerk. Alleen als die voorwaarden vervuld waren zou hij toestemming krijgen om zijn ast in werking te stellen en „bij

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan uitzonderlijke prijzen

IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK

ultbater: **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

Hebt U een nieuwe fiets nodig ?

Aarzel niet !

Kom, kijk en koop bij

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

PRIJZEN NAAR IEDERS BEURS — ALLE HERSTELLINGEN

Lood - Zink - Waterleiding - Sanitair - Keukens

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58
8970 POPERINGE

MEEST
GESPECIALISEERDE
STOFFENZAAK
VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

gebreke dier dat er tegen hem zal agiert worden ingevolge art. 7 van het besluit van 31 januari 1824" (notulen van de gemeenteraad Stavele van 1836).

De Stavelse brouwerijen midden de 19e eeuw

Brouwer Louis Brigou die reeds in 1834 kandidaat gemeenteontvanger was bekam deze bediening twintig jaar later in 1854.

Wanneer wij de bevolkingsboeken van Stavele voor de periode 1847-1856 nakijken, vinden wij er niet minder dan vijf bierbrouwers ingeschreven.

1. Vanseveren Ludovicus, boek I blz. 2, „bierbrouwer" aan de Stavelebrug, thans woning Roger Brunet;
 2. Markey Cesarius, boek I blz. 165, „bierbrouwer", herberg en brouwerij „De Zwaan" thans huis en herberg Abel Wallem;.
 3. Brigou Louis, boek II blz. 87, thans herberg St.-Joris bij W. Lanszweert.
 4. Van Egroo Auguste, boek II blz. 86, „bierbrouwer" thans woning van Felix Verleene;
 5. Butaye Pieter, boek II blz. 78, thans woning Firmin Kino;
- deze was de opvolger van brouwer Carolus Cornelis die overleed op 7 december 1838. Butaye was gehuwd met de weduwe van van C. Cornelis.

Zoals door de fusies van gemeenten er geen „kleintjes" meer bestaan zo zijn ook de brouwerijen in onze dorpen verdwenen.

Enkele vroegere gemeentehuizen zijn nog dienstkantoren en enkele vroegere brouwerijen zijn nog drankdepots.

De bierbrouwerij is in haar oorspronkelijke vorm een huishoudelijk bedrijf. Alle bewerkingen die bij het brouwen noodzakelijk zijn kunnen zeker met kleine hoeveelheden verricht wor-

den. Vroeger werd ook op de boerderijen vaak bier gebrouwd, vooral in de oogsttijd wanneer veel dorstige kelen te lessen waren. Ook tijdens de oorlog 1914-18 hebben hier vele mensen in kleine hoeveelheden gebrouwd.

De meeste brouwers van vroeger hadden een nevenberoep, de meeste waren in die tijd brouwer en landbouwer of landgebruiker of veehouder. Te Stavele was Markey brouwer en herbergier. Van Egroo eveneens en Brigou was brouwer en winkelier en later gemeenteontvanger.

R. Lanszweert.

KLEINE FISKALE KRONIEK

De bijdragen voor het Sociaal Statuut

Om de drie maanden moet een zelfstandige een vierde van de jaarbijdrage betalen die hem opgelegd is als sociale verzekering, nl. voor: de gezinsbijslag, het rust- en overlevingspensioen, de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Daarbij komt nog een aandeel in de administratieve kosten. Het sociaal statuut van de zelfstandige is in zijn huidige vorm ingesteld bij koninklijk besluit van 27 juli 1967.

De totale jaarbijdrage is een aftrekbare post van de bedrijfskosten van het jaar waarin de betaling is gebeurd. Eventuele achterstallen zijn eveneens een aftrekbare last voor het jaar van de kwijting.

De jaarlijkse bijdrage verschuldigd in 1977 wordt berekend op de netto-bedrijfsinkomsten van 1974 x 1,3676.

Zij bedraagt:

13,40 t.h. op het gedeelte van de inkomsten dat 532.533 fr. niet te boven gaat en op een minimuminkomen van 163.856 fr;

9,20 t.h. op het gedeelte dat begrepen is tussen 532.533 fr. en 819.281 fr.

Op een inkomen beneden 163.856 fr. is de

driemaandelijke minimumbijdrage verschuldigd van 5.489 fr. De maximumbijdrage die kan verschuldigd zijn, beloopt 24.435 fr.

Bij aanvang beroep loopt onmiddellijk de bijdrage, die wordt vastgesteld op een voorlopig bedrag van 7.842 fr. voor zelfstandigen en 5.489 fr. voor de helpers. Achteraf (normaal drie jaar later) volgt de regularisatie.

Gehuwde vrouwen en weduwen met bedrijfsinkomsten (afgezien van pensioenen) kleiner dan 38.300 fr. betalen geen bijdrage. Ook nevenactiviteiten met inkomsten lager dan 38.300 fr.: geen bijdrage.

Helpers die de leeftijd van 20 jaar nog niet hebben bereikt zijn niet aan het sociaal statuut der zelfstandigen onderworpen.

S.B.

Fiscaal Adviseur en Bedrijfsconsulent UFSAL

**Bescherm uw wagen
tegen roest met**

UNDERCOATING B

Roestwerend - geluiddempend

Vraag onze speciale voorwaarden :

**Garage CAPPOEN
Statiestraat 32 - 34
ROESBRUGGE
Tel. 057/30.03.59**

TE KOOP

FOTOTOESTEL „Ferrania" met blitz-apparaat en lichtmeter. Te bezichtigen ter drukkerij: Bergenstraat 14, Roesbrugge.

**Centrale verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34b STAVELE

Tel. 057/30 06 52 of 057/40 05 43 (M. Baelde Krombeke)

**Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt**

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

- In alle kwaliteiten —
- In alle prijzen —

(vervolg van blz. 3)

Booitshoeke, het landelijk dorpje, de kleine parochie, verloren geboren in weiden en polderland had een voorname plaats veroverd in zijn hart. Hij was vooral fier over zijn verenzaamd Romaans kerkje waarmee hij zijn eigen leven had vereenzelvigd.

Daarom is het wel jammer dat paster Depuydt niet in Booitshoeke begraven werd, in de rustige schaduw van zijn kerkje, zijn katedraal, opgenomen in de eenheid van het groene landschap dat hem zo vertrouwd was en zielsverbonden. Hij die in zijn leven nooit van Booitshoeke had willen scheiden, heeft het dan toch verlaten bij zijn dood. Nu ligt hij in Aartrijke - zijn geboortedorp - begraven. Het is te vrezen dat het woekerend onkruid van de vergetelheid spoedig zijn graf zal bedekken.

De vele vrienden en bekenden van paster Depuydt die in de toekomst het kerkje van Booitshoeke nog eens zullen bezoeken of er een mis gaan horen en ook diegene die als welkome gast aanlandt in „d'Oude Schole“, dat geestelijk erf, dat aanpaalt aan pastorie en kerkhof, zullen geen bloemen kunnen neerleggen op zijn graf en de rode papaver die hij met tederheid kon aanschouwen zal er nooit rood opvlammen in een krans van vers groen loof.

Ons zal het steeds pijnlijk vallen dat wij hem in Booitshoeke niet piëteitsvol kunnen benaderen in zijn graf. Ook zijn naaste en goede burens zullen hem nooit kunnen eren, in een verloren stonde, met een kort en onopvallend bezoek.

Paster Depuydt wiens bewogen leven en stille dood een „voltooid simfonie“ is geweest, heeft bij zijn sterven het zegel verbroken en Booitshoeke voor altijd vaarwel gezegd.

Straks wordt het kerkje van Booitshoeke gerestaureerd. Op een dag zullen de klokken in de toren, de voltooiing van de werken feestelijk verklanken. Paster Jeroom Depuydt, die de mooie legende van „de katedraal van Booitshoeke“ in het leven riep, zal dat niet meer zien, zal dat niet meer horen...

Luc Carton

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

Krombeke-kermis

ZATERDAG 18 JUNI

te 9.15 u.: Grote vinkenzetting bij Linda Demeulenaere in „t Hof van Vlaanderen“.
te 20 u. Doorlopende bolling door de uil bij Linda Demeulenaere, in „t Hof van Vlaanderen“.
ZONDAG 19 JUNI - Kermiszondag
te 11 u.: Wandelconcert door de muziekmij.
te 15 u.: Kermis-schieting aan de liggende wip bij G. Cappoen in „t Kereltje“.
te 15 u.: Officiële inrijding van Cornelius Witsoone fietsroute.

te 16 u.: Namiddag vinkenzetting bij Octaaf Parret in „De Voorstad“.
te 17 u.: Tijdrit voor de leden van de „Krombeekse Pedaaltrappers“.

MAANDAG 20 JUNI

te 17 u.: Grote paarden- en ponykoersen.

DINSDAG 21 JUNI

te 15.30 u.: Algemene kinderzegening.
na de plechtigheid: Gratis ritten op de kindermolen.

DONDERDAG 23 JUNI

te 14 u.: Grote kermisvergadering voor alle vrouwen, leden K.A.V. en K.V.L.V.
's avonds: Grote prijskaarting bij Roger Devos in het „Jagershof“.

ZATERDAG 25 JUNI

te 20 u.: Grote kermiskaarting bij Georges Cappoen in „t Kereltje“.

ZONDAG 26 JUNI - Leeuwkerk-kermis

te 15 u.: Grote schieting op de liggende wip
te 16 u.: Voetbalmatch.
's avonds: Allerhande volksvermaken.

MAANDAG 27 JUNI

vanaf 20 u.: Grote prijskaarting in de twee herbergen van de wijk „De Leeuwkerk“.

Cornelius Witsoone-fietsroute

Reeds vóór de fusies werd in Proven-Krombeke een fietsroute uitgestippeld doorheen het enig-mooi kader van hoppevelen, idyllische rust en bossen. De fietsroute krijgt de naam „Cornelius Witsoone“ naar de legende ontstaan in Krombeke gedurende de geuzentijd.

Een ridder C. Witsoone die in de uitgestrekte bossen rond Krombeke verdwaalde en er 72 uren ronddoelde hoorde eensklaps het an-

gelus luiden van de kerk van Krombeke en kon op die manier zijn weg vinden naar het dorp.

Uit dankbaarheid schonk hij een milde gift aan de armen van het dorp en deed de belofte dat elke avond de klokken 72 maal zouden luiden als herinnering aan het aantal uren dat hij in het bos verdwaalde.

Tot op heden spreekt men van „72 klopjes“ die nu nog elke avond kunnen gehoord worden te Krombeke in de zomer vanaf 20 uur, in de winter vanaf 18 uur 's avonds.

Op initiatief van de dienst voor toerisme en de gidsenkring te Poperinge werd besloten de Cornelius Witsoone Fietsroute te bewegwijzeren en plechtig in te rijden gedurende het kermisweekend te Krombeke op 19 juni. Start op het Krombekeplein te 15 uur. Verder langs de Roggestraat, Keizelaarstraat, Stavelsestraat, Roesbrugsestraat, Handstraat, Krombeeksestraat, Bromstraat, Kerkwegel langs Vlaenes, Kerkstraat, Gasthuisstraat, Watouseweg, Blokstraat, Sint-Jansstraat, Klyttestraat, Barlebuizestraat, Legerstraat, Doornstraat, Krombeeksestraat, Krombekeplein. Afstand: ± 23 km.

Onderweg wordt halt gehouden in het gezellige gasthof „Cornelius Witsoone“ of „De Canada“ waar een boterham kan gegeten worden. We verwachten iedereen die over een fiets beschikt en zin heeft in een fijne fietstocht doorheen Proven-Krombeke en de bossen van het Jagershof, het Couthof en de Lovie.

S. Deboutte

HET GRONDKREDIET VAN BELGIE

Oudste Hypotheekmaatschappij (1835)

Spaarboekjes met hoogste interest
Obligaties - Leningen
Diskrete afhandeling

wend u in volle vertrouwen tot

Mevr. DEROO - CAPPOEN Maria
Poperingsestraat 25, KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND JUNI

Kaartingen

Beveren-IJzer, „Het Boerenhof”
donderdag 16 juni te 14 u.: gezellig onderonsje en kampioenkaarting voor de leden van de Derde leeftijd.

Roesbrugge, dinsdag 28 juni
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd”

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend”
zaterdag 18 juni: smijting op de vogelpik voor de leden.

Dansavonden

Proven, speelplaats van de jongensschool
zaterdag 4 juni: Volksbal met de kleinkunstgroep Alfred den Ouden en Kristien.

Haringe-kermis

Zondag 12 juni (zie blz. 2)

Krombeke-kermis

Zondag 19 juni (zie blz. 6)

Zomerfeesten „De Lovie” Proven

Zaterdag 25 - zondag 26 en maandag 27 juni
Jaarlijkse Zomerfeesten.

Kapelhoek-kermis

Zaterdag 25 juni te 16 u.
Grote wielervedstrijd, 25e proef van het „Kriterium van de Westhoek”.
Inschrijving in „Franco-Belge” - vertrek aan het gemeentehuis - aankomst en prijsdeling in „Het Witte Paard”.
Onmiddellijk na de wielervedstrijd: Wandelconcert door de muziekmaatschappij van Stavele met haar majoretten.

Beauvoorde

Zaterdag 4 juni te 15 u.
Folkloristische dorpsmarkt.

Zondag 5 juni - Dag van de toerist
te 15 u. Veurne-markt: start veteran-cars.
te 15 u. orgelconcert in de kerk van Vinkem.
te 16.30 u.: voorstelling kerkschatten.
te 17 u. optocht veteran-cars door Beauvoorde
te 19 u.: wagenspel, St.-Lutgardisgilde Veurne's Namiddags doorlopend bezoek aan het Beauvoordekasteel en op Vinkemtoren.

TE KOOP

TROUWKLEED, (lang, wit) maat 38
Zich wenden: Bergenstraat 24, Roesbrugge.

DUBBEL DEUR, paneel in glas - 1,28 m breed bij 2 m hoog en NIEUW TAPIJT, (oosterse tekening) 1,75 m x 2,35 m. Voor beide:
Tel. 30.07.06 ofwel adres ter drukkerij:
Bergenstraat 14-16, 8990 Roesbrugge.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Overlijdens

- Oscar Vanspranghe, echtgenoot van Catharina Siopa (Beveren).
- Achilles Deschrevel, weduwnaar van Anna Quacelaes (Beveren).
- Marcel Muylle, echtgenoot van Agnès Devos (Beveren).
- Germain Butaye, weduwnaar van Maria Feys (Stavele).

Geboorte

- Nadine Jonckheere, dochter van Jean-Pierre en Monika Kopsch (Beveren).

Huwelijksaankondiging

- Robert Vanhee van Stavele (Beveren) met Martine Scheerlinck van Hoogdele-Gits.

Voor een zorgeloze vakantie
neem een reisverzekering

Alle inlichtingen bij

Paul

RECOUR-VANWILDEMEERSCH

Haringeplaats 23

Roesbrugge-Haringe

Tel. 057/30.02.70

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Enkele dagen geleden heb ik echt verschooten. Onze bierhandelaar heeft hier namelijk een bak „pater” afgezet, en nog wel van 12 graden, die door Gusta was besteld! Dat heeft ze nog nooit in haar leven gedaan, integendeel ze keek er voortdurend op toe dat er hier zo weinig mogelijk bier - afgezien van het tafelbier - binnenkwam.

Van waar die plotse ommekeer? Wel, je weet dat in Spanje, in het vooruitzicht van de aanstaande verkiezingen, de kommunistische partij weer toegelaten is en dat „La Pasionaria”, die briesende furie uit de jaren dertig, naar Madrid is teruggekeerd. Met al het vlamme vuur van de hete Spaanse zon in haar bloed heeft ze zich destijds tegen Franco en zijn aanhang verzet. Haar strafte wapenfeit uit de Spaanse burgeroorlog was dat ze een pater-Franciscan in koelen bloede de keel heeft overgebeten.

We hebben „La Pasionaria” in de krant en op de televisie gezien. Ze is nu 82 jaar en heeft natuurlijk wel van haar vroegere charmes en gewelddadigheid verloren, maar is nog altijd een beweeglijk dametje dat gezondheid te koop heeft.

Gusta, die nogal bijgelovig is, meent dat ze juist door het drinken van dat patersbloed, van een soort eeuwige jeugd is verzekerd.

Aangezien Gusta ook nogal fel op die eeuwige jeugd gebrand is en patersBLOED, vers van het vat moeilijk te verkrijgen is, is ze maar op patersBIER overgestapt. Aan elk ander bier heeft ze een hekel, maar ik mag gerust een stuk in mijn kraag drinken met patersbier, daartegen gaat ze nooit tekeer. Ze beschouwt patersbier als iets dat min of meer geheiligd is, enfin... toch iets naar de religieuze kant toe.

Gusta heeft heel haar leven een uitgesproken voorkeur gehad voor paters, boven gewone pastoors, voornamelijk omdat de eerste beter kunnen preken en nogal genereus zijn in de blecht. Ik moet zeggen dat ook ik meer voel voor paters dan voor pastoors, maar om een heel andere reden: omdat je de eerste op flessen kunt trekken en de tweede niet.

Nu zitten we elke avond naar de T.V. te kijken met een ferm bolglas „pater” in de hand en we doen regelmatig „santé” naar elkaar. 't Is een heel ander leven, dank zij „La Pasionaria”. Dat mens zou moeten verkozen worden.

Saluut,

Pol

— Camping

— Sport

— Kledij

— Jean's broeken

G. DECUYPER

Ieperstraat 69 **POPERINGE**

Tel. 057/33.37.75

De maartse buien
en de aprilse grillen
zijn nu voorbij.

Het weer
zal zeker warmer worden

Daarom hebben we
luchtiger schoenen nodig.

Deze vind je
aan een goedkope prijs bij

I. PARENT

Stationsstraat 35

8990 ROESBRUGGE

Bernhard De Grendel Gasthuisstraat 45
fotografie B-8970 Poperinge
057/33 33 18

OMEGA

Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming
en

Sanitaire installaties
Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Sjarelte Looten was è gezonden frisschen jonkheid van è jaar of dertig, die tegaare weunde met zijn moeder op è kleen boerderijte, tusschen Haringe en Watou.

Dat Sjarelte nog aan geen vrouwmens gerocht was, dat kwam, ten eersten omdat die jongen veel te veele verbouwereerd was ols ie teegen è vrouwmens wilde klappen en ten tweeden dat 'n ie nog oltijd geheele aan d'oude mode opgetaakeld was. De zondag kwam Sjarelte nog oltijd voor den dag met è paare hooge, zwarte schoenen aan en met è caoutchouten kol. Je weet wel, met èzoo è kolknoppen van vooren en een vanachter, plus è vastgepapt, witten hemdeborst.

Sjarelte had toch zoo geern in kennisse gerocht met Marietje Zoetings, de dochter van 't doeningske niet verre van thulders, maar ie hadde nooit de stoutigheid gehad van te zeggen dat 'n heur geern zag.

Op è schoonen zondag, te vullen in de zomer, was er è groote feestte te Steenvoorde. Sjarelte hadde gehoord aan Marietje heur klappen dat ze daar ging naartoe gaan met heuren veeloo. Natuurlijk had 'n ie niet durven vraagen om mei te gaan, maar è 'n hadde 't zoodanig kunnen schikken dat ze daar tegaare toekwamen en in dezelfde herberge hulderen veeloo gingen gaan zetten. Marietje ging gaan kijken naar den stoet en Sjarelte trachtte niet te verre d'r van te staan.

Ols 't ollemaale ofgeloopen was ging Marietje achter heuren veeloo om weere te keeren naar huus.

„Nu is 't moment” zei Sjarelte in zijn eigen en è vroeg schuchter weg om mei te gaan.

„Waarvan niet” lachte Marietje . . . „we moeten toch ol dezelfde route op”.

Onderweg was Sjarelte in zijn eigen bezig om è paar gepaste woorden te vinden om zijn liefde te verklaren. Maar d'r kwam niet in zijn gedacht. Maar olmetnekeer, gekomen aan 't Helleketelbus, had 'n 't gevonden.

„'t Is lastig èzoo wind op enée” begoste'n.

„Jaa't wei . . . 'k zijn tenden asem” zei Marietje.

„Ik oek” zei Sjarelte . . . „willen we è beetje gaan uitrusten in 't bus?”

Marietje knikte. Ze reeden 't bus in, zetten hulderen veeloo teegen è boom en gingen op è bank gaan zitten.

„Oh, dat doet deugd è beetje uitrusten” zuchtte Marietje.

„Nu of nooit” peinsde Sjarelte in z'n eigen, maar d'r kwam geen woord uut zijn mond. Ie wikkelde en wrong eens en anders op de bank en è kwam in è klef zweet!

„Hapert er entwat met joen, Sjarelte” vroeg Marietje.

„Och Marietje toch” zuchtte Sjarelte . . . „ik moeten joen entwat zeggen, maar 'k durven haast niet!”

„Maar jongen toch, is 't zoo erg?”

„Erg . . . 't Is hier van binnen, Marietje . . . 't is ol zoolange da'k dat gewaare zijn, maar 'k durfde het nooit zeggen . . . maar nu Marietje, we zijn hier in 't bus olleene . . . en 'k zijn nu begonnen en 'k willen voortdoen”.

„Wuk! . . .” riep Marietje „zij je ol begunen . . . maar Sjarelte toch . . . je moet gj joen niet geneeren voor mien wei . . . kruupt daar zeere bachten dien boom . . . 'k gaan ik binst de wijle zoeken in mien sakosche achter è brokke papier!”

KWAAK

Linde

Frigo

Diepvriezer

het volledige gamma 1977 in voorraad

bij

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks: behalve in augustus

Ter gelegenheid van Beverenkalsijde-wijkkermis

Waar naartoe met „BEVER-ENDE”?

Uit verleden en heden van een noman's-land

Brussel en de Beverenkalsijde hebben dit met elkaar gemeen dat onze politiciers er weinig om bekommerd zijn. Het eerste laten ze volledig verfransen en het tweede laten ze volledig aan haar lot over. Toen minister Michel in het „Verslag aan de Koning” in verband met de fusies schreef dat „er werd gewaakt in eenzelfde gemeente te groeperen al wat aaneengebouwd of haast aaneengebouwd is, ongeacht of het volledige gemeenten of delen van gemeenten betreft...” heeft hij de Beverenkalsijde natuurlijk over het hoofd gezien en geen enkele politieker heeft hem daarop gewezen, ach ja, er wonen ook zo weinig kiezers! Nochtans is de verdeling van Roesbrugge-dorp in Poperinge en Alveringem de meest flagrante logenstraffing van hetgene Michel in zijn verslag aan het staatshoofd heeft neergepend. Gelukkig woont de huidige burgemeester van Alveringem op de Beverenkalsijde en zijn aanwezigheid en dienstbetoon doet veel ongemakken, die aan die ongelukkige toestand zouden verbonden zijn, teniet. Maar vroeg of laat wordt dat anders en wordt de Beverenkalsijde een verafgelegen aanhangsel (18 km) van het ons weinig vertrouwde Alveringem.

Een van de onzinnigste gevolgen is de regeling in verband met de brandweer. Wanneer er brand ontstaat op de Beverenkalsijde, mag de degelijk ingerichte brandweer van Roesbrugge, met haar nieuw arsenaal op amper 600 m afstand, niet tussenbeide komen, de pompiers van VEURNE - 24 km daar vandaan - moeten uitrukken!

Ook vroeger was de Beverenkalsijde altijd een soort noman's-land. Voor Roesbrugge dat nogal laatdunkend neerkeek op zijn omgeving, was dat een stuk Beveren en voor Beveren zelf - drie kilometer verder gelegen - woonden daar halve-Roesbruggenaren.

Eerlijk gesproken was die straat veel meer op Roesbrugge, dan op Beveren gericht, aangezien zij van dezelfde dorpskom deel uitmaakte. En sedert alle tijden hebben de bewoners van de Beverenkalsijde het dorpsleven van Roesbrugge gedeeld. Men ging te Roesbrugge op school en naar de kerk; vanaf 1932 doen de jongens en meisjes van de Beverenkalsijde ook hun plechtige communie te Roesbrugge. In 1957 heeft het bisdom Brugge die toestand gelegaliseerd en de grenzen van de Roesbrugse Sint-Martinusparochie tot buiten de Beverenkalsijde verplaatst.

Het voetbalterrein van F.C. Roesbrugge lag destijds eveneens op „Bever-ende” en tal van inwoners van deze straat waren aktieve leden van de Roesbrugse Koninklijke Harmonie, van de toneelgilden en andere ontspanningsmaatschappijen. De gemeentesekretaris van Roesbrugge was lange jaren woonachtig op de Beverenkalsijde en niemand vond dat hij

buiten zijn gemeente verbleef.

De kermis van Roesbrugge werd en wordt ook door de Beverenkalsijde meegevierd, al heeft deze wijk, sedert vele jaren, haar eigen kermis.

De jaarlijkse wijkkermis

Over de oorsprong van Beverenkalsijdekermis konden we niets terugvinden. De respektieve pastoors die we te Roesbrugge gekend hebben, hebben telken jare in de preekstoel - met het doel hun parochianen voor alle buitensporigheden te behoeden - erop gewezen dat „kermis” afgeleid is van „kerkmis” en dat deze feestviering oorspronkelijk niets anders was dan de herdenking van de kerkwijding, maar dat naderhand alle soorten van profane feestelijkheden en vermaken de overhand hadden gekregen, zodat de oude betekenis teloor was gegaan. Zo is de kermis van Roesbrugge, die plaats vindt op de eerste zondag van september, in feite gegroeid uit de wijding van de parochiekerk - de kerk is pas later gekomen - op 9 september 1806, door kanunnik Vermeersch uit Ieper.

Op de Beverenkalsijde is dat heel wat anders. Met een kerk- of kapelwijding heeft de kermis niets te maken. Deze eigen kermis, buiten deze van Beveren en van Roesbrugge is een manifestatie die gegroeid is uit de geïsoleerdheid waarin de bewoners van de Beverenkalsijde zich steeds hebben bevonden en getuigt tevens van de behoefte om zich als afzonderlijke entiteit te affirmeren.

Toen men „de Vooie” vierde!

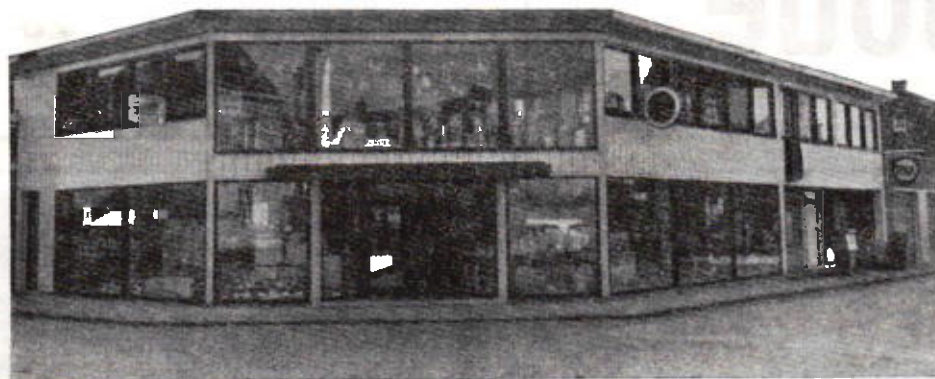
Die jaarlijkse kermis omvatte aanvankelijk de klassieke Vlaamse volksspelen, als mastklimmen, zakkenlopen, ringsteken, e.a. Naderhand werd het hoogtepunt van de feesten een koers voor beginnelingen of onderbeginnelingen, steevast gevolgd door een „grote” baanbolling, vóór elke herberg, en hieraan was er geen gebrek: in de jaren dertig waren er op een afstand van 200 m niet minder dan vijftien!

Dat de hobbelige straatstenen geen ideale „boltra” uitmaakten hoeft nauwelijks gezegd. De bollen huppelden op een onberekenbare manier over de kasseien en er was meer geluk dan handigheid nodig om punten te boeken. Maar niemand stoorde zich daaraan en met geestdrift, ernst en toewijding werd er gebold tot de duisternis inviel en er niet meer uit te maken was wie de partij had gewonnen. De zeldzame auto's die behoedzaam voorbijreden kregen een reeks scheldwoorden tegen hun achterwerk, omdat zij het spel verstoorde.

Telkens was er veel belangstelling en nergens was er zoveel leute, werd er - alle verhoudingen in acht genomen - zoveel bier gedronken en gebeurde er een echte verbroedering als daar.

De maandag werd er gefeest onder eigen volk en onveranderlijk kwam er een karnavaleske verkleedpartij bij te pas, waarvan de

MET DE UITBREIDING VAN ONZE ZAAK . . . Speciale korting van 10 % op al onze artikelen

in de grootste en goedkoopste
winkeluitbating van de streek

Mevr. URBAIN CORNEILLIE - VENIERE
Markt 2, STAVELE

Tel. 057/30.05.70

Gedurende de maand juli :

grote reclameverkoop
in plastic-artikelen

Einde-reeks in : schoenen - fantasie -
glas en gleis - enz.

Vanaf heden fietsen aan 3.990 fr.

Vrije ingang — Kom, kijk en koop

garderobe en de rekvisieten met veel zorg door Maria Verstraete-Vasseur in een grote koffer werden bewaard.

Eens de kermis voorbij was het weer voor een jaar afgelopen. Andere feesten kende de Beverenkalsijde niet. Ik heb, als mijn geheugen mij niet in de steek laat, maar één uitzondering gekend, dat was in de zomer van 1929, toen men „de Vooie” vierde.

De oude Leopoldist

Meer dan vier jaar geleden, in het nummer 4 van de 2e jaargang van „De IJzerbode”, in ons artikel „Karel Dentist” hebben we over de viering van „de Vooie” verteld. Omdat we intussen de hand hebben kunnen leggen op een foto van dit memorabele gebeuren herhalen we hier terloops wat we toen schreven :

„In de zomer van 1929 vierde men op de Beverenkalsijde Henri „de Vooie”, die woonde op de hoek van het St.-Omaarsstraatje. „De Vooie” die eigenlijk Vandewalle heette, had als soldaat gediend onder Leopold I en omdat er nog zo weinig van die mannen in leven waren kreeg hij de gouden palmen van de Kroonorde. Burgemeester Butaye kwam hem die dekoratie opvesten; „de Vooie” werd in de bloemen gezet en kreeg een Voltaire-zetel van het gemeentebestuur. Daniël Decreus, die toen nog timmermansgast was bij Lucien Wullen te Beveren, had een feestpoort opgericht, versierd met groen en bloe-

men en voorzien van een gedrukt gedicht - omkaderd met tricolore band - van de hand van dokter Gheysen, waarvan de aanhef ongeveer luidde als volgt : *(ik citeer uit het geheugen)*

Menschen, menschen komt maar by
Heden vieren wij Henry
Vandewalle als oud-soldaat,
Die op d'eereplaats nu staat.

De muziekmaatschappij „L'Union” van Roesbrugge, in haar oude uniformen, met groene vesten en zwarte geglaceerde brandebourgs op de borst, bracht een serenade en speelde „Alte Kameraden”. „De Vooie”, die meer dan negentig jaar oud was heeft nooit goed begrepen wat er precies gebeurde, hij was alleen maar verwonderd dat zijn soldatendienst van 70-jaar vroeger, zulke gevolgen had”.

Op de foto zien we op de voorgrond, van links naar rechts, met tussenin „de Vooie” in de zopas gekregen zetel : burgemeester Camiel Butaye, sekretaris Alfons Tahon, schepen Camiel Desaegher, allen van Beveren en tenslotte Julien Bryon, sekretaris van Roesbrugge, die op de Beverenkalsijde woonde. Tegen de zetel geleund staat Charles Vandewalle, de broer van „de Vooie”, en achter hem, zijn vrouw Rosalie. Het meisje in het midden achter de zetel is Anna Beck (eigenlijk Anna Rossel) uit het St.-Omaarsstraatje.

Waar naartoe met „Bever-ende” ?

De wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten heeft in de loop van de volgende jaren grenskorrektes voorzien en aanpassingen van eventueel bestaande anomalieën. In dit verband zal door de stad Poperinge de aanhechting van de Beverenkalsijde aangevraagd worden. De motivering is te uitgebreid om hier aangehaald te worden, maar steunt op de geografische ligging en op de gerichtheid - op elk gebied : dienstverlening, cultureel- en verenigingsleven, beroepsbelangen - naar Roesbrugge en Poperinge toe. We hopen dat het gezond verstand zal zegevieren en dat men tegen de volgende gemeenteverkiezingen de realiteit van zoveel eeuwen wettelijk zal bevestigen.
R.A.B.

Voor feesten en andere gelegenheden
IJSTAARTEN aan zeer voordelige prijs.
Voor uw diepvriezer : per kilo en meer.
Alle smaken

Crème - Glace „IJSBOERKE

Eén adres voor de streek :

„DE GOUDEN AREND”
Markt 1 - Roesbrugge

Tel. 057/30.04.93

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN :

- Kostuums, laatste mode - Broeken - Vesten
- Regenmantels - Hemden - Pull's - Plastrons
- Broeken in „pane”, laatste nieuw model

VOOR DAMES :

- Kleedjes (alle prijzen) - Pull's - Vesten
- Jeans-broeken, laatste mode

Vanaf 1 juli : GROTE REKLAMEVERKOOP

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

Dekens (voordelige prijzen) - Lakens (katoen - tergal - flanel)
Geschenkartikelen - Ondergoed - Werkkledij

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

DE WESTHOEK tijdens de FRANSE REVOLUTIE

Een kroniek van de hardste dagen uit onze geschiedenis.

De Franse revolutie (1789) is een belangrijk historisch feit. Zo belangrijk dat de op systematiek ingestelde historici haar beschouwen als het beginpunt van een nieuwe geschiedkundige periode: de hedendaagse of nieuwste tijd.

De „vrijen“, de kleine burgerij uit de middeleeuwen en het gewone volk, de afstammelingen van de lijfeigenen, die uitgegroeid waren tot de zg. „derde-“ en „vierde stand“, bleven nog eeuwenlang gedomineerd door adel en geestelijkheid. Maar langzamerhand groeide het bewustzijn van de menselijke waardigheid en zorgden de hogere klassen, door weinig elitaire daden voor hun eigen ontluistering, met als gevolg dat men genoeg kreeg van machtsmisbruik, uitbuiting en ongefundeerde suprematie. Onder de leuze „Liberté, Egalité, Fraternité“ wilde de verdrukte massa schoon schip maken met de oude wantoestanden en een nieuwe sociale wereld opbouwen.

Maar omdat „revolutie“ eigenlijk niets anders is dan een „geforceerde evolutie“ ging het opruimen van oude ontaarde privileges niet zonder brokstukken te maken. Het afreageren van lang opgekropte misnoegdheid had revanche-daden tot gevolg, die regelrecht in strijd waren met de principes die men huldigde. Bovendien, de revolutionaire kopstukken, die hun eigen tijd zelf niet eens ontgroeid waren en overweldigd door de macht die zij zo plots toegemeten kregen, werden op hun beurt fanatieke machtswellustelingen en landhongerige despoten. Zo zijn er onder de revolutionaire vlag, met het schitterend devies „Liberté, Egalité, Fraternité“, een reeks wandaden gebeurd, die de schone motivering van de Franse revolutie voor lange tijd hebben in diskrediet gebracht.

De Franse revolutionairen, wier aktie door het buitenland met verstomming werd gadeslagen, voelden zich vooral door Oostenrijk en Pruisen bedreigd en verklaarden beide landen de oorlog. Deze oorlog zou voornamelijk in ons land worden uitgevochten. Waar zij kwamen brachten de Fransen een echt schrikbewind met zich mee.

In oktober-november 1792 werd heel de Westhoek voor het eerst onder de voet gelopen. Er werd gevochten, geplunderd en gebrandsticht. Wat er toen en in de daaropvolgende jaren allemaal in onze dorpen is gebeurd, heeft onze medewerker, Roger Lanszweert - geobsedeerd door het onderwerp - met benediktijngeduld verzameld in een studie (voorlopig alleen gestencild ter beschikking) die hij als het stramen beschouwt van een naderhand nog uit te breiden en te publiceren werk.

Hier volgt een uittreksel van zijn overzicht van de bevolking van Roesbrugge, ten tijde van de Franse revolutionaire akties. (rab)

Te midden van de Roesbrugse volks-gemeenschap woonde één priester: E.H. Vandermeulen, de bedienaar van de kapel van Roesbrugge (de kerk stond te Haringe). Onder de notabelen tellen wij o.m. de h. Reyphins, broer van de onderpastors van Stavele en Westvleteren. Hij was advocaat en watergraaf en woonde op de markt. Er was één dokter, de h. Jourdain, die woonde in de Provenstraat en twee chirurgijns of heelen vroedmeesters: meester Desmadryl, die „tussen de bruggen“ woonde en meester Louis Vandenvennen uit de Bloemstraat. Deze straat begon aan de markt en eindigde aan de Haringestraat. Er was ook een vroedvrouw, wed. Jan Annoté, in de Krombekestraat.

Roesbrugge telde toen drie schoolmeesters, Jan Cambron, tussen de bruggen, Jacob Terloeven in de Provenstraat en Corneel Minjoot in de Haringestraat. In deze straat stond ook de zondagsschool die eigendom was van E.H. Vandermeulen. Pater Gregorius Cousin, in de Bloemstraat, was een gewezen Brigittijnen-pater van het klooster St-Sixtus van Westvleteren, dat gesticht werd in 1615 en in 1784, door keizer Jozef II, was afgeschaft.

Voorname lieden waren de bakkers. Er waren er vijf: Jan Decock en Baptist Ruysen, hadden hun bakkerij tussen de bruggen, Martin Demey op de markt en Frans Asaert en Norbert Verlinden in de Haringestraat.

Van de vier zelfstandige beenhouwers woonden Jacob Deman en Jaak Vandezande tussen de bruggen. Pieter Demey op de markt en Jan Toortelboom in de Bloemstraat. Jacob Verfaillie, die ook tussen de bruggen woonde was maar beenhouwersgast.

Voor voedingswaren kon men op de markt terecht bij Albert Demerseman, bij Lieven Boucry, bij André Van Hondeghem en bij Do-

miniek Cousin, die tevens oliebaas was evenals Lieven Boucry. In de winkels verkocht men ook „vettewaren“, zoals olie, boter en kaarsen. Een andere „schoppenier en oliebaas“ was Jacob van Noble in de Bloemstraat en enkele stappen daar vandaan had men Pieter Desaegeher. Tussen de bruggen waren er twee kruidenierswinkels: deze van Joseph Butaye en deze van Baptiste Boucry. Jacob Decock woonde in de Provenstraat en was winkelier en voerman van beroep. In dezelfde straat was Corneel Verlinde winkelier en gistverkoper. Die gistverkopers, betrokken de „natte“ gist bij de brouwers en trokken dan het jok over de schouders, met twee emmers en gingen van hofstede naar hofstede om hun waar aan de man te brengen.

Baptiste Pennynck was winkelier en wever in de Provenstraat. Hij had nog verscheidene confraters-wevers: Corneel Verminck en Antoon Slosse in de Haringestraat, Joseph Verminck en Pieter Verschaevae in de Krombekestraat. De bewoners van laatstgenoemde straat konden hun inkopen doen bij Ignace Verfaillie en bij Jeanne Depoorter en die van de Haringestraat bij Marie Vaneyn. Tussen de bruggen had men als gewone winkeliers Frans Vanrenynghe, Jan Cordier en Anne-Thérèse Billo. In de Bloemstraat was er zelfs een modewinkel en op de markt hield Marie Thooris winkel in mousseline. François Behaeghel en Frans Desaegeher hielden een ijzerwinkel in de Bloemstraat. Jan Viane, die ook in deze straat woonde was groothandelaar in kruidenierswaren.

We noteren drie brouwerijen. Tussen de bruggen die van de weduwe Desmedt; de h. Muyle brouwde in de Provenstraat en Jacob Schillewaert was brouwer en herbergier. Deze brouwerijen leverden hun bier o.m. in volgende herbergen: bij Maurice Doncker in

„Café Poperinghe“, gelegen tussen de bruggen, in „De Koornblomme“ bij Albert Paresys en bij Jacob Schillewaere op de markt. In de Bloemstraat bij Frans Recour: „In de Gouden Leeuw“. In de Provenstraat bij Joost Rousseeuw, baas van de herberg „In 't Schuttershof“ en bij Urbain Metsu, uitbater van „De Maeght“, op het verste einde ook in de herberg „De Meulewal“.

Elf kleermakers zorgden voor beste en weekdaagse klederen, zowel voor mannen als vrouwen. In de Haringestraat waren dat Jan Billiau en Jan Decaestecker; in de Provenstraat, Martin Bouckaert en Frans Cardon; in de Bloemstraat: Filip Briseloo, Jacob Dufour en Jaak Asaert. Tussen de bruggen had men: Martin Lauriere, Albert Desmicht en Dominiek Defour.

Er waren niet minder dan 13 schoenmakers en twee schoenlappers. Die lappers waren: Jan Blaecke in de Haringestraat en Frans Blaecke in de Krombekestraat. Nog twee andere Blaeckes waren bij de schoenproductie betrokken: Jan Blaecke, junior, en Pieter, beiden schoenmakers gevestigd in de Haringestraat, waar ook Etienne Georges dit beroep uitoefende. Tussen de bruggen waren er drie: Jaak Thooris, Jan Van Oosten en de kinders Melegheer. Er was er één in de Bloemstraat: Martin Minjoot, maar in de Provenstraat waren er vijf: Filip Claeys, Jaak Annoté, Pieter Cardon, Eugene Slosse en Jacob Puny.

Pieter Behaeghel en Pieter Carrebroeck waren lakensnijders op de markt. De kinderen Waels en Caerel Vandezande, lakensnijders in de Bloemstraat en Karel Kockenpo en Pieter Desmedt tussen de bruggen.

Er woonden ook drie schrijnwerkers tussen de bruggen: Pieter Marseloo, Frans Depuyper en Emmanuel Panne. In 't Kerkelstraatje (Nieuwstraat) woonde er één: Dominiek Maes. In de Provenstraat één: Pieter Van Geluwen, in de Haringestraat één: André Depuyper, in 't Engelenstraatje één: Corneel Verhille en in 't Voorgeborchte ook één: Emmanuel Haecke. Naast de timmerlieden waren er ook boomzagers: Jerome Turpin in de Haringestraat en Pieter Turpin tussen de bruggen, Jacob Maes senior, in de Haringestraat en Jacob Maes junior, in het Kerkelstraatje, waar ook Jan Maes en Jan Dewaele houtzager waren.

DE STAVELSE BURGEMEESTERS (7)

Burgemeester Ivo Cornelis

De opvolger van Pieter Vrammout als burgemeester van Stavele was Eugene Ivo Cornelis. Zijn gebruikelijke voornaam was Ivo. Hij werd geboren te Stavele op 19 mei 1833. Hij was de jongste zoon van Carolus Cornelis die bierbrouwer, gewezen schoolhoofd en burgemeester was. Ivo was amper vijf jaar oud toen zijn vader stierf. Zijn moeder Catharina Criem hertrouwde met Pieter Butaye. Uit dit tweede huwelijk werden geen kinderen geboren.

Ivo werd later de opvolger van zijn vader én in de brouwerij én op het gemeentehuis. In alles leek Ivo nogal progressief, voor die tijd althans. Als jonge frisse man van twintig jaar, en hij was ook fysisch een knappe jongeling, trouwde hij te Tielt met Veneranda Mulle. Hij won bij haar verscheidene kinderen o.a. Julien Cornelis, zijn latere opvolger in de brouwerij, ingenieur-brouwer en de vader van wijlen burgemeester Joseph

Cornelis. Ivo Cornelis is ook de overgrootvader, langs moederszijde, van onze huidige gemeentesekretaris Roger Verschaeve (van Alveringem).

Toen Ivo 27 jaar was werd hij reeds tot gemeenteraadslid verkozen, de minimum leeftijd voor dit mandaat was toen 25 jaar. In oktober 1863 werd hij tot burgemeester benoemd.

Zijn verkiezingen

Ivo Cornelis werd voor de eerste maal verkozen in 1860. Wij vonden verslag noch cijfers over deze stemming. De Stavelse gemeenteraad bestond toen uit negen raadsleden, waaronder burgemeester en twee schepenen. Er was een meerdere en een mindere helft die om de drie jaar moest vernieuwd worden. Het mandaat duurde zes jaar en de leden waren herkiesbaar. Om de drie jaar werden er gemeenteraadsverkiezingen gehouden, beurtelings voor de meerdere of de mindere helft. Deze verkiezingen hadden telkens plaats de laatste dinsdag van oktober.

Er waren slechts weinig kiezers. Om te mogen stemmen moesten wel bepaalde voorwaarden vervuld worden nl. in de gemeenten van minder dan 2.000 inwoners mochten alleen stemmen zij die minstens 15 fr. belastingen betaalden (le cens electoral).

In 1866 werd Ivo Cornelis, die intussen in oktober 1863 tot burgemeester was benoemd, herkozen tot raadslid van de meerdere helft. Wij vonden verslag noch cijfers van deze verkiezingen. In 1872 stelde hij zich opnieuw kandidaat. Er waren 78 kiezers. Om verkozen te zijn moest men 40 stemmen behalen. Cornelis had er 64 en was de eerst verkozen. De 29 oktober 1878 kwam hij 60 stemmen van de 66 kiezers, op 19 oktober 1884 kreeg hij 88 stemmen van 116 kiezers en tenslotte behaalde hij er in 1890: 83 van 88 stemgerechtigden. Bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen waren er ingevolge de wijzigingen van de wetgeving: 445 kiezers in plaats van 80 of 100. Cornelis was intussen gestorven.

De burgemeester werd toen, zoals nu, door de koning benoemd en de schepenen door de gemeenteraad verkozen. Toen Ivo Cornelis in oktober 1863 tot burgemeester werd benoemd was Amandus Butaye reeds meer dan 10 jaar schepen. In 1889 werden beiden verermerkt, de eerste omdat hij meer dan 25 jaar burge-

meester was en de tweede omdat hij meer dan 35 jaar schepen was.

De verwezenlijkingen van burgemeester Cornelis

Inzake onderwijs:

De eerste bekommernis van burgemeester Ivo Cornelis ging naar het onderwijs. Er bestond toen nog geen leerplicht, deze werd in België pas ingevoerd bij de wet van 19 mei 1914, alhoewel reeds sinds juli 1883 een wetsontwerp hieromtrent bestond. De wet van 23 september 1842 op het lager onderwijs verplichtte de gemeenten echter minstens één gemeenteschool op te richten of eventueel een bestaande vrije school aan te nemen.

Te Stavele bestond er een gemengde lagere school sinds 1826. Vrijwel onmiddellijk na zijn benoeming liet Ivo Cornelis nieuwe schoolmeubelen bestellen en verbeteringswerken uitvoeren aan het schoolgebouw. Er gingen toen ruim 120 kinderen naar school, jongens en meisjes. Er was slechts één onderwijzer, nl. Benoît Ackerman. In 1870 werd een hulponderwijzer aangesteld: Louis Rochiers. Daar de schoolbevolking veel te groot was moest de meester gebruik maken van helpers uit de meest gevorderde van zijn leerlingen.

In 1874 deed burgemeester Cornelis een gloednieuwe gemeenteschool bouwen in de Vaartstraat. Een groot nieuw schoolhuis met twee aanpalende klassen en geplaveide speelplaats. Het geheel kostte 18.226,69 fr. en werd uitgevoerd door dhr. Angelis, aannemer te leper. Deze nieuwe school werd de gemeenteschool voor meisjes. De jongens bleven in het oude schoolgebouw bij het kerkhof (gemeentelijke feestzaal).

Drie gezusters betrokken het nieuwe schoolhuis nl. Adelaïde, Eugénie en Virginie Vandewalle. De eerste was schoolhoofd, de tweede hulponderwijzeres en de derde zorgde voor het huishouden.

Tijdens het bestuur van burgemeester Cornelis brak de schoolstrijd los. Deze duurde van juni 1879 tot juni 1884. Te Stavele, zoals bijna in alle gemeenten werden nieuwe vrije scholen opgericht. In juni 1880 kwamen de eerste kloosterzusters uit Gits te Stavele aan en de nieuwe school werd opgericht.

Na de schoolstrijd in 1884 werd de gemeenteschool voor meisjes afgeschaft en meester Emile Destrooper verhuisde met

Met de uitbreiding van onze zaak...

ZETELS en SALONS
aan ultzonderlijke prijzen

**IN DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE
LEGERSTOCK VAN DE STREEK**

uitbater: **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper
bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 — 057/30.03.96

MEER DAN 2 000 ARTIKELEN

goed en goedkoop

Ingang vrij.

Houdt U van natte muren en rottend houtwerk ?

Natuurlijk niet !!!

Daarom...

Vermijd waterindringing,
laat uw zink controleren
en herstellen of vernieuwen
tijdens de zomer.

Vraag het bij :

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58
8970 POPERINGE

MEEST
GESPECIALISEERDE
STOFFENZAAK
VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

zijn jongens naar de Vaartstraat. De meisjes bleven bij de zusters in de Zwanestraat.

In de zitting van 8 oktober 1884 werden de lagere meisjesschool en de bewaarschool door de gemeente Stavele aangenomen en gesubsidieerd.

In 1867 richtte burgemeester Ivo Cornelis een gemeentelijke avondschool in met dagelijkse lessen van 18 u. tot 20 u. Ze werd officieel geopend op 11 april 1867. Heel veel mensen hebben die avondschool gevolgd. Ze bleef bestaan tot aan de oorlog 1914 en telde twee klassen.

Inzake cultuur en ontspanningsleven :

Vóór 1863 gaf de gemeente geen toelagen voor openbare feesten. Vanaf het bestuur van Ivo Cornelis werd in de gemeentebegroting geregeld een krediet ingeschreven voor kermissen.

De St.-Jorisgilde der handboogschutters werd in 1866 heringericht en er werd een nieuwe staande wip geplaatst. Die gilde telde toen méér dan dertig leden en kreeg verscheidene gemeentelijke toelagen.

In 1874 stichtte burgemeester Ivo Cornelis de Stavelse muziekmaatschappij St.-Cecilia. Waar vroeger, reeds in 1850, enkele muzikliefhebbers in hun poging mislukten, slaagde Ivo Cornelis wel en de door hem gestichte muziekmaatschappij bestaat nog en heeft reeds haar eeuwfeest gevierd.

In 1877 werd zelfs door hem een muziekschool opgericht te Stavele.

Inzake openbare werken :

Vóór 1874 had Stavele nog geen gemeentehuis. De raadsvergaderingen hadden om de beurt plaats in de herbergen „De Zwane“ „In Sint-Joris“ en „In Sint-Hubert“. Samen met de bouw van de gemeenteschool zorgde

burgemeester Cornelis ervoor dat er ook een gemeentehuis werd opgericht in de Vaartstraat. De kosten bedroegen 3.943,97 fr.

In 1864 zorgde hij ervoor dat de dorpsplaats geplaveid werd met stenen uit Maffle.

In 1884 deed hij de weg van de dorpsplaats naar de kerk bestraten. Het was de aannemer Louis Bataille uit Poperinge die dit werk uitvoerde voor de prijs van 2.600 fr.

Op 10 maart 1891 had de openbare aanbesteding plaats van het eerste deel van de verbeteringswerken aan de weg Stavele-Elzen-damme. Dit werk voorzag het aanleggen van riolen in de Zwanestraat en het bestraten met kasseistenen vanaf het dorp tot aan de hofsteden van D. Depeser (Wed. W. Deheegher) en H. Notredaeme (D. Feryn). De aannemer was Irenée Lambert uit Eernegem. De prijs bedroeg 106.800 fr. betaald voor een derde door de Staat, een derde door de Provincie en een derde door de gemeente Stavele.

Het tweede deel heeft hij niet meer kunnen uitvoeren. Hij stierf op 20 januari 1892.

R. Lanszweert.

KLEINE FISKALE KRONIEK

Het stichten van een P.V.B.A.

Sommigen menen dat een middel om minder belastingen te betalen te vinden is in het oprichten van een P.V.B.A. of een andere vorm van vennootschap. Dit is echter niet altijd het geval. Er kunnen voorbeelden in overvloed aangehaald worden waarin het fiscaal nadelig is een P.V.B.A. te vormen.

Dat is zeker zo als er onroerende goederen van een vennoot aan de P.V.B.A. verhuurd worden en deze onroerende goederen in hoge mate met een lening zijn bezwaard. Immers de huur die men kan onder de kosten brengen wordt voor het grootste gedeelte weer

op naam van de natuurlijke-persoon-eigenaar, belast, de interesten van de erop betrekking hebbende lening zijn slechts in beperkte mate aftrekbaar en de afschrijving op gebouwen kan niet in rekening gebracht worden.

Wie voornemens is een P.V.B.A. of een andere vorm van vennootschap te stichten, moet vooraf een goed fiscaal adviseur raadplegen om geen nadelige operatie uit te voeren.

Ook vooraleer de statuten te laten opstellen - dit moet bij notariële akte gebeuren - wordt er best vooraf een project op papier gezet door een bevoegd fiscalist. In personenvennootschappen is het van belang in de statuten voorzichtig te zijn met het toe te kennen procent aan belegde kapitalen.

Bovendien stelt elke vennootschapsvorm zwaarder administratieve eisen aan de zaak. Volgens artikel 3 van de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekeningen van de ondernemingen, moet elke vennootschap over een volledige boekhouding beschikken. Dat brengt zeker moeilijkheden en kosten mee.

Dat alles wil niet zeggen dat er zich geen gevallen kunnen voordoen die de stichting van een vennootschap rechtvaardigen. Maar vooral in kleine familiebedrijven en in zg. familiale verenigingen van samenwerkende familieleden, dient men voorzichtig te zijn en zich vooraf goed te beraden.

S.B.

Fiscaal Adviseur en Bedrijfsconsulent UFSAL

TE KOOP

KINDERWAGEN in zeer goede staat. - Zich wenden : Dr. Gheysenstraat 10, Roesbrugge.

FOTOTOESTEL „Ferrania“ met blitz-apparaat en lichtmeter. Te bezichtigen ter drukkerij : Bergenstraat 14, Roesbrugge.

Centrale verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34b STAVELE

Tel. 057/30 06 52 of 057/40 05 43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —
— In alle prijzen —

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorte

- Hilde Delanote, dochter van Gilbert en Magda Vulsteke.
- Karen Debruyne, dochter van Jean-Marie en Magda Vandewalle.

Huwelijk

- Bernard Rondelé en Nelly Declunder, beiden van Roesbrugge.

Huwelijksaankondigingen

- Luc Gouwy van Sint-Martens-Latem en Rita Fieu van Roesbrugge.
- Patrick Truant van Reningelst en Roza Veryser van Roesbrugge.
- Christian Delplace van Roesbrugge en Annette Linthout van Avelgem.
- Johan Verlet van Roesbrugge en Linda Deboodt van Zedelgem.
- Wilfried Gruwez van Proven en Rosa Mesdag van Roesbrugge.

Overlijdens

- Georges Papegaey, 69 j., weduwnaar van Aldegond Papegaey.
- Gerard Cappoen, 78 j., ongehuwd.
- Alphonsine Claeys, 83 j., weduwe van Hilare Meeuws.

Folkloristische hoevedag

De folklore doen heropleven of behouden is het doel van de Karel-de-Blauwers-gilde. Dit jaar werd er dan ook beslist een folkloristische hoevedag te houden in de Oosthoek. Het is geen open-deur-dag om het heden-daagse leven op de boerderij beter te leren kennen en te doen appreciëren. Nee, we grijpen terug naar het verleden en zullen alles wat verband houdt met het vroegere leven in en om de boerderij doen herleven :

- dorsen met de vlegel
- winden met de windmolen
- brood bakken in houtoven
- een pikke boten
- vlas zwingelen
- wol trekken
- een zwijn slachten
- een paard beslaan
- koeien melken
- manden vlechten
- koorden draaien
- afromen en karnen
- spelwerken
- spinnen en weven
- bomen zagen, enz.

Dit alles in oude kledij en in een gedroomd kader in de Oosthoek te Roesbrugge op zondag 21 augustus.

U kunt er de oude tijd vastleggen op foto, dia en film. Ondertussen zijn een paar gemakkelikheden voorzien voor de kinderen, terwijl er doorlopend „boerestuuten met ham of gebraden worst“ te verkrijgen zijn, naast allerhande dranken.

Opening van het feest op zaterdagavond om 20 uur met een eerste hoevebal in de Oosthoek te Roesbrugge. Inkom 60 fr.

LOGENSTRAFFINGEN :

Mevrouw

Roger VANDEWALLE-VASSEUR
Statiestraat 67, ROESBRUGGE

logenstrafft alle geruchten
omtrent stopzetting
van verkoop van gaz.

Zij is en blijft dus **gaz-verdeler !**

Mevrouw

Georges VANPEPERSTRAETE
Markt 1 Roesbrugge

uitbaatster van

„**DE GOUDEN AREND**“

logenstrafft alle geruchten
omtrent stopzetting
van uitbating of verhuis
naar een andere gemeente.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Geboorte

- Vanessa Temperville, dochter van Gilbert en Decroo Marina (Beveren).

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE

P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

JAARLIJKS VERLOF

APOTEEK G. SAMYN

Stationsstraat 23, ROESBRUGGE
gesloten van 1 tot en met 14 juli

Wachtdienst :

APOTEEK E. REGHEERE
PROVEN

JAARLIJKS VERLOF

Slagerij - Spekslagerij
„**DE POSTERIJ**“

A. Delanote
Roesbrugge

gesloten van woensdag 20 juli
tot en met vrijdag 5 augustus.

Beauvoorde

Op zondag 10 juli, om en rond de Driekoningenschuur, op de afgezette parking en in de aanpalende weide, vanaf 15 u. spel en spektakel.

Treden op :

De Jodelklub BULACH, voor de gelegenheid uit Zwitserland overgekomen, met meerstemmige bergliederen, begeleid door typische Alpenhoorns (18 u.)

Het JAGDHORN Bläserkorps uit Bad Driburg. Deze kleurrijke groep komt speciaal uit Beieren om dit Driekoningen-zomerfeest op te luisteren (19 u.).

Het radio-akordeon-orkest van Bert Deholander uit Ieper. Met 40 akordeonisten die populaire melodien uit de oude doos ten gehore brengen.

De Houtamse fanfare met meeslepende deuntjes.

Dit alles in een kermisachtige entourage met bier, pannekoeken, geroosterde witte worst, boerepaté en een reeks Vlaamse volksspelen : boltra, bollo-smito, e.a. voor Veurne-Ambachtse koekebroden.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAANDEN JULI EN AUGUSTUS

Kaartingen

Beveren-IJzer, „Het Boerenhof“
donderdag 21 juli en 18 augustus te 14 u.
gezellig onderonsje en kampioenkaarting
voor de leden van de Derde Leeftijd.

bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“
Roesbrugge, dinsdag 26 juni

Vogelpik

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 16 juli en 20 augustus : smijting op
de vogelpik voor de leden.

Roesbrugge, bij J. Gunst
zaterdag 9 juli en 13 augustus : smijting op
de vogelpik voor de leden.

Folkloristische hoevedag zie blz. 6

Dansavonden

Roesbrugge, in de Oosthoek
zaterdag 20 augustus : 1ste hoevebal.

Zondag 21 augustus 1977 te 20 u.

K. L. J. Dansfeest

met orkest

Rocky and the Lords

**in de BIERKELDERS FEYS
te STAVELE (Beveren-IJzer)**

Inrichters : K.L.J. Proven

Reis Frans-Vlaanderen

Donderdag 21 juli : ééndagstrip naar Frans-
Vlaanderen. Inlichtingen en plaatsbespreking :
R. Lecluyse, Haringepl. 6, Roesbrugge-Haringe.

Lostraat-kermis

Beveren-IJzer, zaterdag 6 en zondag 7 aug.
in „t Jagershof“ bij André Vanstechelman
grote bowling, 4.000 fr. prijzen in natura.
Beveren, Lostraat, zondag 7 augustus
vielerwedstrijd : Kriterium van de Westhoek.

11 Juli-viering

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 9 juli te 20 u. : „Poëtische variaties
om de vrouw“ door Mevr. Tine Ruysschaert,
muzikaal omlijst door leerlingen van de mu-
ziekakademie van Poperinge.

Fancy-fair Krombeke

In de lokalen van de lagere school
zondag 7 augustus te 17 u. : allerlei attracties
maandag 8 augustus te 14 u. : namiddagfeest
voor de gepensioneerden met koffietafel.

Kalender „BERTENNEST“

1-10 juli : Volksinternationaal kamp in Nest
van der Hallen-Jeugdgemeenschap.

3 juli : 22de Bedevaartmars naar Diksmulde,
waarna terug in 't Bertennest Solidariteitsna-
middag „Antoon Pype vrij“.

11-16 juli : kamp VKAJ - Ardoole

16-20 juli : kamp KSA - Harelbeke

20-24 juli : kamp KVHV - Kortrijk

24-30 juli : kamp VVKS - Roksem

1-5 augustus : kamp KAJ - Oostrozebeke

5-11 augustus : kamp KLJ - Torhout

11-18 augustus : kamp KRB - Nijlen

18-28 augustus : kamp NKVS - W. Vlaanderen
10 juli : deelname aan de 16e Frans Vlaam-
se Kultuurdag Ekelsbeke. Vertrek aan 't Ber-
tennest om 9.30 u. Vooraf inschrijven nood-
zakelijk.

28-31 juli : deelname aan 27e Kongres Kerk
in Nood - Königstein im Taunus. Vooraf in-
schrijven noodzakelijk.

31 juli : deelname Boetprocessie Veurne.

TE KOOP

KINDERWAGEN in zeer goede staat. - Zich
wenden : Dr. Gheysenstraat 2, Roesbrugge.

NAAIMACHINE (meubel) zig-zag (als nieuw)
Zich wenden : Krombekestraat 6, Roesbrugge

Jaarlijks verlof

DRUKKERIJ SCHOONAERT - ROESBRUGGE
gesloten van 23 tot en met 31 juli.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Onze nieuwe regering heeft haar program-
ma bekend gemaakt. Twee punten hebben
mij voornamelijk getroffen : „strijd tegen de
fiskale fraude“ en „besparingen“. Dat zijn
vaste waarden in het regeringsbeleid en ze
komen, sedert vele jaren, in elk regerings-
programma voor, want...ze worden nooit
uitgevoerd !

Ook is gebleken dat een zuiver federalis-
me met TWEE, niet mogelijk is. Bruxelles is
te zelfstandig geworden en het kan niet an-
ders meer dan als een soort „derde ge-
west“ beschouwd worden. We moeten rea-
listisch zijn, zo beweert men. Een federalis-
me met twee zou vroeger mogelijk geweest
zijn, zo voegt men eraan toe, maar NU niet
meer. Men vergeet erbij te zeggen dat wie
vroeger over federalisme sprak een verra-
der was !

De Brusselse olievlek neemt uitbreiding
en is blijkbaar niet meer te stuiten. Tinde-
mans is een man met geduld : iemand die
geduldig toegeeft ! Tegen 1990 verwacht
men faciliteiten tot in Stavele en Roesbrug-
ge. Misschien zal het niet verder gaan als
men de werkwijze van Karel Cogge toepast
en de IJzervlakte onder water zet.

Gusta die altijd erg vooruitziende is, wil
daarom per se tweetalig worden en begint
Frans te studeren. Ze heeft van zuster Cle-
mentina van de meisjesschool het geschik-
te leerboekje voor beginners gekregen, „au-
dio-visuele-metode“, zo staat er bovenop.
Dat is een onderwijsmethode waarbij het
„zien“ - er staan prentjes bij - en het ge-
hoor gekombineerd worden - alles dient luid-
op geleerd en voortdurend herhaald. Het
schijnt dat op die manier de leerstof er be-
ter en vlugger ingaat.

't Kan zijn dat het een goeie methode is,
maar 't is in elk geval een lastige affaire
voor wie moet samenleven met iemand die
de „audio-visuele-metode“ toepast. Ik hoor
nu regelmatig, tien of twaalf keer per dag,
ons Gusta met haar klankvol stemmetje de
voorgescreven lesjes afdreunen :

lepeer - de vader

lameer - de moeder

lefreer - de broeder

laseur - de zuster.

En ze moet op die manier 4.000 woorden
leren ! Om zot te worden. Wat een Vlaming
lijden kan !

Geen wonder dat er voorstellen bestaan
om op onze vlag, van de Vlaamse Kultuurge-
meenschap, en straks van het zelfstandige
Vlaanderen met Liechtensteiner-formaat, de
fiere zwarte klimmende leeuw op het gou-
den veld, te vervangen door een sullig
ZWART SCHAAP. En een schaap dat kan ge-
molken worden !

Vivat het Egmontplan !

Pol

BINNENKORT op uw streek

NIEUWE ELEKTRIEKER

- alle installaties nieuwbouw
en veranderingen
- herstelling
huishoudapparaten

Neem nu reeds inlichtingen :

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

SCH ELL - Butagaz

kan nu ook

verkregen worden bij

Frans

LASEURE - VANDENBROUCKE

Poperingestraat 14

ROESBRUGGE

Nu het weer warmer wordt

heeft iedereen

luchtiger schoenen nodig.

Wanneer het weer

kouder wordt, heb je

gesloten schoenen nodig.

Vraag dit alles bij

I. P A R E N T

Stationsstraat 35

8990 ROESBRUGGE

Bernhard De Grendel
fotografie

Gasthuisstraat 45
B - 8970 Poperinge
057/33 33 18

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en**

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Flavie Piepauws zat bij heur gebuurneege Mance Snetters, te lammeteeren over het slecht weere. 't Was ol geheel den dag dat 't ferme reegende en 't moeste nu djuuste d'r om doen dat ze dien achternoeene olle twee naar Fiete Pleziers moesten gaan. Fiete ging kaffiebaale houden voor al heur kennissen. 't Was precies niet stijf verre, te voete, maar Mance en Flavie waaren oek geen van de jongste niet meer en in zulk è weere, 't was genoeg om è plaage op te doen.

Flavie en Mance waaren nogol joeng weeuwe gerocht. Z'hadden olle twee hulderen vent verloorde deur den oorlooge van veertiene-achtteene.

Mance vertelde dat Mielten, heur vent, doodgeschooten was aan „De drie Grachten” binst dat 'n 's nachts op wacht stoeg è puupe te smoooren . . . Zijn maat hadde nog geroepen: „Mielten, doe je puupe dood . . . de Duitschers gaan schieten!” „Z'is bijkans uut!” riep Mielten weere . . . maar Mielten was eerder uut of z'n puupe . . .

„Dat was djuuste 't zelfde thuus met dat smoooren” vertelde Mance verder . . . „puupen met groote koppen d'r op, dat je geen klaar è zag deur de rook . . . en onke ik met de meeste vriendelijkheid en patiencie vroeg omdat 'n ie ging uitscheen, 't was ol geen avance . . . 't hielp maar djuuste onke die puupe uut z'n toote sloeg!”

„Chanse dat je gij nog zoo è gemakkelijk mensche was” zei Flavie . . .

Gusten, dat was Flavies vent, was maar dood achter den oorlooge, maar 't kwam toch oek deur entwodde die in den oorlooge gebeurde . . . 't Was begonnen met è zeeren vinger . . . Den dokter zei dat 'n ie dat gekregen hadde van te dikkers achter mekaar te schieten . . . en inderdaad, Fielten hadde nog verteld, dat 'n ie è keer in è groote at-taque gezeeten hadde van 's achternoeens tot 's anderendaagsnuchters en dat de loop van zijn geweere gloeiende rood stoeg van klare schieten . . .

Dat weere was ondertusschen nog van geen haar verbeterd.

„Dat dit nu djuuste è zoo moet passen” ruttelde Flavie „voor è keer dat we van d'occasie ging kunnen profiteeren”.

„'t Is waar . . .” knikte Mance „nu dat de kaffie zulk è naame hèt . . .”

„Horkt è keer” zei Mance meteen . . .

„d'r is daar geen beteren aan . . . we gaan wieder uus zelve troosten . . . 'k gaan ik zelve è pot kaffie maaken”. 't Duurde niet lange of de kaffie stoeg ol geschonken op tafel . . .

„Begunt er maar aan” zei Mance binst dat ze naar de kasse ging achter de koekedooze. Flavie greep heur tasse, maar op dat moment zag ze deur de venster dat er weere zoo 'n ongehoorde vlaage kwam.

„Wel, wel . . .!” jammerde Flavie „van 't langsom meer water!”

Mance draaide heur in één snak omme en sloeg de kassedeure weere toe.

„Zeg è keer madame!” snauwde Mance „ols dien kaffie te flauw is voor joen, laat gij hem staan wei . . . en kwestie van-dat-van-langsom-meer-water . . . ik heb tjulders nog nooit anders gekregen of zuuver prut-sop!”

KWAAK

Linde

Frigo

Diepvriezer

het volledige gamma 1977 in voorraad

bij

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

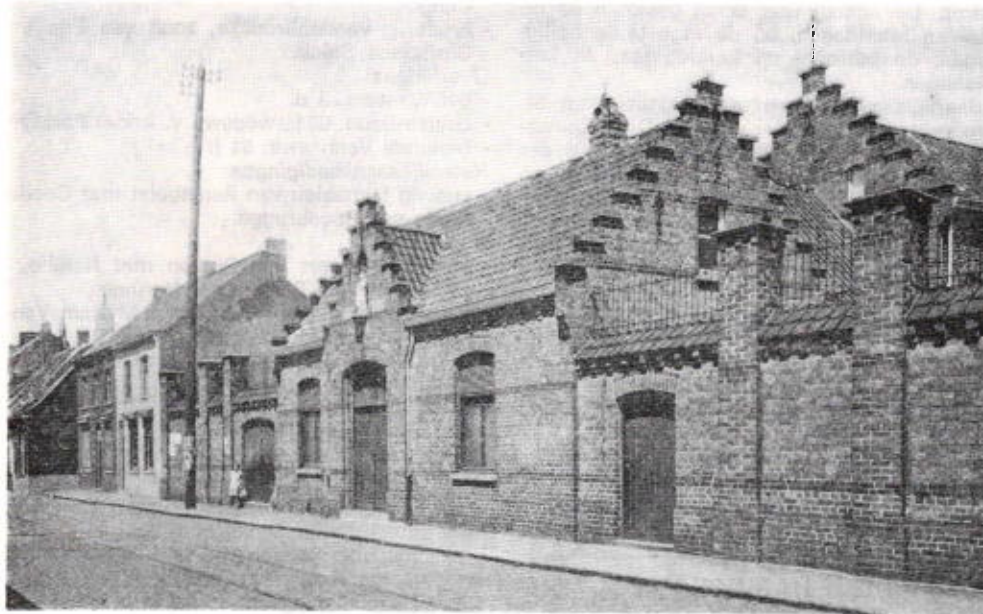
Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

Terug naar school !

DE LAGERE SCHOOL 130 JAAR GELEDEN !

Het verhaal van iemand die het heeft meegemaakt.

Het klooster van Roesbrugge met de Vrije gesubsidieerde lagere school

Elk jaar is de eerste schooldag een evenement, niet alleen voor de kleuters die er voor het eerst naartoe trekken, maar ook voor de anderen is het na twee maanden zorgeloze vrijheid, een nogal schokkende beleving.

Gelukkig de dorpen die nog over een eigen school beschikken, waar de kinderen gedurende enkele jaren hun eerste opleiding kunnen genieten te midden van een vertrouwd milieu, wat de rustigheid van het kind bevordert en bijdraagt tot zijn geestelijke ontvankelijkheid.

Heden ten dage zijn alle scholen van dezelfde graad of categorie op dezelfde leest geschoeid. Immers het onderwijs is bij wetten, koninklijke besluiten en hele hopen reglementen, in al zijn aspecten gekoördineerd. De leerkrachten kregen een aangepaste opleiding, normen zijn vastgelegd voor leerboeken en didactisch materieel en de programma's zijn nauwkeurig omschreven.

Dat is niet altijd zo geweest. Louis Rubbrecht, die gemeentesekretaris was te Roesbrugge-Haringe van 1855 tot 1897, vertelt in zijn geschiedkundige kroniek die hij over deze gemeente in 1907 heeft gepubliceerd, hoe het 130 jaar geleden in de school van Roesbrugge eraan toe ging. In een studie over de geschiedenis van het onderwijs, verschenen in „Flandria Nostra” (dl. III-1959), wordt dit verhaal door prof. dr. M.A. Nauwelaerts eveneens aangehaald.

Hier volgt het relaas van Louis Rubbrecht in zijn eigen pittige stijl (alleen de spelling werd hier en daar aangepast) :

„De leergangen hadden geen regelmatige aanvangsuren. De meester was immers alleen en had tevens veel werk in de kerk. Zodra hij gereed was, verscheen hij op de dorpel zijner woning en riep : Schole ! Schole ! De kinderen, die op straat speelden, herhaalden de kreet : Schole ! Schole ! en met drang liepen zij naar binnen.

De Ingangsdeur verdeelde de school in tweeën; in 't midden was een doorgang; aan de linkerkant waren de schrijftafels der hoge klassen ; aan de rechterkant zaten de kleine kinderen, de „krutjes” op kleine, lage houten bankjes. De meester had zijn lessenaar aan deze kant. Op de eerste rangen kwamen de meisjes.

't Onderwijs was aan ieder in 't bijzonder gegeven; de leerling verscheen voor de meester om zijn les te ontvangen; de kleinen nam hij tussen zijn opengeschoorde benen. De les was bij middel van een ganzepen aangewezen. Zo het vingerken van de leerling, door onoplettendheid of verstrooidheid van de les afweek, kreeg het een stek van de pen.

Wanneer de eerste grondslagen der wetenschap genoegzaam ingeprint waren, ging de leerling naar de lessenaar over, om 't schrijven en 't cijferen aan te leren, en verderen vooruitgang te maken.

Van dan af was men voorzien van schalie, schrijfpapier en leerboeken, die allen plaats grepen in een schoolberd. Dit was een eenvoudig houten vierkant bakje met schuif en slot, waarvan de grondplank een uitsprong had om een koord aan vast te leggen, en alzo geheel 't getuig, na de klas aan de muur te kunnen hangen.

Voor 't schrijven kende men enkel de ganzepen. De stalen schrijfpennen was nog niet in gebruik. 't Dagelijks versnijden der pen was waarlijk een groot werk, dat de meester na de leergangen afmaakte. Ieder leerling legde zich toe om een bijzonder teken aan zijn pen te geven.

Zodra men hennepoten kon vormen, was 't eenieders wens een nieuwjaarsbrief aan vader en moeder, peter en meter, te schrijven.

Wat heugelijke stonden, 't schrijven van die brieven !

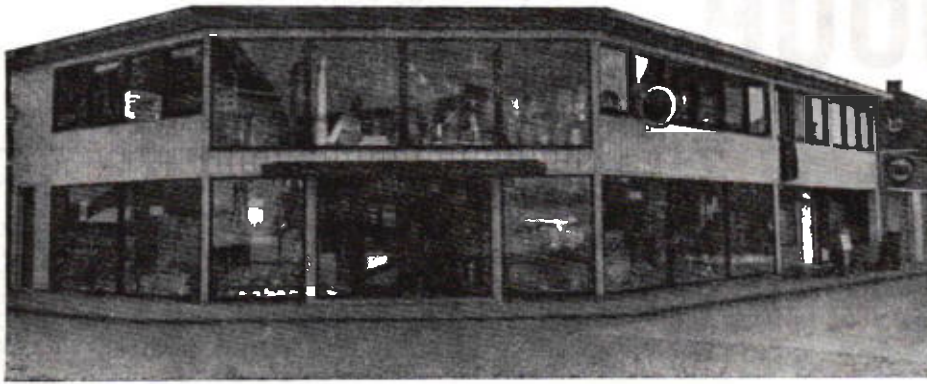
Een maand reeds voor nieuwjaar, was men aan 't werk. De meester deed het diktaat, schreef de eerste hoofdletters en dan zocht ieder een plaats, om ongestoord dit reuzenwerk uit te voeren.

De school was immers te klein, en de leerlingen gingen de ene in de keuken, de andere nog in de beste kamer.

Wat al bekommernissen voor de arme onderwijzer !

Benevens 't schrijven, was 't rekenen hoog in eer gehouden. Wanneer men de getallen aangeleerd had, en 't samentellen, aftrekken, verdelen en vermenigvuldigen meester was, legde de leerling zich bijzonderlijk toe, om 't oude stelsel van maten en gewichten op de

MET DE UITBREIDING VAN ONZE ZAAK . . .

nu de grootste en goedkoopste
winkeluitbating van de streek

Mevr. URBAIN CORNEILLIE - VENIERE

Markt 2, STAVELE

Tel. 057/30.05.70

Vanaf heden fietsen aan 3.990 fr.

Vrije ingang — Kom, kijk en koop

Jaarlijks verlof :
van 12 tot en met 21 september.

waarde van 't metriek stelsel over te brengen. Voegt daarbij 't opstellen van kwijtschriften, en, in de hoge klassen, 't lezen der oude schriften, en daar is geheel 't programma uiteengegaan.

De meeste gebruikte boeken waren de A. B.C.; de St. Joseph, de Mechelschen Catechismus, het dubbel Kabinet der christelijke wijsheid, het Oud- en Nieuw Testament; David, Julius Caesar, gedrukt in watergeprint, het Boek der rekenconste en de Brieven. Wilde men aanduiden hoe ver een kind gevorderd was, men zei: Het is in de A.B.C., in de St. Joseph, enz.

Dat moesten de kinders al leren; is 't nodig te zeggen, dat ze dikwijls liever van de deugniet speelden, dan David en Caesar te doorgronden! Wie in 't geval was, wist aan wat prijs: na de klas in de school blijven, zoveel reken schrijven op lei of papier, waren enkel zoete straffen; maar menigeen moest overnemen in de school zitten met water en brood; dan op een driehoekige blok in 't midden der school blijven knielen, met een plank op de rug, waar geschreven stond: *luijaard*, en eindelijk de onvergeetbare ezelmut. 't Was een soort van mijter gemaakt van lijsten van wollen stof; rechts en links rezen twee grote ezeloren, en van achter hing een lange staart. En zo 't nog al niet genoegzaam was, nam de meester de wisse of de roede; daarna was de jongen schandelijk weggezonden.

Streng leven voor leerlingen en meester;

voegt daarbij dat de verlofdagen onbekend waren. De school was enkel gesloten op de zon- en feestdagen, op de afgestelde heiligdagen, de patroon- en kerkfeesten, de kermisdagen.

Jaarlijks vierde men de feestdag van St. Gregorius, patroon der school. Die dag waren de jongens meester; voor 't begin der klassen waren ze in de school gelaten; en als de meester kwam, vond hij de deur gesloten; hij had schoon vragen om binnen te gaan, zijn bed werd enkel verhoord, wanneer hij een paar dagen verlof verleend had."

* * *

Tot daar Louis Rubbrecht. We zijn er stevig op vooruitgegaan. 130 jaar geleden ging het om een primitieve strijd tegen ongeletterdheid. Nu maakt bijna ieder kind een of andere vorm van middelbaar onderwijs door en nog steeds is men op zoek naar nieuwe structuren aangepast aan deze tijd, om jonge mensen steeds beter voor te bereiden op de huidige levensvereisten.

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Geboorte

- Wim Hoet, zoon van Odiel en Simonne Vandaele.

- Bart Pattyn, zoon van Raymond en Hilda Carbon.

- Evi Wauters, dochter van Jean en Maria Claes.
- Frederik Vandenbroucke, zoon van Eric en Christiane Snick.

Overlijdens

- Evi Wauters, 3 d.
- Louise Beun, 69 j., weduwe v. André Porreye
- Simonne Vanhauwe, 51 j.

Huwelijksaankondigingen

- Ludwig Lemahieu van Reningelst met Cecile Maes van Roesbrugge.

Huwelijken

- Paul Busschaert van Proven met Nadine Dewickere van Roesbrugge-Haringe.
- Paul Vereecke van Watou met Myriam Vandromme van Roesbrugge-Haringe.
- Marc Ryon van Roesbrugge met Christine Rommens van Poperinge.
- Michel Caerdon met Juliana Man, belden van Roesbrugge-Haringe.

K.A.V. - nieuws

Op donderdag 15 september, start de K.A.V. met de 2e reeks kooklessen in "t Kristen Volkshuis" te Roesbrugge. Dit wordt de 1e les van een reeks van dertien en dit iedere donderdagnamiddag om 1 uur stipt. Men kan nog inschrijven bij de kernleden.

Roesbrugge-Kermis (zie kermisaffiches)

Zondag 4 sept.: op de IJzer en op de Kaai Spel zonder grenzen, met deelname van verschillende landelijke gemeenten.

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN:

- Kostuums, laatste mode - Broeken - Vesten
- Regenmantels - Hemden - Pull's - Plastrons
- Broeken in "pane", laatste nieuw model

VOOR DAMES:

- Kleedjes (alle prijzen) - Pull's - Vesten
- Jeans-broeken, laatste mode

Maandag gesloten

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

Dekens (voordelige prijzen) - Lakens (katoen - tergal - flanel)
Geschenkartikelen - Ondergoed - Werkkledij

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor: GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

PATER EDMOND DEVLOO (1891-1974) van OOSTVLETEREN

Missionaris en taalkundige

De missionarissen die aanvankelijk naar China trokken zonder taalkundige vooropleiding - het begon al in de 17e eeuw - ondervonden grote moeilijkheden om zich het Chinees eigen te maken. Ze worstelden er soms jaren met de moeilijkste taal ter wereld, met haar vele duizenden ingewikkelde woordtekens, haar uitzonderlijk groot aantal homoniemen, haar eigenaardige aanblazingen en verschillende „tonen“.

Priester Theophil Verbist (1823-1868), de stichter van de Scheutisten, die in 1865 naar China ging, schreef toen hij daar reeds enkele maanden verbleef (brief van 20 aug. 1866): „Ik doe veel moeite om Chinees te leren, maar het gaat niet rap“.

De kongregatie van Scheut, die hoofdzakelijk opgericht was voor de vorming van missionarissen in China, was zich er weldra van bewust dat voor een opleiding in de Chinese taal moest gezorgd worden om efficiënt het evangelie te verkondigen. Maar dat was gemakkelijker gezegd dan gedaan, men moest immers van de grond af aan beginnen, het ontbrak zowel aan leraren als aan leerboeken.

In de jaren tachtig van de vorige eeuw werd te Scheut de eerste cursus Chinees ingericht en naarmate de jaren vorderden werd de leerstof steeds uitgebreider en beter aangepast ten behoeve van een vlot taalgebruik. Zodat tenslotte, de missionarissen die naar China vertrokken zeven jaar lang Chinees hadden geleerd: drie jaar te Scheut (filosofisch seminarie) en vier jaar te Leuven (theologisch seminarie). Daarna kregen zij te Peking nog een jaar praktische oefening in de gesproken taal.

Aldus is Scheut de eerste kongregatie geweest die zich terdege op Chinese taalstudie heeft toegelegd en vele jonge Scheutisten waren inzake het gebruik van de Chinese omgangstaal beter gevormd dan de studenten van om het even welk sinologisch instituut van Europa.

Sommige Scheutisten zijn uitgegroeid tot bekende oriëntalist. We denken aan pater Eugène Grossé (1880-1953) van Brugge, die een Chinees-Nederlands Woordenboek publiceerde; pater Jozef Mullie (1886-1976) uit de Westvlaamse taalgrensgemeente Sint-Denijs, die hoogleraar werd in het Chinees aan de universiteit te Utrecht; pater Joz. Van Hecken (°1905), die in 1970 docent werd in het Chinees aan de K.U.L.; pater Henri Serruys (°1911) van Heule-Watermolen, en niet in het minst aan pater Edmond Devloo van Oostvleteren.

Naar het Hemels Rijk

Edmond Devloo werd geboren te Oostvleteren op 1 juli 1891 en was het zesde kind en de vierde zoon van het landbouwersgezin: Mandus Devloo en Octavie Dehaene. Hun woonst stond vlak bovenop de grens Oostvleteren-Reninge. De voorkeur die bepalend is voor de gemeente waartoe de bewoners behoren kwam aanvankelijk op Reninge, maar vader Amandus die wenste dat zijn kinderen op Oostvleteren zouden ter wereld komen,

liet de voorkeur transversaal verplaatsen en kwam aldus zonder verhuis in Oostvleteren terecht.

De jonge Edmond doorliep de lagere school in zijn geboortedorp. Daar hij met een horrelvoet geboren was en dus minder voor lichamelijke arbeid geschikt was, maar daarentegen leerzaam en verstandig bleek, scheen hij voorbestemd om verder te studeren. In 1903 trok hij naar het „collège Saint Stanislas“ te Poperinge (pas met Pasen 1912 werd het: „Bisschoppelijk College - Poperinge“). Na zijn humaniteiten was het zijn wens priester en missionaris te worden en naar het Verre Oosten te trekken. Helaas, om zijn lichamelijk ongemak werd hij te Scheut geweigerd.

Dat was een harde tegenslag voor de idealistisch ingestelde jonge man, maar priester zou hij zeker worden, daarom trok hij in 1909 naar het klein seminarie te Roeselare. In 1911-1912 volgde hij het eerste jaar godgeleerdheid aan het groot seminarie te Brugge. Tijdens dat schooljaar stichtte hij te Oostvleteren, samen met Jerom Leuridan, de studentenbond *Hooger Op*. De eerste voorzitter ervan was Willem Grimmelprez (thans dr. stomatoloog te Ieper), een ander bekend lid was Michiel Bulckaert.

Maar Scheut bleef de jonge seminarist obsederen en omwille van zijn voortdurend aandringen, werd hij er uiteindelijk op 7 september 1912 toegelaten. Een jaar later, op 8 september 1913, legde hij er zijn eerste geloften af. In 1913-1914 deed hij zijn tweede jaar theologie te Leuven. Toen kwam de Eerste Wereldoorlog en verhuisde hij naar Engeland, naar Londen, waar hij zijn derde jaar theologie doormaakte. Het vierde jaar deed hij in Huize Gerra, te Haren, in Nederland. Daar werd hij op 29 september 1916 priester gewijd. Daarop werd hij naar Frankrijk gestuurd om er in het bisdom Le Mans een opgeroepen priester te vervangen.

Kort na de wapenstilstand kwam de weg naar China open en op 6 januari 1919 vertrok pater Devloo naar het Hemels Rijk, het land van zijn dromen. Tot september 1919 bleef hij in Sung-shu-tsui-tzû (boven de Chinese muur) om zich verder met China vertrouwd te maken. Om Chinees te worden onder de Chinezen nam hij, zoals dat bij de missionarissen gebruikelijk was, de naam Lo-Ping-To aan. Toen werd hij aangeduid als onderpastoor van pater Georges Seys te Shih-pai-li-t'ai. Een jaar later werd hij toegevoegd aan pater Jozef Mullie, de bekendste taalkundige van Scheut, te Shen-ching. Zijn meer dan twee jaar samenleven met pater Mullie en zijn handicap, die hem tot een meer sedentair leven dwong, zijn de oorzaken geweest van zijn diepgaande belangstelling voor de Chinese taal en zijn voortdurende taalstudie.

In 1922 werd hij nog onderpastoor bij pater Gabr. Kervyn te Ma-chia-tzû, maar in 1923 werd hij door mgr. Abels pastoor benoemd te Kung-yeh-fu, een veelbelovende missiepost. Daar heeft hij acht jaar lang het beste van zichzelf gegeven en omstreeks 1930 telde men er 2400 kristenen. In 1931 werd hij leraar Engels en godsdienst aan de middelbare

school van Sung-shu-tsui-tzû, tot hij in 1934 directeur werd van de katechistenschool van Ling-yüan-hsien. In 1941 werd hij professor in katechesis, gewijde welsprekendheid en Engels aan het groot seminarie van Ta-t'ung.

Pater Devloo was een gewaardeerd predikant, die zeer goed de Chinese taal beheerste en met een kloekke verdragende stem, die geen behoefte had aan enige geluidsinstallatie. Chinese priesters en zusters kwamen hem regelmatig vragen voor hun rekolekties en retraites.

In 1943 begon zijn lijdensweg. Eerst werd hij geïnterneerd door de Japanners, aanvankelijk te Wei-hsien en daarna te Peking, tot in 1945. In 1946 doceerde hij nog een paar jaar aan het groot seminarie te Sui-yüan, maar in 1948 moest hij de wijk nemen voor de communisten. Het werden maanden van voortdurende verplaatsingen en verhuis heen en weer tot hij op 11 maart 1952 uit China werd gevezen.

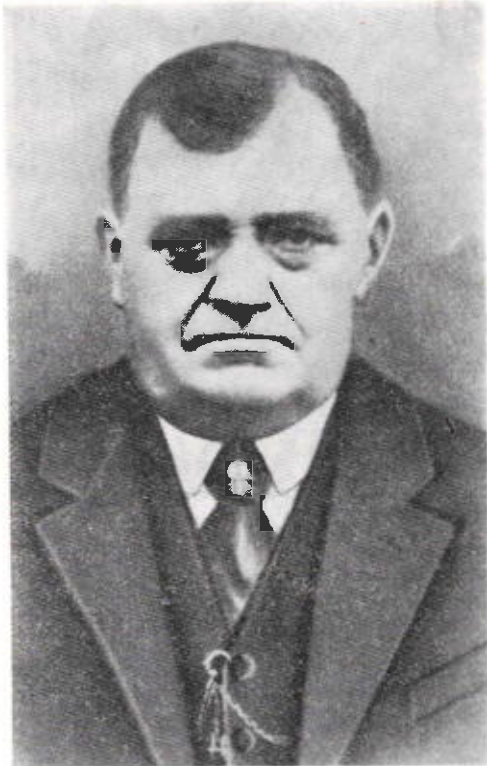
Terug in het moederland

Niettegenstaande zijn levensideaal hem brutaal was ontruikt en hij door xenofobistische machthebbers terug naar het Westen werd gejaagd heeft dit bij hem geen blijvende psychotrauma's veroorzaakt. Hij heeft zijn ervaringen niet in bittere verhalen van zich af geschreven, maar zich verder aan de Chinese taalstudie gewijd. Terug in België werd hij op 5 juni 1952 benoemd tot professor in Chinees en Engels te Nêchin (Henegouwen). In 1954 werd hij aangesteld als professor in Chinees te Scheut. Nog twaalf jaar lang zou hij er doceren. Toen was hij 75 jaar en de tijd was gekomen om het een en ander van wat hij in vijftig jaar Chinese taalstudie had verzameld te publiceren.

In 1969 verscheen *An Etymological Chinese-English dictionary* met de verklaring van de 8000 meest gebruikte Chinese karakters, een werk van 900 pagina's. Naderhand publiceerde hij nog 3600 Chinese spreken en gezegden (1970) en een tweedelig boek met 2500 parallelschriften (1973-1975). Parallelschriften (t'ui-lien) zijn een literair genre dat uitsluitend in China wordt beoefend en tot ver in het verleden teruggaat. Het is volkspoëzie, onder de vorm van tweereggelge parallelstrofen, geschreven in sierlijke Chinese karakters op rode zijde of papier en die op-

Lees verder blz. 6

DE STAVELSE BURGEMEESTERS (8)

Burgemeester Jules Lelieur

Bij koninklijk besluit van 11 mei 1892 werd de heer Jules Lelieur, landbouwer, gemeenteraadslid sinds 26.10.1878, tot burgemeester van Stavele benoemd in opvolging van de heer Ivo Cornelis overleden op 20 januari 1892.

De familie Lelieur

Jules Lelieur was de zoon van Serafien Lelieur en van Jeanne Devloo en de kleinzoon, langs moederszijde, van Louis Devloo en Anna Thérèse Depeser. Deze werd de enige honderdjarige die we te Stavele gehad hebben. Geboren te Stavele in 1776 is zij er gestorven op 4 oktober 1877. Zij was honderd en één jaar vijf maanden en vijftientig dagen.

Jules Lelieur was de achtste telg of de vierde en jongste zoon van het gezin. Hij is op de ouderlijke hoeve blijven wonen en

heeft er geboerd tot 1912. Toen kwam hij in de Zwanestraat rentenieren. Zijn huis heeft hij tijdens zijn leven nog aan de kloosterzusters verkocht. Hij bleef er echter wonen tot aan zijn dood. Dit huis is thans bewoond door René Butaye-Jamar. Burgemeester Lelieur is te Stavele gestorven op 30 mei 1931 in de ouderdom van 80 jaar. Gedurende 35 jaar stond hij als burgemeester aan het hoofd van zijn gemeente.

Hij was een rasechte Stavelenaar zoals zijn vader, zijn grootvader, zijn overgrootvader, betovergrootvader en betoudovergrootvader :

1. Arnold Lelieur was eerst schepen te Stavele en later griffier. Hij trouwde op 28 juni 1689 met Jeanne Lanszweert, geboren te Stavele op 10 september 1671. Deze was de dochter van Malliaard Lanszweert, geboren te Krombeke op 17 oktober 1625, schepen van de parochie en heerlijkheid van Stavele.
2. Pieter Albert Lelieur, zoon van Arnold, geboren te Stavele op 11 juni 1690, trouwde op 22 maart 1718 met Thérèse Platevoet en had negen kinderen waaronder :
3. Benoît Albert Lelieur, geboren te Stavele op 22 maart 1722 en gehuwd op 24 maart 1760 met Marie-Angeline Delegher. Zij hadden acht kinderen, de derde zoon heette :
4. Benoît Xavier Lelieur, geboren te Stavele op 10 januari 1768, die trouwde te Stavele op 20 april 1790 met Cecile Behaeghel uit Haringe. Zij wonnen elf kinderen. De zoon die
5. Serafien Lelieur noemde en trouwde met Jeanne Thérèse Devloo was de vader van de burgemeester :
6. Jules Lelieur.

Minstens vanaf Pieter-Albert waren al die voorvaders van Jules Lelieur geboren Stavelenaren en ook van vader op zoon landbouwers.

Onze Jules had nochtans een gemakkelijker en roemvoller carrière kunnen kiezen want het was een zeer knappe student. Na zijn lager onderwijs hier te Stavele verbleef hij een korte tijd in het college van Diksmuide en trok dan naar Poperinge waar hij onmiddellijk in de zesde latijnse de eerste was in alle vakken. Hij was echter zó gehecht aan zijn dorp en aan de boerenstand dat hij het volgende jaar radikaal weigerde verder te studeren en liever op het veld ging werken in de vreedzame vrije natuur.

Wanneer wij nog even de genealogie van de Lelieurs verder willen doortrekken dan kunnen wij in één adem vernoemen : Arnold

Lelieur (nr 1 hierboven) was de zoon van Christiaan Lelieur en Jeanne Liem, de kleinzoon van Maximiliaan Lelieur en Margriet Kesteloot en de achterkleinzoon van Arnold Lelieur geboren rond 1530.

Wij kunnen er nog bij vertellen dat Arnold Lelieur-Lanszweert op 29 juli 1693 het feodaal hof Sint-Janssteenhouf, een leen te Krombeke met tien lijnen land en zes achterlenen, afkocht van de erfgenamen van burggraaf van Hoorne te Stavele.

De steenweg : Stavele-Elzendamme

Jules Lelieur werd voor de eerste maal tot gemeenteraadslid verkozen op 26 oktober 1878 samen met Desiré Depeser. Hij werd burgemeester in mei 1892 in opvolging van Ivo Cornelis.

Hij heeft onmiddellijk het werk van zijn voorganger voortgezet. Op 7 november 1893 had de aanbesteding plaats van het tweede deel van de verbeteringswerken aan de steenweg naar Elzendamme. Dit was van aan de hofsteden van D. Depeser (nu wed. Wilfried Deheegher) en van H. Notredaeme (nu Daniël Feryn) tot Elzendamme. De aanbestedingsprijs bedroeg 74.738 fr. waarvan de staat 13/30; de provincie 10/30 en de gemeente Stavele 7/30 betaalde. De gemeente Oostvleteren betaalde als hulpgeld aan Stavele de som van 5.000 fr. Er moesten echter twee voorname bijwerken uitgevoerd worden die veel geld gekost hebben. Het eerste was het maken van een brug over de Poperingevaart. Deze brug werd gebouwd op pijlers die negen meter diep in de grond moesten gestoken worden om dwars door de „deringlaag“ in vaste grond te geraken. „Dering“, een soort donkere turfgrond, is niets anders dan verteerd hout dat sedert eeuwen onder het zand van een overstroming van de zee ligt (zie Deken Debo, Westvlaamsch Idioticon, blz. 196). Deze brug kostte 4.742,67 fr.

Verder moest de steenweg 0,60 m verhoogd worden om bij overstroming watervrij te blijven, dit volgens de vloed van 1894. Dit bijwerk kostte eveneens 4.843,44 fr. Het werk kostte dus 84.324,11 fr.

Het eerste deel werd drie jaar voordien uitgevoerd tijdens het bestuur van burgemeester Cornelis. Dit kostte volgens de raming 106.800 fr. zodat de vroegere kalsijde naar Elzendamme in totaal 191.124 fr. heeft gekost. Dat was de raming. In werkelijkheid werd voor het tweede deel in plaats van 84.324,11 fr. : 106.061,78 fr. betaald.

Meer dan 2000 artikelen

KEUZE EN KWALITEIT

aan de laagst mogelijke prijzen

in

DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE

LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : Raoul BOSSAERT - ROSSEEL

op de grote baan Veurne-Ieper

bij WOESTEN

Tel. 057/40.04.42 - 057/30.03.96

Houdt U van natte muren en rottend houtwerk ?

Natuurlijk niet !!!

Daarom ...

Vermijd waterindringing,
laat uw zink controleren
en herstellen of vernieuwen
tijdens de zomer.

Vraag het bij :

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 P O P E R I N G E

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

De wegenbouwer

Burgemeester Jules Lelieur is de wegenbouwer van Stavele geweest. Toen hij aan het bewind kwam waren al de landbouwwegen nog aardewegen, onverzorgde en modderige straten die amper enkele maanden in de zomer berijdbaar waren.

Reeds in 1893 - tijdens de zomer - werd het eerste deel van de Hondspootstraat vanaf de Krombekestraat tot aan de Westmolen belegd met steen, grint en keien afkomstig uit Arques in Frankrijk. Ook een deel van de Westsluisstraat vanaf de Hondspootstraat tot aan het Roesbruggewegeltje of het „blauwerswegeltje“ dat naar de Haringbeek loopt, waar een brugje over lag : „de draaiboom“.

In 1895 kreeg de Hoekjestraat vanaf het Hoekje tot de hofstede van Daniël Leys en van hieraf de Roggestraat en de Hooidreef hun beurt. Ook voor deze wegen werden stenen uit Frankrijk gebruikt.

In 1898 en 1899 werd gans de Hondspootstraat en nog een deel van de Westsluisstraat uitgevoerd.

De 28 juni 1896 werd er een wet gestemd waarbij een krediet van 10.000.000 fr. ter beschikking werd gesteld ter verbetering van de landbouwwegen. De gemeenten werden echter aangemaand hun materialen in België aan te kopen en zo komt het dat al het steenslag voor de aanleg van het wegdek van de Hondspootstraat en van de Westsluisstraat van Sprimont (bij Remouchamps) aangebracht werd.

De Staat betaalde al de vervoerkosten per spoor vanaf Sprimont tot Veurne en per schip van Veurne tot Stavele samen met de overlappingskosten van de trein naar de boot. De landbouwers van Stavele werden gevraagd met hun paarden en wagens het steenslag op het werk aan te brengen en de gemeente

voorzag 10.000 fr. op de begroting van 1898 en 7.000 fr. op die van 1899 voor respectievelijk 3.106 ton en 2.394 ton steenslag. Om een idee van de kostenverdeling te geven kunnen wij de volgende cijfers aanhalen : 4.300 ton kostte voor vervoer 8.168 fr. het steen zelf, ten laste van de gemeente kostte 3.439 fr.

In 1903 werd de Vaartstraat hergeplaveid en verbeterd met stenen afkomstig van Elzendamme uit de rijksweg Ieper-Veurne die uitgebroken werd en een nieuw rijwegdek kreeg.

De Roggestraat en de Notelaarstraat werden besteed in 1905 en 1906. Hiertoe was 4.286 ton steen nodig. De Roggestraat werd verbeterd vanaf de Krombekestraat (bij Johan Baes) tot aan de hoeve van Daniël Leys en de Notelaarstraat vanaf die van Joseph Butaye-Bekaert tot Hugo Baes-Baes en tot aan het „Hoekje“.

De vervoerkosten werden gerekend aan 1,90 fr. de ton en het steenslag aan 0,80 fr. de ton. De provincie gaf ook een subsidie van 1 fr. per strekkende meter op voorwaarde dat de breedte van de landbouwweg op minstens 6 m tussen de grachten werd gebracht.

Burgemeester Jules Lelieur zorgde ervoor dat ook aan deze voorwaarde werd voldaan en bekwaam aldus voor de verbetering van al de landbouwwegen de provinciale toelage van 1.000 fr. de km.

In 1911 en 1912 werden de Bromstraat en ook de Handstraat met steenslag verbeterd. De Abelestraat zoals ze nu genoemd wordt is de vroegere Handstraat vanaf de betonbaan van Stavele naar Krombeke (bij hoeve Johan Baes) tot de buurtweg van groot verkeer Krombeke-Roesbrugge bij het „Halfwegkapelletje“ of het „Stroolienkapelletje“.

R. Lanszweert

DAVIDSFONDS IJZERWEELE

Bestuursvergadering dd. 26.7.1977

De bestuursleden van DF-IJzerweelde plannen volgende activiteiten voor het volgende herfst-, winter- en lenteseizoen :

Vrijdag 30.9.'77 in „Sint Elooï“ te Proven : diamontage over Frans-Vlaanderen door Et. Morel uit Reninge.

Zaterdag 12.11.'77 in „De Gouden Arend“ te Roesbrugge : Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen o.l.v. Fl. Barbry met „Op een avond in november“.

Donderdag 22.12.'77 in „Sint Elooï“ te Proven : gezellig samenzijn met Vlaamse kwis. Zaterdag 21.1.'78 : Heists Kamertoneel in „De Gouden Arend“ te Roesbrugge met „Het leven en de dood van Victalis van Gille“ naar een novelle van Ernest Claes.

Vrijdag 17.2.'78 in de kerk te Proven : „Scila Gregoriana“ o.l.v. Roger Deruwe i.s.m. DF-Poperinge en Jeugd en Muziek.

Een passende vrijdag in maart „Naar een nieuwe levensstijl - Een levenskrachtig Europa“ door Mgr. Eug. Laridon.

Een nader te bepalen datum in april : toneel onder auspiciën van het Ministerie van Nationale Opvoed. en Nederlandse Cultuur.

Een nader te bepalen datum in mei : natuurwandeling o.l.v. gids.

Medewerking aan de 11-juliviering met het 11-julikomitee, en medewerking aan het filmforum „De Lovie“, met aanvang op 7.10.'77 met „Ana y los lobos“ met inleiding door Rik Declercq, alsmede op 4.11.'77 : „Home sweet home“ en wellicht „Jesus Christ Superstar“ op nader te bepalen eerste vrijdag.

Dit alles wordt nu reeds medegedeeld opdat andere verenigingen met vastgelegde en geplande activiteiten er zouden kunnen rekening mee houden.

D. Morez,

Centrale verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34b STAVELE

Tel. 057/30 06 52 of 057/40 05 43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —
— In alle prijzen —

(vervolg van blz. 3)

gehangen wordt boven de huisdeur, aan poorten, op muren en zuilen, in etalages en straatkraampjes. Samengebald tot een kernachtige spreuk, meestal van anonieme oorsprong, drukken deze geschriften een wens uit, een rouwbeklag, een verzoek of een aanmoediging. Zowel huwelijken als sterfgevallen, geboorten als verjaardagen of herdenkingen van gemeenschappelijke aard zijn aanleiding tot het uitrollen van de parallelschriften.

In 1970 is pater Devloo verhuisd van Scheut naar het rusthuis van de kongregatie te Torhout, waar hij de afwerking van zijn laatste boeken verzorgde.

Op 18 juli 1971 werd te Oostvleteren het dubbel gouden jubileum gevierd van pater Edmond Devloo, die toen 55 jaar priester was en van zijn zuster Anna Devloo, die haar 50-jarig kloosterleven vierde en hiervan als missiezuster 48 jaar op de Kleine Antillen had doorgebracht. Om zijn uitzonderlijke verdiensten als missionaris en taalgeleerde werd pater Devloo nog tot ereburger benoemd van Oostvleteren, zijn geboorteplaats.

Zijn laatste boek beëindigde hij op 22 augustus 1974, toen hij al erg ziek was, maar het nog niet beseftte. Het was begonnen in 1973, met een klein wondje aan de lip, dat bestraald moest worden en het eindigde in de nacht van 2 op 3 oktober 1974 in de kliniek van het Minnewater te Brugge. Operaties en telkens weer nieuwe bestralingen hadden niet mogen baten.

Als ereburger van Oostvleteren werd hij daar op het erepark van het kerkhof begraven. Burgemeester dr. dierenarts De Meester liet hem met de witte huifkar naar zijn laatste rustplaats brengen.

Ik ben een paar keer telefonisch in contact geweest met pater Devloo, toen hij nog in Scheut verbleef. Niet zo lang nadat mijn werk, *Mandarijn en Astronoom* was verschenen stuurde hij mij een exemplaar van zijn Chinees-Engels woordenboek, waarin hij de volgende opdracht schreef: „aan een China-vriend en China-kenner, genegen aangeboden”.

Samen met de prof. Gillis-prijs van de Koninklijke Akademie voor wetenschappen, die ik voor mijn werk mocht ontvangen, is deze waardering van een groot sinoloog, die 34 jaar in China heeft geleefd, voor mij van uitzonderlijke betekenis.

Toen het tweede deel van zijn parallelschriften, meer dan een jaar na zijn overlijden, was verschenen, kwam zijn nichtje mij in zijn naam een exemplaar van dat boek aanbieden. Op zijn sterfbed had hij haar gevraagd dit aan mij over te maken.

Deze boeken zijn voor mij een piëteitsvol aandenken aan een man die weliswaar veel heeft zien verloren gaan van wat hij in China heeft gepresteerd, maar die vele honderden bladzijden taalstudie heeft gekompileerd die blijvende waarde hebben.

De naam Edmond DEVLOO is een sieraad voor de Westhoek.

Roger-A. BLONDEAU

LOGENSTRAFFING

Mevrouw

Georges VANPEPERSTRAETE

Markt 1 Roesbrugge

uitbaatster van

„DE GOUDEN AREND”

logenstraft alle geruchten

omtrent stopzetting

van uitbating of verhuis

naar een andere gemeente.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Overlijdens

- Marcel Muylle, echtgenoot van Agnès Devos (Beveren).

- Albert Aernout, weduwnaar van Solange Prinsen (Beveren).

- Lucie Ryon, weduwe van Michel Coene (Beveren).

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

Geboorten

- Sylvie Plasman, dochter van Hugo en Nicole Franchois (Beveren).

Huwelijken

- Eddy Demeulenaere van Stavele met Verbrigghe van Lo-Reninge.

- Hedwig Blomme van Beveren met Anne-Marie Bossaert van Houthulst.

- Patrick Coene van Stavele met Magda Van den Nest van Roosdaal.

- Rudi Durnez van Stavele met Paulette Danhier van Proven.

- Frans Loonis van Proven met Ingrid Patfoort van Beveren.

- Willy Deroo van Stavele met Marleen Swaels van Poperinge.

- Noël Six van Elverdinge met Francine Props van Stavele.

Huwelijksaankondiging

- Willy Dewaele van Beveren met Maria Feys van Middelkerke.

Muziekmaatschappij „St-Cecilia” Uitnodiging

Op zondag 25 september 1977 wordt door de muziekmaatschappij „St-Cecilia” van Stavele in samenwerking met het plaatselijk zangkoor een kosteloze muziekavond ingericht. Dit muziekfeest vindt plaats in de Stavelse kerk en begint te 19.30 uur. Alle belangstellenden van Stavele en omliggende gemeenten worden er verwacht en zijn er hartelijk welkom. Wij hopen dat vele Stavelse en andere sympathisanten onze muzikanten en de leden van het koor zullen komen beluisteren, wat voor allen een blijk van waardering en aanmoediging zal betekenen. Het programma wordt zeker een aangename verrassing. Het bestuur.

TE KOOP

KOLENKACHEL aan voordelige prijs. DUBBEL DEUR. Voor beide : Tel. 057/30.07.06 of adres ter drukkerij.

TROUWKEED, (maat 42) met hoed en andere toebehoorten. Zich wenden : Haringestraat 1 Roesbrugge.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND SEPTEMBER

Kaartingen

Beveren, „t Boerenhof " bij U. Bartholomeus zaterdag 10 september : grote prijskaarting inleg 20 fr. - winnaars 120 fr. - verliezers 80 fr.

Beveren, „t Boerenhof " bij U. Bartholomeus woensdag 14 september : feestvergadering. Te 11 uur : H. mis, waarna feestmaal met een optreden van M. A. Cuvelier, humorist, en een prachtige tombola.

Donderdag 15 september : gewone kampioenkaarting met, ter gelegenheid van de kermis, gratis koffie en boterkoeken, ons aangeboden door Urbain Bartholomeus.

Roesbrugge, dinsdag 27 september bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd " Haringe, in „Sint-Jozef " bij Martha Ryon zaterdag 24 en zondag 25 september : start nieuw kaartseizoen met grote prijskaarting voor alle leden en nieuwe leden. Minstens 2.000 fr. prijzen. 3 Partijen kaarten zoals gewoonlijk.

Vogelpik

Roesbrugge, bij J. Gunst zaterdag 10 september : smijting op de vogelpik voor de leden.

Roesbrugge, „De Gouden Arend " zaterdag 17 september : smijting op de vogelpik voor de leden.

Dansavond

Roesbrugge, zaal „t Kristen Volkshuis " zaterdag 3 september : Roevo The-Dansant.

Beveren-Kermis

Kermiszonntag, 11 september te 20 uur Grote quiz-avond in de H. Hartzaal, met medewerking van de verschillende plaatselijke verenigingen. Iedereen hartelijk welkom.

In „t Lusthof " bij R. Maelstaf Kermiszonntag tussen 15 en 20 u. : ringsteking per velo met prijzen bij de vleet. Dinsdagavond 13 sept. te 19 u. : prijskaarting op 11-12 en 13 sept. : 3-daagse bolling met waardevolle prijzen.

Voor feesten en andere gelegenheden IJSTAARTEN aan zeer voordelige prijs. Voor uw diepvriezer : per kilo en meer. Alle smaken

Crème - Glace „IJSBOERKE

Eén adres voor de streek :

„DE GOUDEN AREND "

Markt 1 - Roesbrugge

Tel. 057/30.04.93

THERMOFINA

Alle FINAPRODUKTEN

- diesel
- gasoil
- fueloil
- oliën en vetten

aan huis besteld !

JAN VANDENBROUCKE

Duinkerkestraat 2

PROVEN - Poperinge

Tel. 057/30.03.30

TE KOOP

KINDERWAGEN in zeer goede staat. Dr. Gheysenstraat 10, Roesbrugge. Tel. 057/30.00.22

MAZOUTKACHEL „Somy " (2 vuren), luxe model. Voordelige prijs. Zich wenden : Haringestraat 73, Roesbrugge-Haringe.

SALON : divan (3-zit) en twee zetels in zeer goede staat. Zich wenden : Michel Malbrancke Vaartstraat 13, Stavele.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Er komen hier in onze omgeving heel wat zgn. zomerhuisjes. Het waren aanvankelijk oude, verlaten en vervallen kotjes, die nu door stadse mensen opgekocht en opgekalefaterd worden tot nette vakantieverblijven.

In tegenstelling tot vroeger toen de stedelingen hun neus ophaalden als ze spraken over de boeren, wil tegenwoordig iedereen naar de boeren toe en alles wat van bij de boer komt is nu prima ! De bakkers en slaggers doen gouden zaken met boerenbrood, boerenpatée en boerenworst. Het enige waarop men nog niet erg gebrand is, is 't boerenwerk. Dat is misschien voor de volgende generatie.

Niet ver hier vandaan is er een van die zomer- of vakantiehuisjes gekocht en in orde gebracht door een Brusselaar. Iemand van onze leeftijd, die naar het schijnt in het midden van de grootstad, genepen tussen hoge gebouwen, een juwelierswinkel uitbaat. Hij komt bij ons regelmatig over de vloer. Het is een vlotte kerel en buitengewoon welbespraakt. De helft van wat hij vertelt zijn voorzeker leugens, want niemand kan in één leven zoveel wonderlijke dingen hebben meegemaakt, maar 't is een plezier van naar hem te luisteren, de woorden komen uit zijn mond lijk een reeks gekleurde doeken uit de hoge hoed van een goochelaar.

Hij heeft drie weken genoten van de rustige stilte, maar wij weten dat hij wel minder op zijn gemak was dan hij liet uitschijnen, want hij kwam elke morgen bij ons de krant inkijken om na te gaan of er bij hem niet was ingebroken. In plaats van te Brussel de Vlamingen de duivel aan te doen zouden Nols en konsoorten beter het banditisme grondig aanpakken.

Onze nieuwe vriend was entoesiast over onze streek. Toen hij kwam afscheid nemen, beloofde hij nadrukkelijk toekomend jaar terug te keren en minstens voor een maand.

„Bachten de Kupe " vond hij geweldig ! En zijn laatste woordenvloed was één lofzang op onze omgeving. Hij ademde nog eens diep : „wat riekt het hier altijd fris en lekker " zei hij tot afscheid, „alleen de mist is hierop een uitzondering ", zo voegde hij eraan toe.

Toen hij in de verte verdween, vroeg ik verwonderd aan Gusta : „de mist een uitzondering ? „Ja ", lachte Gusta, „op de enige mistige morgen die hij hier heeft meegemaakt had de varkenskweker van hier recht over, het afvalwater van zijn kwekelingen over het weiland gesproeld".

In het hartje van Brussel vertellen ze nu dat de mist op de buiten stinkt!

Ja wadde !

Pol

- Alle elektrische installaties nieuwbouw en veranderingen
- Verkoop en herstelling van huishoudapparaten

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

AANDACHT A.U.B.

Uw aankopen in

„DE GOEDE KOOP "

- IEPER
- POPERINGE
- VEURNE

kunnen gebeuren op naam van

GALERY VERMET-LOUWYE

Bergenstraat

STAVELE - BEVEREN

Dank U !

Terug

naar

school !

10 % KORTING

op alle

schoolgerief

tot en met 17 september

Drukkerij SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16 Roesbrugge

Bernhard De Grendel
fotografie

Gasthuisstraat 45
B - 8970 Poperinge
057 / 33 33 18

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en**

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

Het wordt weldra herfst en de dagen worden kouder.
Geniet van de aangename warmte
van een elektrische radiator.

GROTE KEUS:

- **Straalkachels**
- **Convectoren**
- **Olieradiatoren**
- **Accumulatiekachels**

Bij nat weer is het drogen van de was een probleem.
Koop daarom **NU** uw droogkast

PRIMUS

SIERA

bij

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Hetgene da'k hier gaan vertellen over Gusten Houtaave van Proven is gebeurd over fraai veele jaaren.

Gusten wos schaareslieper van stiel en ie en Stiene, zijn wuuf, waaren eigentlijk afkomstig van de streeke van Houthulst, maar binst den eersten oorlooge waaren ze moeten vluchten van 't front, en alzoo waaren ze in Proven beland.

Gusten had ol veele kalanten olhier, want 't wos è fijnen stielman. D'r wos maar één miszit aan, dat 'n ie sommige daagen veele meer pinten dronk of dat 'n schaaren sleep. 't Wos oek daarom dat Stiene overal trachtte mei te gaan op ronde om Gusten in d'ooge te houden.

In de zomer deed Gusten zijn grooten tournee, dat wos toen tot over de frontieren... ol de prochies van Steenvoorde tot aan Hond-schoote. 't Is wel te verstaan dat het toen niet meugelijk wos voor Stiene om overol achter te gaan... 't wos ol è dik, zwaar vrouwmens uut heur eigen... en toen nog overol moeten achterkardjakken met è brokke van è veeloo... dat koste onmeugelijk zijn. Gusten koste oek niet olle avonde weerekeeren naar huus, daarmee kwam het dat 'n ie 's avonds, onder route, zijn karre op è boerhof ging gaan zetten en aan de boer vroeg om in de schuur te meugen slaapen.

Nu wos 't è keer, te vullen in de zomer, dat Gusten geheel den dag op toer geweest wos ol de kanten van Hond-schoote, maar in d'achternoeene had 'n ie zooveele wijn en piccon gedronken dat 'n ie 's avonds laate nog op route wos langs de gemeeneweg met zijn karre en è stik in zijn botten gelijk è zwitser. In è korten draai djuuste bij de balie van d'hofstee van Sanders, tuumelde Gusten met kare en ol in den dijk. Den boer, die 't djuuste zag gebeuren, wiste direkt dat 't Gusten wos en wuk dat er haperde en riep de boerinne.

„Komt è keer“, zei de boer... „we gaan die karre uut den dijk trekken en op 't hof zetten... en we gaan Gusten op 't kleen dilt boven 't zwijnekot trachten te krijgen“.

„Jamaar, d'r legt daar blijkans geen hooi meer op“, zei de boerinne, „'t is meugelijk dat 'n morgennuchtend in 't zwijnekot legt“.

„le gaat daar op zijn plekke zijn“ lachte de boer.

Met veele trekken en duuwen kreegen ze Gusten op dat dilt en è wos ol in slaape voor dat 'n ie ter plekke wos. Maar 't gebeurde gelijk dat de boerinne gezeid hadde... binst den nacht, ol rondklawieren in zijn slaap, schoof Gusten tusschen twee diltpersen naar beneden, viel rik aan rik bachten de groote zwijnmoere en sliep voort... Maar hoe dat 't kwam, misschien deur 't grollen van dat zwijn, Gusten schiet olmetnekeer holvelings wakker... Overtuigd dat 'n ie in zijn bedde lei, gaf 'n è fermen stuur met zijn ellebooge.

„Houd toch è keer op met è zoo te grollen enée Stiene“ riep Gusten... „je legt zeker weere op je rik?“...

Meteen tatte Gusten rond in den donkeren bachten hem... „en trekt bovendien maar zeere joen slaapkleed neere... anders gaat je morgen weere niet weeten hoe ziten van de reumatiezen!“

KWAAK

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad
voor de dorpen:
Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks: behalve in augustus

Een der schoonste figuren uit de Kristelijke Vakbeweging

VOLKSVERTEGENWOORDIGER

René DEBRUYNE van HARINGE (1868-1941)

Een sociaal werker van het eerste uur.

Al liggen de wortels van het syndikalisme ergens in het Ancien-Régime en al was de Franse Revolutie voor een groot deel de heftige uiting van misnoegdheid van de lagere stand, toch zijn de konkrete verwezenlijkingen van de sociale idealen pas veel later en zeer geleidelijk gekomen, dank zij een minder brutale, maar volhardende strijd van zovelen tegen de liberaal-ekonomische maatschappijstructuur, waarvan de door geen wet beschermde en zwakke arbeiders het slachtoffer waren.

Wel bestond er sedert ca. 1845, in ons land, een soort caritatieve kristelijke-sociale beweging, die de oplossing van het arbeidersvraagstuk zag in het kader van het zg. paternalisme, of het begrip en de liefdadigheid van de patroon.

Maar toen in 1885, uit verschillende socialistische groeperingen de „Belgische Werkliedenpartij” werd gesticht en het jaar daarop, in 1886, de Waalse industriebeekens het toneel werden van geweldadige stakingen, zag men in dat men zich op een andere wijze over het sociaal probleem moest buigen.

In de daaropvolgende jaren kwamen een reeks wetten met sociale interpretatie tot stand en in 1891, het jaar van „Rerum Novarum” werd een poging gedaan om de kristen arbeiders in beroepsverenigingen te organiseren.

Uit deze bescheiden beroepsverenigingen zou het kristelijk syndikalisme groeien. In de uitbouw hiervan heeft René DEBRUYNE van Haringe, een uiterst belangrijke rol gespeeld.

Een harde jeugd

René Debruyne werd geboren te Haringe op 12 augustus 1868, in de Nachtegaalstraat nr. 9, in een landelijk huisje „van plak en stak met aarden vloer en strooien dak”.

Zijn vader, Serafien, een kleine landgebruiker, stierf op 40-jarige leeftijd, toen hij op het punt stond te verhuizen naar Dranouter. René was nog geen drie jaar oud. Zijn moeder, Barbara Deschrevel, 34 jaar, weduwe met vier kinderen en in verwachting van het vijfde, moest met haar kroost alleen vertrekken.

Vijf jaar later brandde te Dranouter hun huis met de hele inboedel af en moeder Debruyne kwam met haar gezin terug naar Haringe, naar de oude bescheiden woonstede die hun eigendom was. René ging er op school bij meester Ackerman.

Twee jaar later, in 1878, stierf zijn moeder en de tienjarige René werd als weeskind uitbesteed bij kleine landbouwers te Melle. Hij ging er naar school tot zijn dertiende jaar en werkte daarna een drietal jaren mee op het landbouwbedrijf van zijn pleegouders. In die jaren volgde hij, leergierig als hij was, de zondagsschool van de paters Josefieten.

Toen hij zestien jaar oud was trok René naar Gent om de bakkersstiel te leren, tegen

8 fr. per maand en de kost. Dat was in 1884. Twaalf jaar lang zou hij in de stiel blijven bij verschillende bazen. Een hard leven, met in de wintermaanden gemiddeld 110 tot 118 werkuren per week. Elke dag van 2 u. 's morgens tot 7 u. 's avonds, uitgezonderd de zondag, waarop men wel even vroeg aan het werk begon, maar toch om 10 u. in de voormiddag ermee gedaan maakte. In de weinige vrije uren die hem restten was hij spelend lid van een muziekmaatschappij en poogde hij zich verder te ontwikkelen met te lezen.

René Debruyne werd aangegrepen door de sociale beroering die in die jaren aan de oppervlakte kwam en vond in de krant *Het Volk*, die in 1891 voor het eerst verscheen, de verwoording van vele eigen inzichten. *Het Volk*, was ontstaan uit de eerste niet-socialistische verenigingen van arbeiders en kleine middenstanders en het ruimde meer plaats in aan de sociale problematiek dan de andere katholieke volkskranten.

Begin 1893 zouden er te Gent verkiezingen plaats vinden voor de „Werk- en Nijverheidsraad”. De werknemers in de voedingsnijverheid werden opgeroepen voor een kiesmeeting in het lokaal van de „Antisocialistische Werkliedenbond”. Daar werd de jonge bakkersgast getroffen door het woord van de

sprekers, die opkwamen voor een menselijker bestaan van de arbeiders. Debruyne was er zich van bewust dat er ook op zijn terrein iets moest gedaan worden. Kort daarop stichtte hij samen met een kameraad een vereniging van bakkersgasten, met het doel hun beroepsbelangen te verdedigen en misbruiken tegen te gaan. Als sekretaris van de vereniging moest hij voor het eerst mensen toespreken en om een goed figuur te slaan oefende hij zich op de bloemzolder, met de bloemzakken als toehoorders. Zijn eerste syndikale actie verliep moeizaam en niet zonder strijd. De vereniging kende niet eens het verhoopde sukses en werd van bepaalde kanten met een kwaad oog bekeken. René werd zelfs door zijn baas met wegzending bedreigd.

Op het werk en in de verenigingen leerde René diskussiëren en wist daaruit treffende argumenten te verzamelen. Hij volgde, om zich nog verder te ontwikkelen, een tijdlang de studiekering van priester De Baets, die later vikaris-generaal zou worden van het bisdom Gent.

Hij leerde niet alleen debateren, maar vooral in de strijd met de socialistische bakkersvereniging vinnig van zich af te bijten op pa-

MET DE UITBREIDING VAN ONZE ZAAK . . . nu de grootste en goedkoopste winkeluitleg van de streek

Mevr. URBAIN CORNEILLIE - VENIERE
Alexis Decarneplein 2, STAVELE
 Tel. 057/30.05.70

COIFFURE CHRISTINE

Alexis Decarneplein 2
8991 STAVELE
 Tel. 057/30.05.70

- **Moderne snit**
- **Permanenten**
- **Brushing**

Moderne toestellen

Vanaf heden fietsen aan 3.990 fr. Vrije ingang — Kom, kijk en koop

pier. Aanvallen of verdachtmakingen werden terstond met een vlugschrift weerlegd, want hij had een goede pen.

Syndikaal leider en journalist

Omdat de kristelijke syndikale beweging begon van de grond te komen, maar versnipperd lag in verschillende afzonderlijke verenigingen, moest ze om doelmatig te werken organisatorisch beter gestructureerd worden. In een poging daartoe werd op 1 juni 1896 René Debruyne algemeen sekretaris van de kristelijke vakvereniging van Gent, met een salaris van 100 fr. per maand, een functie waarin hij zich bijzonder verdienstelijk wist te maken.

Maar de kristen-demokraten moesten op hun tellen passen. Enerzijds stelde de uitbouw van de kristene arbeidsorganisaties het probleem van hun verhouding tot de Katholieke partij, waar het konservatisme hoogtij vierde en anderzijds was er tegenover de socialistische een gevoelige achterstand in te halen. In 1894 had de „Belgische Werkliedenpartij” haar intrede in de Kamer gedaan, met ineens 28 vertegenwoordigers!

Toen in 1904 te Gent door de dominikaan pater Georges Rutten, die te Leuven gepromoveerd had in sociale en politieke wetenschappen, een overkoepelende instantie, het „Algemeen Secretariaat van de Christelijke Beroepsvereniging van België” werd gesticht, werd René Debruyne, die simpele jongen van Haringe, zijn naaste medewerker.

De nieuwe syndikale leiders hadden het niet gemakkelijk, want ze moesten een bestendige strijd voeren op drie fronten: tegen de konservatieve patroons, de ouderwetse politieke bonzen en de socialistische die de concurrentie niet verdroegen. Ze werden vereerd en gehaat. Pater Rutten werd door zijn aanhangers de „witte generaal” genoemd, doelend op zijn witte dominikanenpij; maar de tot in merg en been verfranse kapitalistische patroons bedachten hem smalend met de naam: „le Père Saint Dicat”.

Pater Rutten had in Debruyne de gepaste medewerker gevonden. Door zijn onuitputtelijke werkkraft was hij de perfecte syndikale propagandist, die door zijn volkse manier van spreken en schrijven veel aanhangers won en zich door geen tegenkantingen liet ontmoedigen en zich niet om onbegrip ergerde. Hij was veel te gütig van aard om zich kwaad te maken en vlot genoeg met de pen om afdoende te reageren. Toen hij op een bepaald dag, in die tijd van politieke agitatie, een

kassei door het venster van zijn werkkamer kreeg, wikkeld hij een touw om die zware steen en hing hem uit het raam, voorzien van een papier waarop in grote letters te lezen stond: „dit zijn socialistische argumenten”.

In 1909 werd het „Algemeen Secretariaat van de Christelijke Beroepsvereniging van België” omgevormd tot het „Landelijk Verbond der Christelijke en Vrije Vakbonden”. Het ledenaantal liep bestendig op, van 11.000 in 1901 tot 40.527 in 1909, maar de socialistische hadden er toen reeds 142.035!

In 1912 werd René Debruyne journalist van *Het Volk* en later ook van *De Tijd*. Hij werkte eraan mee tot in 1938.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog was hij toezichter van het „Comiteit der ravitaillering” en ook hier was hij slechts bekommerd om de nood van het volk te lenigen.

Onmiddellijk na de oorlog werd alles in het werk gesteld om de syndikale akties die vier jaar lang hadden stil gelegen terug op gang te brengen. Meer dan ooit liet de socialistische vakbeweging niet na om de wederopstanding van de kristelijke democratische en syndikale beweging te onderdrukken. Door de invoering van het algemeen enkelvoudig stemrecht wisten de socialistische 70 vertegenwoordigers naar de Kamer te sturen en waren zij de tweede sterkste partij geworden. De arbeiders stonden onder bestendige druk van „rood of geen brood”. Maar pater Rutten, gesteund door enkele idealisten herbegon de strijd. René Debruyne werd propagandaleider voor het Vlaamse land en in 1919 algemeen voorzitter van het Kristelijk Vakverbond.

Naar de Kamer

Op verzoek van een van zijn grote bewonderaars uit het Brugse, kanunnik Logghe, werd René Debruyne in 1920 voorgesteld als volksvertegenwoordiger van het arrondissement Brugge en in november 1921 verkozen. Omdat de in voege zijnde statuten eisten dat een syndikaal propagandist geen politiek mandaat mocht vervullen, trad hij af als voorzitter van het Kristelijk Vakverbond. Hij verliet de Arteveldestad en vestigde zich te Brugge.

Tot in 1939 is hij in de Kamer gebleven en heeft hij alles in het werk gesteld om de minstbedeelden te helpen, zonder onderscheid van opinie. Gedurende zijn 18-jarig mandaat heeft hij niet minder dan 16.000 mensen ontvangen. Te Brugge werd hij nog voorzitter van het Kristenen Werkersverbond en bewees ook daar, met zijn ervaring en zijn invloed, veel dienstbetoon.

Toen met de vervroegde verkiezingen van april 1939 zijn politieke carrière een einde nam, is Debruyne teruggekeerd naar Gent, waar hij zijn hardste strijd had gestreden en zijn eerste suksessen had gekend. Bijna drie jaar later, op 3 december 1941, is hij er zachtjes ontslapen, in zijn woning in de Slijpstraat, op 73-jarige leeftijd. Op zijn bidprentje werd hij in een paar volzinnen treffend getypeerd: „Voor de rechten van de minsten onder zijn medebroeders, stond hij, gans zijn leven, kloekmoedig en geestdriftig op de bres en verliet slechts het strijdperk als de krachten hem ontvielen”.

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Overlijdens

- Octavie Delanghe, weduwe van Julien Christiaens.
- Georges Delmaere, echtgenoot van Madeleine Vandaele.

Huwelijksaankondiging

- Ronny Bau van Roesbrugge met Viviane Geldof van Moorslede.

Speelgoed

Speelgoed

Speelgoed

In afwachting van St.-Maartensfeest brengt de grote kindervriend allerhande speelgoed en nieuwigheden bij

Huis WULLUS

Statiestraat 65

ROESBRUGGE

Steeds voordelige prijzen

Kom zien — Vrije ingang

DE STAVELSE BURGEMEESTERS (9)

De Stavelse notabelen in 1912.

Bovenstaande foto werd gemaakt op 13 augustus 1912, ter gelegenheid van de aanstelling van E. H. B. Vermeersch als pastoor van Stavele.

De fotograaf was Désiré Sweertvaegher in de volksmond Dis Haze genoemd.

De gelukkige feestvierders waren, van links naar rechts: Petrus Butaye-Heusele, gemeenteraadslid; Henri Butaye-Desmedt, in de volksmond Henri Piet, gemeenteraadslid; Prosper Franchoo, schoolhoofd; Frederik Recour, 1e schepen; Remi Decarne, gemeentesekretaris; Edward Debaenst, lid van de kerkraad; E. H. Joseph Destrooper, geboren te Stavele op 11 maart 1880 en gestorven als deken van Tielt in 1933; Camille Recour, gemeenteontvanger; Henri Lelieur, lid van de kerkraad; Jules Neuville, gemeenteraadslid en tevens voorzitter van de kerkraad; Petrus Butaye-Versavel, lid van de kerkraad; E. H. B. Vermeersch, de nieuwe aangestelde pastoor; Désiré Depeser, gemeenteraadslid en Jules Lelieur, de burgemeester.

Burgemeester Jules Lelieur

In het vorige nummer van *De IJzerbode* hebben wij de figuur van burgemeester Jules Lelieur belicht als de wegenbouwer van de gemeente Stavele.

Hij heeft echter veel meer gedaan dan wegen gebouwd.

Onderwijs en kultuur

In oktober 1898 legde burgemeester J. Lelieur, in de gemeenteraad, een voorstel ter tafel om de school voor volwassenen over twee verschillende klassen te verdelen. Dit zou ten eerste veel betere leervoorwaarden scheppen maar tevens ook de staats-toelage doen verhogen van 129 fr. naar 180 fr. wat dan weer als gevolg zou hebben dat de vergoeding van de hoofdonderwijzer kon vermeerderen van 75 fr. tot 85 fr. en die voor de hulponderwijzer van 50 fr. tot 60 fr. Zijn voorstel werd eenparig aanvaard door de gemeenteraad. Deze bestond toen uit de volgende leden: J. Lelieur, burgemeester-voorzitter; Frederik Recour en Henri Aloïs Butaye, schepenen; Désiré Depeser, Henri Coene, René Vandebussche, Julien Cornelis, Petrus Butaye-Heusele en Jules Neuville, raadsleden.

De Stavelse toneelmaatschappij „Niet uit eerbied maar uit leereerzucht“ in 1894 gesticht door Julien Cornelis kreeg een jaarlijkse toelage van 50 fr. en ook de schuttersgilde ontving een subsidie van 50 fr.

J. Lelieur deed de gemeenteraad ook een feestkommissie aanstellen om de kermisfeesten te organiseren. De leden van deze kom-

missie waren: Julien Cornelis en Jules Neuville, gemeenteraadsliden, Remi Decarne, gemeentesekretaris, Camille Recour, gemeenteontvanger, Arthur Schaballie, onderwijzer, Edward Debaenst, landbouwer en Jerome Louwaege, brouwer. Het mandaat van deze commissieleden werd van jaar tot jaar hernieuwd. In 1902 werd J. Louwaege vervangen door Robert Bonte, brouwer.

In 1900 stemt de gemeenteraad een toelage van 25 fr. voor de oprichting van een gedenkstenen van de slag der gulden sporen op de Groeningekouter te Kortrijk.

De muziekmaatschappij kreeg in 1901 een toelage van 175 fr. voor het inrichten van een muziekfestival ter gelegenheid van haar zilveren jubileum.

Reeds in september 1899 had burgemeester Lelieur voor Stavele een postkantoor aangevraagd. Hij heeft dit toen niet kunnen bekomen en heeft moeten wachten tot de laatste jaren van zijn burgemeesterschap om voldoening te krijgen. Het postkantoor van Stavele werd geopend op 20 oktober 1921. De kandidaten-postmeester moesten hun aanvraag indienen bij de minister van posten. De jaarwedde werd vastgesteld op 2.150 fr. + 100 fr. voor kosten. De jaarwedde van de gemeentesekretaris was toen 3.600 fr., die van de gemeenteontvanger: 3.240 fr. De wedde van meester Franchoo en ook deze van meester Schaballie bedroeg: 5.450 fr. De veldwachter moest het stellen met 3.000 fr.

Was de gemeente Stavele laat om een postkantoor te krijgen, het had wel vroeg een openbare telefoon, waarmee men niet enkel

in de zone of het beperkt gewest kon telefoneren maar naar alle streken van het land. Het telefoontoestel werd reeds in 1902, ten dienste van de bevolking, geplaatst in het sekretariaat ten huize van de sekretaris Remi Decarne.

Openingstaks op dranksluiterijen

In zijn werk *De herbergen in de jaren twintig* schrijft Albert Dawyndt dat het herbergleven in ons land zijn hoogtepunt bereikte op het einde van de vorige eeuw. Er waren toen in België 185.036 herbergen. Dit betekende één café op 32 inwoners. Stavele telde toen 1.362 inwoners en had als dus, volgens deze opgave 42 herbergen moeten bezitten. Er waren er echter nog meer. Wij zullen later een bijdrage brengen over de Stavelse cafés.

Burgemeester Jules Lelieur had heel wat aandacht voor dit probleem. In maart 1899 begon hij hierover te spreken in de gemeenteraad. Het duurde echter tot 24 juli 1903 eer een beslissing viel.

„De gemeenteraad: overwegende dat het getal herbergen in deze gemeente overtaliglijk aangroeit en nu reeds veel te groot is in evenredigheid der bevolking; - dat er aan dezen toestand een hinderpaal behoort gesteld te worden in het nut der openbare gezondheid... Besluit: Alwie in deze gemeente nieuwelijks eene herberg of dranksluiterij opent alwaar te voren geen bestond, zal eenmaal en voorafgaandelijk een gemeentetaks of belasting betalen ten belope van duizend Fr.“

Dat was voor die tijd een fantastisch bedrag!

Men kon daarmee 37 aren akkerland kopen of 7 ha 50 pachten. De daglonen voor de mannen op de kost bedroegen dan 2 fr., voor de vrouwen 1,25 fr.

De daglonen voor de landbouwarbeiders met de kost stonden aan 1 fr. Een landarbeider zou dus eerst drie jaar moeten werken om een caféetje te mogen openen.

Jules Lelieur had echter zonder de waard gerekend.

Deze belastingverordening moest bij koninklijk besluit goedgekeurd worden... en dat ging niet door.

Een openingstaks mocht volgens de toen geldende wettelijke beschikkingen vastgesteld worden op een bedrag tussen 60 fr. en 200 fr.

Zo hernam de gemeenteraad zijn beslissing in zitting van 8 oktober 1903 en bracht de taks op 150 fr. Dit raadsbesluit werd dan wel goedgekeurd bij koninklijk besluit van 14 november 1903.

Tijdens de eerste wereldoorlog

Op 10 juli 1917 ontving burgemeester J. Lelieur een brief van de arrondissementskommissaris van Veurne met een bevel van de Franse legerleiding tot het ontruimen van het ganse grondgebied van de gemeente Stavele, te beginnen op 15 juli, dus binnen de vijf dagen.

Na zijn eerste ontsteltenis en verstomming riep Jules Lelieur onmiddellijk de gemeenteraad bijeen in spoedzitting. 't Zou eens te zien zijn wie hier de lakens zou uitdelen. De Belgen of de Fransen. Er werd eenparig beslist een krachtig protest onder vorm van een petitie tot de koning te richten. De burgemeester samen met Julien Cornelis zouden

Lees verder blz. 4

NEEM VAKER EEN BLOOMETJE MEE

vanaf 15 oktober vindt U een ruime keuze in

- kamerplanten
- droogbloemen
- steeds verse snijbloemen

bij

PAUL VANWILDEMEERSCH - BEHAEGHEL

Statiestraat 62 — 8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 00 43

➔ *Ingang langs achter*

**HET
KWALITEITSMERK**
**Oliën en
smeermiddelen**

voor : **GASOIL - diesel**
— **verwarming**

**Fuel-OIL
BENZINE**

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

DE STAVELSE BURGEMEESTERS (9)

(vervolg van blz. 3)

dit verzoekschrift naar de arrondissementskommissaris van Veurne dragen ter overhandiging aan koning Albert, die in De Panne verbleef.

Hierna volgt de tekst van de brief aan de koning.

„Aan Zijne Majesteit de Koning der Belgen te De Panne.

Sire,

Het gemeentebestuur van Stavele, het order der ontruiming der bevolking ontvangen hebbende en de verontwaardiging der bevolking ziende, na verneming van dit bevel, heeft aanstonds den gemeenteraad vergaderd om deze zaak te bespreken, die met eenparigheid van stemmen besloten heeft het volgen der rekwest naar Uwe Majesteit in te dienen :

Sire,

Gezien de ligging onzer gemeente zijn wij overtuigd dat zij onder het opzicht van gevaar de voordeeligste is van al de gemeenten gelegen tussen Poperinghe en Veurne, om reden dat er noch ijzerweg, noch tram, noch statie, noch vliegplein, noch wegen van groot verkeer op deze gemeente bestaan; van een anderen kant zijn wij verder van het front verwijderd dan de gemeenten Hoogstade, Alveringhem, St. Riquiers, Oeren en Ghyverinchove die in een gevaarlijker ligging zijn dan on-

ze gemeente, en aldaar is de ontruiming niet bevolen. In de gemeenten Oostvleteren, Woesten, Westvleteren en Crombeke, in den Engelschen secteur dezer gemeenten, waar dagelijks honderden obussen gesmeten zijn, is de ontruiming niet bevolen, alhoewel aldaar de bevolking in groot gevaar verkeert, dewijl in de Franschen secteur derzelfder gemeenten de ontruiming bevolen is, wat de ongelijkheid van bevel doet uitschijnen. Verders op het grondgebied van Stavele heeft er nog geen enkel obus, of iets dergelijks gevallen en zelfs nog geen op vijf kilometers afstand, vogelvlucht, onzer dorpsplaats.

Om deze reden verzet de gemeenteraad, in naam van geheel de bevolking zich krachtadig tegen dit dwangbevel, dat hier aanzien wordt als eene echte deportatie of ontvoering der bevolking gelijk in het bezette deel van België, die echte onlusten zou kunnen verwekken en die in korte dagen vele zieke en gebrekkige mensen die de ontvoering moeilijk zullen kunnen verdragen naar het graf zal leiden en alzoo vele slachtoffers dezer ontvoering zal maken, zonder te spreken van de stoffelijke schade die zal bijgebracht worden zoohaast de inwoners hunne huizen zullen verlaten, en die voor menig huisgezin, dat nu met hun werk en nering eerlijk voortleeft, eenen waren ondergang zal zijn.

Wij smeeken Ued. dan, Sire, alle mogelijke middelen in 't werk te stellen om dezen maatregel te doen intrekken en de vrijheid te laten aan de bevolking, om onder hunne eigen

verantwoordelijkheid de gebeurtenissen af te wachten. Aangezien de Engelsche Overheden zulks toelaten zijn wij overtuigd dat wij het recht hebben hetzelfde te eischen der Fransche Overheid, en dat eenieder die het verlangt het kleine deel van den vaderlandschen grond zal mogen blijven bewonen en aldaar lief en leed verdragen.

Met de vaste overtuiging dat er aan onze vraag voldoening zal gegeven worden hebben wij de eer te wezen van Uwe Majesteit de ootmoedige dienaars.

Namens den gemeenteraad :

De Burgemeester en Schepenen

get. J. Lelieur

J. Cornelis

Door bevel

De dd. secretaris

get. R. De Carne

Aan de vraag van de Stavelse gemeenteraad werd voldoening gegeven. De 18 juli te 7 u. 's morgens ontving de burgemeester een telegram van de arrondissementskommissaris van Veurne : „De krijgsoverheid dringt niet meer aan op onmiddellijke evacuatie van uwe gemeente. Alle maatregelen zijn tot nieuw bevel opgeschorpt.”

Dank zij de onmiddellijke en krachtdadige aktie van burgemeester J. Lelieur werd Stavele een erge ramp bespaard.

R. Lanszweert

Meer dan 2000 artikelen

KEUZE EN KWALITEIT

aan de laagst mogelijke prijzen

in

DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE

LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper

bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 - 057/30.03.96

Houdt U van natte muren en rottend houtwerk ?

Natuurlijk niet !!!

Daarom ...

Vermijd waterindringing,
laat uw zink controleren
en herstellen of vernieuwen
tijdens de zomer.

Vraag het bij :

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 P O P E R I N G E

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE STREEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

ROESBRUGGE - Literaire avond op vrijdag 21 oktober te 20 u.

Clem Schouwenaars en Lionel Deflo zijn te gast op de literaire avond op 21 dezer in de raadzaal van het gemeentehuis van Roesbrugge-Haringe, en dit op uitnodiging van het bestuur van de Openbare Bibliotheek „Jules Leroy" aldaar gevestigd.

Lionel Deflo, hoofdredakteur van „Kreatief" (literair en kunstkritisch tijdschrift) zal er Clem Schouwenaars interviewen over zijn literair werk. Lionel Deflo publiceerde tal van verhalen en vooral kritisch proza, waarbij hij optreedt als een verdediger van de nieuw-realistische poëzie. In 1976 verscheen van zijn hand in de reeks *Grote Ontmoetingen* bij Orion de literaire monografie over Clem Schouwenaars.

Clem Schouwenaars publiceerde meer dan 15 dichtbundels benevens even belangrijk toneel- en prozawerk (24 stuks) - *De leden van de jury*, intussen verschenen en daarbij ingegrepen - werd in het Duits, Frans en Spaans vertaald en behaalde meerdere prijzen, zoals de Leo-Krijn-prijs voor zijn roman *Dokter Simon Falbeck* in 1962, de literaire prijs van de provincie Antwerpen voor de gedichtenbundel *De vrouwelijke verzen* in 1963 en de Yang-prijs voor zijn roman *De Seizoenen* in 1973.

Op deze literaire avond kunnen de aanwezigen een bibliografisch overzicht van het literaire oeuvre van Clem Schouwenaars bekomen. Dit lijstje wordt aangevuld, zelfs met het werk dat momenteel op de drukpersen ligt en moet verschijnen vóór de Boekenbeurs, begin november te Antwerpen. Na het gesprek Lionel Deflo-Clem Schouwenaars kunnen de aanwezigen nog vragen stellen of hun literair werk inkijken. Een bezoekje aan de plaatselijke Openbare Bibliotheek is mogelijk.

THERMOFINA

Alle FINAPRODUKTEN

- diesel
- gasoil
- fueloil
- oliën en vetten

aan huis besteld !

JAN VANDENBROUCKE

Duinkerkestraat 2

PROVEN - Poperinge

Tel. 057/30.03.30

KLEINE FISKALE KRONIEK

Het aanschaffen van nieuwe bedrijfsmiddelen of het investeren kan van groot belang zijn voor de uitbouw van onze ondernemingen. Wie niet goed ingericht of geoutilleerd is, kan niet degelijk werken en zeker niet concurreren.

Om de investeringen in de bedrijven op te voeren en aldus de rendabiliteit te verhogen heeft de regering een reeks maatregelen getroffen, die onze kleine en middelgrote ondernemingen kunnen ten goede komen.

We kregen eerst de volledige aftrek inzake B.T.W. voor zgn. „aanvullende investeringen". Bij Koninklijk Besluit van 16 maart 1977 (art. 3) wordt nu een belangrijke wijziging aangebracht inzake afschrijvingen.

Voor ALLE investeringen van lichamelijke of onlichamelijke activa, zowel onroerende als roerende, die aangeschaft worden of tot stand gebracht zijn met ingang van 1 januari

1977 is degressieve afschrijving toegelaten zonder de beperkende voorwaarden van vroeger. Dit komt hierop neer dat een investering van bv. 100.000 fr., met een normale levensduur van 10 jaar, reeds het eerste jaar voor 20.000 fr. kan afgeschreven worden, waar dit vroeger maar 10.000 fr. zou zijn !

Toch is degressieve afschrijving niet voor iedereen het meest profijtige systeem. Voor een nieuwe inrichting bv. is dat soms niet aan te prijzen. Elk geval dient afzonderlijk bekeken, maar voor velen bestaat nu de mogelijkheid om aan versnelde afschrijving te doen.

Investeringen van voor 1.01.1977 blijven tot volledige afschrijving onderworpen aan de lineaire afschrijving en die reeds de degressieve afschrijving genoten blijven onderworpen aan de vroegere beperkende reglementering.

Uit de budgettaire besprekingen is gebleken dat in 1978 de B.T.W. van ALLE investeringen volledig zal mogen afgetrokken worden. Wie dit jaar niet boven zijn „referentiebedrag" inzake investeringen kan geraken, doet er misschien het best aan nog enkele maanden te wachten vooraleer nieuwe bedrijfsmiddelen aan te kopen.

S.B.

Fiscaal Adviseur en Bedrijfsconsulent UFSAL

GEVRAAGD

BEENHOUWERSGAST in beenhouwerij „De Posterij", bij André Delanote, Statiestraat 46 Roesbrugge. Tel. 30.03.82

TE KOOP

ACCUMULATIEKACHEL 8.000 cal. „Acce" 3 jaar oud, Zeer voordelige prijs. Zich wenden : Roger Moerman, Dorp 16, Beveren-IJzer.

Centrale verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34b STAVELE

Tel. 057/30 06 52 of 057/40 05 43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

Kunsttentoonstelling te Haringe

De „Kultuurgemeenschap Haringe” organiseert op 29, 30 en 31 oktober en 1 november een kunsttentoonstelling in de schoolgebouwen te Haringe.

Er werd beroep gedaan op Pater Joris Declercq, pastoor, die we reeds lang kennen als de schilder der gemoedelijkheid met romantische doeken uit de Westhoek.

Ook een jong talent komt aan bod: Mieke Cornette uit Ieper exposeert er haar tekeningen. Mieke is een jonge kunstenaar met een levensblijve stijl en getuigt van een uitzonderlijk talent.

Om de Westhoek totaal te vertegenwoordigen is ook Frans-Vlaanderen op deze tentoonstelling aanwezig in de persoon van Frank Seydlitz van de „Blauwhoeve” uit Ochtezeele. Frank brengt er kunstig bewerkte gebruiksvoorwerpen, originele creaties en traditionele vormgeving.

Tevens wordt een nieuwe reeks spreken van Pater Declercq aan het publiek voorgelezen.

Deze unieke tentoonstelling van kunstenaars uit de Westhoek is toegankelijk op 29, 30 en 31 oktober en 1 november van 9 tot 12 en van 15 tot 19 uur in de schoolgebouwen te Haringe.

Ballonwedstrijd

De uitreiking van de prijzen van de ballonwedstrijd vindt plaats op zondag 16 oktober te 11 uur op het gemeentehuis, waar van heden de lijst met de winnaars uithangt.

PROVEN - Loopwedstrijden

Op zondag 16 oktober te 14 uur pakt de Provense chirojeugd voor de vierde maal uit met een loopwedstrijd. Aan dit kampioenschap der landelijke gemeenten nemen deel: Krombeke, Roesbrugge-Haringe, Stavele, Watou en Proven.

Inschrijving op 16 oktober vanaf 13 uur in café „St. Victor”. Inschrijvingsgeld: 20 fr. Start: eerste start om 14 uur. Prijzdeling vanaf 18 uur in café „Onder de Toren”.

BEDANKING

JOSEPHINE VIANE

dankt alle vrienden en sympathisanten om hun steun bij de verkiezing van de hopkoningin 1977.

MENSEN VAN BIJ ONS

Op 3 september jl. is te Genk op bijna 91-jarige leeftijd, de h. René Vandeveld overleden (geb. 24 nov. 1886 te Kaster), die ontvanger van de direkte belastingen te Roesbrugge was van november 1925 tot augustus 1935. Toen is hij in dezelfde functie vertrokken naar Genk, waar hij op 1 december 1951 werd op rust gesteld.

Te Roesbrugge was zijn kantoor gevestigd in zijn woning op de hoek van de Markt en de Kerkstraat in een huis dat nu opgenomen is in het gebouw waarin de Bank Brussel-Lambert is gevestigd.

De h. René Vandeveld was sedert jaren abonnee van „De IJzerbode”.

Onze innige deelneming aan zijn beide dochters Julia en Leona die bij hem inwoonden.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Geboorten

- Anja Butaye, dochter van Johan en Magda Lanszweert (Stavele).
- Bieke Maeyaert, dochter van Frans en Maria Degadt (Beveren).

Overlijdens

- Maria Deschrijver, weduwe van Henri Maelstaf (Beveren).
- Gabriëlle Beun, weduwe van Emiel Dewulf (Beveren).

Schoolfeesten

Ten voordele van beide scholen richten de vrije en de gemeenteschool op zaterdag 8 en zondag 9 oktober schoolfeesten in.

De feesten worden ingezet op zaterdag 8

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE

P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon: 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

oktober te 20 u. in de gemeentesaal waar iedereen ten dans uitgenodigd wordt met orkest „The Baeckers”.

De kaartenliefhebbers komen zondag 9 oktober aan hun trekken, dit in de meisjesschool vanaf 10 u. tot . . . 's avonds. Het wordt een reuzekaarting waar veel wijn te verdienen valt.

Een tekenproef in de loop van de namiddag zoekt een mogelijke nieuwe kleine Stavelse kunstenaar.

Voor enkele franken kan iedereen zijn kans wagen bij verschillende schattingen. Tevens is er een visput en zijn er talrijke andere attracties te vinden die groot en klein kunnen verrassen.

Om zes uur 's avonds wordt U dan ook nog verteld welke ballon het verst heeft gevlogen. Op de prijsuitreiking van de ballonwedstrijd krijgen alle ex-deelnemers een beloning. De inwendige mens werd ook niet vergeten. Pannekoeken en gegrillde worsten zijn er om het buikje rond te eten.

Zaterdag 8 en zondag 9 oktober, twee grote dagen voor de Stavelse scholen. Zorg dat U erbij zijt.

Met ons kunt U praten over

SPAREN en LENEN

Ernstige voorwaarden

Flugge bediening

GRONDKREDIET VAN BELGIE

Mevr. Deroo-Cappoen Maria

Poperingestraat 25

KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND OKTOBER

Gaaijolling

Roesbrugge, zondag 16 oktober te 15 u.
Gaaijolling bij Georges Berquin

Kaartingen

Beveren-IJzer, maandag 17 oktober
bij M. Ryon, 1ste maandelijks kaarting.

Beveren, „t Boerenhof" bij U. Bartholomeus
donderdag 20 oktober te 14 u. : gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden
van de Derde Leeftijd.

Haringe, In „Sint-Jozef" bij Martha Ryon
zaterdag 22 en zondag 23 oktober : 1ste maan-
delijks kaarting met saucissen voor de leden

Roesbrugge, dinsdag 25 oktober
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd"

Vogelpik

Roesbrugge, bij J. Gunst
zaterdag 8 oktober : smijting op de vogel-
pik voor de leden.

Roesbrugge, „De Gouden Arend"
zaterdag 15 oktober : smijting op de vogel-
pik voor de leden.

ROESBRUGGE

Zaal „Kristen Volkshuis"
zaterdag 29 oktober te 19.30 u.
GRANDIOZE SPORTAVOND

K.V.L.V.

U wordt vriendelijk uitgenodigd tot de alge-
mene vergadering die plaats vindt in de meis-
jesschool te Roesbrugge op zondag 30 okto-
ber om 14 u. Thema : „voedsel betekent
landbouw". Daarna tombola.

Voor feesten en andere gelegenheden
IJSTAARTEN aan zeer voordelige prijs.
Voor uw diepvriezer : per kilo en meer.
Alle smaken

Crème - Glace „IJSBOERKE

Eén adres voor de streek :

„DE GOUDEN AREND"
Markt 1 - Roesbrugge
Tel. 057/30.04.93

POPERINGE - Zaal „De Kring"

zaterdag 15 oktober te 20 u.

FOKKERSBAL

met orkest „Los Amigos"

en zanger Hedwig
uit Westvleteren

Filmforum „De Lovie"

Vrijdag 7.10.1977 : „Ana y los lobos" (Anna
en de wolven). Inleiding door en nabespreking
o.l.v. Rik Declercq uit Westouter. Allegorische
kleurenfilm van Carlos Saura met Geraldine
Chaplin, Fernando F. Gomez, José Gomez.
Ook voor rijpere jeugd.

Kunsttentoonstelling

Haringe in de schoolgebouwen op 29, 30, 31
okt. en 1 nov. : Kunsttentoonstelling. Zie blz. 6

TE KOOP

MAZOUTKACHEL, (nieuw), merk „Sonny"
Zich wenden : Krombekestraat 14, Stavele.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Zoals je wel weet heeft Gusta een verre
nicht wonen te Krombeke, Liza de dochter
van tante Louise, die daar met Mlsten haar
vent, een klein doeningeske betreft. Liza is
hier een paar weken geleden geweest, hele-
maal van streek. Het ene moment kon ze
niets uitbrengen en het ander moment giide
ze lijk een fonoplaat die te rap draait. Wat
was er gebeurd ? De nonnetjes van Krombeke
waren vertrokken en 't klooster afgeschafte.

Ja Jef, ze durven dat doen met de mensen
uit de Westhoek, met één pennetrek het wei-
nige ontnemen dat ze nog bezitten. Er was
ergens in Brugge en in Ieper en ik-weet-niet-
waar nog een plaats vrij en daarvoor had men
de zusters van Krombeke nodig en moest het
klooster opgedoekt worden. Dat er daar zus-
ters verbleven die met het dorp en de men-
sen vergroeid waren, omdat ze daar reeds
vele jaren - een van die zusters meer dan 30
jaar - ter plaatse waren, heeft allemaal niet
mogen baten. In 't Moederhuis te Glits houdt
men daar geen rekening mee. 't Is tijd dat de
zusters ook gesyndikeerd zijn !

Met onze goeie, trouwe zielen, die nog el-
ke week de zondagsmis bijwonen en hun
priesters en zusters op de handen dragen,
daarmee houden ze de zot. Ze wisten op voor-
hand dat Krombeke niet hard zou reageren,
't zijn allemaal gehoorzame mensen die daar
wonen, die geen miserie zoeken. De likwida-
tie kon zonder brokstukken gebeuren en na
veertien dagen zou men er niet meer over
praten. De Westhoek is gewoon van de klap-
pen te inkasseren. Maar voor het dorp, waar
de zusterkens ten volle in de leefgemeen-
schap waren opgenomen en de eenvoudig-
sten met raad en daad bijstonden, is het een
groot verlies.

'k Heb het gezegd tegen Liza, dat ze moes-
ten in groot aantal en in gesloten gelederen
opgetrokken zijn naar Glits, om er voor de
deur van het klooster een zitstaking te hou-
den, dag en nacht, tot aan de overgave. 't Is
spijtig dat we het moeten zeggen, maar le-
mand proberen te overtuigen helpt niet, al-
leen voor de overmacht wordt er gezwaagd.

Maar wat hebben ze in Krombeke gedaan ?
Ze hebben geschreid, tranen met tuiten, een
dankmis bijgewoond en met een krop in de
keel afscheid genomen en gevloekt in hun
achterkeuken, maar voor de rest . . . alle
Krombekenaren hebben eerbiedig het hoofd
gebogen voor de wijze raadsbesluiten van
Moeder-overste te Glits. In het diepste van
hun hart zijn ze nog kontent dat het zo lang
heeft geduurd en ze zullen braaf en gehoor-
zaam blijven. Ze wensen Moeder-overste het
allerbeste en een klein nlersteentje dat om
de veertien dagen weg-en-were voyageert !

En wij wensen haar hetzelfde.

Pol

- Alle elektrische installaties
nieuwbouw en veranderingen
- Verkoop en herstelling
van huishoudapparaten

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

ZE ZIJN ER WEER ! de Hollandse bloembollen

U vindt de grootste keus bij

Tuinaanleg

Paul VANWILDEMEERSCH

Statiestraat 62 - ROESBRUGGE

Tel. 057/30.00.43

➔ Ingang langs achter

Nu de winter voor de deur staat :
sterke, warme **schoenen**

I. PARENT - MOYAERT

Stationsstraat 35

ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor . . .
de derde leeftijd.

Bernhard De Grendel Gasthuisstraat 45
fotografie B - 8970 Poperinge
057 / 33 33 18

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en**

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Meester Vlierboom van Leisele had ol è geheel deel van d'achternoene lesse gegeven aan de joengens van zijn klasse over de geschiedenis van d'oude Belgen.

Ie hadde met sluis en schroo uiteengegaan hoe dat 't kwam dat de Belgen ol van over bykans tweeduust jaar bekend stoegen voor de dapperste van ol de soldaten.

Geweunlijk, ols meester entwot aan 't vertellen wos, keeken de joengens meer deur de vensters naar de musschen die op de remieze zaten ofdat ze horkten wuk dat er gezeid wos. Maar van deze keer had er niemand één woord verlooren van geheel 't vertelment. Bovendien hadde meester è plakkaat op 't bord gevest waarop dat er 'n ouden Belg op geteekend stoeg, met è vel van è wilde beeste rond zijn lijf, die bezig wos met vechten teegen è beer.

Voor 't laatste hadde meester nog eenigte voorbeelden gegeven van menschen die dappere dingen gedaan hadden ten tijde van de laatste twee oorloogen.

Achter dat dit nu ol uiteengezet wos, vroeg meester of er nu entwien in de klasse wos, die nog è voorbeeld van è dapperen persoon koste geeven. Meteen sprong Lowietje van Wiesten Stekkers rechte:

„Mien vader!”, riep Lowietje.

De meester keek nogol verwonderd boven zijn bril, want è wiste wel dat Lowietjes vader ollezens geen dapperen è koste zijn kwestie van werken aangaande, want 't wos ol meer of tien jaar dat 'n ie aan den dop wos. Maar meteen peinsde meester dat Wiesten misschien entwaar 'n heldendaad ging kunnen gedaan hebben binst dat 'n soldaat wos in 't jaar veertig . . . oftewel entwaar è gevaarlijken toer uitgemeeten hadde in d'eerste dagen achter den oorlooge binst de veertien dagen dat Wiesten in 't verzet gestaan hadde.

„Zijn d'r bewijzen van?” vroeg meester.

„Ik kunnen dat niet zeggen, meester” antwoordde Lowietje . . . „maar 't is de burgemeester die dat zei” . . .

Nu peinsde meester in zijn eigen dat er toch entwot moeste van waar zijn, omdat de burgemeester dat gezeid hadde.

„En wuk zei de burgemeester?” vroeg meester weere.

„Héwè, dat kwam è zoo” vertelde Lowietje . . . „ik moest ik passeerde weeke, dien dag dat er geen schoole wos, van mien vader, naar 't gemeentehuis gaan met è brief om of te geeven aan de garde . . . binst dat 'k daar moeste wachten kwam de burgemeester daar binnen . . . en è zag mien daar zitten . . . en è vroeg ie wiens ventje dat 'k wos . . . en ik zei da 'k 't oudste zeuntje wos van Wiesten Stekkers . . . en toen vroeg de burgemeester hoeveele joengens dat er thuuzent nog thuus waren buiten ik en ik zei „nog zeeven broers en twee zusters . . . en toen hoorde ik schoone dat de burgemeester teegen de garde zei „verdikke, dien Wiesten Stekker, is er nog geen duts op . . . è doet er nogol dapper aan voort!”

KWAAK

Mevrouw
Georges VANPEPERSTRAETE
Markt 1 Roesbrugge
uitbaatster van
„DE GOUDEN AREND”
logenstraft alle geruchten
omtrent stopzetting
van uitbating of verhuis
naar een andere gemeente.

AANDACHT A.U.B.

Uw aankopen in

„DE GOEDE KOOP”

- IEPER
- POPERINGE
- VEURNE

kunnen gebeuren op naam van

GALERY VERMET-LOUWYE
Bergenstraat
STAVELE - BEVEREN

Dank U!

Het is herfst en de dagen worden kouder.
Geniet van de aangename warmte
van een elektrische radiator.

GROTE KEUS:

- Straalkachels
- Convectoren
- Olieradiatoren
- Accumulatiekachels

Bij nat weer is het drogen van de was een probleem.
Koop daarom **NU** uw droogkast

PRIMUS — SIERA

bij

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 P.C. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Versijnt maandelijks : behalve in augustus

Een belangrijke historische vraag

BEGON de BEELDENSTORM te STEENVOORDE of te KROMBEKE?

Over geuzenleiders te Roesbrugge en omgeving

In onze gewesten heerst nog wel de mening dat het protestantisme alleen in de noordelijke Nederlanden is voorgekomen, dus een Hollands verschijnsel is. Niets is minder waar en in de eerste helft van de 16e eeuw waren er meer protestanten hier bij ons dan in Noord-Nederland.

Ook de beeldenstorm, voor een groot deel de uiting van fanatieke religiositeit, is hier, in ons gewest begonnen in augustus 1566 en heeft in Zuid-Vlaanderen en het Westkwartier het hardst gewoed. Van hieruit is hij in nog geen twee maanden als een krachtige windstoot - maar in zijn effecten steeds meer afgezwakt - doorgedrongen tot in Oost-Friesland.

In al de geschiedenisboeken staat er dat op zaterdag 10 augustus 1566 te Steenvoorde, na een preek van Sebastiaan Matte, opgezweept protestanten naar het Sint-Laurentiusklooster buiten de stad trokken en er de beelden verbrijzelden. Dit was - aldus onze grote historici - de aanvang van de beeldenstorm die als een echte rage en in één enkele week aan deze en gene zijde van de huidige Franse grens ongeveer tweehonderd kerken, kapellen, kloosters en abdijen verwoestte.

Evenwel, in een voetnoot van het derde deel van de *Jaerboeken van Veurne en Veurnambacht* door Pauwel Heinderycx (1633-1687) staan volgende kronogrammen die hij aantroffen heeft in een oud cartularium :

I.

*„neghen daeghen naer oUst, snaeVens ten
zes Uren, fel
ghingen de gheUsen Van Roosbrigghe,
zonder treUren, snel
naer Crombeke, en Wlerpen de beelden
Uut der kerken zoet,
en hebbense gebrandt, spYts paUs, prlnCe,
ende CLerken Vroet.”*

II.

*„In VlaenderLandt, ten half oUste,
Up onser VraUWen daCh
Wast, dat Men de Cristen reLYgYe zeer
benaUWen zaCh.”*

Als „neghen daeghen naer oUst” wil zeggen de 9e augustus, dan heeft dat te beduiden dat de beeldenstorm niet begonnen is op 10 augustus 1566 te Steenvoorde, maar de dag voordien te Krombeke. Een twijfelachtige eer weliswaar, maar de waarheid heeft haar rechten.

In zijn boek *Poperinghe en omstreken tijdens de godsdienstberoerten der XVIe eeuw of den Geuzentijd* (1898), noteert J. Opdrinck in een voetnoot: „De kerkbrekers plunderden de kerk van Crombeke, op 9 Oogst

1566”, als een vaststaande feit. Andere geschiedschrijvers die ook bovenstaande kronogrammen kennen maken evenwel objecties. Zij menen dat „neghen daeghen naer oUst”, wil zeggen 9 dagen NA augustus, of 9 september, maar dat men deze omschrijving heeft gebruikt omdat september het kronogram zou schenden. We kunnen natuurlijk opmerken dat de auteur nochtans niet zo nauwkeurig is te werk gegaan, daar hij de letter D (= 500) voortdurend heeft over het hoofd gezien, maar daartegen wordt aangevoerd dat het veel minder opgaat de M in Crombeke mee te tellen en deze in september te negeren. Weer daartegenover staat echter dat er in het tweede vers sprake is van „half oUste”, zodat men geneigd is te veronderstellen dat het eerste vers betrekking heeft op een vroegere datum. We weten bovendien dat Sebastiaan Matte, die als de leider van de beeldenstorm in ons gewest is te aanzien en overal waar hij preekte aanspoorde tot geweld, op 9 september 1566 te Houtkerke was en de dag daarop te Ekelsbeke, waardoor een escapade tussendoor naar Krombeke niet zo waarschijnlijk lijkt. Daarom ben ik geneigd te denken dat „neghen daeghen naer oUst” is op te vatten als de negende dag van augustus en dat de eerste beeldenstorm wel degelijk vanuit Roesbrugge te Krombeke heeft plaats gevonden.

Geuzenbenden te Roesbrugge

Toen in de eerste helft van de 16e eeuw het protestantisme in onze streken was doorgedrongen meende het burgerlijk gezag hard te moeten optreden tegen allen die afweken van de voorvaderlijke geloofsleer. In de hevigste vervolgingsperiodes werd door de voormannen vanuit Nieuwpoort, Duinkerken en Grevelingen uitgeweken naar Engeland. In kalmere dagen keerden zij langs daar terug om op nieuw hun geloof te propagieren.

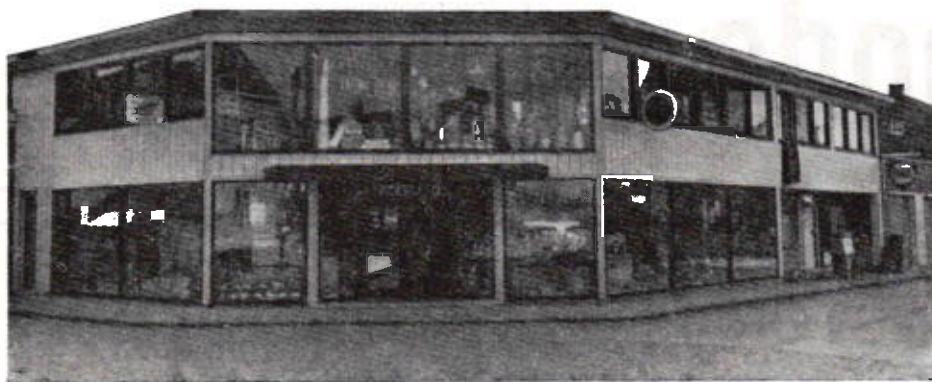
Op 26 mei 1566 kwam Sebastiaan Matte, af-

De beeldenstorm
naar een gravure van 1786

komstig van Ieper en een felle protestantse predikant, pas terug uit Engeland, naar Roesbrugge. In de daaropvolgende nacht hield hij een grote volksvergadering. Zijn komst was waarschijnlijk aangekondigd door de plaatselijke predikant, Pieter De Bert, die zich een jaar vroeger vanuit Duinkerken op de Beverenkalside was komen vestigen. In korte tijd was er een grote menigte bijeen, die hij buiten het dorp geleidde tot op het gehucht de „Hoge Seine”. Daar begon hij een preek die echter voortijdig een einde nam. Sommige van zijn toehoorders waren in de bomen geklauterd om hem beter te zien en te horen, maar door een verkeerd maneuver viel er een van die hoogklimmers plots tussen de toehoorders. In de duisternis kon men niet precies uitmaken wat er gebeurde en men meende dat er een overval van de overheidsdiensten plaats vond en iedereen ging op de vlucht. Op 17 juli 1566 sprak Matte weer in de nabijheid van de abdij van Roesbrugge, waar 300 gewapende mannen hem beschermden en 4 000 tot 5 000 mensen zijn preek aanhoorden.

MET DE UITBREIDING VAN ONZE ZAAK . . . nu de grootste en goedkoopste winkelluitbating van de streek

Mevr. URBAIN CORNEILLIE - VENIERE
Alexis Decarneplein 2, STAVELE
 Tel. 057/30.05.70

COIFFURE CHRISTINE

Alexis Decarneplein 2
8991 STAVELE
 Tel. 057/30.05.70

- **Moderne snit**
- **Permanenten**
- **Brushing**

Moderne toestellen

Vanaf heden fietsen aan 3.990 fr. Vrije ingang — Kom, kijk en koop

Waar kwamen al die gewapende mannen vandaan? De gereformeerden beschikten sedert halverwege 1566 over een soort evangelische militie, die onder de leiding stond van Jan Denys, een Woestenaar van geboorte, maar die te Roesbrugge woonachtig was en een onervaaarde en harde kerel bleek. Een gedeelte van zijn mannen vormde een soort lijfwacht van Sebastiaan Matte. Maar deze lijfwacht was slechts de kern van een echt volksleger, want we weten dat op 1 augustus 1566, Jan Denys met 2000 man Veurne ging belegeren.

Het zouden juist de mannen van Denys geweest zijn die, opgeruid door Matte, op 9 augustus naar Krombeke trokken en daar in de kerk hun baldadigheden uithaalden, die 's anderendaags naar Steenvoorde togen en de daaropvolgende dagen de verwoestingen van kerken, kloosters en abdijen in verschillende parochies van het Westkwartier hebben meegemaakt of geleid.

Roesbrugge was het werkelijke hoofdkwartier en de legerplaats van de geuzentropen. Op 7 oktober 1566 verzamelden er zich een groot aantal leden van de geuzen-militie onder de leiding van Jan Denys en in het vooruitzicht van de stad Veurne aan te vallen.

Vanuit hun legerplaats, langs de boorden van de IJzer, keken die troepen vlak op de Victorinnen-abdij die daar een paar honderd meter verder was gelegen. Het klooster was hun een doorn in het oog en vooraleer naar Veurne op te trekken drongen zij nog de abdij binnen, plunderden en verwoestten heel de inboedel en mishandelden de religieuzen die niet op tijd hadden kunnen vluchten. Een andere groep trok naar de abdij van Eversam waar zij eveneens tot geweld overgingen. In de nacht trokken zij toen naar Veurne, waar in de morgen van 8 oktober 4000 man de stad zouden aanvallen. Maar zij slaagden niet in hun opzet.

Op 16 december 1566 werd te Nieuwkerke een vergadering belegd door de predikanten van Mesen, Belle, Steenwerck, Waasten en Ieper. Deze bijeenkomst werd geleid door Pieter Dathenus van Kassel en er werd besloten de evangelische militie nog verder uit te breiden onder het bevel van Jan Denys, die reeds van zijn kwaliteiten als hoofdman had blijk gegeven.

De laatste tocht

Denys verzamelde zijn troepen tegen de dorpskom van Roesbrugge, tussen de twee armen van de IJzer. Elke avond werd er appel

gehouden en iedere dag ging hij, gevolgd door een 20-tal mannen, naar de omliggende gemeenten om nog meer strijders aan te werven onder de belofte dat ze goed zouden beloond worden.

Op 21 december 1566 trok Denys met 300 huurlingen vanuit Roesbrugge naar Mesen en dan over Komen en Tourcoing naar Valenciennes, die als opstandige stad belegerd was en die zij wensten te ontzetten. Maar op 26 december geraakte hij te Wattrelos slaags met de regeringstroepen. De geuzen kregen harde klappen en 200 man sneuvelden. Een kleine eenheid trok verder, maar werd te Lannoy definitief verslagen. Jan Denys vluchtte naar Antwerpen, waar het verzet beter ingericht was. Hij trof daar Sebastiaan Matte, Pieter Dathenus en andere predikanten uit de Westhoek. Denys stelde zich aan het hoofd van een groep van 500 man ter beschikking van een der opstandige edelen die zich meester wilde maken van de stad. Zij werden echter op hun beurt verslagen te Austruweel, een randgemeente van Antwerpen, op 13 maart 1567 en Denys werd er gevangen genomen. Op 22 april 1567 werd hij te Brussel opgeknoot.

R.A.B.

Vanuit 't BERTENNEST aan de IJzer

Zondag 6 november :

9de NIEUWE GUDRUN-MARS der Vlaamse MEISJES na meisjesweekeinde

- trefpunt : vanaf zaterdag in ROESBRUGGE om 14,00 uur
- in het teken van gezonde „vrouwenemancipatie” tegenover .. egoïstische „vrouwendevaluatie” . . .
- werkgroep „NIEUWE GUDRUN”, fijnvrouwelijk tijdschrift voor al wie „vrouw” en „jong” genoeg is, om haar „vrouw te staan” : gezinsopvoeding, meisjesbeweging, natuurvoeding, fijnvrouwelijkheid, enz. . .
- zondagmorgen met MYRIAM VERBEKE vanuit 't Bertennest ROESBRUGGE „te voet” langs IJzer en Lo-vaart naar Verschaeve-Mis in ALVERINGEM
- zondag om 14,15 uur met DOROTHEA VANSTEENKISTE begeleidde kleurdia's van schilderijen van haar overleden echtgenoot, kunstschilder Eugene Vansteenkiste.

Voor deze 2 voettochten, weekeinden en overnachting : ONMIDDELIJK INSCHRIJVEN langs 't BERTENNEST - Tel. 30.02.08

OPROEP tot al wie JONG genoeg is : TE VOET en/of WEEKEINDE

Vrijdag 11 november :

10de VREDESMARS der Vlaamse STUDENTEN

gevolgd door studentendagen

- trefpunt : vanaf donderdagmiddag in Bertennest ROESBRUGGE
- in het teken van broederliefde, wereldvrede en „AKTIE VRIJ EUROPA”
- werkgroep „NIEUW VERBOND”, studentenstootblad van N.K.V.S. Vlaamse (studenten-) beweging NU, samenwerking met K.V.H.V., „Europese Vriendschapskring”, solidariteit met Oost-Europa, enz. . .
- vrijdagmorgen met ANTOON PYPE vanuit 't Bertennest ROESBRUGGE „te voet” langs IJzer naar wapenstilstand-herdenking aan het IJzerkruis van Diksmulde.
- bezinningsdagen rond de Europese Verkiezingen, enz. . . en deelname Nationale René DE CLERCQ-herdenking In Deerlijk en Kortrijk, tot/met 15 november : „2e Nationale RENE DE CLERCQ-VOORDRACHT-WEDSTRIJD” (kandidaten klaar met 2 gedichten of proza : onmiddellijk inschrijven).

DE STAVELSE BURGEMEESTERS (10)

Ontslag en dood van burgemeester J. Lelieur

Over burgemeester Jules Lelieur valt nog heel veel te schrijven. Wij moeten ons echter beperken, later zullen we nog wel meer over hem vertellen in afzonderlijke bijdragen in verband met de geschiedenis van Stavele, vóór, na, en tijdens de eerste wereldoorlog.

Jules Lelieur woonde voor het laatst de gemeenteraadszitting bij op 6 januari 1927. Zijn taak was uiterst kort en beperkt. Na het onderzoek van de geloofsbriefen van de nieuw gekozen gemeenteraadsleden nam hij van ieder van hen afzonderlijk de voorgeschreven eed af. De nieuwe gemeenteraad bestond uit: Pil Jérôme, Debaenst Edward, Leys Remi, Vandaele Leon, Danneels Jérôme, Gesquiere Lucien, Ryon Romain, Coene Alexis en Cornelis Joseph. De taak van Jules Lelieur was volbracht en hij verdween van het Stavelse politieke toneel.

Bescheiden en gelukkig bleef hij tussen zijn dorpsgenoten wonen en hij stierf te Stavele op 30 mei 1931. Op zijn doodsprentje lezen wij: „Mijn roem is de getuigenis van mijn geweten dat ik altoos gedurende mijn langdurig bestuur rechtvaardigheid en plicht gesteld heb boven eigen baatzucht en tijdelijk belang. De goede zaak heb ik immer voorgestaan en het christelijk onderwijs der jeugd lag mij altoos nauw aan het hart.”

Jules Lelieur is inderdaad steeds een eerlijk en rechtschapen man geweest, wars van nepotisme en vriendjespolitiek.

De burgemeesterssjerp werd toen overgenomen door:

Burgemeester Jérôme Pil

Jérôme Pil werd geboren te Woesten op 4 september 1876. Hij was landbouwer te Stavele op de hofstede „Eversam” waar Valère Quaghebeur thans woont.

Hij is schielijk overleden op 15 augustus 1937 als rustend landbouwer in de villa die hij rechtover de hofstede had laten bouwen en die tegenwoordig bewoond is door wed. Emiel Degandt-Lehouck.

Zijn politiek debuut

Jérôme Pil werd voor de eerste maal tot gemeenteraadslid verkozen op 24 april 1921 en als dusdanig beëdigd en aangesteld op 9 juni 1921. Hij was de zevende in rangorde op de negen leden.

Als debutant hielp hij het voorstel stemmen om de eerste openbare elektrische verlichting van de Stavelse dorpsplaats aan te leggen. De Brugse elektriciën Medard Lowagie werd belast met het oprichten van het net, leveren en plaatsen van houten palen, ijzeringen, draad en lampen, 10 in getal, 8 van „100 bougies” en 2 van „50 bougies”, en alle andere benodigheden, voor de totale som van 6.500 fr. Aimé en Joseph Decarne werden een concessie van twintig jaar toegekend voor het leveren van de elektrische stroom. De koncessionarissen mochten tevens de palen en ijzeringen onvergeld gebruiken voor de elektrische verlichting van de huizen en partikuliere gebouwen van de dorpsbewoners.

De concessie door de gemeenteraad aangenomen werd echter door de provinciegouverneur niet goedgekeurd. Zo kreeg Stavele dan toch geen openbare elektrische verlichting.

De inwoners op de dorpsplaats kregen echter elektrische verlichting voor huiselijk gebruik.

Zijn benoeming tot burgemeester

Jérôme Pil werd tot burgemeester benoemd bij koninklijk besluit van 18 februari 1927. Hij zette onmiddellijk spoed achter een reeds ontworpen werk nl. het aanleggen van een rijwielpad van Staveledorp naar Elzendamme. Op 4 april 1927 had de openbare aanbesteding plaats waarvan de uitslag luidde:

1. Maerten Abdon uit Ieper voor de som van 51.490 fr.
2. Huyghe Achiel uit Gijverinkhove voor de som van 52.340 fr.
3. Van Hullebusch uit Oudenburg voor de som van 54.314 fr.
4. Delafontaine Honoré uit Oostende voor de som van 54.248 fr.

De schatting die de ontwerper gemaakt had bedroeg 52.258 fr. waarvan 49.658 fr. voor de werken en 2.600 fr. voor administratie- en toezichtskosten. Hiervan was een provinciale toelage voorzien van 44.979,72 fr. een staatstoe-lage van 1.973,50 fr. zodat het gemeentelijk aandeel slechts 5.304,78 fr. bedroeg.

De werken werden aan Abdon Maertens uit Ieper toegewezen.

De tweede aanbieder Achiel Huyghe uit Gijverinkhove - hij woonde op de wijk Abele, waar Julien Therssen nu woont - was een zeer bekende figuur in de streek. In de volksmond noemde hij „Katte Huyghe” omdat het zo een rappe gast was. Deze aannemer kwam op dramatische wijze om het leven, hij is nl. dwars door het dak van zijn magazijn, in de lucht gevlogen, terwijl hij, zoals hij dat reeds honderden keren gedaan had, de kop van een obus afzaagde. Dit geschiedde op plechtige-kommunie-zondag te Gijverinkhove, op 26 mei 1932.

Politiereglement op landbouwwegen

In de zitting van 25 november 1928 deed burgemeester Jérôme Pil een politiereglement stemmen op de landbouwwegen waarin bepaald werd dat het hoogste toegelaten te vervoeren gewicht bedroeg:

- 3.000 kg voor vierwielvoertuigen met tenminste 11 cm breed beslag.
- 2.500 kg voor vierwielvoertuigen met minder dan 11 cm breed beslag.
- 1.500 kg voor voertuigen met drie wielen.
- 1.000 kg voor voertuigen met twee wielen.

Dit politiereglement werd door de Bestendige Deputatie goedgekeurd op 7 december 1928.

Een nieuw gemeentehuis

De gemeenteraad van Stavele had in zijn zitting van 29 januari 1921 beslist de puinen en de grond van het door een bombardement vernielde huis van de kinders Desaevers, op de hoek van de Krombekestraat en de IJzerstraat - thans huis van Urbain Corneillie - te kopen voor de som van 8.000 fr.

Op 17 maart 1921 hechtte de Bestendige Deputatie haar goedkeuring aan deze voorgenomen aankoop, die dan ook werd afgesloten.

De gemeenteraad wilde nl. op deze grond een groot splinternieuw gemeentehuis met feestzaal bouwen om dat van de Vaartstraat, nu IJzerstraat, te kunnen inlijven bij de schoolgebouwen om er een vierdegraadsklas van het lager onderwijs in te richten. De ge-

Burgemeester Jérôme Pil

meenteraad oordeelde toen ook reeds dat het bestaande gemeentehuis niet meer kon voldoen aan de noodwendigheden van de tijd.

Na de aankoop van die puinen, die trouwens zeer vlug werden opgeruimd, werd niet meer over een nieuw gemeentehuis gerept tot op 7 december 1928.

De gemeenteraad vond dat er nu tijd genoeg was verlopen en besloot een architect aan te stellen om een voorontwerp te maken. Het was de h. Nolf uit Torhout. Dit voorontwerp werd reeds principieel aanvaard tijdens de raadszitting van 9 februari 1929.

De 4e april 1929 vernemen de verraste gemeenteraadsleden dat de prijs geraamd wordt op 106.502,90 fr.

Neen! . . . dat is te veel, dat kan niet, dat mag niet!

Het ontwerp werd teruggestuurd naar de architect. Het mocht niet meer kosten dan 55.000 tot 60.000 fr.

Daarmee was het ontwerp voor de bouw van een gemeentehuis gekelderd.

Op 30 december 1929 kregen de gemeenteraadsleden de plannen en de raming voor het bouwen van een feestzaal ter goedkeuring voorgelegd. Alles wordt goedgekeurd, ook het bedrag van 79.466,08 fr. Het College moet een openbare aanbesteding uitschrijven. Doch zie, op 22 maart 1930 volgt een nieuwe beslissing: de bouw van de nieuwe feestzaal wordt voor een jaar uitgesteld omdat de geldelijke toestand van de gemeente de betaling van de kosten niet zou toelaten. Dit was de tweede klap. Er werd verder, noch van gemeentehuis noch van feestzaal, meer gesproken.

Met Pasen 1932 gingen de Stavelse kloostersusters hun huis in de Zwanestraat en hun

Lees verder blz. 4

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN :

- Kostuums - Regenmantels - Blazers - Vesten in wol
- Skivesten - Warme cowboy-hemden
- Schetland-pull's met moderne tekeningen

VOOR DAMES :

- Kleedjes (alle prijzen) - Regenmantels
- Wollen bloesen - Pull's, gemoltoneerd van 49R

Maandag gesloten

Bijhuis DESAEDELEIRE, Statiestraat 14, Roesbrugge

Dekens (voordelige prijzen) - Lakens (katoen - tergal - flanel)
Geschenkartikelen - Ondergoed - Werkkledij (Tencate, Evada)

**HET
KWALITEITSMERK**

**Oliën en
smearmiddelen**

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

**Fuel-OIL
BENZINE**

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

DE STAVELSE BURGEMEESTERS (10)

(vervolg van blz. 3)

nieuwe schoollokalen betrekken en zo kwam het schoolhuis en de bewaarschool bij het kerkhof vrij.

Een half jaar later - 23 december 1932 - besloot de gemeenteraad die bewaarschool te veranderen en om te bouwen in gemeentelijke feestzaal en lokaal voor de openbare boekerij. Nu was het definitief gedaan met elke nieuwbouw hetzij van gemeentehuis hetzij van gemeentelijke feestzaal.

In januari 1933 werd beslist het schoolhuis op het kerkhof te verhuren en de 5 a 65 ca bouwgrond op het dorp te laten gebruiken door Aloïs Anckaert, Leopold Boussemaere en Leon Cremer als groentetuin.

De oude bewaarschool werd als gemeentelijke feestzaal ingericht.

In juli 1933 werd een volledige elektrische installatie tot verlichting van zaal en toneel aangelegd en er werden voldoende stoelen aangekocht. Enkele maanden later kocht de gemeente een piano en eind december 1934 werd besloten nog een balkon te laten maken om nog 50 zitplaatsen bij te winnen.

Verkoop van de bouwgrond

In openbare zitting van 3 november 1933 beslisten de wetheren van Stavele de schone bouwgrond, midden het dorp, te verkopen aan de zoon van de burgemeester dhr. Mau-

rice Pil „om reden dat het niet te voorzien is denzelven ten voordeele van de gemeente, nog nodig te hebben,” staat er in de motivering.

De definitieve beslissing werd genomen op 23 april 1934, slechts één gemeenteraadslid, namelijk Leon Vandaele, heeft deze vervreemding niet goedgekeurd. De 5 a 65 ca bouwgrond werden verkocht aan Maurice Pil voor de som van 5.650 fr. of 10 fr. de vierkante meter.

Volgende bijkomende voorwaarden werden opgelegd: de koper moest op deze grond een woonhuis bouwen en in afwachting hiervan moest hij het vaag liggende gedeelte beplanten met sierstruiken en bloemen en omsluiten door het aanplanten van een haag. Ook mocht hij dit deel nooit verpachten voor groentetuin.

Thans staat op die plaats de grote mooie winkel van Urbain Corneillie.

R. Lanszweert

Twee maal toneel te Roesbrugge

Telkens in „De Gouden Arend”, Marktlein 1 te Roesbrugge :

Op zaterdag 12 november te 20.10 u. brengt het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen het landelijk blijspel van de Vlaamse auteur Jules Missinne „Op een avond in november” bewerkt en in regie van Flor Barbry uit Westouter.

Ter gelegenheid van de Ceciliaviering van een plaatselijke muziekmaatschappij komt het tot een stille vrijage en later tot een paar huwelijken van niet meer zo jonge mensen.

Toegang : DF-leden en houders van Plus-3-Pas : 80 fr., familiekaart 280 fr., kaarten 1ste rang 70 fr., familiekaart voor kaarten 2de rang 240 fr., niet-leden betalen resp. 160 en 140 fr.

Op zaterdag 26 november te 20.10 u. komt het Vormingsteater Het Trojaarse paard uit Anwerpen op het toneel met „Ontwaakt zij verworpenen der aarde, maar niet allen tegelijk”, dit op uitnodiging van DF-IJzerweelde, Die Croone, Kultuurgemeenschap Haringe en VTB-VAB/Roesbrugge-Haringe en onder auspiciën van het Min. van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur, Bestuur voor Volksontwikkeling en Openbare Lektuurvoorziening. Een 10-tal acteurs brengen in 13 schuifjes de achtergronden ten tonele van de politieke en syndikale top, van hun activiteiten, afspraken en bindingen, waarvan het gewone lid (van de partij of vakbond) geen kennis heeft noch krijgt. Als oudste politieke toneelgroep brengt dit gezelschap strijdkultuur om de slaap-zacht, droom-zoet en denk-niet-na kultuur af te bouwen. Na de opvoering volgt een nagesprek. Zeker de moeite waard om mee te maken !

Toegang : voor leden van de inrichtende organisaties : 80 fr., voor houders van Plus-3-Pas : 60 fr., voor niet-leden : 120 fr., voorverkoop : 100 fr.

D. Morez, DF-sekretaris

Meer dan 2000 artikelen

KEUZE EN KWALITEIT

aan de laagst mogelijke prijzen

in

DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE

LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : **Raoul BOSSAERT - ROSSEEL**

op de grote baan Veurne-leper

bij **WOESTEN**

Tel. 057/40.04.42 - 057/30.03.96

Houdt U van natte muren en rottend houtwerk ?

Natuurlijk niet !!!

Daarom ...

Vermijd waterindringing,
laat uw zink controleren
en herstellen of vernieuwen
tijdens de zomer.

Vraag het bij :

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

ANIPHYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 P O P E R I N G E

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE WESTHOEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

KLEINE FISKALE KRONIEK

De persoonlijke verzekering

De premies van individuele verzekeringen tegen lichamelijke bedrijfsongevallen waren vroeger voor 75 t.h. aftrekbaar onder de bedrijfskosten. Bij de wet van 5 januari 1976 werd dit voordeel afgeschaft, zodat het reeds een paar jaar niet meer bestaat.

Er bestaat echter een ongeveer gelijkwaardige, misschien nog doelmatiger verzekering waarvan de premie wel aftrekbaar is, namelijk de verzekering tegen ziekte, ongevallen of daaruit voortspruitende invaliditeit, onderschreven bij een ander organisme dan een mutualiteitsvereniging, dus onderschreven bij een verzekeringsmaatschappij.

De premies op die kontrakten zijn echter maar aftrekbare bedrijfslasten in de mate dat ze worden gestort om de belastingsplichtige te verzekeren tegen een verlies van bedrijfsinkomsten, veroorzaakt door een ziekte, een ongeval of door invaliditeit die er het gevolg van is.

Een dergelijke verzekering waarborgt de zelfstandigen een inkomen tijdens perioden van gedwongen inactiviteit. Aangezien de premie ervan als bedrijfslast aftrekbaar is, wordt een heel deel van de kostprijs van deze verzekering langs de belastingen gerekend.

Afgezien van laatstgenoemde verzekeringen zijn eveneens aftrekbaar als bedrijfslasten, de premies van :

- brandverzekering (bedrijfsgedeelte);
- glasbraakverzekering (idem);
- burgerlijke beroepsverantwoordelijkheid;
- wetsverzekering (personeel);
- levensverzekering (onder bepaalde voorwaarden);

THERMOFINA

Alle FINAPRODUKTEN

- diesel
- gasoil
- fueloil
- oliën en vetten

aan huis besteld !

JAN VANDENBROUCKE

Duinkerkestraat 2

PROVEN - Poperinge

Tel. 057/30.03.30

Was nooit aftrekbaar : de premie van de „Familiale verzekering“.

Het feit dat een premie inzake bedrijfslasten voor de belastingen niet aftrekbaar is, doet echter geen afbreuk aan haar doelmatigheid.

S.B.

Fiscaal Adviseur en Bedrijfsconsulent UFSAL

FILMFORUM „De Lovie“

Op vrijdag 4 november wordt in de feestzaal van „De Lovie“ te 20 u. de kleurenfilm „Home Sweet Home“ vertoond.

Belgisch-Franse kleurenfilm 1973 over de herwaarderding van de bejaarden. In een Brussels bejaardenhuis worden oudjes als kinderen behandeld, is het etensmenu eentonig en heerst er een overdreven tucht. Alles verloopt vlot voor wie het spel meespeelt. Een sociaal-assistent schaart zich aan de zijde van de bejaarden en wordt aan de deur gezet. Dit doet bij Jules en de andere oudjes de maat

overlopen en het draait uit op revolutie. Happy-end : als de strenge directrice vervangen wordt door een begripvolle sociale werker.

Morele waarde : deze spitsvondige en geslaagde verfilming snijdt het werkelijk probleem aan met een gezonde kijk op de noden van de bejaarden. Vol humor en agressieve tederheid doet deze film de kijkers inzien welke behoeften de bejaarden echt hebben. Uitstekende vertolking. Reeds voor tieners.

Speelgoed

Speelgoed

Speelgoed

In afwachting van St.-Maartensfeest brengt de grote kindervriend allerhande speelgoed en nieuwigheden bij

Huis WULLUS

Statiestraat 65

ROESBRUGGE

Steeds voordelige prijzen

Kom zien — Vrije ingang

Centrale verwarming

Sanitair

Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34b STAVELE

Tel. 057/30 06 52 of 057/40 05 43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Geboorte

- Eveline Benauwt, dochter van Roger en Frieda Gunst.

Overlijden

- Martha Schoonaert, 72 j., echtgenote van Jules Regheere.

Sint-Maartensviering

Op donderdag 10 november aanstaande, Sint-Maartensviering met optocht en voor de jeugd met uitdeling van snoep aan de kinderen van 1 tot 12 jaar.

Schikkingen:

- Haringe: vertrek om 18 uur aan het begin van de Haringeplaats. Uitdeling van snoep in Café „Sint Martinus“ bij R. Donche.

- Roesbrugge: vertrek om 19 uur aan de Moltenwal. Uitdeling van snoep in de zaal van het „Kristen Volkshuis“ bij J. Gunst.

Er is opnieuw een mooie prijskamp voorzien met talrijke prijzen voor de mooist versierde biet. Alle ouders en kinderen worden er verwacht.

K.V.L.V.

Op vrijdag 18 november te 19.30 uur in „De Gouden Arend“: gezinsvergadering in samenwerking met de boerengilde. Deze voordracht, met als thema „Man is uw vrouw gelukkig?“ wordt gegeven door E.H. Buyse, gewezen directeur van het college te Poperinge.

Wandelzoektocht

Iedereen weet nu stilaan dat het noodzakelijk is, voor de gezondheid, iedere dag een wandeling te doen. Daar het zo moeilijk is er alleen toe te besluiten, heeft de Bloso-gangmaker een wandelzoektocht gepland van ongeveer 8 km, ieder volgens eigen tempo.

Vertrek zondag 13 november, vanaf 13.30 u. Inschrijving bij Wyselynck en prijsdeling bij G. Berquin. Inschrijvingsgeld: 10 fr.

11 november - N.S.B.

te 9.15 u.: Verzameling aan het lokaal bij Julien Gunst, Statiestraat.

te 9.30 u.: Plechtige H. mis met offergang ter nagedachtenis van de afgestorven leden van beide oorlogen.

te 10 u.: Bloemenhulde aan het gedenkteken der gesneuvelden.

te 10.15 u.: Ontvangst op het stadhuis van de burgerlijke overheden met uitreiking van ere-diploma aan 8 verdienstelijke N.S.B.-ers.

te 10.45 u.: Bezoek aan de herbergen van 2 leden en 1 erelid van onze bond.

te 13.30 u.: Gezamenlijke maaltijd in 't lokaal.

te 19.30 u.: Gezellig samenzijn; prijskaarting voor de leden en bolling door de uil voor de vrouwen. Tombola.

KEUKENS „DECLERCK“

Weegschede 36 - Gijverinkhove

Tel. 058/29.90.98

— toonaangevend door hun ambachtelijke kwaliteit

— duurzame afwerking

Alsook alle wooninrichtingen en herstellingen

GRATIS: prijsbestek en tekening

Kwaliteit is onze enige reclame!

STROOMAF

Op 4 november verschijnt, bij de uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge, het boek „Stroomaf“ van de hand van Pater Chielens, haven-aalmoezenier te Zeebrugge.

Het boek telt 256 bz. en is te verkrijgen bij de uitgeverij door storting van 275 fr. (+ port 20 fr) op postrekening 000-0904677-55.

Meer uitleg over het boek in ons volgend nummer.

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon: 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

TE KOOP

KINDERWAGEN (als nieuw). Zich wenden: na 17 uur: G. Pyck, De Lijster 72, Poperinge.

TE KOOP

Bewaarappels

aan voordelige prijzen

J. VERBEKE

Molendreef 1 - Tel. 30.03.27 - PROVEN

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Overlijden

- Georges Moereman, 82 j., echtgenoot van Irma Cayzele (Stavele).

Huwelijksaankondiging

Dany Wullen van Stavele (Beveren) met Anna Verleynen van Deinze.

**Met ons kunt U praten
over**

SPAREN en LENEN

Ernstige voorwaarden

Flugge bediening

GRONDKREDIET VAN BELGIE

Mevr. Deroo-Cappoen Maria

Poperingestraat 25

KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND NOVEMBER

Gaibolling

Roesbrugge, zondag 20 november te 15 u.
Gaibolling bij Georges Berquin

Kaartingen

Beveren-IJzer, maandag 21 november
bij M. Ryon, 2de maandelijks kaarting.

Haringe Café „Sint Jozef ”

bij Martha RYON

zondag 13 november : HERBERGKERMIS
met Grote Prijskaarting (Manillen)
2 x aanblijven : Winnaars 120 fr.
Verliezers : 80 fr.
Inleg 20 fr. Maandagavond kandeel.

Beveren, „t Boerenhof ” bij U. Bartholomeus
donderdag 17 november te 14 u. : gezellig onderonsje en kampioenkaarting voor de leden van de Derde Leeftijd.

Haringe, in „Sint-Jozef ” bij Martha Ryon
zaterdag 26 en zondag 27 nov. : 2de maandelijks kaarting met saucissen voor de leden

Roesbrugge, dinsdag 22 november
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd ”

Vogelpik

Roesbrugge, bij J. Gunst
zaterdag 12 november : smijting op de vogelpik voor de leden.

Roesbrugge, „De Gouden Arend ”
zaterdag 19 november : smijting op de vogelpik voor de leden.

Filmforum „De Lovie ”

Proven, Feestzaal „De Lovie ”, vrijdag 4 nov.
Filmforum : „Home Sweet Home ”.

Dansavonden

Roesbrugge, zaal „t Kristen Volkshuis ”
zaterdag 5 november : Groot Bal
ingericht door Brandweer Roesbrugge-Haringe

ROESBRUGGE

Zaterdag 19 november

Zaal „KRISTEN VOLKSHUIS ”

Chiro T-DANSANT

Disco-Bar „RUEL ”

Aanvang 20 u. Chiro Haro

Toneel (zie blz. 4)

Kalender „BERTENNEST ”

Meisjesweekeinde 5-6 november : met de 9e Nieuwe-Gudrun-mars der Vlaamse Meisjes : zie blz. 2

Studentenweekeinde 11-13 november : met 10e Vredesmars der Vlaamse Studenten en deelname „René De Clercq-voordracht-wedstrijd ” zie blz. 2

Zondag 27 november : Nieuwjaarsviering in 't Bertennest Roesbrugge, na dankmis om 11 uur in de kapel van de IJzertoren voor thuiskomst en bevrijding van Atoon Pype.

Roesbrugge - ROEVO-nieuws

Met het weekeinde van 11 november wordt door de volleybal-jongens een zeer verzorgde kalender van huis tot huis aangeboden aan de prijs van 30 fr. Dank voor uw steun !

TE KOOP

MINI-DROGER „Miële ”, in zeer goede staat.
Voordelige prijs. Zich wenden :
Haringestraat 73, Roesbrugge-Haringe.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Ik heb gehoord dat Jan, de oudste zoon van je broer, die nu afgestudeerd is, zonder werk zit. 't Is triestig. Die jongen heeft nu vijf of zes jaar universiteit gelopen, moeilijke studies en zware inspanningen gedaan, water en bloed gezweet voor profs die heel hun leven op hetzelfde vak knabbelen en die willen dat je, in enkele maanden, van zeven of acht vakken soms, er evenveel van weet als zijzelf. De studerende jeugd is tegenwoordig alleszins niet te benijden. De tijd dat ze in Leuven pinten dronken tot en met Pasen is allang voorbij.

Ik heb met Jan gesproken en hij is verre van optimist. Er zijn bijna 5 000 werkloze universitaires, wist hij te vertellen en de vooruitzichten lijken effenaf slecht. Als het studeren afgelopen is en ze voor de laatste keer examen hebben gedaan, denken ons jonge mensen dat de moeilijkheden voorgoed voorbij zijn, helaas, meestal staan ze dan aan het begin van de miserie. De schone illusies van weleer, toen ze eraan begonnen zijn, krijgen nu al te vroeg een lelijke deuk.

Toch is er iets wat ik niet begrijp, je broer heeft toch een renderende eigen zaak, met een vaste en uitgebreide cliënteel, bovendien heeft hij naam als vakman, waarom heeft hij van zijn enige zoon zijn opvolger niet gemaakt ? In het ambachtelijke liggen er meer toekomstmogelijkheden dan in de meeste universitaire loopbanen. In een tijd dat men voortdurend bezig is met het een of het ander te herwaarderden, moet men vooral eens de handenarbeid en het vakmanschap gaan herwaarderden.

Maar we weten heel goed hoe het met ons mensen gesteld is, wie zelf nooit heeft gestudeerd heeft altijd opgekeken naar wie dat wel heeft gedaan, en wat ze zelf niet gekund hebben, dat moeten hun kinderen nu maar doen. Dat is de revanche voor vervlogen ambities. 't Moeten nu allemaal intellectuelen zijn, of dat denkt men toch, maar men is aan het dwalen. Ook al krijgen we veel gediplomeerden, de intellectuelen zullen altijd schaars blijven.

Ik heb dat allemaal aan je broer gezegd, en hij was het wel hier en daar met mij eens, maar volgens hij wist te vertellen wilde Jan alleszins de stiel van zijn vader niet voortzetten. Ha, neen, in geen geval !

Dat kan ik best begrijpen, je broer heeft, net als de meeste zelfstandigen, zijn leven lang met luider stem verkondigd dat hij meer moet werken dan een ander, meer moet betalen (fiskus en konsoorten) dan een ander en veel minder verdient dan een ander.

Zeg ne keer, wie zou er in dergelijke omstandigheden nog zijn vader willen opvolgen ? Liever een schoon diploma, dat is een entreekaartje voor de dop !

Wel merci zulle,
Pol

- Alle elektrische installaties
nieuwbouw en veranderingen
- Verkoop en herstelling
van huishoudapparaten

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

ZE ZIJN ER WEER ! de Hollandse bloembollen

U vindt de grootste keus bij

Tuinaanleg

Paul VANWILDEMEERSCH

Statiestraat 62 - ROESBRUGGE

Tel. 057/30.00.43

➔ *Ingang langs achter*

Nu de winter voor de deur staat :
sterke, warme **schoenen**

I. PARENT-MOYAERT

Stationsstraat 35

ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor . . .
de derde leeftijd.

Bernhard De Grendel Gasthuisstraat 45
fotografie B-8970 Poperinge
057/33 33 18

OMEGA
Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en**

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

Voor feesten en andere gelegenheden
IJSTAARTEN aan zeer voordelige prijs.
Voor uw diepvriezer: per kilo en meer.
Alle smaken

Crème - Glace „IJSBOERKE

Eén adres voor de streek:

„DE GOUDEN AREND”
Markt 1 - Roesbrugge
Tel. 057/30.04.93

AANDACHT A.U.B.

Uw aankopen in

„DE GOEDE KOOP”

- IEPER
- POPERINGE
- VEURNE

kunnen gebeuren op naam van
GALERY VERMET-LOUWYE
Bergenstraat
STAVELE - BEVEREN

Dank U!

Het is herfst en de dagen worden kouder.
Geniet van de aangename warmte
van een elektrische radiator.

GROTE KEUS:

- Straalkachels
- Convectoren
- Olieradiatoren
- Accumulatiekachels

Bij nat weer is het drogen van de was een probleem.
Koop daarom **NU** uw droogkast

PRIMUS — SIERA

bij

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 30.05.94

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Hetgeene da'k hier gaan vertellen is ent-
wot dat gebeurd is hier in de streeke binst
den laatsten oorlooge.

Disten Rakelboom wos è kleen boertje van
geheele ten uitkante teegen de frontieren.

„Wieder weunen hier in 't gat van 'n uul!”
grolde Distens wuuf dikkers en 't wos oek
met reeden dat ze dat zei, want 't doeningske
stoeg verre weg van de route met 't achterste
teegen 't fransche. Om d'r bij te geraaken
moeste je eerst 'k weet niet hoeverre deur
è vuule dreeve vul pitten en karreslaagen. Je
gerochte toen aan 'n oude versleeten balie,
die aan mekaar hing van den roestigen stek-
kerdraad en waarvooren dat je in 't herte van
joen tyd moeste zyn om dat spel open te kry-
gen . . . Toen nog 'n hekken of twee en toen
kwam j' uut op 't hof.

Nu, 't wos è keer op è dag in 't achterjaar
dat Disten bezig wos met è kantveure te kap-
pen op zyn stik teegen de route aan de dree-
ve naar thulders. Marie, zyn wuuf wos weere
naar 't gemeenthuus moeten gaan achter è
papier om hulder bakste naar de meulen te
voeren, en daarmee wos er niemand op 't hof.

Olmenekeer zag Disten daar è vreemden
type ofkomen op z'n veeloo . . . Disten wos di-
rekt niet op zyn gemak en è stopte van kap-
pen, gebaarde zyn houwe of te kuischen, maar
keek ondertusschen van onder de klippe van
z'n klakke wien dat dien gast wos . . .

„Ja, 'k zien 't ol” vizzelde Disten „è paar
botten . . . è zwortgeverfde veste van 'n engel-
se kapoote . . . en è karnassiere an z'n veeloo,
't is è kontroleur!”

Meteen schoot zyn chieke bykans in zyn
keelegat van 't verschieten, want 't kwam in
zyn zin dat ze daags tevooren è zwyn doodge-
daan hadden in den duuk en dat die beeste
nog open en bloot in de kelder lag.

„'k Heb nu nog chance si dat Marie niet
thuis is” zei 'n halfuude . . . „en ik gaan
van gusten gebaaren”.

„Hela, boer!” riep dien gast van verre . . .
„is dat daar innewaarts dat boer Rakelboom
weunt?”

„Jaa't”, knikte Disten . . .

Den anderen wos ol op zyn veeloo en weg.
Disten zag hoe dat 'n ie eens en anders rond
schaviesterde, op en of van zyn veeloo en ie
hadde zyn deugd d'r in . . . „Wieder moeten
wel zoo dikkers voor nieten loopen”, grijns-
de Disten . . . „je gaat gij daar oek è keer
deugd van hebben”.

Lange achternaar, Disten wos djuuste aan
de route, hoorde en zag 'n ie de kontroleur
uut de dreeve weerekeeren ol grollen en zyn
botten ofstampen . . .

„Dat is daar nog entwot te zeggen . . . en
d'r is toen daar nog niemand thuis!”

„Neen't” zei Disten . . . „'t wuuf is weere
naar 't gemeenthuus moeten gaan”.

„Wuk, 't wuuf!” riep de kontroleur . . .
„je zyt gij toen de boer . . . waarom laat je
gij mien toen zoo verre loopen!”

„Jamaar, meneere” zei Disten „je vroeg
gij teegen mien wien dat er daar weunde . . .
je hebt gij niet gevraagd of er daar entwien
thuis wos”.

KWAAK

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verslijnt maandelijks : behalve in augustus

Bij de 350e verjaring van de drooglegging van de Moeren

WENZEL COBERGHER (+ 1560-1634)

Een Vlaams genie uit de Renaissance

In de loop van de 4e eeuw had een grondverzakking de overstroming van maritiem Vlaanderen voor gevolg, dit was de zg. Duinkerkse transgressie. Eeuwenlang spoelden geweldige watermassa's over de kustvlakte. Door aangevoerde sedimenten werden de daar gedijende moerasplanten ingekoold tot een dikke turflaag. De aangevoerde afzettingen verhoogden het peil van het overstroomde gebied totdat er met de zeebodem een evenwicht was bereikt.

Omtrent 840 trok de zee langzaam terug naar het noordwesten toe. Daar de aanslibbing zich niet regelmatig had afgezet bleven talrijke terreininzinkingen - moeren of turfmoerassen - onder water. Naderhand vergrootte nog hun aantal door nieuwe bodemverzakkingen en nieuwe overstromingen. Maar de „grote Moeren“, ten zuiden van Veurne (ruim 3000 ha), waren de meest uitgestrekte en de meest bekende.

Reeds in de 10e eeuw werd met de droogmaking van de hoogst gelegen gebieden van Veurne-Ambacht een aanvang gemaakt en tegen het einde van de 12e eeuw werden instellingen in het leven geroepen - de Wateringen - die zich bezig hielden met de lage gebieden in te polderen. Hun hoofddaan droeg de poëtische naam van watergraaf of dijkgraaf.

Maar de „grote Moeren“, 0,5 m tot 2,5 m lager gelegen dan de zeespiegel, waar het drabbige water vijf tot zes voet diep was, met hier en daar een eilandje - een paradijs voor waterwild - schenen wel voorbestemd om ten eeuwen dage een laagliggend moeras te blijven, zij het tot spijt van velen, want het was een ongezonde plek, die tot gevolg had dat over de hele streek regelmatig moeraskoorts heerste.

In het begin van de 17e eeuw, waarschijnlijk in 1615, kwam Wenzel Cobergher, met een stout plan voor de dag: hij wilde het op zich nemen de „grote Moeren“ droog te leggen. De man had ervaring terzake. Hij had de kwestie bestudeerd in Holland en in Italië (Pontijnse moerassen) en in opdracht van de aartshertogen Albrecht en Isabella had hij uitgestrekte vijvers in de omgeving van Dendermonde en Lokeren drooggelegd.

Zijn werkmethode was eenvoudig en logisch. Hij zou beginnen met rond de moeren een dijk te bouwen, met een lengte van 32 km, om de toestroming van het water uit de hoger gelegen omgeving, naar dit lager gelegen gebied, te beletten. Rondom die dijk zou hij een kanaal graven (de Ringsloot) waarvan de bodem hoger zou liggen dan de Moeren en hoger dan de zeebodem, zodat van daaruit, met een verbindingskanaal naar Duinkerken, een natuurlijke afvloeiing naar zee zou gebeuren. Met behulp van molens, voorzien van een archimedische schroef, zou hij het water opvijzelen naar de Ringsloot.

Een akte van Albrecht en Isabella, van 22 april 1619, gaf toelating tot de onderneming.

Er werd bepaald dat 3/5 van de drooggelegde gronden zouden toekomen aan de aartshertogen en de rest aan Cobergher. Deze kreeg bovendien in een soort vazaliteit de hoge-, middelbare en lagere rechtspraak over dit aan het water onttrokken gebied.

Cobergher voerde de werken uit zoals gepland en liet rondom de moeren 23 molens optrekken, voorzien van een krachtig mechanisme en een reusachtige archimedesvijzel in eikenhout. Die molens kregen allemaal een naam, meestal ontleend aan de voornaamste Europese stromen.

Toen de molens hun werk hadden gedaan bleven de Moeren nog een uitgestrekte slijkrijke vlakte. Om de drooglegging te voltooien liet Cobergher een nieuw kanaal graven dat de Moeren middendoor sneed, het zg. „Canal Majeur“, waarin de vochtige bodem werd afgedraineerd. Brieven uit die tijd leren ons dat hij bij het leiden van die werken tot driemaal toe dreigde het leven te laten in de drassige ondergrond.

Maar dat waren de enige moeilijkheden niet die hij ervoer bij dit gigantische werk. Het was al begonnen toen de ringdijk werd aangelegd en de mannen van de Veurne-Ambachtse wateringen er zich over beklagden en obstructie voerden omdat hun eigen overtollig water niet langer meer naar de moeren kon afgeleid worden. Zij riepen de hulp in van de stadsmagistraat van Veurne en Sint-Winoksbergen en deze gaven zelfs bevel de dijken van Cobergher op verschillende plaatsen door te steken. Dat was in 1620 en een procedure die jaren meeging was hiervan het gevolg.

Portret van Cobergher,
gravure uit de 17e eeuw
naar een schilderij van VAN DYCK

Heerlijke, maar bedreigde grond

Maar uiteindelijk kwam alles terecht en toen de taak van Cobergher voltooid was, had hij 3 255 ha watervrij gemaakt. Op 17 december 1627 - 350 jaar geleden - werden deze gronden ook juridisch in het Rijk opgenomen. Akkers werden aangelegd waar men rapen en koolzaad zaaide, bomen werden geplant en de rijke burgers van Veurne en Sint-Winoksbergen, die toen nog niet verlangend uitkeken naar een villa aan zee, bouwden er hun lusthuizen. Overal kwamen schone boerenwoningen, er werd een kerk gebouwd die afgevoerd was in 1631 en Moerkerke werd genoemd en een dorpje met een 40-tal huizen rees uit de grond; winkels werden geopend en men hield er een wekelijks marktdag.

Maar die bloei zou niet van lange duur zijn. Op 4 september 1646 zette de Spaanse gouverneur van Duinkerken, markies van Lede, de Moeren onder water om de stad tegen de Fransen te verdedigen. Alleen de daken van de huizen en de kerktoeren bleven boven water ultsteken. Tussen 1763 en 1770 werden weer pogingen gedaan om een deel van de Moeren droog te leggen, maar de dijken begaven. Weer werden een tiental molens opgetrokken om de toestand te redden, maar in 1793 werd het gebied nogmaals onder water

MET DE UITBREIDING VAN ONZE ZAAK . . . nu de grootste en goedkoopste winkelluitbating van de streek

Mevr. **URBAIN CORNEILLIE - VENIERE**
Alexis Decarneplein 2, STAVELE
 Tel. 057/30.05.70

COIFFURE CHRISTINE

Alexis Decarneplein 2

8991 STAVELE

Tel. 057/30.05.70

- **Moderne snit**
- **Permanenten**
- **Brushing**

Moderne toestellen

Vanaf heden fietsen aan 3.990 fr. Vrije ingang — Kom, kijk en koop

gezet toen de Engelsen Duinkerken belegerden.

Tussen 1802 en 1811 werden de Moeren opnieuw drooggelegd door de Duinkerkenaar Debuyser. In het kerkje van de Franse Moeren - intussen was de Franse grens tot daar verlegd - is voor hem een gedenkplaat aangebracht, maar lange tijd herinnerde niets aan Cobergher, die voor het eerst en met de bescheiden middelen van zijn tijd, zoveel vruchtbare grond aan het water had ontworsteld. Pas in de jaren vijftig werd in de Moeren, het devies indachtig dat een kultuurvolk zijn grote mannen eert, de weinig poëtische Stinckaertstraat herdoopt in Cobergherstraat!

Ook tijdens de twee wereldoorlogen werden de Moeren onder water gezet.

Een veelzijdig man

Wenzel Cobergher werd geboren te Antwerpen omstreeks 1560. Als jonge knaap ging hij in de leer bij kunstschilder Maarten de Vos. In 1579 trok hij naar Italië, waar hij aanvankelijk te Napels en later te Rome werkzaam was als schilder. Maar in Rome verwierf hij vooral naam als numismaat en oudheidkundige. Hij publiceerde er in 1591 een

plaatwerk over oude munten en een *Tractatus de pictura antiqua*.

In 1604 keerde hij naar de Nederlanden terug, waar hij kort daarop als bouwmeester in dienst trad van de aartshertogen. Hij was de eerste die de barokstijl - maar soms nog met renaissance-tendensen - in de Zuidelijke Nederlanden invoerde, o.m. bij de bouw van de kerk van de ongeschoeide Karmelieten te Brussel (thans verdwenen) en de bedevaartkerk van Scherpenheuvel. Ook de augustijnenkerk van Antwerpen en het stadhuis van Aat zijn ontwerpen van Cobergher.

Als schilder was hij toen veel minder bedrijvig. Zijn misschien te vermelden, de *Graflegging*, dat in een museum te Brussel voorhanden is en de *Verering van het Heilig Kruis door Constantijn*, in de St.-Jacobskerk te Antwerpen.

Afgezien van droogleggingen in de omgeving van Dendermonde en Lokeren en voornamelijk van de Moeren, voerde hij nog waterwerken uit aan het hertogelijk hof te Brussel en aan het kasteel te Tervuren. Hij maakte ook projecten voor het graven van kanalen in de Antwerpse Kempen en voor het bevaarbaar maken van de Zenne tussen Halle en Brussel.

Ook als ekonomist heeft Cobergher een rol gespeeld. De beruchte leentafels die in de grote steden waren toegekend aan de zg. Lombarden, die geld uitleenden aan woekerinterest (33 tot 42 t.h.), waren de regeringen al lang een doorn in het oog. Cobergher stelde voor deze leentafels af te schaffen en *Bergen van Barmhartigheid*, een soort officiële liefdadige instellingen, die hij in Italië had afgekeken, in het leven te roepen. Deze *Bergen van Barmhartigheid* konden uitleenen aan 15 t.h. en kenden een buitengewone bijval. In 1618 werd hij opperrentmeester van deze instellingen. Door zijn toedoen kwamen er dergelijke huizen tot stand in de voornaamste steden van ons land en hier in de Westhoek te Sint-Winoksbergen (gesticht in 1629). Dit pandjeshuis in Vlaamse Renaissance, dat door Cobergher werd getekend bestaat nog. Het is alleen maar beschadigd uit de Tweede Wereldoorlog gekomen en werd goed gerestaureerd.

Wenzel Cobergher - die men niet ten onrechte weleens de Vlaamse Leonarda da Vinci heeft genoemd - is overleden te Brussel op 23 november 1634.

Roger-A. BLONDEAU

dringende Kerstactie in het Jaar van het Kind 1977

uit Levensplicht
voor Geboorterecht

1e lustrum **BOETEVAAART**

- op Kerstdag te voet vanuit Brugge
- 2e **KERSTDAG** te voet vanuit Roeselare of vanuit **HARELBEKE**, waar ook groepen uit Rijsel en Gent samenkomen.

16 uur St.-Ritakerk Zandberg Harelbeke
 „Kruisweg der Ongeborenen”,
 waarna gemeenschappelijke fakkeltocht naar **KORTRIJK**

18 uur St.-Michielskerk - Rijselstraat-Kortrijk : **BOETEMIS**

alle Kindlievende mensen van goede wil kunnen tenminste de kleinste tocht door Kortrijk meemaken en op post zijn in de Boetemis bij O. L. Vrouw van Groeninge, die van oudsher vereerd werd en wordt door de aanstaande moeders, die nu met het leven in hun schoot bedreigd worden.

Voor inlichtingen, propaganda en inschrijvingen bij Myriam Verbeke, **BERTENNEST** Bergenstraat 29 - 8990 ROESBRUGGE. tel. 057/30 02 08 of 056/21 69 07

DE STAVELSE BURGEMEESTERS (11)

Burgemeester Joseph Cornelis Zijn politiek debuut.

Joseph Marie Ivon Edmond Cornelis begon zijn politieke loopbaan toen hij op 6 januari 1927 de eed, voorgeschreven bij art. 61 van de wet van 30 maart 1836: „Ik zweer getrouwheid aan de Koning, gehoorzaamheid aan de grondwet en aan de wetten van het Belgische volk" aflegde. Hierbij werd hij als gemeenteraadslid aangesteld verklaard. Dit was de aanvang van zijn eerste gemeentelijk mandaat.

In dezelfde zitting werden twee schepenen verkozen nl. Jérôme Pil en Remi Leys.

Na de benoeming tot burgemeester, bij koninklijk besluit van 18 februari 1927 van Jérôme Pil werd Joseph Cornelis, in zitting van 10 maart 1927 tot schepenen benoemd.

Van de negen raadsleden waren er zeven landbouwers, één werkman en één brouwer. Joseph Cornelis was tevens de enige die volledig middelbaar onderwijs had genoten en zelfs een jaar aan de universiteit had gestudeerd. Zijn hogere studies werden onderbroken door de oorlogsomstandigheden 1914-1918 en na de oorlog niet hervat.

Zijn familie

Hij was de oudste zoon van Julius Cornelis. Deze was burgerlijk bouwkundig ingenieur, doch heeft dit beroep nooit uitgeoefend. Hij bleef als brouwer te Stavele wonen.

Hij was gehuwd met Maria, Ludovica, Josepha, Cornelia Vanhee, dochter van Edmond Alfred Vanhee, advocaat te Veurne, voorzitter van de Provinciale Raad en vervolgens lid van de Bestendige Deputatie en zelfs enkele weken waarnemend gouverneur van West-Vlaanderen.

De moeder van Maria, Ludovica Vanhee was Augusta, Maria, Louise, Pauline, Henriette Faure, grondeigenaarster te Veurne en geboren op 16 juli 1848.

Edmond Vanhee was de broer van E. H. Alfons Vanhee, geboren te Lo in 1846 en overleden als pastoor van Moere op 28 mei 1903. Alfons Vanhee was de trouwe vriend van E. H. Alexis Decarne, de Stavelse priester-dichter, die tweehonderd pond woog doch van A. Vanhee de bijnaam van „de pluime" gekregen had.

Edmond Vanhee, de grootvader, langs moederszijde van burgemeester Joseph Cornelis, was de zoon van Petrus Carolus Ludovicus Vanhee, gemeentesekretaris te Lo en van Hortensia Fraeys uit Torhout. Een dochter van Petrus en zuster van Edmond Vanhee was Zoë Judith Vanhee, geboren te Lo op 26 augustus 1849. Deze huwde te Lo met de brouwer Edouardus Verlende, geboren te Lo op 2 juli 1852.

De dochter van Edouardus Verlende-Vanhee nl. Godelieve Verlende, geboren te Lo op 26 augustus 1882, trouwde met Oscar Fiers, geboren te Poperinge op 9 november 1869 en overleden als stadsarchivaris van Poperinge op 16 juni 1950.

De echtgenoten Oscar Fiers-Verlende hadden drie dochters; één werd kloosterlinge, de andere nl. Maria Fiers huwde met Joseph Cornelis en Geneviève trouwde met ingenieur Julien Cornelis, de jongste broer van de burgemeester.

Het gezin Julius Cornelis-Vanhee telde zeven kinderen nl.

1. Joseph, geboren te Stavele op 2 december 1894;
2. Edmond, geboren te Stavele op 17 augustus 1896;
3. Jeanne-Antoinette, geboren te Stavele op 23 maart 1898;
4. Marie-Paule, geboren te Stavele op 21 juli 1899;
5. Geneviève, geboren te Stavele op 25 november 1901;
6. Julien, geboren te Stavele op 16 februari 1904;
7. Cecile, geboren te Stavele op 2 augustus 1907;

Joseph Cornelis trouwde te Poperinge met zijn achternicht Maria Fiers. - Zie kwartierstaat blz. 4.

Hij volgde zijn vader op in de brouwerij, die hij al gauw zou omvormen tot water- en limonadefabriek.

Schepenen van onderwijs en cultuur

In het gemeentebestuur werd hem de voorname taak van schepenen van onderwijs en cultuur toegewezen.

Sinds 1920 was hij dirigent van de muziekmaatschappij en later nam hij ook, als voorzitter, de plaats van zijn vader in.

Eveneens in 1920 werd door hem de toneelmaatschappij *Niet uit eerzucht maar uit leerzucht* heringericht.

Wat Joseph Cornelis te Stavele gedaan heeft op gebied van cultuur is van blijvende aard geweest en de huidige Stavelnaren plukken daar nu nog de vruchten van. De thans nog florerende muziekmaatschappij heeft haar voortbestaan aan hem te danken.

De vroegere zo goed bekende en bloeiende toneelmaatschappij was zijn werk.

Tussen de beide oorlogen en na de laatste oorlog, tijdens de periode van 1920 tot 1960 werden 51 verschillende toneelavonden gegeven en meer dan 75 stukken opgevoerd. Meer dan zestig verschillende rollen heeft hij vertolkt. Alleen zij die met hem medewerkten weten hoeveel dagen en uren hij opgeofferd heeft voor zijn muziek en zijn toneel.

Al die jaren was Joseph Cornelis ook voorzitter van de plaatselijke feestcommissie. Alles wat onderwijs, cultuur, sport, verenigingsleven en volksvermaken aanging viel onder zijn bevoegdheid. Burgemeester Cornelis en Paul Boussemaere waren de mannen van de sport, van de velokoersen en onder de oorlog van het voetbal.

Lokale wielrenners heeft hij aangemoedigd, geholpen en gesteund. Hoeveel verplaatsingen heeft hij niet gedaan, meest per fiets maar ook met de auto, met Egide Haspeslagh, die sterke stoere Stavelse renner die veel meer macht had dan koersdoorzicht en die steeds zijn materiaal stuk brak door zijn onbeheerste krachtpatserijen.

Persoonlijk hield hij zelf veel van fietsen. Dat was zijn hobby. Hoeveel kilometers hij gefietst heeft „om te fietsen" kan niemand zeggen. Wanneer wij het waagden met hem mee te gaan, per fiets, naar de ene of andere vergadering, deed hij ons rijden tot wij sterretjes voor onze ogen zagen. Charles Bartholomeus en onze kosten Jozef Matten kunnen daar ook van meespreken.

Hij was de fietser die achter de „motocycle" reed van veearts Adriaen van Poperinge, aan 35 - 40 km per uur totdat de vertoornde Adriaen hopeloos nerveus uitriep: „Voo-

ren riën of achterbluven". „Vooren" tierde Cornelis en hij stak de verschrikte „motocyclist" voorbij.

Hij hield van sport, van toneel en van muziek. Bij hem bleef dit niet bij een passief genot, maar een echt actief beleven van die sport en die cultuur. Hij deed zelf aan sport, hij speelde zelf muziek, en leerde anderen muziek lezen, beluisteren en spelen.

Dit maakte van hem een gezonde, opgeruimde en evenwichtige mens. Fysisch was hij kloek en lenig met een enorm uithoudingsvermogen. Hij was tevens een levenslustige aangename en joviale vriend „mens sana in corpore sano" een gezonde geest in een gezond lichaam.

Hij was steeds vriendelijk, blij en welgezind met een geestige kwinkslag of soms met een kort en krachtig schietgebed. Altijd behulpzaam en vriendelijk maar ook soms „vrats" en steeds kordaat.

Als jong soldaat in de oorlog 1914-1918, als onderofficier en dan later als kapitein-kommandant had hij geleerd, niet alleen onverschrokken zijn land te dienen en te verdedigen maar ook zijn soldaten en zijn volk even vastberaden te leiden en te kommanderen.

Die gaven van durf, moed en zelfopoffering heeft hij geleerd en zich zelf aangekweekt, in het leger en aan het front tijdens de wereldoorlog 1914-1918.

Met moed en durf heeft hij in 1940-1945 de jongens geholpen die voor de bezetter moesten onderduiken. Rantsoenzegels spaarde hij voor hen uit en liet ze met nog andere steun aan hen verdelen. Velen herinneren zich nog zijn fijne zinnen en tussenkomsten om de Gestapo om de tuin te leiden en de jongens te beschermen.

De mensen van Stavele weten en beseffen nog goed wat hij voor de gemeente gedaan heeft en wat hij voor ieder van hen persoonlijk betekende.

R. Lanszweert

Nieuwjaars- geschenken

GROTE KEUS : — Moderne- en Stijlverlichting
— Radio - HiFi
— Muziekcassettes
Alle elektrische huishoudtoestellen

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.05.94

**HET
KWALITEITSMERK**
Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Watoustraat 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30.04.13

KLEINE KWARTIERSTAAT VAN WIJLEN JOSEPH CORNELIS

CORNELIS Carolus Stavele, 30.7.1796 brouwer	CRIEM Catharina Stavele, 25.9.1793 grondeigenaarster	MULLE Robert	MINNE Julia	VANHEE Petrus Lo, 25.12.1814 gemeentesekretaris	FRAEYS Hortensia Torhout, 30.8.1812	FAURE Ludovicus Veurne, 22.2.1822 tabaksfabrikant	DECAE Maria-Theresia Alveringem, 21.9.1826	FIERS Louis Gent, 29.5.1802 koopman	BEYDLER Octavie Gent, 25.10.1811	BEHEIT Joannis Poperinge, 1790 zilversmid	DEBOUDT Barbara Poperinge, 1800	VERLENDE Ludovicus Lo, 1.1.1812 brouwer	MARKEY Amelia Pollinkhove, 4.9.1821	VANHEE Petrus Lo, 25.12.1814	FRAEYS Hortensia Torhout, 30.8.1812
CORNELIS Eugène Ivo Stavele, 19.5.1833 brouwer	MULLE Venerande Dentergem, 29.12.1821 eigenares	VANHEE Edmond Lo, 1841 advokaat lid van de Bestendige Deputatie	FAURE Augusta Veurne, 16.7.1848 grond- eigenaarster	FIERS Octave Gent, 11.2.1836 koopman	BEHEYT Philomena Poperinge 24.6.1838	VERLENDE Edouardus Lo, 2.7.1852 brouwer	VANHEE Zoë Judith Lo, 26.1.1849								
CORNELIS Julius Hendrik Stavele, 31.8.1862 burgerl. ingenieur brouwer		VANHEE Maria Ludovica Veurne, 15.1.1871		FIERS Oscar Julius Poperinge, 9.11.1869 stadsarchivaris		VERLENDE Godelieve Lo, 26.8.1882									
CORNELIS Joseph Stavele, 2.12.1894 brouwer burgemeester van Stavele				FIERS Maria Poperinge, 25.6.1903											

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

STOFFEN CREUS

Gasthuisstraat 56-58

8970 P O P E R I N G E

MEEST

GESPECIALISEERDE

STOFFENZAAK

VAN DE WESTHOEK

Alleenverdelers : BURDA - patronen

HET AFRIKAANSE LEVEN

Bij de uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge is een nieuw boek van de pers gekomen. Het is van de hand van pater Walfried Chielens (aalmoezeniers van de arbeid), die zich reeds vroeger met zijn roman *Het zeegat uit*, over de op- en teleurgang van de Oostendse diepzeevissers, als een vlot en boeiend verteller manifesteerde.

Zijn jongste werk, *Stroomaf*, een roman van het Afrikaanse leven, steunt op ervaringen opgedaan tijdens het 18-jarig missionarisleven van de schrijver, in de mijnstreek van Zaïre.

Dit boek, weer in een vlotte verteltrant geschreven, behandelt de verwickelingen in het bestaan van een jonge neger, die opgroeide volgens het levenspatroon van de inboorlingen, maar naderhand als geëvolueerde niet zonder moeilijkheden de westerse en kristelijke levensvisie gaat eigen maken en vooral bij zijn huwelijk gekonfronteerd wordt met de gewoonterechtelijke standpunten van zijn familie en zijn clan.

Een strijd die veel Afrikanen gekend hebben in de kolonisatiestrijd toen ze wilden overstappen van de voorvaderlijke primitieve wereld naar de westerse beschaving.

Het boek is geïllustreerd met enkele tekeningen van de schrijver en het omslagontwerp is van Mieke Cornette.

Te bestellen in de boekhandel of bij de uitgever, mits storting van 275 fr. + 15 fr. verzendingskosten op prk. 000-0904677-55 van de drukkerij-uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge.

THERMOFINA

Alle FINAPRODUKTEN

- diesel
- gasoil
- fueloil
- oliën en vetten

aan huis besteld !

JAN VANDENBROUCKE

Duinkerkestraat 2

PROVEN - Poperinge

Tel. 057/30.03.30

Wielierclub „Onze Grens”

Roesbrugge, zaal „De Gouden Arend”
zaterdag 10 dec. vanaf 18 u. : saucissekaarting

BEAUVOORDE

Stichting Orde van Driekoningen

Deze orde, die volgens haar statuten „ zich inspannt voor de Westhoek, die zij in zijn verantwoorde welvaarts- en welzijnsaspiraties wil bevorderen ” houdt op zaterdag 3 december '77 om 20 u., te Beauvoorde (nu weer Wulveringem) haar achtste driekoningenfeest.

Worden als nieuwe ordeleden geïntrooneerd :

- Roger Debeer, kunstenaar-dekorateur van

Rexpoede, een Vlaming van de „overkant ” die vlot zijn moedertaal spreekt en veel belangstelling heeft voor de kulturele communicatie tussen onze en de Frans-Vlaamse Westhoek;

- prof. dr. Marcel Hoebeke, vast sekretaris van de Koninklijke Akademie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde; het kasteel „Beauvoorde ” werd destijds door Jhr. Arthur Merghelynck bij legaat aan de Akademie geschonken, die er haar jaarlijkse zomerzitting houdt;

- senator Leo Vanackere, eerste vice-voorzitter van de Kultuurraad voor de Nederlandse Kultuur en o.m. ere-voorzitter van het comité voor Frans-Vlaanderen;

Het gastronomen-menu dat bij die gelegenheid wordt geserveerd, ziet eruit als volgt :

- zacht gerookte forel;
- erwtensoep met schenkel, geroosterde broodkorstjes;
- opgerolde kalkoenfilet in sinaasappelsaus, vruchten en aardappelkrakertjes;
- ijs met hazelnoten;
- exotische aromen en een afzakkertje.

Wie nog wenst in te schrijven voor dit feest kan informatie inwinnen bij de voorzitter van de Orde, Roger Blondeau, Haringestraat 35, Roesbrugge.

TE KOOP

ELEKTRISCH KOOKFORNUIS, zo goed als nieuw (wegens verhuis). Zich wenden na 20 u. Doornstraat 83, Poperinge. Tel. 057/33 56 37

Meer dan 2000 artikelen

KEUZE EN KWALITEIT

aan de laagst mogelijke prijzen

in

DE GROOTSTE EN GOEDKOOPSTE

LEGERSTOCK VAN DE STREEK

uitbater : Raoul BOSSAERT - ROSSEEL

op de grote baan Veurne-leper

bij WOESTEN

Tel. 057/40.04.42 - 057/30.03.96

Houdt U van natte muren en rottend houtwerk ?

Natuurlijk niet !!!

Daarom ...

Vermijd waterindringing,
laat uw zink controleren
en herstellen of vernieuwen
tijdens de zomer.

Vraag het bij :

Roland QUINTEN

Statiestraat 4 8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Geboorte

- Sandra Rondelez, dochter van Bernard en Nelly Declunder.

Overlijdens

- Germaine Phillips, 65 j., echtgenote van Jozef Deschuytter.
- Camille Behaeghel, 65 j., ongehuwd.

Jaarlijks Ouderfeest

Dit jaar zal het ouderfeest van de Vrije lagere school plaatshebben op zaterdag 3 en zondag 4 december in de zaal „De Gouden Arend”.

Opnieuw zullen alle kinderen, van de kleinste tot de grootste, voor het voetlicht treden om er hun gloednieuwe zang- en dansnummertjes op te voeren tot kijk- en luistergenot van de ouders en alle andere belangstellenden.

Tot slot van de avond zullen de meisjes van de hoogste klas, het nieuwste sprookje „De boom met de gouden dadels” opvoeren.

Dit sprookje is het twaalfde in de reeks geschreven en geregisseerd door onze dorpsgenoot Romain Depuydt.

Gewis wordt het opnieuw een sprankelend hoogtepunt belicht met de glans van een gloednieuwe creativiteit eigen aan onze sympathieke kindervriend. Het wordt een boeiende

kaleidoskoop, een climax van mysterieuze dingen en schalkse humor, in een roes van licht en kleurenweelde.

Hartelijk proficiat en dank aan Romain Depuydt die onbaatzuchtig aan onze schooljeugd de opvoedende waarden schenkt van kunstzin en schoonheid.

Davidfonds IJZERWEELE

Op donderdag 22 december te 19.30 u. vindt het gezellig samenzijn plaats met Vlaamse Kwis in „Sint Elooi” te Proven. De Vlaamse kwis wordt een kluit waar iedereen kan aan meedoen en er iets aan hebben. Vragen zullen gesteld worden over plaatselijke figuren als Emile Butaye, in de volksmond „Meester” Butaye geheten, Eerw. hh. Alexis Decarne, Leo De Geeter, Jef Lesage, Jerom Leuridan, . . . allen behandeld in „IJzerweeldse Tijdingen”, ook over de Vlaamse Beweging en aan de hand van dia's over Frans-Vlaanderen.

Voor 175 fr. is er Vlaamse hutsepot voorzien, gevolgd door de kwis met talrijke prijzen en een traktatie namens de inrichters.

K.V.L.V.

Op donderdag 8 en 15 december, telkens te 13.15 uur bij Martha Ryon te Haringe, huishoudkundige lessen, waartoe alle leden worden uitgenodigd. In deze lessen wordt ons praktisch aangeleerd door Mevr. Veys-Vandendorpe hoe men fruit tot drank kan verwerken en hoe men fruit in gebak kan gebruiken.

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE

P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

Kerstkaarsenactie 1977

De kerstkaarsenactie is een groot gebeuren! Duizenden naamloze mensen komen in beweging voor mensen die zoeken naar hulp, naar een hand, een huis, naar wat vriendschap en een warme thuis!

Kaarsen zijn te verkrijgen bij:
E. H. Deconinck, Vaartstraat 1, 8991 Stavele.
Mej. Roza Vandenbergh, Handstraat 2, 8994 Krombeke.
- Roger Blanckaert, Nachtegaalstraat 5, 8990 Roesbrugge-Haringe - P. Menu Wijngaardstraat 2, 8990 Roesbrugge-Haringe.

ROEVO-wafelbak

Zoals ieder jaar bakt Roevo wafels, en dit op vrijdag 23 en zaterdag 24 december. De wafels worden U in de loop van deze dagen aangeboden aan de prijs van 25 fr. per pakje. **Opgelet!** bij aankoop van 5 pakjes (20 wafels) ontvangt U een 6e pakje gratis.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Geboorte

- Louise Vandenbroucke, dochter van Willem en Ingrid Bouckzoone (Beveren).

Overlijdens

- Camille Devynck, 76 j., echtgenoot van Rachel Temperville (Beveren).
- Margareta Butaye, 75 j., ongehuwd (Stavele)
- Maria Geerardyn, 37 j., ongehuwd (Stavele)

**Centrale verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

p.v.b.a. G. BRUNEEL

Krombekestraat 34b STAVELE

Tel. 057/30 06 52 of 057/40 05 43 (M. Baelde Krombeke)

Binnenhuisversiering
Schilderen en Behangen
Stoors - Gordijnen
Zonneblinden
Vloerbekleding - Vast tapijt

J. Berquin

Watoustraat 7, Proven
Tel. 057/306 54

Grote keus behangpapier : vanaf 85 - 222 fr.
stijl - modern - design. Vasttapijt in alle prijsklassen.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND DECEMBER

Gaibolling

Roesbrugge, zondag 18 december te 15 u.
Gaibolling bij Georges Berquin

Kaartingen

ROESBRUGGE

Zaterdag 3 en zondag 4 december

GROTE PRIJSKAARTING

in Café „Boldershof“

bij Mevr. G. BERQUIN

Medespeler naar keus.

Beveren, „t Boerenhof“ bij U. Bartholomeus
donderdag 15 december te 13.30 u.: vrije kaart-
ting. Te 14.15 u.: voordracht door Mevr. M.
Guillemin met als thema „Goed wonen ook
na 65“. Te 15 u.: hulde aan de kampioen ma-
nillen 1977 en prijsuitreiking aan de kaart-
ers. Koffietafel en vrije kaarting voor de leden van
de Derde Leeftijd. Ook alle niet-kaart-
ers zijn talrijk verwacht.

Beveren-IJzer, maandag 19 december
bij M. Ryon, 3de maandelijks kaarting.

Haringe, in „Sint-Jozef“ bij Martha Ryon
zaterdag 24 en zondag 25 dec.: 3de maan-
delijks kaarting met saucissen voor de leden.
Roesbrugge, dinsdag 27 december
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“

Vogelpik

Roesbrugge, bij J. Gunst
zaterdag 10 december: smijting op de vogel-
pik voor de leden.

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 17 december: smijting op de vogel-
pik voor de leden.

Filmforum „De Lovie“

Proven, Feestzaal „De Lovie“, vrijdag 2 dec.
Filmforum: „Vlucht boven een koekoeksnest“

Proven, Jeugdhuis „Die Croone“

zaterdag 10 dec. te 20 u.: saucissenkaarting.
zondag 18 dec. te 14 u.: film voor groot en
klein „Hugo en Jozefien“. Organisatie V.K.S.J.

Kalender „BERTENNEST“

1 - 2 - 3 - 4 december: Jaarlijkse Boekenbeurs
doorlopend open van 9 tot 20 uur

Zaterdag 3 december: om 19.30 uur: getuige-
nisavond met ANTOON PYPE vanuit zijn erva-
ringen tijdens zijn halfjaar gevangenschap in
de sovjet-koncentratiekamp.

Zondag 4 december: om 19.30 uur: Gebeds-
avond voor verdrukten in Oost-Europa.

25 en 26 december: 1e Lustrum Boetevaart
tegen abortus (zie bladzijde 2).

- Alle elektrische installaties
nieuwbouw en veranderingen
- Verkoop en herstelling
van huishoudapparaten

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

TE KOOP

KINDERFIETS voor de leeftijd van 7 jaar.
KINDERWAGEN (omvormbaar) - TWEE EEN-
PERSOONSBEDDEN - GASFORNUIS (aardgas)
Alles in goede staat en aan voordelige prijzen.
Zich wenden: Elzasdreef 6, 8970 Poperinge.

BROMFIETS „Suzuki 50“ in goede staat.
(6.000 km.) Zich wenden: Haringestraat 62
Roesbrugge-Haringe.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

De wereld is wel erg veranderd. Een mens
geraakt zijn houvast kwijt. Vroeger had men -
en voorzeker terecht - niet veel eerbied voor
dieven, moordenaars en ander gespuis, die het
grootste deel van hun leven in de gevangenis
doorbrachten. Nu spreekt men heel voorko-
mend van de „gedetineerden“, 't is ongeveer
iets geworden in de aard van de „gedeko-
reerden“.

Die fameuze gedetineerden zijn onder de
leiding van enkele rasbandieten, moordenaars
die 20 jaar dwangarbeid in het vooruitzicht
hadden, in de gevangenis van St.-Gillis aan
't muiten geslagen. Ze hebben hun bewakers
overweldigd, hun de sleutels afhandig ge-
maakt en zijn daarop onmiddellijk, hun kriste-
lijke opvoeding indachtig, een van de zeven
lichamelijke werken van barmhartigheid gaan
toepassen: de andere gevangenen verlossen.
Zodra die kerels ook maar een stukje van de
vrijheid roken, is het dynamiet in hun bloed
naar de oppervlakte gestegen en met verenig-
de krachten hebben ze de boel kort en klein
geslagen en hebben ze vuurtjes gestookt.

Die oproer zou een uiting zijn van hun onte-
vredenheid, omdat hun cellen te klein zijn,
hun bewegingsvrijheid te beperkt en de be-
handeling over het algemeen niet delikaat ge-
noeg wordt opgevat. Die mannen hebben an-
dere aspiraties, ze wensen waarschijnlijk, elk
voor zich, een suite zoals in een hotel van
vier sterren, het ontbijt in bed, een middag-
maal met vier gangen, regelmatig een avond-
je uit, met enkele blauwe briefjes drinkgeld
op zak en voor wie 10 jaar of meer heeft „ge-
zeten“ een flink pensioen!

Onze „gedetineerden“ kosten nu aan de
hardwerkende belastingbetalers 14 000 fr per
man en per dag, maar dat zal in de toekomst
minstens moeten opgevoerd worden tot 28 000
fr. Is het niet om achterover te vallen? Maar
't schoonste komt nog. De Liga voor de Rech-
ten van de Mens heeft op een perskonferen-
tie verklaard dat ze de herrie in St.-Gillis „in
haar geheel“ goedkeurt. Zou die Liga niet be-
ter eens grondig gaan nadenken over de rech-
ten van de vreedzame burger die het slacht-
offer is van die gangsters? Of zich bezighou-
den met de esbattementen van Amin Dada?

Maar wie voor al dat geweld geen begrip
opbrengt, wie niet akkoord gaat om het schor-
remorre een geprivilegieerde behandeling te
geven en wie bovendien geen sympatisant
is van de Baader-Meinhofgroep, is tegenwoor-
dig een FASCIST en is met ontvoering be-
dreigd!

Waar gaat dat eindigen?

Pol

Voor de komende feesten . . .

WIJNEN - LIKEUREN
SIGAREN - PRALINES

Huis PILLAERT-GANTOIS

Bergenstraat 40 - Beveren-IJzer

Tel. 057/30.07.52

- Grote dekens à 475 fr.
- Mooie slaapklederen vanaf 195 fr.
- Damesshorten à 166 fr.

Gans het jaar door VOEDINGSWAREN:

Kwaliteit aan voordelige prijzen!

Gratis thuisbestelling van

Ultra-butaangas

TE KOOP

ELEKTRISCHE OVEN met GRILL, (nieuw)
Zich wenden: Poperingestraat 11, Roesbrugge

KOLENKACHEL „Campina“ in goede staat
Zich wenden: Krombekestraat 31, Roesbrugge

Nu de winter voor de deur staat:
sterke, warme **schoenen**

I. PARENT-MOYAERT

Stationsstraat 35

ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.20

Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor . . .
de derde leeftijd.

Bernhard De Grendel Gasthuisstraat 45
fotografie B - 8970 Poperinge
057 / 33 33 18

OMEGA

Het beste van het beste

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en**

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombkestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Gusten Scherrebeen van Pollinkhove was op è zundagachternoe bezig met de gazette te leezen binst dat Stiene kaffie miek.

„Potverdikke”, zei Gusten olmetnekeer ol aan zijn oogen wrijven . . . „ik gelooven dat mien gezichte zeere vermindert . . . kijk zi . . . die kleene lettertjes in de gazette, dat begunt oltemets te schimmeren voor mien oogen”.

„Jamaar” zei Stiene . . . „je zijt gij oek geen meer van driemaal zeven . . . je ga gij moeten brillen van nu voort”.

„t Is wel meugelijk”, zei Gusten . . . „ik wos ik dat passeerde weeke ol gewaare onke ging gaan visschen, da'k ruuze hadde om è worme aan mien vishaak te krijgen”.

„Wel!”, riep Stiene . . . „k zag ik dat ol over veertien daagen, als je zei dat je è brief-tje van vijftig frank uut mien portemonnee ging halen om achter toebak te gaan . . . maar dat 't een van honderd wos dat je vast had”.

Gusten zei daarop nieten en las voort, maar è beetje later begoste 'n weere van zijn oogen.

„Horkt è keer” zei Stiene . . . „je moet daarvan geen spel maaken . . . je pakt morgen den otobuus en je gaat naar 'n oogmeester”.

„Maar ik è weeten ik niet waar dat dien vent weunt” kloeg Gusten.

„En kun je gij dat aan niemand vraagen misschien” zei Stiene . . . „je zijt wel kiekke-bie, maar je kunt olgelijk nog klappen zeker?”

„s Anderdaags wos Gusten d'r naartoe en achter è paar keeren vraagen zag 'n ol waar dat den oogmeester weunde. Maar op 't moment dat 'n bij de deure kwam en rondkeek waar dat de belle wos, schokte er daar è dikke madam djuuste voor zijn neuze naar bin-nen, want die deure wos gereed open.

„Ha, dat gaat hier è zoo” zei Gusten en è liep oek zeere achter heur de gang in naar de wachtzaale. Dat wos daar geen groote plekke en op twee stoelen naar zat dat ol vul kalan-ten, zoodat Gusten djuuste nevens die dikke madam moeste zitten.

„t Is hier vulle bak ennée madam” zei Gusten.

Ze keek è keer leelijk over heuren bril en 't wos ol.

„Dat is è vieze pruum” peinsde Gusten en è zweeg. Die andere menschen zeiden oek nieten want ze waaren ol bezig met boeken te bekijken. Gusten wos teweege zijn toebak uut te halen maar meteen zag 'n ie daar voor hem op de muur è plakkaat waarop dat er in groote letters stoeg „Verboden te roken”. Den dok-teur stak de deure open en den eersten mocht mei gaan. È beetje later wos 't ol aan den tweeden en è zoo schoof dat nogol rap en d'r kwam niemand bij. Op 't laatste wos 't maar Gusten en die dikke madam die overbleven.

„Nu da'k hier olleene zijn met dat vies ge-neuk daar” peinsde Gusten „gaan 'k olgelijk zeere è paar trekken smoooren”. le ging kon-suus bij de venster gaan staan, rolde zeere è sigarette en ontstak ze . . . Maar die madam hadde 't ol in de gaaten.

„Je meugt hier niet smoooren” snauwde ze „kun je gij niet leezen misschien?”

„È neen ik enée, madam” zei Gusten . . . „t Is daarvoorren da'k naar den oogmeester gekomen zijn!”

KWAAK

Voor feesten en andere gelegenheden
IJSTAARTEN aan zeer voordelige prijs.
Voor uw diepvriezer: per kilo en meer.
Alle smaken

Crème Glace „IJSBOERKE

Eén adres voor de streek:

„DE GOUDEN AREND”

Markt 1 - Roesbrugge

Tel. 057/30.04.93

AANDACHT A.U.B.

Uw aankopen in

„DE GOEDE KOOP”

- IEPER
- POPERINGE
- VEURNE

kunnen gebeuren op naam van

GALERY VERMET-LOUWYE

Bergenstraat

STAVELE - BEVEREN

Dank U!

WINTERAVONDEN: TELEVISIE-AVONDEN

KLEURENTELEVISIE

SCHERM 66

vanaf **34.500 fr.**

— **SIERA**

— **ACEC**

— **LOEWE-OPTA**

bij

Huis Jos CAPPOEN-GANTOIS

STATIESTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.05.94

